136 filmtidsskrift 23. årg. vinter 77 kr. 18,00.

Kosmorama

Martin Scorsese
Robert Altman
Sergei Eisenstein
Valentino
Ken Russell
Kosmorama-leksikon:
Frankrig

Kosmorama

136-23. årg. vinter 77

Udfald & indfald 248

New York, New York 250
Morten Piil

Valentino 254
Flemming Behrendt

Robert Altmans historielektion 260
Niels Jensen

Eisensteins »Alexander Nevskij« 270
Søren Kjørup

Franske film og franske traditioner 273
Albert Wiinblad

Kosmorama-leksikon: Frankrig 275
Claus Hesselberg – Peter Hirsch – Tim Voldsted – Lars Ølgaard

Fransk filmuge 305
Fætter og kusine (Poul Malmkjær, 305),
Manden, der elskede kvinder (Henrik Lundgren, 306),
Providence (Peter Hirsch, 308),
Veninderne (Peter Schepelern, 209).

Set i TV 310
Den lange ferie i '36 (Jens Bruun Christensen, 310),
Præsen (Claus Hesselberg, 311).

Filmene 312
Hærværk (Aage Jørgensen, 312), Clark (Jan Eggers Claythorpe, 314), Smertens børn (Kaare Schmidt, 315), Ånden i bistaden (Anders Troelsen, 316), Broen ved Arnhem (Frederik G. Jungersen, 317), Slap Shot (Poul Malmkjær, 319), En stjerne fødes (Michael Blædel, 320), Drama i dybet (Peter Schepelern, 321), Fremmedlegionens helte & Hvem »pukler« Kamelerne for (Ebbe Iversen, 322).

Kort sagt 324

Premiererne 327

Kosmorama Film-guide 334

Ansvarshavende redaktør: Per Calum.
I redaktionen: Ib Lindberg, Poul Malmkjær, Peter Schepelern.

Tryk: Bonde's Bogtryk/Offset.

»Kosmorama« er et uafhængigt tidsskrift udgivet af Det danske filmmuseum. Signerede bidrag udtrykker alene forfatterens synspunkter og ikke nødvendigvis redaktionens.

»Kosmorama« udkommer med 4 numre årligt. Abonnement kr. 62,65. Enkeltnumre kr. 18,00. Fås hos boghandlere, i kiosker og biografer og i Det danske filmmuseums ekspedition, Store Søndervoldstræde, 1419 København K. Tlf. (01) 57 65 00 og (01) 57 10 03, mandag–fredag 9–16, tirsdag og torsdag tillige 18.30–21.30 eller på giro 6 04 67 38.

Forsiden: »New York, New York«. Bagsiden: »Begærets dunkle mål«.

Dette nummers Kosmorama-leksikon over en række nye og nyere franske filmnavne har også været det hidtil vanskeligste at udarbejde, fortæller leksikonnets fire filmarkæologer samstemmende. Og ikke siden Bjørn Rasmussens storværk, Filmens Hvem-Hvad-Hvor, er der blevet slidt så flittigt og så meget på Filmmuseets arkiver som under udarbejdelsen af denne oversigt over fransk films mest betydende navne i halvfjerdserne. Til gengæld er resultatet imponerende, som De kan forvisse Dem om ved at studere siderne 275-304.

PS. Leksikonnet er placeret midt i bladet, således at det er muligt at tage siderne ud og gemme dem særskilt uden at ødelægge nummeret.

Næppe nogen anden filminstruktør formår som Ken Russell både at ægge og frastøde sit publikum. »En kulturens sjakal«, kalder Flemming Behrendt den engelske filmskaber, hvis seneste film Behrendt anmelder i sin artikel om stumfilmens store elsker, den forgudede Valentino i Nureyevs skikkelse på billedet til højre. Læs side 254.

Martin Scorseses seneste film, »New York, New York« – en moden historie om to ulige temperamenters møde i fyrrernes musik – er en endegyldig bekræftelse på Scorseses talent, mener Morten Piil i sin anmeldelse side 250. Til højre Scorsese med filmens to stjerner, Liza Minnelli og Robert De Niro.

Næsten uanset hvordan man betragter den store sovjetiske instruktør, Sergei Eisenstein, så er det altid en god idé at beskæftige sig med hans film – selv når filmen er hans mest problematiske, som Søren Kjørup mener det om »Alexander Nevskij«. Mere om Eisensteins film på side 271.

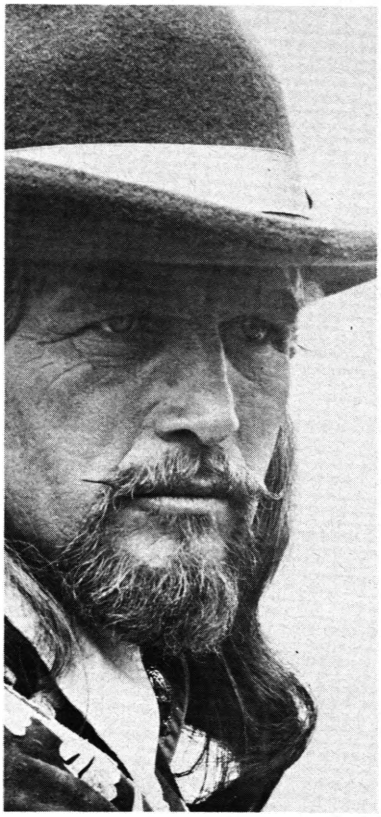

Robert Altman er en lakonisk realist, mener Niels Jensen, der med udgangspunkt i Altmans to seneste film, »Tre kvinder« og »Buffalo Bill and the Indians, or Sitting Bull's History Lesson« redegør for temaer og stiltræk i Altmans film. I artiklen »Robert Altmans historielektion« skriver Niels Jensen om den amerikanske filmskabers opgør med nationens myter. Læs side 260. Herover: Paul Newman som Buffalo Bill.

Udfald & indfald

[BUT WHERE'S HIS TAIL?]

Herbie Rides Again

I Politiken den 4. november bringer Herbert Steinthal en rettelse til en teateranmeldelse, hvori han daterede stykket ti år forkert. I samme anledning kunne han have revideret det regnestykke, der påstod, at Richard Widmark debuterede for 40 år siden i »Dyrekøbt« fra 1947. Men ellers kan man kun med tilfredshed hilse et initiativ til en ugentlig Herbert-Errata velkommen. Skulle den mod forventning udeblive, er her et indslag fra den geografiske forvirring: I anledningen af »Terror-hævneren« hed det: »»Terror-hævneren« er den første film, Dmytryck (sic) har optaget i Europa. Det er simpelt hen en af hans bedste film.« For at ingen skal tro, der er tale om trykfejl, fortsætter Steinthal lidt længere nede: »Filmen, som er den første, Dmytryck (sic) har indspillet i Europa, er en af den amerikanske instruktørs ypperste.«

Efter disse massive repetitioner, ville det unægtelig være rart, om det passede, men et par titler kan måske hjælpe på Steinthals hukommelse: »Shalako« (Spanien), »Slaget om Anzio« (Italien) etc. Dmytryk har de sidste 10 år stort set kun arbejdet i Europa.

La Grande Bouffe

Den kummerlige sprogfantasi, der præger efterårets kommercielle filmanbefalinger, bringer vemodigt tanken hen på udlejningsselskabernes små, uprætentiøse tekstprogrammer, der opfandt begreber som »kunstnerisk leder« og kaldte Bergman regissør. Introduktionsprogrammet til den franske filmuge i september er et karakteristisk eksempel på den ny tendens. Det hedder i forordet: »Der er tale om seks topfilm, seks trestjernede delikatesser fra celluloidens Guide Michelin.«

Derefter placeres de seks film på menukortet i denne overraskende sammensætning: »Veninderne« og »Her med de små englænderinder« udgør hors d'oeuvres, »lækre forretter«, som der står, og de følges af »Fætter-kusine«, der er menuens »hvidvinsdampede fiskefillet«, mens »Providence« som »ægte peberbøf« udgør den egentlige hovedret. Videre hedder det: »På dette tidspunkt vil de fleste nok føle sig mætte, men filmlærredets Escoffier har en vidunderlig souffle at byde på: »Manden der elskede kvinder«, og så står den på 3 timer og 12 minutters »kaffe og cognac i form af den dejligt fabulerende Celine og Julie«.

En bøvs må være tilladt her, inden det for god ordens skyld skal anføres, at dette kulinariske uglegylp hverken skyldes Lorry-eksperten Bendt Johansen eller Svend Aage Lorentz, derimod Ekstra Bladets Paul-Jørgen Budtz, fra annoncerne også kendt som J. P. Budtz og Poul Budtz Jørgensen.

Steen Gregers, Warner-Constantin-Lademann, følger trop i selskabets sæsonkatalog, men han må ud i naturen for at beskrive sine følelser. Han siger det med blomster: »To store, opmuntrende, spændende dusin af lovende filmspirer, som er håndplukkede med stor omhu, og som vi føler os overbevist om vil udvikle sig til fuld blomst »with that sweet smell of success«, når de dyrkes og plejes i et udbyttetørstende tidsfordrivhus.« Det må være noget ganske særligt, der har inspireret Gregers til denne udladning. F.eks.: »I skovbrandens helvede«, »Med døden i hælene«, »Eksorcisten II: Kætteren«, »Den dræbende flodbølge«, »White Buffalo«, »21 timer i München« og »Orca – The Killer Whale«.

Måske en »kunstnerisk leder« ikke var så dum endda.

Mon(k)ey Business

Aktuelt har i november kørt en klynkeserie under fællesrubrikken »Hvem stopper kulturen?«. Her har Henrik Stangerup, hvis forbrødring med Henrik Sandberg i TV vi heller ikke glemmer, haft lejlighed til at definere, hvem der stopper hvad. De, der har stoppet »Jorden er flad« i Dansk TV, er enten munkemarxister eller abortmagistre. Han siger endvidere: »Det er da skørt, at den danske stat via filmordningen med den ene hånd investerer penge i filmen, mens den med den anden hånd laver filmen til skosværte.« Ræsonementet bygger på en paragraf, der heldigvis endnu ikke står i filmloven: at staten skulle være forpligtet til at smide gode penge efter dårlige. Allerede købmanden i Venedig vidste, det var en skidt forretning, og det bliver man hverken munk eller marxist af at holde sig for øje.

Fleuretten

Breve

Om »Hærværk«

I begyndelsen af filmen »Hærværk« er der en scene, hvor hovedpersonen Ole Jastrau redder en statuette farligt udsat for et barns leg. Hengivent holder Jastrau den lille figur i hånden, føler dens vægt i armen, lader fingrene glide over dens flade. Han kan li' den. Den ligner hele hans måde at opleve verden på, for verden er for ham kun stof. Kugler, kegler og cylindre. I det lever han. Et soveværelse er en seng med vægge om, en kasse. Og på samme måde med en spisestue. Man kan kigge ned i den ovenfra. Se bordets flade med flaskernes cylindre, glassene der runder sig om væsken, tallerknernes cirkler og gestalterne på stolene omkring arrangementet. Man kan også gå rundt om dem. Se dem fra alle sider og konstatere at de ikke byder på overraskelser. De er der bare. Tydeligt modellerede. Men materie i mere end én forstand. For under overfladen aner man et råd, som intet dække kan skjule. Der er svamp i dem.

Sådan er Jastraus verden og i den er altså kun den lille figur fuldkommen fast. Alt andet er i skred henimod mere fordærv. Men fordærv behøver ikke være fortabelse. Kun den der har en sjæl kan miste den. Og hvad sjæl er ved hverken Jastrau eller den film, der er Jastraus. For filmen er som han. Ser intet emne men alene stof. Den er skulpturel. Uden stemning eller atmosfære anskuer den tydelige former i et ordnet lys. Hvide eller grå, røde eller blå ansigter, der alene er betragtet for deres plastiske værdis skyld. Og imens de kan beses bæller de i sig. Ingen ved hvorfor. De bæller bare og svinger samtidig frem og tilbage henimod og bortfra hinanden på stedet, hvor de står. Som tumlinge. Den eneste indbyrdes kontakt de opnår er en art keglekontakt. Efter sammenramlingen kommer sjuppet tilbage. Den slags ser altid sjovt ud – og lidt uhyggeligt. Således også her. Grinagtigt og grumt er det ikke til at lade være med at se på. Også fordi disse tumlinge er originale. Bedre end den slags plejer at være. Koldblodigt udført.

Og imens drejer og skruer, stiger og synker kameraet ud og ind og op og ned mellem figurerne, kasserne, keglerne og cylindrene i en kredsgang, der er lige så

fast i formen som den statuette Jastrau holder mellem sine fingre i filmens begyndelse. Her er intet trøsk. Men masser af maner og selvtilstrækkelighed. En form der lukker sig om sig selv som Jastraus formløse liv gør det. En vekselstrøm i filmen der giver den dens spænding.

Men meningen?

Meningen er filmen og filmen meningen.

I alt fald er enhver overvejelse over hvorfor Ole drikker aldeles omsonst. Den slags er psykologi, og det er der ikke noget af i denne film. Den er uden hjerte og har derfor intet på det. Hverken socialt eller politisk, ja endda ikke symbolsk. Ligesom Jastrau ikke har det. Om han er et dumt svin eller en flink fyr, om han er klog eller indskrænket, fej eller konsekvent ses ikke. Hvad der ses er, at han enten er tom eller fuld men mest det sidste. Til allersidst forlader vi ham. Fuld stirrer han tomt ud i rummet selv en tumling i sin tumlingverden. Så tones der ned og nedtoningen er et svirp tilbage til udgangspunktet, så filmen står hvor den stod i al sin suffisance hånende de naive, som forsøger at forvandle den til en historie ved at spekulere over, hvad der mon nu kunne tænkes at ske. Går Jastrau i hundene eller til Berlin? Går det op eller ned?

Nuvel; i fald han kom til Berlin – hvad ventede der ham da i det Førerens år?

Cabaret, naturligvis!

Og det kunne måske nok for et øjeblik forvandle Jastraus kubistiske oplevelser til et ekspressionistisk mareridt, der ville fylde verden med al den sjæl, den hidtil havde været foruden. Men skulle det virkelig ske, ville der da være noget at sige til, om Jastrau straks faldt tilbage på det velkendte og konkrete – en genstand?

Niels Jensen

Ole Ernst i »Hærværk«.

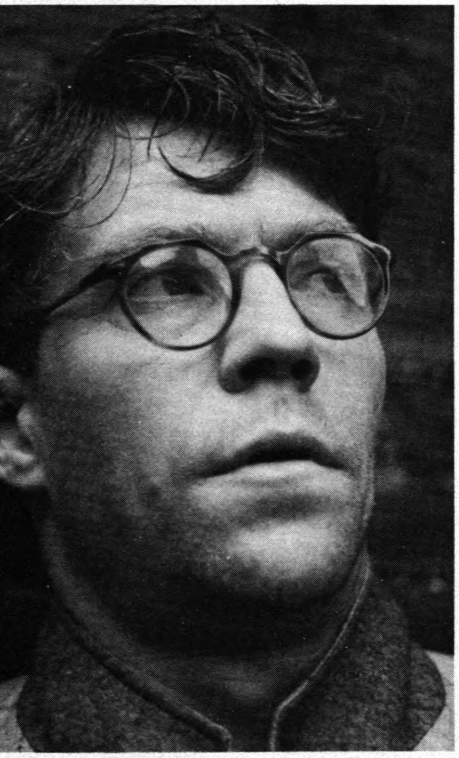

Jeg mener bare...

... måske sku' man en dag skrive en bog om, hvem der i virkeligheden havde iscenesat hvilke danske film!

Om »Kosmorama«

Jeg vil først rette en tak til redaktionen af filmtidsskriftet »Kosmorama«, der afgjort er det bedste af sin slags i Danmark. Det indeholder alsidige og saglige artikler, og noget helt uundværligt er filmanmeldelserne samt credits-fortegnelsen og film-guiden i hvert nummer. Amerika-leksikon i nr. 131 er ligeledes meget anvendeligt og velgjort.

I forbindelse med tidsskriftets nekrologer vil jeg gerne opfordre redaktionen til efter hver nekrolog at angive bøger om den pågældende personlighed, såfremt der da findes nogle, idet jeg anser dette for at være praktisk (så man selv er fri for at fremfinde forskellige biografier) og nærmest nødvendigt (selve nekrologen er jo ikke ret fyldestgørende, og man bør derfor angive kilder til nærmere studie for de, der ønsker det).

Desuden kunne jeg godt lide at vide, efter hvilke kriterier man »udvælger« de afdøde og skriver om dem. Jeg ved udmærket, at alle afdøde mennesker, der har haft noget at gøre med filmen, ikke kan portrætteres i kort form, men markante, populære og dygtige folk – hvad dette så defineres ved – bør dog medtages. I dette år – 1977 – har verden mistet nogle særdeles afholdte, store personligheder og disse vil jeg stærkt anbefale, at man giver en værdig omtale i »Kosmorama« inden årets udgang. Det drejer sig om Joan Crawford, Groucho Marx, Jean Gabin, Roberto Rossellini og Bing Crosby i fald redkationen ikke vidste det.

Venlig hilsen
Peter H. Andersen
Nordborggade 7/1
8000 Århus C.

Svar: Desværre har vi nok negligeret denne side af bladets informations-service. Pladshensyn har altid været den væsentligste årsag til »forsømmelserne« – samt en fornemmelse af, at læserne oftest selv var i stand til at skaffe de ønskede oplysninger. Hvad mener andre læsere om spørgsmålet?

Kos-quiz

Rystende af ruelse og bøjede under bebrejdelserne for at have udeladt KOS-QUIZ'en i nummer 135 haster vi med at bringe lidt gætteværk til juletidens spredte pauser i familie-jamboréerne. Det må nok blive gætteværk, men så kan løserne altid trøste sig med det engelske begreb »an educated guess, der vel antyder en vis intellektuel indsigt og indsats.

Hvilke instruktører i talrækken har sagt hvad i bogstavrækken?

1) Alfred Hitchcock
2) Mack Sennett
3) Howard Hawks
4) Jean-Luc Godard
5) Billy Wilder
6) Jean Renoir
7) Michael Curtiz
8) David Lean
9) Luis Bunuel
10) John Ford

A) I have ten commandments. The first nine are, thou shalt not bore. The tenth is, thou shalt have right of final cut.

B) Bring on the empty horses!

C) Goodbye, Mr. Zanuck: it certainly has been a pleasure working at 16th Century Fox.

D) We never make fun of religion, politics, race or mothers. A mother never gets hit with a custard pie. Mothers-in-law, yes. But mothers, never!

E) For me the best drama is one that deals with a man in danger.

F) I didn't say actors are cattle. What I said was, actors should be treated like cattle.

G) Jeg vidste intet om livet, og derfor begyndte jeg at lave film. Og filmene introducerede mig for livet og nu opdager jeg, at de to eksisterer sammen.

H) Jeg er da – Gud være lovet – stadig ateist!

I) Always cast against the part and it won't be boring.

J) It's no use asking me to talk about art.

New York, New York

Martin Scorseses nye film er netop så stædigt idiosynkratisk som man har ret til at forvente sig, og med filmen har instruktøren endegyldigt placeret sig som en af amerikansk films store instruktører

Morten Piil

Martin Scorseses nye film, »New York, New York« – instruktørens første værk med et budget over 2 millioner dollars – er en glædelig overraskelse. Der var grund til forhånds-skepsis. Var instruktøren af »Taxi Driver« og »Gaden uden nåde« blevet skyllet med af halvfjerdsernes efterhånden så trivielle nostalgi-bølge, ville denne intenst personlige instruktør nu til at optræde som Peter Bogdanovich' konkurrent i tilberedningen af campede pasticher over gamle Hollywood-film?

Men »New York, New York« er ikke et nostalgisk nummer beregnet på at hensætte publikum i udflydende retrospektiv rørelse. Den er netop så stædigt idiosynkratisk en film som man havde ret til at forvente sig af Martin Scorsese efter »Taxi Driver«. Genremæssigt unddrager »New York, New York« sig kategorisering. Den har elementer i sig af den traditionelle musical, dog ikke mange. Den har i miljø og ydre handlingsgang lighedspunkter med musikalske biografifilm om dramatiske, omtumlede kunstnerskæbner, som man lavede den slags i fyrrernes og halvtredsernes Hollywood. Og visuelt støtter den sig til den Hollywood-periodes billedsprog med dens ukrukkede funktionalisme og klare disponering af virkemidlerne. Men skal man finde en reel forløber for »New York, New York«s blanding af komedie, psykologisk realisme og musical-ingredienser, kan jeg kun komme i tanker om George Cukors »En stjerne fødes« fra 1954, der ligesom »New York, New York« handler om konflikten mellem privatliv og arbejde, mellem følelser og karriere.

Martin Scorsese har brugt de traditionelle formelementer som en slags renselsesproces, for klarere og mere præcist end ellers at kunne fortælle om det, der egentlig ligger ham på hjerte. Når »New York, New York« er blevet en film med musik og sang, er det fordi den handler om to mennesker, hvis hele forhold er betinget af deres musikalske udtryk. Harmonien mellem dem opstår først gennem deres musik, *han* spiller saksofon, *hun* synger, og de konflikter, der efterhånden slider dem fra hinanden, afspejles lige så konsekvent i deres stadig mere dominerende musikalske disharmoni.

Titlen dukker op i store primitive blokbogstaver bag Manhattens silhouet, forteksterne varsler om en musical, og i starten opretholdes denne illusion. Det er *Victory in Japan*-dag, Times Square bugner af festende mennesker, og de tages højt oppefra af et glidende kamera – igen et sikkert musical-tegn. En neon-pil udpeger med elegant præcision den mandlige hovedperson i den ellers uoverskuelige folkemængde – man kunne være i en Stanley Donen-film.

Men i filmens første store *set piece,* et løssluppent bal, hvor hjemsendte soldater fejrer sejren til tonerne af Tommy Dorseys orkester, står det efterhånden klart, at dette ikke er en musical-pastiche, men først og fremmest en Martin Scorsese-film. Den hjemvendte soldat Jimmy Doyles jagt efter en pige at komme i seng med er naturligvis forsonende komisk i sin kontante ensporethed, men har samtidig et umiskendeligt præg af noget farligt og besat. Der er en ubøjelig egocentrisk viljestyrke bag Jimmy Doyles vedholdende kurmageri. Han er »ikke til at blive klog på«, men Robert De Niros suveræne præstation fastholder klart, at det er fordi han ikke kan blive klog på sig selv. Følelser skræmmer og hæmmer ham. De forpligter, gør svag. Han kan ikke komme ud med dem – medmindre han har en saksofon i hånden.

Scorseses opbygning af denne sekvens afspejler det modne, afklarede mesterskab, der kendetegner hele filmen.

Med vidunderlig musikalitet klippes der mellem Jimmy Doyles tumlen rundt i det store festlokale og det stilfulde swingorkester. Musikkens swingende elegance og præcision kontrasteres med det indre og ydre kaos i scenerne med Doyle. Han kommer ind fra højre i billedet som den uundgåelige *spielverderber,* som det levende bevis på, at alt ikke er så enkelt som denne ophøjet harmoniske musik postulerer.

Robert De Niro giver Jimmy Doyle et på én gang stikkende og flakkende blik, men også en næsten manisk selvsikkerhed, der gør Francine Evans' modvillige fascination af ham troværdig. Han er røvirriterende, men uforudsigelig nok til at interessere. I denne indledende fest-scene afslører Liza Minnelli – ligesom i hele filmen – nye sider af sit talent. Den lidt hektiske *gamine* er forsvundet (godt det samme) og i stedet er der kommet en rolig, moden sødmefuldhed over hendes person. I de første scener har hun ikke meget andet

Robert De Niro (t.h.) som jazzmusikeren Jimmy Doyle.

at lave end at være afvisende. Men mens hun fattet betragter dette fænomen, Jimmy Doyle i den spraglede Hawaii-skjorte, opdager hun vantro en spirende tiltrækning dukke frem, som får hende til at vende sig om efter ham, når han er på vej væk.

Den psykologiske fylde og nuancerigdom, der udmærker disse første scener mellem De Niro og Liza Minnelli, føres igennem i hele filmen. Scorsese har sat to spillevende mennesker ind i en fast stilramme, og disse to mennesker lever et så intenst overbevisende liv på lærredet, at også stilrammerne vitaliseres og får en ny skønhed. Når Jimmy Doyle og Francine Evans for eksempel »finder hinanden« i musikken under en prøve, hvor Doyle er ved at forspilde sin chance, er denne oplagte musicalscene stillet i relief af de pinefulde disharmonier lige forinden. Og den musikalske harmoni er kun kortvarig.

Doyle er en ambitiøs saksofonist, der helst spiller i den nye bopstil og opfatter efterkrigstidens mere og mere udlevede *big band*-swing som et musikalsk kompromis. Bop-musikkens splittelse af *big band*-swingmusikkens rene, klare linier afspejler Doyles eget splittede sjæleliv. Han stræber efter den perfekte harmoni, *the major chord,* når kærlighed, musik og materiel tryghed går op i en højere enhed. Umiddelbart sætter han musikken højst, men måske kan kærligheden blive nummer et. Når han til slut kalder sin succesrige jazz-restaurant for »Major Chord«, er det blodig ironi, for han når ikke sit ideal. Kærligheden er gledet ham af hænde, og i den ideelle treklang er kun de to måske mindre vigtige – musikken og pengene – tilbage.

Det er ikke en pessimistisk, men kun en resigneret slutning. Jimmy Doyle og Francine Evans har opdaget hvem de er – og har accepteret, at de må leve hver for sig. Musikalsk har de bevæget sig i hver sin retning, men de inspireres stadig af det samme grundtema.

Robert De Niro giver som Jimmy Doyle et – synes jeg – fremragende portræt af en følelseshæmmet egocentriker, der ikke kan forene karriere og privatliv. Han holder sine følelser på afstand, fordi han tror de gør ham svag og afhængig. Han klovner sig væk fra dem, undviger dem med sit mangetydige grin eller holder dem på afstand med en kværnende talestrøm. Så meget desto stærkere virker de scener, hvor følelserne uafhjælpeligt bryder igennem – for eksempel hospitals-scenen, hvor han er kommet for at besøge Francine efter fødslen. Der er noget latterligt over denne mands *skamfuldhed* over gråden og sammenbruddet, mens han sidder ved sengekanten og ikke ved hvor han skal gøre af sine hænder og albuer og bruger lagenet som lommetørklæde. Men jeg synes samtidig, at De Niros spil her er utrolig bevægende og imponerende usentimentalt. Det viser med uhyggelig præcision en mand, der ikke kan realisere sig selv gennem sine følelser – og selv erkender det. Det traditionelle mande-panser sidder på ham som en forbandelse og kan kun fjernes, når han giver sig hen til sin musik.

»New York, New York« er i høj grad skuespillernes film, og det har været vigtigt for Scorsese ikke at kvæle spillet mellem de to hovedpersoner i stilistiske eksperimenter. Med stor sikkerhed anlægger han en billedstil, der rendyrker den enkle klarhed i de klassiske Hollywood-film fra fyrrerne og halvtredserne. Han giver sig tid til at lade personerne udfolde sig i lange total-indstillinger og økonomiserer på god, gammeldags Hollywood-vis med nærbillederne. Farver og dekorationer er diskret stiliserede, så de for det meste udgør en upåtrængende baggrund for personerne – tidsatmosfæren bæres i højere grad af musikken og det visuelle udtryk som helhed end af smart udtænkte dekorationer. Show business-miljøet skildres med en udemonstrativ varme og sympati, der også omfatter de kommercielle drenge – Lionel Stander leverer for eksempel et fint, dæmpet portræt af en lakonisk venlig agent.

Min eneste indvending mod filmen er, at nyskrevne sange som »Theme from New York, New York« og »But the World Goes Round« ikke kan stå mål med de mange pragtfulde *evergreens* filmen ellers er fuld af – og at Liza Minnellis hårdt pumpede foredrag af netop disse numre fremhæver snarere end skjuler deres relative svaghed. Men Liza Minnellis helt forbløffende varme og forfinede spil i øvrigt gør disse indvendinger trivielle. Med »New York, New York« har Martin Scorsese endegyldigt placeret sig som en af amerikansk films store instruktører. (New York, New York – USA 1977).

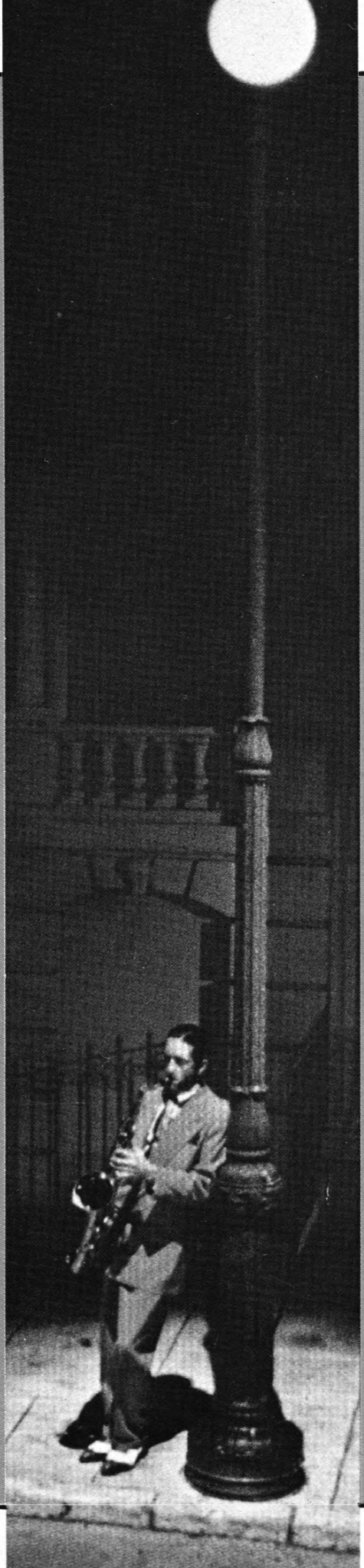

Robert De Niro som mennesket, hvis følelser kun kan udtrykkes gennem musikken.

Musikken

Et sted i »New York, New York« siger en orkesterleder om Jimmy Doyle (Robert De Niro) at »He blows a barrelfull of tenor. But he's a top pain in the ass«.

Og sådan må det nødvendigvis være, når forskelle i musikalsk opfattelse kontrasteres i stærke temperamenter. Orkesterlederen (der i filmen spilles af den solide gamle hornblæser Georgie Auld – der til gengæld på lydbåndet spiller for Robert De Niros tenorblæser) hører hjemme i jazzmusikkens swing-epoke, mens Jimmy Doyle musikalsk set ikke er fri for at lade sig påvirke af en nyere stilretning, omend rødderne stadig er i swing-epokens Coleman Hawkins-påvirkede musik. Det år filmens historie begynder, er 1945, og swing-musikken råder stadig, skønt en Lester Youngs indflydelse har gjort sig gældende i ydmyge jazzhuse i New York, hvor først og fremmest Charlie Parker, Thelonius Monk og Dizzy Gillespie eksperimenterede med, hvad der i dag kendes som bob.

Swingmusikken, hvis periode fra 1935–45 ofte er blevet kaldt for jazzens klassiske tid, var i trediverne og fyrrerne domineret af ganske få orkestre. Benny Goodman var udråbt til at være »King of Swing«, Tommy Dorsey var »The sentimental gentleman of swing«, og hvad popularitet angik var de suveræne. Glenn Millers orkester legede også med, og ligeså Artie Shaws. At disse orkestre musikalsk set langt blev overgået af først og fremmest Duke Ellingtons og Count Basies orkestre, og til en vis grad også af Jimmie Luncefords (hvor arrangøren Sy Oliver sørgede for de bløde og dog seje swing) var en anden sag, som dengang ikke nær så mange som i dag havde øje og øre for. Bl.a. fordi musikken primært skulle fungere som dansemusik.

George T. Simon har i sin bog »The Big Bands« anslået, at der omkring 1940 »must have been close to two hundred dance orchestras«, alle med en vis landsdækkende berømmelse, men langt fra alle kvalificerede som jazz-orkestre (Guy Lombardos orkester talte også med), hvortil kom en lang række inferiøre orkestre med højst lokal berømmelse.

Forfaldet var for længst sat ind, da »New York, New York« tidsmæssigt starter sin musikalske rejse. Flere faktorer gjorde sig gældende: først Amerikas indtræden i den 2. verdenskrig med deraf følgende opbrud af musikere, der enten meldte sig frivilligt eller blev indkaldte. Dernæst benzinrationering og en ny forlystelsesskat – det var dengang nemlig ikke usædvanligt at et orkester rejste pr. bus op til 500 miles mellem hver aftens engagement. Den væsentligste årsag var dog, at musikernes fagforening i 1942 erklærede strejke. Skulle musikerne medvirke ved pladeindspilninger, så måtte der betales bedre. Dette indspilningsstop varede i næsten to år, og effekten var katastrofal. Pladeselskaberne svarede igen med at bruge sangere og sangerinder langt flittigere end før, og publikums smag blev afgørende rettet med vokalisterne. Og i december 1946 ramlede det omsider – otte af de populæreste orkestre opløstes og den uafvendelige nedtur begyndte. Kun ganske få orkestre overlevede og endnu færre evnede at bevare den kunstneriske integritet. P.C.

Manden der elskede sin rolle

Kildekritiske antegninger til Ken Russells »Valentino«

Flemming Behrendt

En af de få Valentino-film, der findes i Danmark, er »Monsieur Beaucaire« fra 1924. Den foregår i Frankrig og England under Ludvig XV og Madame Pompadour. Valentino spiller en dandy-like adelsmand, Louis Philippe af Orléans, hertug af Chartres, der bringer sig i kongens unåde ved at afslå giftermål med en prinsesse Henriette, der både vil og ikke vil have den feterede, men på bunden lødige hofmand. Han må flygte til England og giver her partiet som Monsieur Beaucaire, barber hos den franske ambassadør. Fra denne position begiver han sig ud i det engelske selskabsliv som professionel kortspiller. Han forelsker sig i Lady Mary Carlisle, og ved at gribe hendes (formues) tilbeder, hertugen af Winterset, i falskspil, tiltvinger han sig hendes bekendtskab og erklærer hende sin kærlighed, men uden at afsløre sin sande identitet. Winterset sender ham først en snigmorder på halsen og derefter et seks mand stort baghold, men Beaucaire klarer dem alle mellem omfavnelserne. Så afslører Winterset ham som barber, og da Beaucaire stadig vil elskes for sin egen skyld og derfor ikke vil røbe sig, må han tåle Ladyens foragt. Han forlader byen, men vender kort efter tilbage for at gøre op med Winterset. Kun ved at forklæde sig som kvinde undgår han endnu en gang at blive snigmyrdet, men det er stadig forgæves, at han erklærer Lady Mary sin kærlighed. Et nyt sammenstød med Winterset forhindres af den franske ambassadør, der afslører Beaucaires identitet og meddeler ham kongens ønske om, at han vender tilbage til det franske hof. Beaucaire viser nu Lady'en vintervejen og tilbage i armene på prinsesse Henriette – hans egentlige kærlighed (!?) – får han hendes tilgivelse.

t.v.: Koreografien er gennemført i »Monsieur Beaucaire«, og også i den henseende er der stil og konsekvens over Valentinos spil.

Når man ser »Monsieur Beaucaire« (i Filmmuseets indledningsvis noget blakkede kopi) får man ikke bekræftet det indtryk af Valentinos spil, som de fleste håndbøger og den almindelige mening har indpodet en. Den kan udtrykkes ved et citat af Adolph Zukor, Paramounts chef og producent af otte ud af de 14 film, hvori Valentino fra 1920 til sin død i 1926 spillede hovedrollen:

»Valentinos spil var stort set begrænset til at vende det hvide ud af de store, hemmelighedsfulde øjne, trække den brede, sensuelle munds læber tilbage for at blotte de skinnende tænder og så blafre med næsefløjene« (i selvbiografien »The Public is Never Wrong«, 1953).

Tværtimod er det yderst påfaldende, med hvor diskrete midler Valentino – sammenlignet med sine medspillere – bygger sin rolle op. Mange af scenerne, f.eks. hans indiskrete tilstedeværelse som »barber« hos den franske ambassadør eller hans afsløring af Winterset som falskspiller – forudsætter ligefrem den finesse, Valentino lægger for dagen. Et kuriosum som mundaflæsningens afsløring af, at han »taler« fransk i filmen, viser hvor omhyggeligt han gik til værks.

»Monsieur Beaucaire« er iøvrigt ikke nogen typisk Valentinofilm. Rollen er alt for delikat i forhold til det billede af truende lidenskab og hedt blod, hans publikum var blevet vænnet til, siden »Sheiken« i 1921 for alvor gjorde ham til det kvindelige publikums drømmehelt som Den Store Elsker. Æren for denne betydeligt mere afdæmpede og elaborerede kunstfilm havde Valentinos anden hustru, Natacha Rambova. Ikke at hun skal krediteres for anden funktion end art direction, men hun blandede sig under planlægning og optagelser så effektivt i produktionen, at den blev det nærmeste, ægteparret kom hendes forestilling om, hvad der tjente Rudolph Valentinos talent. Men selv gennem pudder og paryk er det tydeligt, at manden har udstråling.

I Ken Russells »Valentino« er der rekonstruerede sort/hvide »citater« fra en række af Valentinos film: den tidlige »The Married Virgin« (1920), gennembrudsfilmen »The Four Horsemen of the Apocalypse« (med den berømte tango), »Kameliadamen«, »Sheiken« og tyrefægterfilmen »Blood and Sand« (1922). Ingen af citaterne, dem fra gennembrudsfilmen måske undtaget, har til hensigt at gengive magien i Valentinos apparition og spil; de er makeringer og røber ingen affektion hos Russell over filmkunstneren Valentino. Tværtimod, nærmest. Det ambivalente forhold, Russell tidligere havde til den kunst, hans titelfigurers modeller havde frembragt: en Isadora Duncan, en Tchaikovsky, en Henri Gaudier, men som han opgav i sin forrige film om Liszt, er også her fraværende. Russell lader nok sin Valentino udtrykke kunstneriske ambitioner, men det er udelukkende skuespilleren in persona og hans personlige relationer, filmen handler om. (Jeg har dog, af instruktøren Daniel Bohr, ladet mig fortælle, at scenen mellem Natacha Rambova og Valentino i »Sheiken«s dekoration helt ned til indstillinger og klip lægger sig op ad den voldtægtsagtige scene, vi hos Russell kun ser et parodierende indledende glimt af. Så mere end set filmene igennem har Russell åbenbart godt nok).

»Monsieur Beaucaire« overværer vi hos Russell alene nogle optagelser af. Det drejer sig om en tête-à-tête mellem Valentino og »Lorna Sinclair« (som ikke optræder i rollelisten). Hun er en lille gås og scenens pointe er at demon-

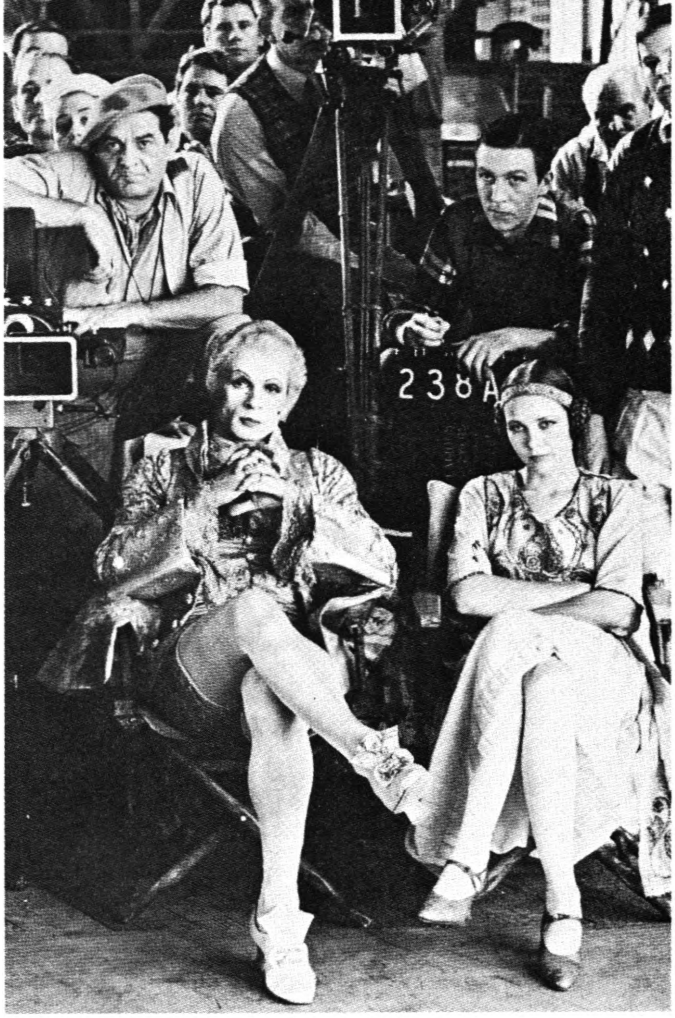

Øverst: »On the set« under optagelsen af »Monsieur Beaucaire« – i Russells udgave. Valentino (Nureyev) og Natacha (Michelle Phillips) behersker situationen.
»The Sheik« med Diana Mayo ved indgangen til teltet, hvor hun udsættes for den mandschauvinistiske behandling, tyvernes amerikanske kvinde oplevede som en befrielse.
I 1922-udgaven (nederst) var det Agnes Ayres, hos Russell spiller Jennie Linden rollen.

strere, hvor inderligt Rambova blander sig i instruktøren Sidney Olcotts arbejde: de giver parret i den lyserøde sofa indbyrdes modstridende instruktioner. Midt under scenen lader en lysmand en lyserød pudderkvast dale ned fra loftet. The Valentinos forlanger en undskyldning for den fornærmende hentydning til rygter om Rudolphs mangel på mandighed, får den ikke og forlader i vrede atelieret. Rambova brøler til den tøvende Valentino! »If you want to win back the respect of the crew, you'll have to screw that little whore Lorna!« Det gør så Valentino – eller rettere: han lader sig distrait voldtage af den lille hore.

Den lyserøde pudderkvast er nam-nam for Russell. I virkeligheden stammer den fra en ledende artikel i The Chicago Tribune to år senere, en måned før Valentino døde i New York af en sprængt blindtarm og et blødende mavesår. Artiklen gav Valentino skylden for den degeneration, redaktøren så udtrykt i en pudderautomat, han havde set opsat på herrernes toilet i en danserestaurant. I et yderst oplagt og velskrevet indlæg i en konkurrerende avis i Chicago, hvor Valentino opholdt sig i anledning af premieren på sin sidste film, »The Son of the Sheik«, udfordrede han på stedet den anonyme redaktør til en fight, boksning eller brydning, som det kunne passe. Redaktøren meldte sig aldrig, men en New Yorksk sportsjournalist udkæmpede en beskeden, men veldækket boksekamp med Valentino på taget af Ambassador Hotel og roste ham bagefter for hans propre næve.

Hvad gør Russell? Han sender Valentino på natklub i New York, hvor et helt lille kor af syngepiger forklædt som lyserøde pudderkvaste synger smædeviser over artiklen, og den beskedne match bliver til et grotesk iscenesat kæmpeshow, hvor Valentino først efter tre hårde omgange får den whiskyomtågede sportsjournalist i gulvet efter selv at være blevet kønt skamferet. Scenen fortsætter med en drikkekonkurrence på whisky, hvor Valentino endnu en gang beviser sin mandighed. Umiddelbart efter dør han på sit hotelværelse, mens han som en anden Citizen Kane forgæves rækker ud efter symbolet på sin inderste længsel: en appelsin fra den farm, han hele sin Amerikatid har drømt om at trække sig tilbage til i den californiske frugtbarhed.

Med den lille hore forholder det sig således: I en af de utallige Valentino-biografier, Brad Steiger og Chaw Mank's »An Intimate and Shocking Exposé«, fortælles en sladderhistorie med stort set det forløb, Russell giver scenen. Pigen er ikke nærmere identificeret, men Valentinos begrundelse for at ligge med hende angives at være vedholdende rygter og antydninger efter »Monsieur Beaucaire«s pudder, kniplinger og skønhedspletter af, at Den Store Elsker i virkeligheden var bøsse.

Steiger og Manks bog (Mank skal have stået i et ikke nærmere specificeret tjenesteforhold til Valentino) er den mindst pålidelige, mest rygtesmedende og sladderagtigste af de Valentino-bøger, der ikke er åbenlyst fiktion. Den stammer fra 1966, og siden har Irving Shulman (i 1967), Norman A. Mackenzie (i 1974) og journalisterne Noel Botham og Peter Donnelly (i 1976) skrevet biografier. I 1976 udsendte den engelske kritiker Alexander Walker en kortfattet, billedrig monografi, der kritisk sorterer de værste skrøner fra, karakteriserer et flertal af filmene og pejler sig

Scenen er fra begyndelsen af Russells film, hvor Valentino (Nureyev) lærer Nijinsky (Anthony Dowell) at danse tango. Den er ikke af Russell grebet så frit ud af luften, som man umiddelbart skulle tro.

ind på personligheden i klar bevidsthed om kildematerialets utilstrækkelighed i den henseende.

At det netop er Steiger og Manks bog, Russell har valgt som sit udgangspunkt, kan ses som udtryk for Russells sædvanlige dårlige smag. Selvom han har takket nej til de direkte beskrivelser, parret giver af Valentinos homoseksuelle oplevelser, har Russell tydeligvis accepteret den opfattelse af Valentino, at der ikke går røg af en brand ... Russell lægger et bevidst skær af tvetydighed over figuren og giver aldrig sin Valentino anledning til andet end i ord at bekræfte sin heteroseksuelle potens.

Det første af de tilbageblik, filmen formelt består af indenfor rammen af Valentinos lit de parade i New York, august 1926, fortæller historien om hans forhold til gansterhustruen Bianca de Saulles. Det foregår i Valentinos tid som betalt danser (og gigolo?) på diverse danseetablisementer i New York. Det var efter hans tid som gartnermedhjælper og bordafrydder og før, han nåede så vidt i dansens kunst, at han kunne tjene til livets ophold som performance-danser med professionel partner. Det første, vi i Russells film ser til den levende Valentino, er hans tangodans i det eftermiddagstomme Maxim's tesalon med – Nijinsky, den russiske balletstjerne. Tilsyneladende har de intet at lære hinanden, det er en perfekt, erotisk ladet dans. Men ikke desto mindre påstår »Valentino« at have givet russeren undervisning. Skibet er fra sin søsætning ladet med sexuel tvetydighed, og både Maxim-direktricen og de Saulles fyrer i de efterfølgende scener de behørige beskyldninger af mod de to dansere.

Ken Russell har i årevis haft planlagt en film om Nijinsky. I John Baxters fremragende Russell-bog, »An Appalling Talent« fra 1973, fortæller Russell udførligt om projektet, hvortil Melvyn Bragg (manus.forf. til »The Music Lovers«) skrev manuskript i midten af 60'erne. Russell prøvede at få Harry Saltzman til at producere den med Christopher Gable (»The Boy Friend«) i titelrollen. Men Saltzman, der dybest set ikke troede på projektets kommercielle bærekraft, insisterede på Nureyev i rollen. Den russiske danser, der på det tidspunkt optrådte i London, blev spurgt, men han kunne hverken lide Russells Isadora Duncan-film eller Russell selv. Men efter »Women in love« så Nureyev anderledes på det. Alligevel blev det aldrig til noget, så det ville ikke være mærkeligt, om »Valentino«-Nijinsky-scenen var opfundet af Russell som en hilsen til det afdøde (?) projekt: så lykkedes det dog at forene Rudolf Nureyev med Vaslav Nijinsky!

I 1919, to år efter, at Valentino var kommet til Hollywood og efter at have haft en halv snes biroller, udfyldte han til Universal et spørgeskema om sig selv og sine meriter. Blandt de skrøner, han pudsede sin fortid op med, finder man følgende sætning blandt svarene på spørgsmålet om, »what unusual, thrilling or amusing incidents have happened to you«: »Gave tango lesson to Nijinsky, famous Russian ballet dancer.« Det er ganske vist Steiger og Manks, jeg her citerer (og dér, Russell har det fra), men den anderledes pålidelige Shulman kan dog citere fra en PR-artikel omkring lanceringen af »Four horsemen«: »Nijinsky asked him to give him a lesson in the tango« (Motion Picture Classic, June 1920). Rygtet havde bredt sig til Metro! – Det var i det samme spørgeskema, han udtrykte som sit højeste ønske at blive »a scientific farmer«!

Det var – og det kan ingen rygter lave om på – en stribe kvinder, der afgørende prægede og greb ind i Valentinos liv. Vi ser bort fra den fransk-fødte mor (og helt bort fra den barnepige, Rosa, Steiger og Manks lader spille en freudiansk lammende rolle for hans sexuelle udvikling). Med rette lader Russell sin Valentino drømme om at hente moderen til Amerika, men hun døde forinden. Det var, da Bianca de Saulles skød sin mand, efter at Valentino havde vidnet mod ham i skilsmisseretten, at Valentino skyndte sig mod vest. I

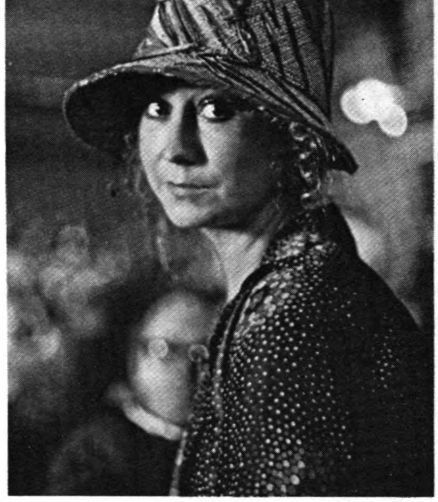

Tre kvinder prægede på afgørende vis Valentinos liv. Øverst Felicity Kendall som June Mathis (museets arkiv rummer ikke noget billede af den rigtige June Mathis), derefter Alla Nazimova som Kameliadamen i armene på sin Armande, den rolle, der bragte Valentino ind i kredsen omkring den store dame. Nederst: Som et ukronet kongepar på vej til mønt eller frimærke lod Natacha Rambova sig forevige med sin tilkommende i 1923.

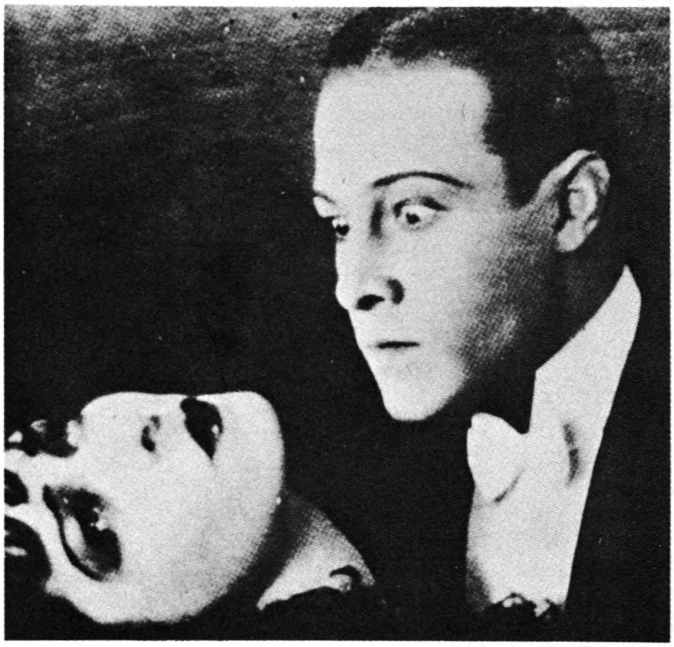

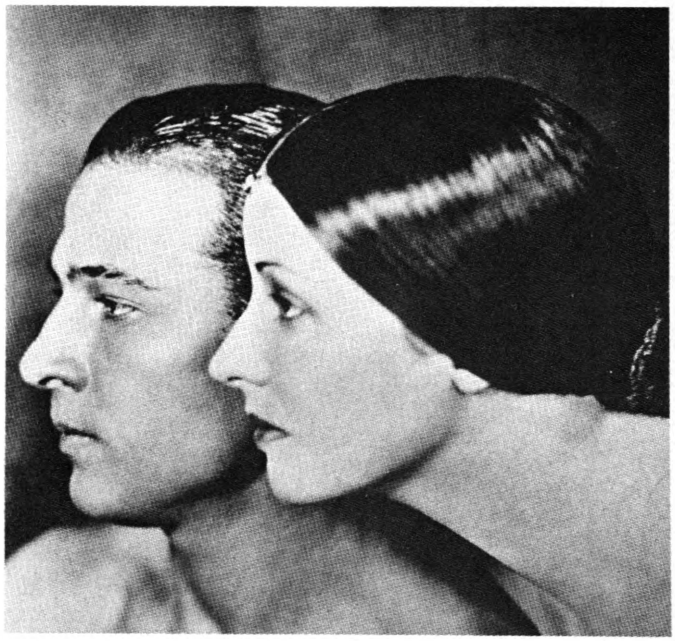

november 1919 giftede Valentino sig med Jean Acker efter kun en uges bekendtskab. På bryllupsnatten lukkede hun ham ude af sit soveværelse og skal have erklæret, at deres giftermål var en misforståelse. De kilder virker mest overbevisende, der hævder, at det var Jean Acker, som meget bestemt afstod fra fuldbyrdelsen. Flere af dem antyder, at grunden kan læses ud af hendes tilhørsforhold til kredsen omkring Alla Nazimova. Mens Jean Acker kun omtales hos Russell som den første kone, Valentino ikke kunne opfylde sine ægteskabelige forpligtelser over for, indtager Nazimova (Leslie Caron) en alt for fremtrædende plads hos Russell. Hun var russisk født, uddannet danser og fremtrædende indehaver af roller som følsom, passioneret og neurotisk kvinde i avancerede efterkrigsfilm. Hun var lesbisk, holdt hof som sådan og indspillede bl.a. Oscar Wildes »Salomé« (i 1921) med ren homoseksuel rollebesætning. Det var bizarre tider. Da hun så Valentino i »Four Horsemen« hyrede hun ham til at spille Armand i sin »Kameliadamen«.

Der findes adskillige billeder af Valentino i udklædninger, der ikke kan henføres til nogen af hans film: som indianerhøvding, som kineser, som cowboy. Herhen hører også en positur som Nijinsky i »En fauns eftermiddag«, og Russell digter herover en scene, hvor Nazimova sammen med sin veninde og art director Natacha Rambova leger smågræske opstillinger med en nøgen Valentino. Forinden har hun og Valentino haft deres møde i »Sheiken«s telt, og hun er begyndt, med spiritismens hjælp, at lægge sin hånd om hans karriere. De gifter sig, i Mexico, endnu før skilsmissen fra Jean Acker er i orden, og Valentino får en bigamianklage på halsen, som han kun slipper ud af ved at beedige også dette nye ægteskab ufuldbyrdet.

Men dermed er Nazimova ikke forsvundet af billedet. Hun optræder i rammen, hvor hun dukker op med et kæmpeslæb, overbroderet med kameliablomster, som hun breder ud over kisten, hvorpå hun besvimer til benefice for fotograferne og siden til Mendelsohns bryllupsmarch bortfører den ligeledes fremmødte Rambova. Russell vil muligvis hermed antyde, at det var disse to kvinder især, der kunstnerisk slog Valentino ihjel, måske også at de lukrerede på ham. Historisk er der intet belæg for at lade de to kvinder te sig som vanvittige. De var begge langt fra New York i de dage, og det var en helt tredie, der spillede sorgens komedie: den polskfødte Pola Negri, der var Valentinos sidste opvartende veninde og som efter eget udsagn skulle have været gift med ham få måneder senere! Om hende skriver den danske journalist Henry Hellsen i sin Hollywood-bog fra 1927:

»Måske sørgede Pola Negri oprigtigt over sin ven, men hendes Presseagenter, Hensynet til Reklamen, forlangte af hende, at hun også satte Sorgen iscene. Da Sølvkisten med det smokingklædte Lig blev skubbet ind i Mausoleets Massegrav, faldt hun bevidstløs om på Marmorfliserne. Film eller ikke ... hvem ved?«

Natacha Rambova blev Valentinos afgørende skæbne. Han var bundet til hende i de fem-seks år, som var de afgørende i hans korte karriere, og det var mellem hende og studierne, at kampen stod: om hans udstråling indbringende skulle udnyttes til massernes betvingelse eller forædlet skulle tjene Kunsten og Rambovas ambitioner. Hvor ærgerrig hun var i sit forhold til Valentino skulle vise sig, da det lykkedes Joseph Schenck fra United Artists (der efterhånden havde lånt Valentino så mange penge at han ikke kunne sige nej) at få en kontrakt med ham, der forbød Rambova så meget som at sætte sine fødder i studiet under optagelserne. Hun skred på stedet, men nåede dog at forøge Valentinos gæld ved i New York at bruge fire gange så meget på sin film »The Price of Beauty«, som han havde givet hende lov til.

Alligevel var den vigtigste kvinde i Valentinos karriere måske June Mathis (Felicity Kendal). Hun var manuskriptforfatter især af romanfilmatiseringer, og det var hende, der foreslog Metros Richard Rowland at prøve Valentino i »The Four Horsemen«, og hun udbyggede rollen specielt til ham. Med sine råd til ham lagde hun grunden til hans mere nuancerede spil. Hun skrev manuskriptet til endnu to af hans film og hørte iøvrigt med sin interesse for spiritisme hjemme i kredsen om Nazimova. Det er uden baggrund i kilderne, når Russell gør hende til snøftende og heltindeidentificerende tilskuer til »Sheiken«. Hun var nok den eneste køligt professionelle filmarbejder i kvindekredsen omkring Valentino.

Resten af Ken Russells »Valentino« er hurtigt gjort op. Manageren George Ullman, der kom ind i billedet, da Rambova havde ophidset Valentino til et brud med Paramount, som i næsten to år gjorde det umuligt for ham at indspille film, er troværdig nok, og den tourné, han i mellemtiden arrangerede for parret som reklamenummer for et kosmetikfirma, var en utrolig succes. Men sammenstødet med komikeren Fatty (Arbuckle) og bekendtskabet med den navnløse starlet (vittigt spillet af Carol Kane) står, ligesom Jesse Laskys hvide gorilla, for Russells egen regning. Det samme gælder naturligvis den voldtægtsagtige fængselsscene og de hysteriske kvinders belejring – hæsligheder skabt til benefice for Foreningen til Ken Russells Bekæmpelse.

Om Nureyevs Valentino siger Russells mangeårige instruktørassistent Jonathan Benson, at »styrken i Nureyevs karakter og hans intelligens skaber i filmen en personlighed forskellig fra manuskriptets – stærkere, helere« (Alexander Bland's The Nureyev Valentino 1977). Nureyevs udstråling er af en helt anden art end Valentinos, og han holder en distance til figuren, som nok gør den inderligt sympatisk, men samtidigt afvæbner den med en naiv ironi, der får »Valentino« til at møde sine absurde tilskikkelser, som om hans indforståelse forlods var indhentet af skæbnen. Men det kan vel ikke være anderledes: Nureyev er en danser, der spiller. Valentino var en spiller, der dansede.

Valentino var en narcissistisk, sexuelt lidet aktiv, følelsesmæssigt passiv mand, der havde sat al sin åndelige og sjælelige energi ind på at være star. Hans status var uforenelig med overvejselser, der kunne ende i en ændret kønsrolle – det interesserede ham ganske enkelt ikke at finde ud af, hvem og hvad, han »egentlig« var. Hans kraft gik til at menneskeliggøre og forfine den rolle, Hollywood bød ham at leve op til, og hans mulige bi- eller homoseksuelle lagring forblev sandsynligvis latent, og Russell kan ikke grave den frem uden at virke som ligskænder.

En kulturens sjakal er, hvad Russell med sine seneste film er ved at udarte til. Han tiltrækkes af det stof, som for ham og hans publikum eksistentielt er dødt. Forudsætningerne for alvorligt at gribes af Valentinos spil er væk. Derfor har Russell frit slag. Deraf vulgariteten, når han sætter tænderne i og flænser løs. Nureyev arbejder ikke med, men mod denne tendens med sit spil, og derfor synes man ind imellem det er synd for Nureyev. Som instruktør er Russell dog langt fra uden fascination. I al uforsvarlighed er han temmelig underholdende, han er tidstypisk som få (har for længst klaret alt det, Jens Jørgen Thorsen ikke kan få lov til i lille Danmark), og han er stadig en entusiastisk håndværker.

Robert Altmans historielektion

Niels Jensen

Til venstre Paul Newman som Buffalo Bill i Robert Altmans »Buffalo Bill and the Indians, or Sitting Bull's History Lesson«. Herover: Robert Altman.

Robert Altmans film »Buffalo Bill and the Indians, or Sitting Bull's History Lesson« har en scene, hvor Sitting Bull i Buffalo Bills cirkusarena konfronteres med sit publikum. Det er aften, arenaen er tom men tilskuerpladserne besatte. Så kommer den legendariske høvding ind på sin hest. En svag, lidt usikker hyssen begynder. Den tiltar i styrke og bruser snart ned mod den sfinksagtige indianer, der forblir ubevægelig på sin hest indtil mishaget dør hen og der bliver helt stille. Så rykker manden i tøjlerne, vender hesten og forsvinder bort fra areanen ud i mørket. Hvad skete egentlig? Var der tale om en betvingelse? Overrumpledes man af øjeblikkets intensitet, eller bør stilheden snarere fortolkes som publikums vildrede fordi der ingenting skete? Var man avet, grebet eller slet og ret ligeglad, apatisk? Heller ikke vi, den næste kreds af tilskuere til den begivenhedsløse tildragelse, ved hvad der skete men sidder tilbage i biografen med et tomt lærred, der ikke giver men forventer svar.

FORBEREDELSEN

Robert Altman blev født i 1924 i Kansas City, Missouri. Familien var af engelsk-germansk oprindelse. Robert gik universitetsvejen og tog noget i retning af en civilingeniøruddannelse og så kom krigen. Den tilbragte han i Stillehavsområdet, hvor han fløj 45 missioner over hollandsk Ostindien i en B 24'er. Hjemsendt fik Robert arbejde ved et foretagende – The Calvin Company – der fremstillede industrifilm, men det han drømte om var at blive forfatter. En udstationering i Californien inden afrejsen til Stillehavet havde givet ham lyst til at skrive for radio og film. Snart drog han atter vestpå med en bunke manuskripter og treatments under armen, som han havde lavet sammen med en fyr med det grundige navn George George. RKO købte og producerede »Bodyguard« med Lawrence Tierney, og en instruktør ved navn Eddie Marin lavede en film om »Christmas Eve« med George Brent og Randolph Scott. Imens gik årene – seks i alt – med flere industrifilm, bl.a. for Gulf og Caterpillar. Hollywood købte nok i ny og næ endnu et bud ved døren men ingen porte blev slået op. »Frustration reigned supreme«, siger Altman om perioden. Men endelig i 1955 fik han en fod i sprækken, da han formedelst $ 63,000 skaffet af en kammerat, hvis far ejede en biografkæde, skrev, producerede og iscenesatte en spillefilm om »The Delinquents«. To år senere havde han og George George færdiggjort et portræt af James Dean, som Hitchcock kunne li', hvilket kom til at betyde andre seks års arbejde for forskellige tv-selskaber på serier som »Whirlibirds«, »Bonanza«, »The Long Hot Summer«, »Combat« og »The Alfred Hitchcock Hour«. Meget af det i øvrigt kun kortvarigt. For Hitchcock blev det kun til to udsendelser. Altman var så gudsforgående at afvise et tredie manuskript, ligesom han i en Combat-historie var så usmart at fremstille krigen som grum. »Kids watch this show, and there is not enough jokes for them!«, skreg producenten. »You mean there's a danger of kids not liking war?«, svarede Altman, og det var hans næste men langt fra sidste fadæse. Alligevel kom i 1968 chancen for endelig at prøve sig på en egentlig spillefilm. Altman skulle iscenesætte James Caan i »Countdown«, men også her gik det galt og forehavendet blev af begrænset varighed. Jack Warner var producent. På forhånd skep-

tisk bad han om at få en strimmel råklip til gennemsyn: »I don't like the way you make films!«

METODEN

Og hvordan laver så Altman film?

Sid Levin, der klippede »Nashville«, har svaret på spørgsmålet på en måde, der er dækkende ikke blot for hans eget felt men for hele den Altmanske metode, der bedst kan karakteriseres som moderne forstået i modsætning til klassisk. »By classic I mean the conventional use of master, medium and close-up shots. Instead, we often had what could probably be considered three or four different master angles of the same sequence, each with a slight variation on camera angle. However, because Altman wanted the actors to have as much flexibility as possible in the development of the characters, there were enormous variations in the dialogue and dramatic content of different takes of the same scene«. Fremgangsmåden, der giver mulighed for det spontane, for indfald og digressioner, for de uopdagede kvaliteter en skuespiller kan tilføre en rolle eller en komponist en lydside, lader sig naturligvis kun praktisere med hold, hvis nøglefigurer kender hinanden godt. Altman arbejder da også med et veritabelt repertory company, bl.a.

Fotografen Vilmos Zsigmond (The Long Goodbye, Images, McCabe and Mrs. Miller); klipperne Lou Lombardo (California Split, Thieves Like Us, The Long Goodbye) og Sid Levin (Nashville); arkitekten Leon Ericksen (McCabe and Mrs. Miller, Brewster McCloud, Images); komponisten John Williams (The Long Goodbye, Images); forfatteren Joan Tewkesbury (Thieves Like Us, Nashville) – se i øvrigt den efterfølgende filmografi.

Blandt skuespillerne er gengangerne Elliott Gould, Keith Carradine, Sally Kellerman, John Shuck, Bert Remsen, Rene Auberjonois og Shelley Duvall, der er Altmans opdagelse men ikke hans opfindelse for hun opfinder sig selv og gør det stadigvæk fra film til film, i alt fald hos Altman. I »Three Women« har hun skrevet så langt det meste af sin egen dialog, og det har hun gjort så mundret, så tæt på virkelighedens snik-snak, som Altman er bekendt for gerne at ville have den. Hvad Mr. Warner i sin tid blev så vred over var netop snakken i den film, der var under arbejde. »Jesus Christ! You've got all the actors talking at once! Who's going to understand it.«

Det forlyder ikke, hvad Altman svarede hertil, men hvad han tænkte var sikkert, at hvad folk vil forstå og ikke forstå må folk selv om. Hvem forstår i det hele taget alting af noget som helst? Ingen i virkeligheden, så meget er givet, og derfor bør de heller ikke gøre det, når det er film, det gælder. Virkeligheden er nu engang først og fremmest karakteriseret ved sin uoverskuelighed, og den kunst, der fremstiller den som nogetsomhelst andet, er bedragerisk. Derfor er også filmene i farver – »I just don't see the world in black and white. It isn't real« – og derfor den improvisatoriske metode. Altman insisterer på filmkunstens organiske natur. »It's like a child. If you start trying to restrict it, you have a twisted thing«. Han vil, at hans film for alle involverede – tilskuerne iberegnet – skal være »an open experience«, som Joan Tewkesbury har udtrykt det. Derfor metoden. På en og samme tid er den vejen til motivet og motivet selv.

EMNET

»I think that you just keep working, and you can do little paintings and big ones, and then you can do a mural if you want to and then go back to the little ones«, siger Altman, hvis film falder i tre kategorier. Der er de store amerikanske fresker »Nashville« (1975) og »Buffalo Bill and the Indians« (1976). Der er travestierne »M.A.S.H.« (1970), »McCabe and Mrs. Miller« (1971), »The Long Goodbye« (1972), »Thieves Like Us« (1974), »California Split« (1974) og Buffalo Bill-filmen, der naturligvis også kan henregnes i denne gruppe. Og så er der de intime skildringer af outsidere og psykologiske særtilfælde: »That Cold Day in the Park« (1968), »Brewster McCloud« (1971), »Images« (1972) og »Three Women« (1977).

»That Cold Day in the Park« er et klaustrofobisk melodrama om en en ældre kvindes tragiske forhold til en ung fyr, der skjuler sin egentlige identitet for hende. »Brewster McCloud« er en fuglemand, og historien om ham er en fabel om et menneske, der i bogstavelig forstand vil hæve sig op over og fri af sine omgivelser. »Images« er et kammerspil om en sexualforstyrret, skizofren kvinde, et motiv der varieres i »Three Women«.

For en lakonisk realist som Altman ligger travestien lige for. Et temperament som hans må nødvendigvis på ikonoklastisk vis gøre op med nationens hellige køer og ideale forestillinger. Altman er hverken idealist eller ideolog. Bringe kendsgerningerne og lade myterne fare, det er det han vil. Han vil have filmen ned på jorden og ud i lyset, som det unge par Bowie og Keechie kom det i »Thieves Like Us«. I hans western »McCabe and Mrs. Miller« forenes helt og heltinde aldrig, men de fortabes. Blir bogstaveligt væk i en verden, der aldrig har været. Han skydes ned uden at nogen opdager det. Hun toner bort i sine opiumståger, mens frontier-byens borgere er optaget af at slukke ilden i en kirke, der ikke er blevet færdig men står som en kulisse af forskalningsbrædder. En tom dekoration som Hollywood siden ville vide at fylde med løgn. Og hvad Philip Marlowe angår i Chandler-filmatiseringen »The Long Goodbye«, så er han hos Altman ikke Humphrey Bogart, der kun behøvede at gøre sin entré på en scene for at dominere den, men derimod den virrende Elliott Gould, der end ikke kan beherske sig selv. En mand udmærket karakteriseret som »a somnambulist in his own bad dream« i en film, der ikke handler om en detektiv men om en detektiv i en detektivfilm, hvis klicheer er brugt op. Genrens selvspejling er en del af genrens afmytologisering. Den er filmkunstens hverdagsblik på sig selv efter rusen. Det er mandag morgen og festen er forbi. »Chandler had to be deserted, because Chandler left us in the fifties«, siger Altman og angir filmens egentlige motiv. Forskellen på dengang og nu og følelsen af at være forrådt. Tiden der gik og tiden der kom. Den gamle drøm og den ny virkelighed. »So I think Marlowe's dead. I think that was »the long goodbye«. I think it's a goodbye to that genre – a genre that I don't think is going to be accepted any more. There's also a lot of personal long goodbyes in it: making a film in Hollywood, and about Hollywood, and about that kind of film. I doubt if I'll do that again«.

Nok i tvivl men ikke desto mindre har Altman gjort det igen. Også Buffalo Bill er jo en film om den amerikanske myte og udnyttelsen af den. »Buffalo Bill Cody was the first movie star, in one sense the first totally manufactured American hero. That was why we needed a movie star, Paul Newman, to play the title role«. I Altmans version blir Buffalo Bill en pæn, ubetydelig damernes ven med fine ambitioner og sårbar usikkerhed. Provinsteatrets førstekraft. Som han her ser ud kunne han have gjort sig som bifigur i Edward Flemings »Den korte Sommer«. Mytemageren Ned Buntline, som skabte William Frederick Cody om til Buffalo Bill, ombølges derimod i Burt Lancasters skikkelse af den aura, mystik og charisma som en virkelig star skal have. Og

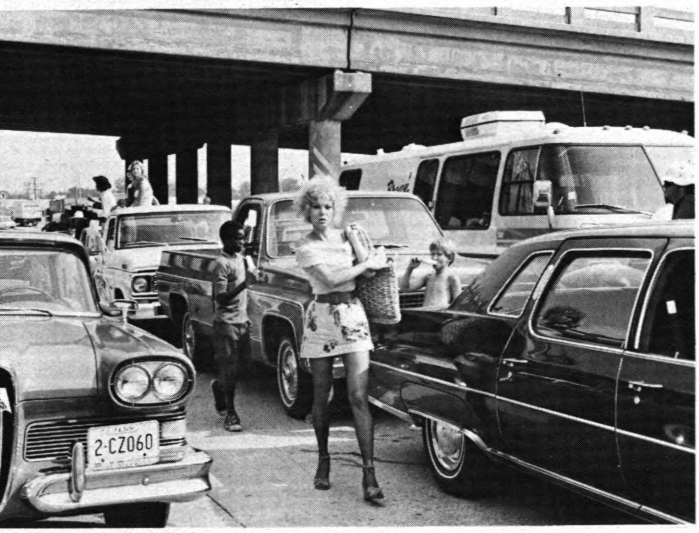

heri naturligvis igen en moderne sandhed. Buffalo Bill anskues med halvfjerdsernes øjne, hvilket vil sige af en tid, der afviser helten på lærredet og dyrker ham bag kameraet. Buffalo Bill er ingenting, hans skaber alt! The moviemaker as superstar. Buntline skabte Buffalo Bill. Og som skaberen frigør han sig fra sit værk og sidder nu lakonisk og betragter det, som den mand gør, der ser på alt det han har sat i gang, mens han halvt i tanker sysler med at rense negle.

Virkelighedens Buffalo Bill sagde engang: »I stood between savagery and civilization most of my early days«. Filmen fastholder ham der, ude af stand til at forene sig med nogen af siderne. Sitting Bull får han aldrig hold på, hele tiden forsvinder indianeren over floden op på højdedragene og de sangerinder fra det italienske musikteater, som han kurtiserer, må først og fremmest opfattes som hans uopfyldelige sociale ambitioner. Bill Cody finder aldrig hjem. Han må nøjes med at overleve. For sent vågner han og opdager, at han er en søvngænger i Ned Buntlines amerikanske drøm, verdens største mediefidus. Det blir hans lære af historien. »A sad figure. I'd equate him with Death of a Salesman«, siger Altman. Hvor drømmen brister blir for denne verdens Willy Lohman'er den illusionsløse kamp for at overleve tilbage i en verden af tomme kulisser. Og den historie, mener Altman, er egentlig hvad han altid har fortalt. »All my films deal with the same thing: striving, socially and culturally, to stay alive. And once any system succeeds, it becomes its own worst enemy«.

Det gælder også for kvinderne i Altmans film, at de kæmper mod hårde odds for at overleve. »I think Julie Christie as Mrs. Miller is a very accurate portrait of a woman's role in the West if she wanted to survive in that era«. En æra domineret af maskulin stupiditet, hensynsløshed og atavistiske moralbegreber ikke ulig den, der er Hot Lips' betingelser i »M.A.S.H.«s Koreakrig. Den ensomme kvinde i »That Cold Day in the Park« forsøger at kæmpe sig ud af det kolde rum af fortid hun er spærret inde i, som Susannah York i »Images« prøver på at skrive sig fri af sin egen splittelse. (Bogen hun arbejder på er i øvrigt, karakteristisk for Altmans metode, skuespillerindens egen børnehistorie »In Search of Unicorns«). Hos Altman får Keechie – i modsætning til i romanen »Thieves like us« – ikke lov til at dø med sin elskede tyveknægt. Tragediens endelighed blir hende ikke forundt. Kun den hverdagslige uendelighed. I den må hun, som Millie, Pinky og Willie i »Three Women«, forsvare en forkommen eksistens.

Charles A. Baker har i artiklen »The Theme of Structure in the Films of Robert Altman« set den gennemgående inspiration som båret af en inderlig mistillid til structure, altså til regler, bindinger, konventioner. På de, der er afhængige af den slags, lurer katastrofen. Det kan der argumenteres for. Militær fossilering gør menneskene i »M.A.S.H.« til karikaturer, en heroisk, stolt attitude ændrer ikke verden en tøddel i »McCabe and Mrs. Miller«, ligesom bindingen til en altdominerende passion i »California Split« ikke fører til andet end udmattelse. Om den *structure* mennesket underkaster sig ligger udenfor eller inden i det selv er ikke afgørende. Resultatet blir stadig det samme. Hvad mennesket ikke kan gøre sig fri af blir det fange i. Offer for nogle udlevede regler om, hvorledes en mand bør møde sin fjende fælder McCabe. Snart dækker sneen ham med sit store, hvide tæppe, der er lige så anonymt som de kræfter han i virkeligheden er oppe imod. Ydre kræfter der er en ny tids

Øverst Sally Kellerman som »Hot Lips« i »MASH«, derunder Julie Christie og Warren Beatty i »McCabe and Mrs. Miller«, Barbara Harris i »Nashville« og Shelley Duvall i »Thieves Like Us«.

kapitalmagt, og som ikke lader sig fjerne fra denne verden ved dueller. Også spillerne i »California Split« kører fast. Selv det de lever for – spillelidenskaben – er deres egen indre fjende. »It wears you out because it's the realization that it isn't anything. It was forced – that was set up that way. That was the only story in the whole picture, that point. All I was trying to do was to create the atmosphere of gambling and not the details of it – just the feeling, the feeling of it. And the mistaken feeling that winning ... you can't spend that money; you don't go out and pay the milk bill with it unless you're about to go to jail. It just means that you can play that much longer. »For $ 41,000«. Elliott says, »Jesus, let's go to Florida. We'll go to a track. We can spend six weeks there. We can buy a car. We can get around. We can sell the car if we get in trouble«. In other words, it's passes. It's more tickets to the amusement park – that is all it is«.

... flere billetter til Tivoli. Altmans personer kommer der alle. De er forlystelsesparkens aktører men hverken de selv eller den forestilling, de medvirker i, er helt den forventede og snart er scenen tom, dækket af sneen, skjult af mørket, mens vinden tar i teltdugen og rejser sandet i manegen. Således også i »Three Women«, Altmans seneste film. Historien drejer sig om tre, primært to kvinder og deres indbyrdes afhængighed. Millie og Pinky arbejder på et helsebad i Palm Springs. Uden engagement men lukket om deres egen verden af henholdsvis falske prætentioner og hysterisk hengivenhed går tiden med ingenting. Begges narcissisme er udtalt. Millie er en notorisk selvbedrager, som foregøgler sig stor popularitet og succes på det erotiske marked og Pinkys dyrkelse af den ældre veninde er uden blik for hvem Millie egentlig er, fordi det dybest set ikke er hende men sin egen betagelse hun spejler. Udenfor klinikken med dens dampende bade og skælvende oldinge er verden gold, tom og forloren. Et ørkenlandskab med pionerbyer af papmaché beboet af fallerede og forkrøblede eksistenser. En er afdanket stuntman, en anden hans kone, der tegner sære seksualforskrækkede billeder på sit tomme svømmebassins krakelerede vægge, mens hun venter på at nedkomme. I milieubeskrivelsen er der mindelser om Fellinis »8½« og i personkarakteristikken er Bergmans »Persona« tydeligvis en stærk påvirkning. Helt bergmansk har Altman drømt sig til filmen og til de agerendes roller, hvoraf Shelley Duvalls Millie er den centrale og så langt den interessanteste. Det lykkes ypperligt at gøre Millie både attraktiv og frastødende, hovmodig og hengiven, ligeglad og oprigtig i så tætte skift og med så troværdige betoninger og gestus at figuren blir til et levende menneske. Nok en sentimental og forløjet kyniker men også en pige med mulighed for handlekraft og redelighed. Konflikten i filmen er den strindbergske fra enakteren »Den Starkere«, som Bergman varierede i »Persona«. Altså spillet mellem den stærke og den svage, hvor det efterhånden går op for tilskueren at styrkeforholdet måske er det modsatte af det først antagne. En historie om identitetsskift og rolleovertagelse. Pinky er opslugt af sin mere erfarne medsøster og fascineret af et par tvillinger på arbejdspladsen. En interesse der peger frem mod filmens brændpunkt. »I wonder what it's like to be twins ... I bet it'd be weird. Do you think they know which one they are?« Katastrofen udløses, da Millie skuffer Pinky ved at ligge i med den tredie veninde Willies mand. I jalousi forsøger Pinky selvmord men genopstår fra de døde ud i egen indbildning i Millies skikkelse og med hendes dominans. Imens bringer Willie et dødfødt barn til verden i sit forlorne ørkenfort og alle tre kvinder kastes tilbage til et nulpunkt, hvor overlevelsen bliver en

Sissy Spacek og Shelley Duvall i »Three Women«.

BREWSTER
MC CLOUD

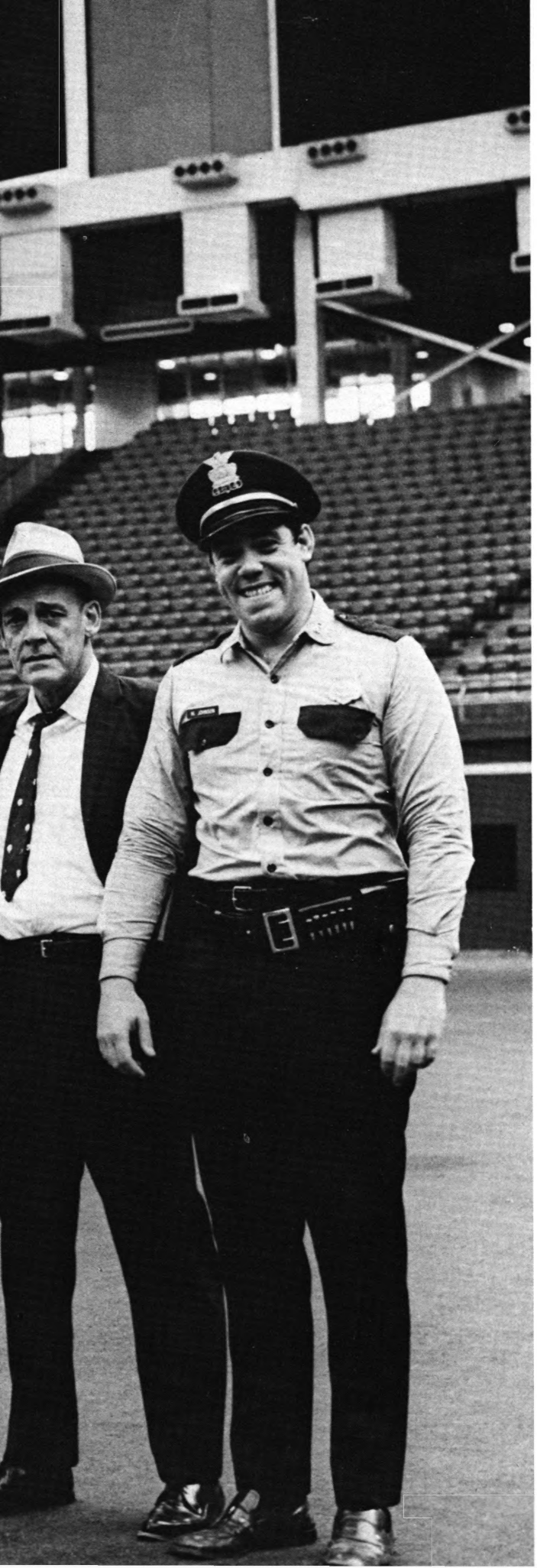

overlevelse på nattens og ørkenens uigennemsigtige og golde betingelser. Fordi de aldrig blev sig selv, blir fremtiden dem nægtet. Det barn en sådan slægt bringer til verden må være dødfødt, som det fremgår af filmens symbolladede slutning. Det lyder vel tydeligt, og er det også. Skade at en troværdig skildring af nogle unge piger i et veldefineret milieu ender som en exorcismebesmittet, pseudopsykologisk fantasi. Just images – som billederne i det tomme bassin.

Men i så henseende, ved blot at være billeder, ligner filmen i øvrigt Altman godt nok. Thi for ham, realisten, er virkeligheden ikke rigtig virkelig men snarere spejlinger af menneskelig fantasi eller nationale vrangforestillinger. Virkeligheden selv er tom og kan derfor ikke belægges med sociale, politiske eller historiske forklaringer. Kommer de alligevel, ja så er de vore og må stå alene for vor regning. »Many people, I guess, want to know exactly what it is they're supposed to think. They want to know exactly what your message is. Well my message is that I am not going to do their work for them.« Og så er vi tilbage ved »the open experience« og den tomme arena som Buffalo Bill just har forladt, og som Altman ikke vil fylde med forklaringer på, hvad der egentlig skete. »For hvis jeg prøvede at pakke midterpartiet (i en film) op med alt, hvad der rumsterer i min egen fantasi, så blev filmen jo ikke andet end den«.

En underlig bekymring for en dramatiker, og det er da også nok et spørgsmål om Altman er en sådan. »We sit and demand such great answers in our drama but in our lives we'll accept anything«. Virkningen af en sådan holdning burde blive en anderledes radikal realisme, en neorealisme og ikke det spil, der hos Altman tydeligvis med eller uden historisk iklædning netop er spil. En følge kunne være at Altman forlod sin ophøjede stilling på tribunens øverste trin og gik ned i manegen netop i øjeblikket lige før eller lige efter at noget var sket for i stedet at vende kameraet om mod det publikum, der forventer drama af kunsten men accepterer alt af livet.

Tribunen, ringen rundt om pladsen, den kerneløse cirkel burde være Altmans endelige motiv, og blev det da også med filmen om musikfestivalerne i »Nashville«, så langt hans bedste. Her blir skuespillet til en virkelighed, der før nogen blir spurgt om de acceptere det eller ej kan forvandles til drama. »Nashville« er en kollektivskildring med nøjagtig så megen kontur lagt om personerne, at de blir mere end sig selv uden at typificeres. »A didactic collage of unreality«, har popsangerinden Brenda Lee kaldt den, mens andre mener, at den er det sandfærdige billede af USA netop nu. Men heri behøver ikke at ligge noget modsigelse. De forenede Stater er måske selv en omskiftelig, modsætningsfyldt uvirkelighedens collage, en film, en forestilling, en multimediebegivenhed.

Med sin vrimmel af personer og hele episodiske karakter en imponerende velstruktureret film at se på. Et værk der – i følge Altman selv – først og fremmest er blevet til i klipperummet. »There were, I think, about ten good scenes for every one that ended up in the finished film«, fortæller Sid Levin, der i egentligste forstand var filmens editor. »We had about 70 hours of dailies«. Hver facet er vejet mod de øvrige, intet får for megen tyngde og intet forsvinder i mængden. Den rene musik for øjet at se. En musikalsk reportage eller en dokumentarisk musical om det konfuse, vildrådige og uoverskuelige liv rundt om den vestlige verdens store arena, hvis forestillinger Robert Altman vil overlade til den enkelte at fortolke.

Robert Altman i arenaen – med holdet fra »Brewster McCloud«.

Robert Altman filmografi

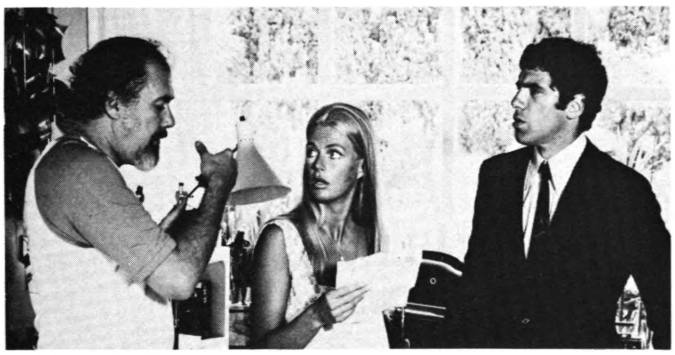

THE DELINQUENTS
USA 1955. **Dist:** United Artists. **P-selskab:** Imperial Productions, Inc. **P-leder:** Joan Altman. **P/Instr/Manus:** Robert Altman. **Foto:** Helene Turner. **Instr-ass:** Reza Badiyi. **Ark:** Chet Allen. **Musik:** »The Dirty Rock Boogie« af Bill Nolan & Ronnie Norman, med Julia Lee and the Bill Nolan Quintet minus Two. **Tone:** Bob Post. **Lyd-E:** Fred Brown. **Medv:** Tom Laughlin (Scotty), Peter Miller (Cholly), Richard Bakalyn (Eddy), Rosemary Howard (Janice), Helene Hawley (Mrs. White), Leonard Belove (Mr. White), Lotus Corelli (Mrs. Wilson), James Lantz (Mr. Wilson), Christine Altman (Sissy), George Kuhn (Jay), Pat Stedman (Meg), Norman Zands (Chizzy), James Leria (Steve), Jet Pinkston (Molly), Kermit Echols (Bartender), Joe Adleman (Tankpasser). **Længde:** 75 min.

THE JAMES DEAN STORY
USA 1957. **Dist/P-selskab:** Warner Bros. **P/Instr:** George W. George, Robert Altman. **Manus:** Stewart Stern. **P-tegn:** Louis Clyde Stoumen. **Musik:** Leith Stevens. **Tone:** Cathey Burrow. **Speaker:** Martin Gabel. **Medv:** Marcus, Ortense og Markie Winslow (James Deans tante, onkel og kusine), Mr. and Mrs. Dean (hans bedsteforældre), Adeline Hall (Deans dramalærer), Bint Traster, Mr. Carter, Jerry Luce, Louie de Liso, Arnie Langer, Arline Sax, Chris White, George Ross, Robert Jewett, John Kalin, Lew Bracker, Glenn Kramer, Patsy d'Amore, Billy Karen, Lilie Kardell (Deans venner), Officer Nelson (Motorcykelbetjent). **Længde:** 82 min.

COUNTDOWN
Arb. titel: Moonshot. USA 1968. **Dist:** Warner Bros.-Seven Arts. **P-selskab:** William Conrad Productions. **Ex-P:** William Conrad. **P-leder:** J. Russel Llewellyn. **Instr:** Robert Altman. **Dialog-instr:** Stay Harris. **Instr-ass:** Victor Vallejo. **Manus:** Loring Mandel. **Efter:** roman af Hank Searls: The Pilgrim Project (1964). **Foto:** William W. Spencer. **Farve:** Technicolor. **Format:** Panavision. **Klip:** Gene Milford. **Ark:** Jack Poplin. **Dekor:** Ralph S. Hurst. **Komp/Dir:** Leonard Rosenmann. **Tone:** Everett A. Hughes. **Frisurer:** Jean Burt Reilly. **Makeup:** Gordon Bau. **Medv:** James Caan (Lee), Joanna Moore (Mickey), Robert Duvall (Chiz), Barbara Baxley (Jean), Charles Aidman (Gus), Steve Ihnat (Ross), Michael Murphy (Rick), Ted Knight (Larson), Stephen Coit (Ehrman), John Rayner (Dunc), Charles Irving (Seidel), Bobby Riha Jr. (Stevie). **Længde:** 101 min. Eksteriørscener optaget på Cocoa Beach i Florida.

KOM I LY FOR REGNEN
That Cold Day in the Park. USA/Canada 1969. **Dist:** Commonwealth United Entertainment. **P-selskab:** Factor-Altman-Mirell Films. **P:** Donald Factor, Leon Mirell. **As-P:** Robert Eggenweiler. **P-leder:** James Margolis. **Instr:** Robert Altman. **Instr-ass:** Harold Schneider. **Manus:** Gillian Freeman. **Efter:** roman af Richard Miles (1965). **Foto:** Laszlo Kovacs. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Danford B. Greene. **Ark:** Leon Ericksen. **Musik:** Johnny Mandel. **Tone:** John Gusselle. **Medv:** Sandy Dennis (Frances Austen), Michael Burns (Drengen), Susanne Benton (Nina), Luana Anders (Sylvie), John Garfield, Jr. (Nick), Edward Greenhalgh, Frank Wade, Lloyd Berry, Alicia Ammon, Rae Brown, Michael Murphy. **Længde:** 112 min., 2800 m. **Censur:** Rød. **Udl:** Gloria. **Prem:** 23.2.70 Husum.

M ★ A ★ S ★ H
M ★ A ★ S ★ H. USA 1969. **Dist:** 20th Century-Fox. **P-selskab:** Aspen Productions, Inc. **P:** Ingo Preminger. **As-P:** Leon Ericksen. **P-leder:** Norman A. Cook. **P-ass:** Y. Ross Levy. **Instr:** Robert Altman. **Instr-ass:** Ray Taylor, Jr. **Manus:** Ring Lardner, Jr. **Efter:** roman af Richard Hooker (1968). **Foto:** Harold E. Stine. **Format:** Panavision. **Farve:** DeLuxe. **Sp-foto-E:** L. B. Abbott, Art Cruickshank. **Klip:** Danford B. Greene. **Ark:** Jack Martin Smith, Arthur Lonergan. **Dekor:** Walter M. Scott, Stuart A. Reiss. **Komp:** Johnny Mandel. **Arr:** Herbert Spencer. **Sang:** »Suicide is Painless« af Mike Altman & Johnny Mandel. **Tone:** Bernard Freericks, John Stacks. **Makeup:** Dan Striepeke (sup), Lester Berns. **Frisurer:** Edith Lindon. **Medv:** Donald Sutherland (Hawkeye Pierce), Elliott Gould (Trapper John McIntyre), Tom Skerritt (Duke Forrest), Sally Kellerman (Major Hot Lips O'Houlihan), Robert Duvall (Major Frank Burns), Jo Ann Pflug (Løjtnant Dish), Rene Auberjonois (Dago Red), Roger Bowen (Oberst Henry Blake), Gary Burghoff (Radar O'Reilly), David Arkin (Vollmer), Fred Williamson (Spearchucker Jones), Michael Murphy (Me Lay), Kim Atwood (Ho-jon), Tim Brown (Korporal Judson), Indus Arthur (Løjtnant Leslie), John Schuck (Painless Pole), Ken Prymus (Menig Seidman), Dawn Damon (Kaptajn Scorch), Carl Gottlieb (Ugly John), Tamara Horrocks (Kaptajn Knocko), G. Wood (General Hammond), Bobby Troup (Sergent Gorman), Bud Cort (Menig Boone), Danny Goldman (Kaptajn Murrhardt), Corey Fischer (Kaptajn Bandini), J. B. Douglas (Oberst Douglas), Yoko Young (japaner), Ben Davidson, Fran Tarkenton, Howard Williams, Jack Concannon, John Myers, Tom Woodeschick, Tommy Brown, Buck Buchanan, Nolan Smith (Fodboldspillere). **Længde:** 116 min. **Udl:** Fox. **Prem:** 4.6.70 Metropol.

FUGLEMANDEN
Brewster McCloud. **Arb. titel:** Brewster McCloud's Flying Machine. USA 1970. **Dist:** MGM. **P-selskab:** Lion's Gate Films/Adler-Phillips Productions. **P:** Lou Adler. **As-P:** Robert Eggenweiler, James Margellos. **Ass:** Ross Levy. **Instr:** Robert Altman. **2nd unit instr:** Louis Lombardo. **Instr-ass:** Tommy Thompson. **Stunt-instr:** Bob Harris. **Manus:** Dorah William Cannon, udg. i bogform 1971 som Signet Book. **Foto:** Lamar Boren, Jordan Cronenweth. **2nd unit foto:** Don McClendon. **Farver:** Metrocolor. **Format:** Panavision. **Klip:** Louis Lombardo. **P-tegn:** George W. Davis, Preston Ames. **Vinger designet af:** Leon Erickson. **Makeup:** Edwin Butterworth. **Frisurer:** Dorothy White. **Dir:** Gene Page. **Sange:** »Brewster McCloud« af Francis Scott Key. **Solist:** Margaret Hamilton & Kor. »Last of the Unnatural Acts« af John Phillips. **Solist:** John Phillips. »White Feather Wings« af J. Phillips. **Solist:** Merry Clayton. »The First and Last Thing You Do« af J. Phillips. **Solist:** John Phillips. »I Promise Not to Tell« af J. Phillips. **Solist:** John Phillips. »Lift Every Voice and Sing« (Black National Hymn) af Rosamond Johnson, James Weldon Johnson. **Solist:** Merry Clayton. »Rock-A-Bye Baby« (Trad.). **Solist:** Sally Kellerman. »The National Anthem«. **Solist:** Margaret Hamilton. **Tone:** Harry W. Tetrick, William McCaughey. **Medv:** Bud Cort (Brewster McCloud), Sally Kellerman (Louise), Michael Murphy (Detektiv Frank Shaft), William Windom (Haskell Weeks), Shelley Duvall (Suzanne), Rene Auberjonois (Forelæseren), Stacy Keach (Abraham Wright), John Schuck (Alvin Johnson, politimand), Margaret Hamilton (Daphne Heap), Jennifer Salt (Hope), Corey Fischer (Betjent Hines), G. Wood (Crandall), Bert Remsen (Douglas Breen), Angelin Johnson (Mrs. Breen), William Baldwin (Bernard, Weeks' sekretær), William Henry Bennet (Dirigent), Gary Wayne Chason (Ekspedient i fotoforretning), Ellis Gilbert (Butler), Verdie Henshaw (Leder af sanatorium), Robert Warner (Lærling i fotoforretning), Keith V. Erickson (Professor Aggnout), Thomas Danko (Filmfremkalder), W. E. Terry Jr. (Politipræst), Ronnie Cammack (Wendel), Dixie M. Taylor (Leder af plejehjem), Pearl Coffey Chason (Plejerske), Amelia Parker (Plejerske), Dean Goss (Ledbetter, vagtmand), David Welch (Ægteparret Breens søn), Bill Couch (Stuntman), Mac Haik (Goodsole, Suzannes eks-ven), Ted Duncan, Jerry Buche, Bob Drake (Stuntmen), Edward Howard (Død mand). **Længde:** 104 min. **Prem:** 2.5.75 TV. Anm. Kos. 126.

VESTENS SYNDIGE PAR –
McCABE & MRS. MILLER (Sleeping Partners)
McCabe & Mrs. Miller. **Arb. titler:** The Presbyterian Church Wager; Zinc. USA 1971. **Dist:** Warner Bros. **P-selskab:** Warner Bros. En Robert Altman-David Foster Produktion. **P:** David, Foster, Mitchell Brower. **As-P:** Robert Eggenweiler. **P-leder:** James Margellos. **P-ass:** Ross Levy. **Instr:** Robert Altman. **Instr-ass:** Tommy Thompson, Irby Smith. **2nd unit Instr/ Klip:** Louis Lombardo. **Manus:** Robert Altman, Brian McKay. **Efter:** roman af Edmond Naughton: »McCabe«. **Foto:** Vilmos Zsigmond. **2nd unit foto:** Rod Parkhusr. **Farve:** Technicolor (kopier), Alpha Cine (fremkaldelse). **Format:** Panavision. **P-tegn:** Leon Ericksen. **Ark:** Philip Thomas, Al Locatelli. **Rekvis:** Syd Greenwood. **Kost:** Ilse Richter. **Musik/Sang:** Leonard Cohen. **Tone:** John W. Gussell, William A. Thompson. **Sp-E:** Marcel Vercoute. **Fortekster:** Anthony Goldschmidt. **Makeup:** Robert Jiras, Ed Butterworth, Phyllis Newman. **Frisurer:** Barry Richardson. **Rollebesætter:** Graeme Clifford. **Medv:** Warren Beatty (John Q. McCabe), Julie Christie (Constance Miller), Rene Auberjonois (Patrick Sheehan, saloonvært), William Devane (Sagføreren), John Schuck (Smalley), Corey Fischer (Mr. Elliott, præsten), Bert Remsen (Bart Coyle), Shelley Duvall (Ida Coyle), Keith Carradine (Cowboy), Michael Murphy (Mr. Sears, agent for Bearpaw Mining Co.), Anthony Holland (Hollander), Hugh Millais (Butler, lejemorder), Manfred Schultz (Kid, lejemorder), Jackie Crossland (Two-for-One Lily, ludder), Elizabeth Murphy (Pinto Kate, ludder), Carey Lee McKenzie (Mighty Alma, ludder), Linda Sorensen (Blanche, ludder), Elisabeth Knight (Birdie, ludder), Janet Wright (Eunice, ludder), Maysie Hoy (Maisie, ludder), Linda Kupecek (Ruth, ludder), Jack Riley (Riley Quinn), Robert Fortier (Fyldebøtte), Wayne Grace (Bartender), Wesley Taylor (Shorty Dunn), Graeme Campbell (Bill Cubbs), Anne Cameron (Mrs. Dunn), J. S. Johnson (J. J.), Joe Clarke (Joe Shortreed), Harry Frazier (Andy Anderson), Edwin Collier (Gilchrist), Terence Kelly (Quigley), Brantley F. Kears (Violinisten), Don Francks (Buffalo), Rodney Gage (Summer Washington), Lili Francks (Mrs. Washington), Joan Maguire, Harvey Lowe, Eric Schneider, Milos Zatovic, Claudine Melgrave, Derek Deurvorst, Alexander Diakun, Gordon Robertson (Indbyggere i minebyen). **Længde:** 121 min., 3305 m. **Censur:** Ingen. **Udl:** Warner & Constantin. **Prem:** Mercur: 30.12.71. Indspillet i november–december 1970, eksteriørscener filmet i Canada, nordøst for Vancouver, B.C. Anm. Kos. 108.

ENHJØRNINGEN
Images. Irland 1972. **Dist:** Hemdale. **P-selskab:** Lion's Gate Film, Ltd. (= Robert Altman) for The Hemdale Group. **P:** Tommy Thompson. **As-P:** Al Locutelli. **Ass:** Jean D'Oncieu. **P-leder:** Sheila Collins. **Instr:** Robert Altman. **Instr-ass:** Seamus Byrne, Jean D'Oncieu. **Manus:** Robert Altman (tekster til »In Search of the Unicorn«: Susannah York). **Foto:** Vilmos Zsigmond. **Ass:** Earl Clark. **Farve:** Technicolor. **Format:** Panavision. **Klip:** Graeme Clifford. **P-tegn:** Leon Ericksen. **Kost:** Jack Gallagher, Raymond Ray. **Sp-E:** Jerry Johnson. **Musik:** John Williams. **Tone:** Stomu Yamash-Ta, Liam Saurin,

Rodney Holland, Dough Turner. **Medv:** Susannah York (Cathryn), Rene Auberjonois (Hugh), Marcel Bozzuffi (René), Hugh Millais (Marcel), Cathryn Harrison (Susannah) John Morley (Gammel mand). **Længde:** 101 min. 2757 m. **Udl:** Panorama. **Censur:** Gul. Fb.u.16. **Prem:** 7.4.75 Alexandra. Indspilningen startet den 28. oktober 1971 med eksteriøroptagelser i County Wicklow, Irland. Interiøroptagelser i Ardmore Studios. Anm. Kos. 126.

DET LANGE FARVEL
The Long Goodbye. USA 1973. **Dist:** United Artists. **P-selskab:** E. K. Corporation/Lion's Gate Films, Inc. **Ex-P:** Elliott Kastner. **P:** Jerry Bick. **As-P:** Robert Eggenweiler. **P-ass:** Jean D'Oncieu. **Instr:** Robert Altman. **Instr-ass:** Tommy Thompson, Alan Rudolph. **Manus:** Leigh Bracket. **Efter:** Raymond Chandlers roman »The Long Goodbye« (1954). **Foto:** Vilmos Zsigmond. **Kamera:** Joe Wilcots. **Farve:** Technicolor. **Format:** Panavision. **Klip:** Lou Lombardo/**Ass:** Scott Conrad, Tony Lombardo. **Rekvis:** Sidney Greenwood. **Kost:** Kent James, Marjorie Wahl. **Musik:** John Williams. **Sange:** »The Long Goodbye« af John Williams (musik) & Johnny Mercer (tekst); »Hooray for Hollywood« af Dick Whiting (musik) & Johnny Mercer (tekst). **Spillet/sunget af:** The Dave Grusin Trio, Jack Sheldon, Clydie King, Jack Riley, Morgan Ames' Aluminum Bnad og The Tempoztlan Municipal Band. **Tone:** John V. Speak, Richard J. Vorisek. **Makeup:** Bill Miller. **Frisurer:** Lynda Gurasich. **Medv:** Elliott Gould (Philip Marlowe), Nina van Pallandt (Eileen Wade), Sterling Hayden (Roger Wade), Mark Rydell (Marty Augustine), David Arkin (Harry, gangster), Jim Bouton (Terry Lennox), Warren Berlinger (Morgan), Jo Ann Brody (Jo Ann Eggenweiler), Steve Coit (Farmer, detektiv), Jack Knight (Mabel, gangster), Pepe Callahan (Pepe, gangster), Vince Palmieri (Vince, gangster), Pancho Cordoba (Læge), Enrique Lucero (Jefe), Rutanya Alda (Rutanyo, nabo til Marlowe), Tammy Shaw (Danserinde, nabo til Marlowe), Jack Riley (Riley, barpianist), Ken Sansom (Opfylder i supermarked), Jerry Jones (Green, detektiv), John Davies (Dayton, detektiv), Rodney Moss (Opsynsmand i Malibu Colony), Sybil Scotford (Ejendomsmægler), Herb Kerns (Herbie), Henry Gibson (Dr. Verringer), Arnold Strong (Jack, gangster), Danny Goldman (Bartender), Tracy Harris (Detektiv). **Længde:** 111 min., 3075 m. **Censur:** Hvid. **Udl:** United Artists. **Prem:** Rialto 1.10.73. Indspilningen startet den 15. juni 1972 med eksteriøroptagelser i Los Angeles. Anm. Kos. 118.

TYVE SOM OS
Thieves Like Us. USA 1974. **Dist:** United Artists. **P-selskab:** Lion's Gate Films, Inc. En Jerry Bick og George Litto Produktion. **Ex-P:** George Litto. **P:** Jerry Bick. **As-P:** Robert Eggenweiler, Thomas Hal Philips. **P-ass:** Jean D'Oncieu. **Instr:** Robert Altman. **Instr-ass:** Tommy Thompson, Mike Kusley. **Manus:** Calder Willingham, Joan Tewkesbury, Robert Altman. **Efter:** Roman af Edward Anderson*. **Foto:** Jean Boffety. **Kamera:** George Bouillet, James Blanford, Harry Walsh III. **Visuel-kons:** Jack De-Govia, Scott Bushnell. **Farve:** De Luxe. **Klip:** Lou Lombardo. **Ass:** Tony Lombardo, Dennis Hill. **Rekvis:** Marty Wunderlich. **Tone:** Don Matthews. **Medv:** Keith Carradine (Bowie), Shelley Duvall (Keechie), John Schuck (Chinamaw), Bert Remsen (T-Dub), Louise Fletcher (Mattie), Ann Latham (Lula), Tom Skerritt (Dee Mobley), Al Scott (Stammers), John Roper (Jasbo), Mary Waits (Noel), Rodney Lee Jr. (James Mattingly), William Watters (Alvin), Joan Tewkesbury (Dame på jernbanestationen), Dr. Edward Fisher (Bankgidsel), Josephine Bennett (Bankgidsel), Howard Warner (Bankgidsel), Eleanor Matthews (Mrs. Stammers), Pam Warner (Kvinde ved ulykke), Suzanne Majure (Cola-pige), Walter Cooper (Sherif), Lloyd Jones (Sherif). **Længde:** 123 min., 3365 m. **Censur:** Hvid. **Udl:** United Artists. **Prem:** Alexandra 3.6.74. Anm. Kos. 122.
*Edward Andersons roman er tidligere blevet filmatiseret af Nicholas Ray med titlen »They Live by Night« (1947), og allerede ved romanens fremkomst i 1937 forsøgte Rowland Brown at finde mulighed for at skabe en film over historien.

CALIFORNIA SPLIT
California Split. USA 1974. **Dist:** Fox. **P-selskab:** Bright-Persky/Reno Associates. **P:** Robert Altman, Joseph Walsh. **Ex:P:** Aaron Spelling, Leonard Goldberg, **As-P:** Robert Eggenweiler. **P-leder:** Tommy Thompson. **Instr:** Robert Altman. **Instr-ass:** Tommy Thompson, Alan Rudolph. **Manus:** Joseph Walsh. **Foto:** Paul Lohmann. **Farver:** Metrocolor. **Format:** Panavision. **Klip.** Lou Lombardo. **P-tegn:** Leon Ericksen. **Dekor:** Sam Jones. **Sang:** Phyllis Shotwell. **Tone:** Jim Webb, Chris McLaughlin, George Wycroff, Richard Fortman. **Medv:** Elliott Gould (Charlie Waters), George Segal (Bill Denny), Ann Prentiss (Barbara Miller), Gwen Welles (Susan Peters), Edward Walsh (Lew), Joseph Walsh (Sparkie), Bert Remsen (»Helen Brown«), Barbara London (Dame i bus), Barbara Ruick (Barpige i Reno), Jay Fletcher (Røver), Jeff Goldblum (Lloyd Harris), Barbara Colby (Receptionist), Vince Palmieri (1. bartender), Alyce Passman (Go-go-pige), Joanne Strauss (Mor), Jack Riley (2. bartender), Sierra Bandit (Kvinde ved bar), John Considine (Mand ved bar), Eugene Troobnick (Harvey), Richard Kennedy (Brugtvognssælger), John Winston (Tenor), Bill Duffy (Kenny), Mike Green (Reno-dealer), Tom Signorelli (Nugie), Sharon Compton (Nugies kone), Arnold Herzstein, Marc Cavell, Alvin Weissman, Mickey Fox, Carolyn Lohmann (Poker-spillere i California-Club), »Amarillo Slim« Preston, Winston Lee, Harry Drackett, Thomas Hal Phillips, Ted Say, A. J. Hood (Poker-spillere i Reno). **Længde:** 109 min., 2975 m. **Udl:** Columbia-Fox. **Censur:** Grøn. Fb.u.12. **Prem:** 27.6.75 ABCinema. Indspilningen startet 14. januar 1974. Anm. Kos. 126.

NASHVILLE
Nashville. USA 1975. **Dist:** Paramount. **P-selskab:** American Broadcasting Companies. For Paramount. **P:** Robert Altman. **Ex-P:** Martin Starger, Jerry Weintraub. **As-P:** Robert Eggenweiler, Scott Bushnell. **P-samordner:** Kelly Marshall. **P-ass:** Jac Cashin. **Fortekster:** Dan Perri. **Instr:** Robert Altman. **Instr-ass:** Tommy Thompson, Alan Rudolph. **Script:** Joyce King. **Manus:** Joan Tewkesbury. **Div. ass:** Angel Dominquet, Ron Hecht, Steve Altman, Mark Eggenweiler, Maysie Hoy, Allan Highfill, Roger Frappier. **Kons:** Thomas Hal Phillips (politik). **Foto:** Paul Lohmann. **Kamera:** Ed Koons. **Farve:** Metrocolor. **Format:** Panavision. **Klip:** Sidney Levin, Dennis Hall. **Ass:** Tont Lombardo, Tom Walls. **Rekvis:** Bob Anderson. **Kost:** Jules Melillo. **Makeup:** Tommy Thompson. **Frisurer:** Ann Wadlington. **Musik/sange:** »2000 Years« af Richard Baskin, Henry Gibson. **Solist:** Henry Gibson. »Yes, I Do« af Richard Baskin, Lily Tomlin. **Solist:** Lily Tomlin. »Down to the River« af Ronee Blakely. **Solister:** Smokey Mountain Laurel (Sheila Bailey, Patti Bryant). »Let Me Be the One« af Richard Baskin. **Solist:** Gwen Welles. »Sing a Song« af Joe Raposo. **Solist:** Lily Tomlin, James Dan Calvert, Donna Denton. »The Heart of a Gentle Woman« af Dave Peel. **Solist:** Dave Peel. »Bluebird« af Ronee Blakely. **Solist:** Timothy Brown. »The Day I Looked Jesus in the Eye« af Richard Baskin, Robert Altman. »Memphis«, »Rolling Stone«, »I Don't Know If I Found It In You« af Karen Black. **Solist:** Karen Black. »For the Sake of the Children« af Richard Baskin, Richard Reicheg. **Solist:** Henry Gibson. »Keep a' Goin« af Richard Baskin, Henry Gibson. **Solist:** Henry Gibson. »Swing Low Sweet Chariot« arr. af Millie Clements. »Tapedeck in His Tractor (The Cowboy Song)«, »My Idaho Home«, »Dues« af Ronee Blakely. **Solist:** Ronee Blakely. »I Never Get Enough« af Richard Baskin, Ben Raleigh. **Solist:** Gwen Welles. »Rose's Café« af Allan Nicholls, »Old Man Mississippi« af Juan Grizzle. **Solist:** Misty Mountain Boys. »My Baby's Cookin' in Another Man's Pan« af Jonnie Barnett. »One, I Love You« af Richard Baskin. **Solist:** Gwen Welles, Henry Gibson, Ronee Blakely. »I'm Easy«, »Honey« af Keith Carradine. **Solist:** Keith Carradine. »It Don't Worry Me« af Keith Carradine. **Solist:** Keith Carradine, Barbara Harris m.fl. »Since You've Gone« af Gary Busey. »Trouble in the U.S.A.« af Arlene Barnett. **Musikalsk tilrettelæggelse:** Richard Baskin. **Tone:** William A. Stawyer, Jim Webb, Chris McLaughlin, Richard Portman. **Ass:** Randy Kelly. **Medv:** David Arkin (Norman), Barbara Baxley (Lady Pearl), Ned Beatty (Delbert Reese), Karen Black (Connie White), Keith Carradine (Tom Frank), Ronee Blakely (Barbara Jean), Timothy Brown (Tommy Brown), Geraldine Chaplin (Opal), Robert Doqui (Wade), Shelley Duvall (L. A. Joan/Martha), Allen Garfield (Barnett), Henry Gibson (Haven Hamilton), Scott Glenn (Menig Glenn Kelly), Jeff Goldblum (Mand på trehjulet motorcykel), Barbara Harris (Albuquerque), David Hayward (Kenny Fraiser), Michael Murphy (John Triplette), Allan Nicholls (Bill Dave Peel (Bud Hamilton), Christina Raines (Mary), Bert Remsen (Star), Lily Tomlin (Linnea Reese), Gwen Welles (Sueleen Gay), Keenan Wynn (Mr. Green), James Dan Calvert (Jimmy Reese), Donna Denton (Donna Reese), Merle Kilgore (Trout), Carol McGinnis (Jenel), Sheila Bayley, Patti Bryant (Smokey Mountain Laurel), Richard Baskin (Frog), Jonnie Barnett, Vassar Clements, Misty Mountain Boys, Sue Barton, Julie Christie, Elliott Gould (Sig selv). **Længde:** 163 min., 4410 m. **Udl:** C.I.C. **Censur:** Grøn. Fb.u.12. **Prem:** 3.12.76 Dagmar. Tidligt var det meningen, at Susan Anspach skulle have haft en rolle i filmen. Filmen fik en pris af SFTA for bedste lyd, Altman fik prisen som bedste instruktør ved Cartagena Festivalen 1976 for denne film, og Keith Carradine fik en Oscar for sangen »I' Easy« (Best Original Song). Sammenslutningen af Danske Filmkritikere kårede »Nashville« til årets bedste film 1976. Anm. Kos. 131.

BUFFALO BILL AND THE INDIANS, OR SITTING BULL'S HISTORY LESSON
USA 1976. **Dist:** United Artists. **P-selskab:** Dino De Laurentiis Corporation/Lion's Gate Films/Talent Associates-Norton Simon. **Ex-P:** David Susskind. **As-P:** Robert Eggenweiler, Scott Bushnell, Jac Cashin. **P/Instr:** Robert Altman. **Instr-ass:** Tommy Thompson, Rob Lockwood. **Manus:** Alan Rudolph, Robert Altman. **Efter:** Arthur Kopits skuespil »Indians«. **Foto:** Paul Lohmann. **Kamera:** Ed Koons, Jack Richards. **Farve:** DeLuxe. **Format:** Panavision. **Klip:** Peter Appleton, Dennis Hill. **P-tegn:** Tony Masters. **Ark:** Jack Maxted. **Dekor:** Dennis J. Parrish, Graham Sumner. **Kost:** Anthony Powell. **Sp-E:** Joe Zomar, Logan Frazee, Bill Zomar, Terry Frazee, John Thomas. **Musik:** Richard Baskin. **Tone:** Jim Webb, Chris McLaughlin, Richard Portman, William Sawyer, Richard Oswald. **Makeup:** Monty Westmore. **Fortekster:** Dan Perri. **Medv:** Paul Newman (Buffalo Bill), Joel Grey (Nate Salsbury), Burt Lancaster (Ned Buntline), Kevin McCarthy (Major John Burke), Harvey Keitel (Ed Goodman), Allan Nicholls (Prentiis Ingraham), Geraldine Chaplin (Annie Oakley), John Considine (Frank Butler), Robert Doqui (Osborne Dart), Mike Kaplan (Jules Keen), Bert Remsen (Crutch), Bonnie Leaders (Margaret), Noelle Rogers (Lucille Du Charmes), Evelyn Lear (Nina Cavalini), Denver Pyle (McLaughlin), Frank Kaquitts (Sitting Bull), Will Sampson (William Halsey), Ken Krossa (Johnny Baker), Fred N. Larsen (Buck Taylor), Jerry Duce, Joy Duce (Ryttere), Alex Green, Gary MacKenzie (Mexican Whip and Fast Draw act), Humphrey Gratz (Gammel soldat), Pat McCormick (Grover Cleveland), Shelley Duvall (Frances Folsom. **Længde:** 123 min.

3 WOMEN (Tre kvinder)
USA 1977. **Dist:** 20th Century-Fox. **P-selskab:** Lions Gate Films, Inc. **As-P:** Robert Eggenweiller, Scott Bushnell. **P-ass:** Patricia Resnick. **P/Instr/Manus:** Robert Altman. **Instr-ass:** Carol Himes. **Foto:** Chuck Rosher. **Kamera:** John Bailye/**Ass:** Robert E. Dawes Jr., Glenn Shimada, Tim Evans (gaffer), Harry Rez (grip). **Visuel-kons:** J. Allen Highfill. **Ark:** James D. Vance. **Rekvis:** Richard Salesko/**Ass:** Michael Ayers. **Malerier:** Bodhi Wind. **Klip:** Dennis Hill/**Ass:** Tony Lombardo, Mark Eggenweiller, Maysie Hoy. **Kost:** Jules Melillo. **Musik:** Gerald Busby. **Musikbånd:** Tom Walls. **Tone:** Jim Webb, Chris McLaughlin, Richard Portman, David M. Horton, Bill Phillips. **Frisurer:** Kaye Pownall. **Makeup:** Monty Westmore. **Fortekster:** Dan Perri. **Medv:** Shelly Duvall (Millie Lammoreaux), Sissy Spacek (Pinky Rose), Janice Rule (Willie Hart), Robert Fortier (Edgar Hart), Ruth Nelson (Mrs. Rose), John Cromwell (Mr. Rose), Sierra Pecheur (Mr. Bunweill), Craig Richard Nelson (Dr. Maas), Maisie Hoy (Doris), Belita Moreno (Alcira), Leslie Ann Hudson (Polly), Patricia Ann Hudson (Peggy), Beverly Ross (Deidre), John Davey (Dr. Norton). **Længde:** 125 min., 3400 m. **Censur:** Gul. **Udl:** Columbia-Fox. **Prem:** 3.11.77 Grand. Indsp. i aug.-sept. 1976, eksteriøropt. i Palm Springs og omegn.

Eisensteins »Alexander

Søren Kjørup

Det er altid en god idé at se eller gense Sergei Eisensteins i alt kun syv færdiggjorte film. Eisenstein rager jo op, ikke blot blandt sine sovjetiske kolleger, men i det hele taget som en af filmhistoriens allerinteressanteste filmteoretikere og instruktører. Men det er unægteligt ganske forskelligartede tanker man må gøre sig ved de forskellige film.

Mest spændende er vel i virkeligheden den allerførste, »Strejke« fra 1924, med dens direkte forbindelse tilbage til propaganda-arbejdet i forbindelse med revolutionen og den første efterrevolutionære periode, med plakatkunsten og »Proletkult«-teatret. Her skjuler sig fortsat ideer om filmens udnyttelse i forbindelse med en »proletarisk modoffentlighed« som endnu ikke er kommet til fuld udfoldelse. Mest imponerende er vel til gengæld revolutionsjubilæumsfilmen »Oktober« fra 1927, et dokumentarisk filmessay hvori der fortsat skjuler sig tanker om filmens (og måske især TVs) udnyttelse til kommenterede og analyserende virkelighedsskildringer. Den anden revolutionsjubilæumsfilm, »Panserkrydseren Potemkin« fra 1925 – lavet til 20-årsdagen for 1905-revolutionen – kan betragtes som en slags forstudie til »Oktober«, mens allerede den sidste stumfilm, »Generallinien« (1926–29) begynder at vise en glidning væk fra de politisk bestemte udtryksmæssige eksperimenter over imod mere traditionelle mytisk-poetiske fortællinger.

Mens stumfilmene i dag må ses som inspirerende, endnu højst levende forsøg, er tonefilmene mere problematiske. Ganske vist lever »Ivan den Grusomme« I & III (1944 og

1946) stadigvæk som en seværdig klassiker, overvældende i sin ekspressive, kontrastfulde og betydningsladede billedkraft og i Nikolaj Tjerkassovs formidable spil i titelrollen. Men det er svært at se en vej frem herfra, svært at se en aktuel brugbarhed. Eisensteins visuelt påtrængende analyse af herskerens psykisk-moralske konflikt og påtvungne ensomhed er storslået borgerlig kunst af en type det er vanskeligt at stille noget op med i dag – andet end som objekt for »kulinarisk« nydelse, naturligvis, som Brecht ville sige. Omend det indirekte Stalin-billede og den direkte afspejling af en stalinistisk kulturpolitik kan være temaer for reflektion.

Men mest problematisk er dog »Alexander Nevskij« fra 1938, Eisensteins første færdiggjorte tonefilm, som nu, 40 år senere, pludselig er nået frem til premiere i danske biografer efter at have været kendt som klassiker fra Filmmuseet, filmklubberne og sågar TV i årevis. Det er Eisensteins mest kompromisfyldte film, en klods tynget af sammenstødet mellem patriotisk folkelighed og filmteoretisk intellektualisme, mellem ublu statsraison og æstetisk eksperimenterelyst.

Nevskij«

Lad os se lidt nærmere på realiteterne omkring »Alexander Nevskij«. Det er altså den første tonefilm Eisenstein får lov til at lave færdig – ti år efter tonefilmens begyndelse. Der havde været politiske gnidninger allerede omkring hans sidste stumfilm, altså »Oktober« og »Generallinien«. Nogle tonefilmprojekter i USA var ikke blevet til noget, Mexico-filmen var ganske vist blevet optaget (1932), men den blev ikke færdiggjort, og af flere russiske projekter blev kun »Besjin-engen« (1935–37) påbegyndt, men ikke afsluttet. Endelig får Eisenstein så lov til at optage og færdiggøre »Alexander Nevskij« i 1938. Først da får han mulighed for at føre nogle af de tanker om forholdet mellem billede og lyd ud i livet som han havde gjort sig fra ti-årets begyndelse og videreudviklet igennem nogle år som lærer ved filmskolen i Moskva.

At Eisenstein havde vanskeligheder i USA er ikke overraskende. Han har aldrig været nogen populær filmkunstner i vestlig forstand, og tanken om at han skulle accepteres i Hollywood – på linie med en række andre europæiske instruktører – viste sig naturligvis at være utopisk. Og så var han jo kommunist. Mexico-filmen blev finansieret af Upton Sinclair, som måske nok kunne acceptere dens tendens, men som mistede modet da det hele trak i langdrag og kostede for mange penge. Men mere interessante – og foruroligende – er Eisensteins vanskeligheder i Sovjetunionen.

Kritikken mod stumfilmene satte for alvor ind fra 1931. Den gik på Eisensteins »formalisme« og på hans brug af typer i stedet for individuelle helte i ligefremt fortalte, socialrealistisk prægede historier. Man krævede identifikationsfigurer, ikke kollektivt skildrede proletariske masser. »Alexander Nevskij« blev i sidste ende muliggjort efter at Boris Sjumjatskij, lederen af den sovjetiske filmindustri, var blevet afsat. Det historiske emne, det propagandistiske, patriotiske oplæg og de positive helte åbnede for det mystisk-symbolistiske eksperiment i billede og lyd som udgør filmen.

Stumfilmene var bygget op ved Eisensteins »horisontale« montage. Korte, forskelligartede indstillinger hobedes effektfuldt op efter hinanden – og af sammenstødene mellem indstillinger skulle opstå betydninger der lå ud over den enkelte indstilling. Øjet skulle udfordres, spektakulære »attraktioner« føjes ind. Symbolske billeder med motiver helt løsrevet fra det simple handlingsforløb kunne anvendes som led i billedophobningen.

Hovedprincipperne i denne fortællemåde er væk i »Alexander Nevskij«, selv om der stadig ses glimt heraf. Nu er montagen »vertikal«. Hver enkelt indstilling er komponeret med enestående omhu, men også med en simpel klarhed, et fåtal af elementer, et fåtal af billedplaner (oftest kun ét) – og vi får tid til at betragte hvert enkelt billede, der oven i købet sjældent rummer egentlige bevægelser. Til hver enkelt indstilling er så føjet lydelementer, knappe, sloganlignende replikker og Prokofievs fremragende musik, der ofte dikterer en bestemt læsemåde af billedet. I de lange teoretiske redegørelser (samlet i »The Film Sense«) beskriver Eisenstein f.eks. hvorledes en otte gange gentaget akkord under et billede af to faner fortæller at hver fane skal betragtes fire gange.

Denne monumentale klarhed gælder også skildringen af miljøet og selve handlingens udfoldelse. Vi har byens lodrette kirkefacader og sølandskabets isklædte flade. Vi har de onde og de gode, de hvide, tilknappede riddere med deres kæmpemæssige hjelme og den sorte, russiske bondehær. Vi har de hvides statuariske monumentalitet og de sortes myldrende liv. Vi har den muntre og den tænksomme sub-helt, og den blide og den mandhaftige kvinde. Vi har den simple opdeling i akter, det klare didaktiske forløb: I en situation hvor presset vestfra er størst må ryggen holdes fri mod øst, mod tatarerne. Kun hvis hele folket står sammen, personlige stridigheder som jalousi glemmes og falske motiver som købmændenes merkantile interesser fejes bort, og kun hvis man slutter enigt op om en dygtig, charismatisk leder, kan fjenden besejres. Den i udrustning overmægtige modstander må ved folkelig list lokkes i et baghold på et sted hvor udrustningen ikke tæller – og dermed tilintetgøres. Men sejren er dyrekøbt.

Af disse simple, men ned til den mindste detalje gennemtænkte kontraster og igennem denne simpelt strukturerede historie skal løfte sig et epos om det seje russiske folk og dets uovervindelige styrke under det rette lederskab. I en politisk situation hvor krig med Hitlers Tyskland efterhånden synes uundgåelig, kaldes med operaens virkemidler, men på film, til samling i det russiske folk omkring Josef Stalin.

Den er svær at sluge, ikke mindst i en lille biograf på Vesterbro i København i efteråret 1977 – som Theodor Christensen ganske rigtigt forudså det i sin Filmmuseumsindledning til filmen fra engang i halvtredserne: »Kommer man ind fra gaden for at se en film, ikke i et museum – der venter man formentlig noget – men i en biograf, og får man ganske uforberedt denne middelalderfilms 3000 meter tromlet ind i sanserne, så er det mere end sandsynligt, at man sidder tilbage med et negativt indtryk. Den patetiske tone, filmens og personernes opstyltede gangart, deres mageløse taleart, den uhæmmede nationale tendens – alt det vil næppe bidrage til at vække en sympatisk indstilling hos tilskueren.«

Men hvorfor viser man den så? Nå ja, den indgår i en hel serie Eisenstein-film, vel nok i anledning af 60-årsdagen for den russiske revolution. Men det er nu alligevel pokker til måde at hylde Sovjetunionen på: At føre dens største filmkunstners ringeste, ja uden særlige kommentarer nærmest pinagtige film frem til Danmarkspremiere!

Lad mig præcisere: Naturligvis er der ikke noget galt ved at vore efterhånden talrige små, fortjenstfulde art cinemas forvandler sig til små filmmuseer. Men så bør de også tage skridtet fuldt ud – og længere end Filmmuseet. For selvfølgelig kan man vise »Alexander Nevskij«, selvfølgelig kan »Alexander Nevskij« stadig ses. Men man skal være en Herbert Steinthal i »Politiken« for at kunne få den store kulinariske åbenbaring ved filmen. Og man skal være forholdsvis velbevandret i Eisenstein og sovjetisk kulturpolitik for at se den som andet end udtryk for nervøs russisk chauvinisme inden ikke-angrebspagten med Det tredie Rige. For som Theodor Christensen også skrev, så »skal en film helst stå og virke alene, ja, ikke alene helst, for det nærmer sig en falliterklæring, hvis der kræves brugsanvisning. Det er normalt og rigtigt. Men her, med Eisensteins film, foreligger altså undtagelsen. Filminteresserede og studerende verden over må regne med nogle år endnu at skulle betragte Eisenstein og hele hans værk som den store undtagelse, studere det og lære af det som en undtagelse.« Det går simpelt hen ikke uden »brugsanvisning«, uden »indledning«, uden en eller anden form for præsentation og bearbejdning, f.eks. i diskussionsform.

Hvad man må lægge vægt på i en sådan videre bearbejdning – som ikke yderligere skal forsøges her – må naturligvis være tre ting: Den økonomisk-politiske udvikling i og omkring Sovjetunionen fra tyverne og op igennem trediverne, de kulturpolitiske ledsagefænomener hertil, og Eisensteins egen udvikling gennem perioden. Og specielt må man vel prøve at få gjort det klart hvad det er der betinger at den antikunstner med ingeniørbaggrund der i tyverne lader sig inspirere af de folkelige genrer som varieté og cirkus, i trediverne er gledet over til at lade sig inspirere af den senborgerlige, symbolistiske opera; at den mand der i 1923 i den berømte iscenesættelse af Ostrovskijs »Den kloge mand« lod skuespillerne udfolde sig akrobatisk på line over tilskuerpladserne og opføre vandpantomimer i bedste klovnestil, i 1940 laver en opsætning af Richard Wagners »Die Walküre« på Bolsjoj, en opførelse der af Marie Seton er beskrevet i vendinger som også kunne gå på »Alexander Nevskij«: »Mennesker, musik, lys, landskab, farver og bevægelse bragt i en sammenhængende helhed ved en eneste gennemtrængende følelse, ved et eneste tema og en eneste idé«.

Men »Valkyrien« var ikke blot forlængelsen af »Alexander Nevskij«. Den var også modstykket dertil. For også »Alexander Nevskij« blev politisk inopportun og måtte trækkes tilbage – midt i den store succes, og efter at Eisenstein var blevet udstyret med Lenin-ordenen og var blevet udnævnt til kunstnerisk leder af Mosfilm-studierne. Thi nu var ikke-angrebspagten undertegnet. Og den selvsamme æstetik som i 1938 kunne bruges i den chauvinistisk-ideologiske kamp på film mod tyskerne kunne i 1940 bruges i operaen i en hyldest til den ny ven mod vest.

En scene fra Eisensteins »Alexander Nevskij«.

Franske film og franske traditioner

Albert Wiinblad

En uges tid før Grand-biografernes franske filmuge skulle begynde, underrettede jeg en bekendt om den forestående begivenhed. »Nå«, sagde han, der er en flittig biografgænger, »men jeg må tilstå, at fransk film interesserer mig ikke.« Nu viste det sig ganske vist, at han ikke ville stå ved en så kategorisk formulering, men han fandt det dog ikke betænkeligt at bruge udtrykket »fransk film« som begreb – »de fleste ved, hvad jeg mener«, hævdede han. Måske: jeg kender en dame, der ser alle de franske film, som importeres, under henvisning til, at »der jo dog er noget særligt ved franske film«.

Hvilket fælles træk ved franske film kan begrunde så stor modvilje eller forkærlighed? Det drejer sig næppe om sproget. Ganske vist påstår nogle, at de er allergiske over for de franske nassallyde, men at dette irritationsmoment skulle være kraftigt nok til at spolere en film for dem, tør man vel holde for usandsynligt. Og de, som tværtimod har forgabet sig i det franske sprog, må dog i længden finde det utiltrækkende at overvære, hvorledes franske filmskuespillere nu om dage mishandler deres modersmål.

Snarere kunne det eftersøgte træk knytte sig til filmens skildring af fransk livsform, af fransk væremåde og af udpræget franske miljøer. Selvfølgelig findes der film, der fastholder forskellige sider af hvad man kalder den »nationale egenart« – sider, som kan ærgre nogle tilskuere og fryde andre. Men hvor mange er der af disse film? Og vil der ikke blive færre og færre?

I påfaldende grad bliver stadig flere franske film fra år til år stadig mindre franske. Jeg tænker naturligvis ikke på den internationalisering, der er en følge af co-produktionssystemet eller af franske producenters iver efter at kunne markedsføre »grydeklare« varer i USA, men på den, der er resultatet af Frankrigs bestræbelser for, som franske politikere siger, »at tilpasse sig den moderne verden«. Så gennemgribende er det franske samfunds forandring, at man må stille følgende spørgsmål: i hvilken udstrækning er der overhovedet i dag en specifikt fransk virkelighed, som filmene kan afspejle? De fleste af de franske film, jeg har set i de senere år, ville jeg kunne benytte til en demonstration af, at den franske livsform ikke afviger nævneværdigt fra den amerikanske eller for den sags skyld den danske, at franskmænd stort set har formået at bringe deres væremåde i overensstemmelse med den gængse vestlige standard, og at der ikke længere eksisterer miljøer, som kan kaldes udpræget franske.

Men hvorledes da med den såkaldt »typisk franske historie«? Skal man tro anmelderne – visse anmeldere – dukker den ustandselig op. Desværre ulejliger de sig kun sjældent med at antyde noget om, hvorved den pågældende historie er »typisk fransk«. Det tages åbenbart for givet, at en hvilken som helst læser har klare forestillinger om, hvad der hentydes til.

Og hvad er så det? De dominerende elementer i forestillingerne om det typisk franske er *amour* og *don juanisme.* Historiens hovedperson er erotiker-erobrer, hankøn altså, med et abnormt behov for at kunne beundre sig selv – et behov han kun kan opfylde ved at blive beundret af andre, af kvinderne: passioneret forfængelighed. Kvinderne deltager altid med henrykkelse i den søde leg. Får de nykker, er det, som det altid viser sig, blot taktiske manøvrer – deres mål er at blive forført, *adorables créatures!* Den vigtigste opgave for instruktøren af en »Fra-blomst-til-blomst«-film er at gøre tonefaldet passende verdensmands-kynisk.

I sin rendyrkede form er den typisk franske historie for længst gået af mode. At man kan finde reminiscenser af den i ganske mange franske film, skal ikke bestrides, men af den grund at påstå, at historien ustandselig dukker op, er meningsløst.

Den kan, siger nogle, genkendes i Truffauts »Manden, der elskede kvinder«. Den typiske franske histories to hovedelementer findes tilsyneladende i den. Tilsyneladende ja, men er det den typiske slags *amour*? Efter Truffauts egen opfattelse skildrer »Manden, der elskede kvinder« en *amour fou.* Den er »Adèle H.«- som efter min mening er en af nyere filmkunsts smukkeste kærlighedshistorier og et af Truffauts hovedværker – på en anden måde. Ja, Bertrand er virkelig som Adèle »i kærlighedens lænker«, Venus har slået klo i sit bytte: der kan ikke tales om nogen »sød leg«. Det er heller ikke den typiske slags *don juanisme:* Bertrands drivkraft er ikke behov for selvbeundring. Det er værd at lægge mærke til, at den franske

kvindebevægelse, der jo har et vågent øje til »fallokraterne«, ikke har følt sig foranlediget til at angribe denne film. Hvis der er nogen, der må »underkaste sig« i den, er det Bertrand.

Dertil kommer, at den typiske franske historie forudsætter kunstnerisk anonymitet. Hvis man afviser ovenstående udlægning og stædigt fastholder, at Truffaut fortæller den gamle historie, så vil man dog ikke kunne benægte, at han fortæller den truffaut'sk. Og kan historien, når den udformes personligt, fortsat kaldes typisk?

Charles Denner i »Manden, der elskede kvinder«.

Når flertallet af franske instruktører laver film, der lige så godt kunne være lavet af ikke-franskmænd, og den typisk franske historie er forsvundet, hvor findes da det specifikt franske overhovedet?

Svaret er selvfølgelig: i værker af de store individualister. Hvem skulle i højere grad være i stand til at finde udtryk for det franske væsen end de franske instruktører, der i det hele taget er bedst til at udtrykke sig? Så meget mere, som det kun er dem, der ønsker – og evner – at respektere de fra de ældre kunstarter nedarvede traditioner.

Heraf er især to betydningsfulde. Den første vedrører franske kunstneres »formbevidsthed«. Det overses ofte, at denne tradition har to sider: dels vilje til at nå den »perfekte« form, dels forpligtelse til uafladelig at efterprøve og, om muligt, forøge de kunstneriske udtryksmuligheder gennem formeksperimenter. Den anden kunne man kalde »iagttagelsestraditionen«. Analyse af sæder og karakterer betragtes i almindelighed som en fransk specialitet. Hvordan analyserer franske kunstnere? Fortrinsvis ved at videregive deres *observations* – ved så at sige at lade de konkrete foreteelser selv afsløre deres væsentlige træk. Og mennesket, hvem hovedinteressen selvfølgelig gælder, er vidunderligt villig til at røbe sig for den opmærksomme og udholdende iagttager.

I praktisk taget al repræsentativ fransk filmkunst er der et eller andet, som kan føres tilbage til disse traditioner. Hvis man inddeler værkerne i to grupper ud fra en vurdering af, om instruktørerne har lagt hovedvægten på den ene eller den anden, når man frem til hvad der også efter andre kriterier opfattes som fransk filmkunsts to vigtigste retninger.

Den første gruppe omfatter film af de »ekstremt formbevidste« instruktører – Cocteau, Bresson, Resnais, Godard. »Streng« konstruktion eller »løs« improvisation: i begge tilfælde er kunstneren i første række opsat på at meddele sig ved hjælp af formen – så opsat, at prisen i det ene tilfælde kan være en »afhumanisering« af personerne, og i det andet, at det egentlige emne ganske enkelt bliver væk.

I den anden gruppe må man placere film af Vigo, Renoir, Truffaut. Kunstneren koncentrerer sig om med størst mulig omhu at studere menneskelig adfærd. Klicheen »et forelsket studium« er er på sin plads: illusioner går uvægerligt tabt, men disse kunstnere finder stadig nye *raisons d'aimer.*

Det eneste fælles træk, som der kan være grund til at hæfte sig ved, findes således kun i nogle få film, i de bedste, i dem, som filminteresserede, hvad enten de har den ene eller den anden slags følelser for fransk film, ikke kan tillade sig at springe over.

Man bør naturligvis ikke overvurdere dette træk, men man kan i hvert fald ikke se bort fra det. Resnais' »Providence« – engelsksproget og med ikke-franske skuespillere – er umiskendeligt en fransk film, fordi en bestemt fransk tradition klart nok er en af dens forudsætninger. Man vil ikke kunne bestemme Resnais' – eller Truffauts – personlige stil uden at undersøge dens forhold til traditionerne, og en filmhistoriker vil med lethed kunne påvise, at franske instruktører præsterer deres bedste, når de, gennem deres forhold til traditionerne, er mest franske.

Hvis tillægsordet i »fransk film« skal være andet end blot en oprindelsesbetegnelse, må trækket også i fremtiden kunne påvises. Optimisme kan bygges på, at i den periode – den sidste snes år – da Frankrig på så mange områder gik med til eller ind for udviskning af den nationale identitet, insisterede franske filmkunstnere på deres franskhed og skabte derved en kunst, som hører til periodens betydeligste.

Og det er vigtigt, at fransk film, der har trækket, overlever. Ikke blot, fordi filmkunsten uden den ville blive betragteligt fattigere, men også, fordi det efter alt at dømme vil blive stadig vanskeligere at finde det specifikt franske andetsteds.

Kosmorama-leksikon:

FRANKRIG

udarbejdet af Claus Hesselberg – Peter Hirsch – Tim Voldsted – Lars Ølgaard

Isabelle Adjani

ADJANI, Isabelle (Juni 1955) – Fransk skuespillerinde. Filmdebut 1972. 1972-74 med i TV-filmene »Secret des Flamands« (en feuilleton af Robert Valley) og »L'école des femmes«. Truffaut: »Selvom hun reciterede eventyr i en fjern flække, ville hun blive opdaget. Hun hører til de skuespillere, der spiller hvert øjeblik som scenens vigtigste, hver scene som filmens vigtigste, og hver film, som om det gjaldt hendes liv.« Projekt: Victoria (SV/BRD); Dame aux camélias. **Litt:** Rolling Stone, 220, 26.8.1976; Time, 15. aug. 1977. **Film:**
70: La Petit bougnat=Il ragazzo con la faccia sporcha (FR/IT). **72:** Faustine et la bel été. **74:** La gifle=Lo schiaffo (FR/IT). **75:** L'historie d'Adèle H./I kærlighedens lænker. **76:** Le locataire=Den ny lejer (FR/USA); Barocco. **77:** Violette et Francois; The Driver (USA). (PH)

ALLIO, René (8.3.1924) – Fransk instruktør. Projekt 1977: Film over folkeeventyr fra Cévennerne og Provence, som led i grundlæggelsen af en meridional filmkunst. **Litt:** Kosmorama 125. **Film:** (siden Filmens HHH, IV):
72: Les camisards (+ Co-M+P). **73:** Rude journée pour la reine/En hård dag for dronningen (FR/SCHW) (+ Co-M +S). **76:** Moi, Pierre Rivière, ayant égorgé ma mère, ma soeur et mon frère... (+ Co-M). (PH)

ALMENDROS, Nestor (30.10.1930) – Fransk fotograf, f. Barcelona. Studerede på Cuba, doktor i litteratur og filosofi ved Havanas Universitet. Studerede film ved Centro sperimentale di Cinematografia i Rom, samt i USA hos Hans Richter. Fotograf på Cuba, bl.a. for Joris Ivens. Tillige instruktør af enkelte kortfilm. Til Frankrig 1962. **Film:**
58: (KORTF) (i USA (+ M + I). **60:** Escuelas Rurales (KORTF (CUBA) (+ M + I); Ritmo di Cuba (KORTF (CUBA) (+ I); El agua (KORTF) (CUBA); El tomate (KORTF) (CUBA); Asanblea general (KORTF) (CUBA); Carnet de viaje (KOTF) (CUBA). **61:** Gente en la Playa (KORTF) (CUBA) (+ M + I); La tomba Francesca (KORTF) (CUBA) (+ M + I). **64:** Nadja à Paris (KORTF, 16mm). **65:** La Père Noël a les yeux bleus/Julemanden har blå øjne (co-F); Paris vu par... (episoderne »Place de l'Etoile« og »Saint-Germain-des-Près«) (16mm); La sursistaire (KORTF). **66:** Une étudiante d'aujourd'hui (KORTF, 16mm); Pour mon anniversaire (KORTF). **67:** La collectioneuse/Nymfomanen; The Wild Racers (USA) (co-F). **68:** La Méduse (ikke fuldført). **69:** Des bleuets dans la tête (KORTF); Fermière à Mont-

faucon (KORTF); More; Ma nuit chez Maud/Min nat hos maud. **70:** L'enfant sauvage/Den vilde dreng; Domicile conjugale=Non dramatizziamo, è solo questione di corna/Elsker – elsker ikke (FR-IT); Le genou de Claire/Claires knæ; El baston (KORTF) (+ M + I). **71:** Les ceux anglaises et le continent/Hjerter tre; Sing Sing (KORTF, ikke udsendt). **72:** La Vallée; L'amour, l'après-midi/Kærlighed om eftermiddagen; Dubuffet=Les practicables de Jean Dubuffet (KORTF) (co-F). **73:** Poil de carotte; L'oiseau rare. **74:** Général Idi Amin Dada; La gueule ouverte/Den åbne mund; Cockfighter=Born to Kill (USA); Mes petites amoureuses; Femmes au soleil. **75:** Villa les Dunes (Tekn. rådg.); L'historie d'Adèle H./I kærlighedens lænker; The Gentleman Tramp/Gentleman vagabonden (USA – supplerende foto). **76:** La marquise d'O=Die Marquise von O/Marquise von O (FR/BRD); Maitresse; L'homme qui aimait les femmes/Manden, der elskede kvinder; Des journées entières dans les arbres. **77:** La vie devant soi. (PH)

AUDRAN, Stéphane (1939) – Fransk skuespillerinde. Opr. navn: Colette Dacheville. Fik via bekendtskab med Gérard Blain rolle i »Fætrene«. Siden 1964 gift med Claude CHABROL. Parrets søn Thomas er set i »Alice ou la dernière fugue« og kortfilmen »En tung arv«. **Film:**
58: La bonne tisane; Les cousins/Fætrene. **59:** Le signe du lion/I løvens tegn. **60:** Les bonnes femmes=Donne facili/De søde piger (FR/IT). **61:** Les godelureaux (FR/IT); Saint Tropez blues; Présentation ou Charlotte et son steak (KORTF) (stemme). **62:** L'oeil du malin; Landru/Er det synd at myrde kvinder? (FR/IT). **64:** Les durs a cuire; Le tigre aime la chair fraîche=La tigra ama la carne fresca/Tigeren elsker frisk kød (FR/IT). **65:** Marie Chantal contre le Dr. Kah=Marie Chantal contro il Dr. Kah=Marie Chantal contra el Dr. Kah/Den blå panter (FR/IT/SP/MAROK); Paris vu par... (epis. »La Muette«). **66:** La ligne de démarcation/Grænsefloden (FR/IT). **67:** Le scandale=The Champagne Murders/Champagnemordet. **68:** Les biches=Le (GB). **75:** The Black Bird/Mysteriet om ridderfalken (USA). **76:** Chi dice donna dice... donna (IT); Folies bourgeoises=Die verrückten Reichen=Twist/Sidespring (FR/IT/BRD). **77:** The Silver Bears (USA); Liens de sang=Blood Relatives (FR/CAN); The Devil's Advocate (USA/BRD). (PH)

BAYE, Nathalie (6.7.1948) – Fransk skuespillerinde. Dumpede til studentereksamen og forfulgte sin interesse for dans på adskillige kurser i Frankrig og USA. Studerede derefter dramatik, bl.a. på konservatoriet. **Film:**
73: Two People/To mennesker (USA); La nuit américaine=Effeto notte/Den amerikanske nat (FR/IT). **74:** La gifle=Lo sciaffo (FR/IT); La gueule ouverte/Den åbne mund. **75:** Un jour, la fête. **76:** Le plein de super; Le voyage des noces (FR/IT); La dernière femme=L'ultima donna/Den sidste kvinde (FR/IT); Mado; L'homme qui aimait les femmes/Manden, der elskede kvinder. **77:** La communion solemnelle/Konfirmationen; Monsieur Papa. (PH)

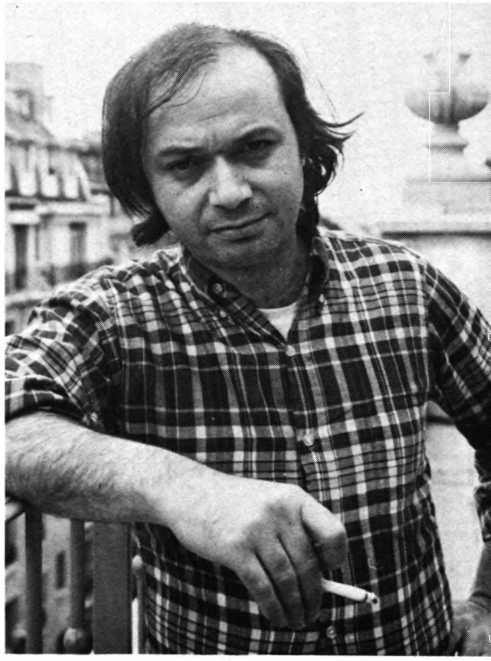

Øverst Claude Berri, t.v. Stéphane Audran.

ARONOVITCH, Ricardo – Fransk fotograf. Født i Argentina. Studerede fotografering v. Chicago Institute of Design. Debut som fotograf i 1960, indtil 1969 udelukkende i Argentina og Brasilien, siden i Europa, hovedsagelig fransk film. **Film:**
60: Dimension (KORTF) (ARG). **72:** Los jovenes viejos (ARG); Tres veces Ana (ARG). **63:** Los venerables todos (ARG); Sao Paulo S.A. (BRAS). **64:** Os fuzis (BRAS). **65:** Vereda da falvacao (BRAS); L'amphithèâtre (ARG). **67:** Garôta de ipanema (BRAS). **69:** Benito Cereno (FR/IT/BRAS); Sweet Hunters/Søde jægere (PANAMA). **71:** Le souffle au coeur=Soffia al cuore=Herzflimmern/Uroligt hjerte; (FR/IT/BRD); Papa les petits bâteaux. **72:** Chére Louise=La lunga notte di Louise/Kære Louise (FR/IT); L'humeur vagabonde (Co-F); Jaune le soleil; L'attentat=L'attentato=Das Attentat/Attentatet (FR/IT/BRD). **73:** L'affaire dominici. **74:** Les autres; Je t'aime, tu danses (BELG); L'important c'est d'aimer=L'importante è amare (FR/IT/BRD). **76:** Une femme, un jour; Lumière/Veninderne; Sérail; Providence (FR/SCHW). (PH)

cerbiatte/Veninderne (FR/IT). **69:** La femme infidèle=Stephane, una moglie infidele/Den utro hustru (FR/IT); La peau de tropédo=Dossier 212, Destinazione morte (FR/IT). **70:** Le boucher=Il tagliagole/Slagteren (FR/IT); La dame dans l'auto avec des lunettes et un fusil=Lady in the Car with Glasses and a Gun/Damen i bilen med briller og gevær (FR/GB); La rupture=/All'ombra del delitto/Terror (FR/BELG/IT). **71:** Aussi loin que l'amour; Juste avant la nuit/Lige før natten; Sans mobile apparent=Senza novente/Mord uden motiv (FR/IT). **72:** La charme discret de la bourgeoisie=Il fascino discreto della borghesa/Borgerskabets diskrete charme (FR/IT); Un meurtre est un meurtre=La sedia a rotelle (FR/IT). **73:** Kressin und die tote Taube in dar Beethovenstrasse=Dead Pidgeon on Beethovenstrasse (BRD); Les noces rouges=L'amico de famiglia/Det blodrøde bryllup (FR/IT). **74:** Comment réussir quand on est con est pleurnichard?; Vincent, Francois, Paul et les autres= Tre amici, le mogli e (affettuosamente) le altre/Som brødre... (FR/IT); Le cri du coeur; Ten Little Indians/En af os er morderen

BELLON, Yannick (6.4.1924) – Fransk instruktør, født i Biarritz. Rigtige navn Marie-Annick Bellon. Søster til skuespillerinden Loleh (Marie-Laure) Bellon. Gik på IDHEC, hvor hun beskæftigede sig med klipning og domumentarfilm. Assistent for klipperen Myriam Borsoutzky, senere selvstændig klipper på adskillige kortfilm og på spillefilm af Pierre KAST. Instruktørdebut med kortfilmen »Goémons«, om indbyggerne på 3 små øer (pris i Venezia 1949). Fra 1964 arbejde på TV: »Naissance de l'empire romain« (65, serie, KI); »Cécile Sorel« (66); »Bons baisers à bientôt« (66, Co-I); »Bibliothèque de poche« (66-69), mdl. udsendelse gennem 3 år, fast rubrik: »Les livres de ma vie«); »Charles Baudelaire: 'La plaie et le couteau'« (67, I+Co-Ma); »Anatomie de Los Angeles« (I); »Venise« (I); »Brésiliens d'Afrique, africains du Brésil« (74, 3 udsendelser). Spillefilmdebut 1972 og har siden markeret sig som en af de væsentligste kvindelige instruktører i Frankrig (selvom hun, ifølge

eget udsagn, ikke laver »kvindefilm«). Eget produktionsselskab: Les Films de l'Equinoxe. Kommende film: »Plaisirs d'amour« (+Ma+Co-P). **Litt:** Kosmorama 130, sommer 76; Ecran 46, apr. 76; Image et Son 266, dec. 72. **Film:**
46: Anatole fait du camping (Kl-ass) (anim. kortfilm); Paris 1900 (Kl-ass). **48:** Ce siècle a cinquante ans (Kl-ass) (kortfilm); Rondo sur la piste (directeur artistique) (kortfilm); Transport urbains (Kl) (kortfilm). **49:** Coémons (+Ma) (kortfilm, indsp. 46-48); La cathédrale (Kl) (kortfilm); Versailles et ses fantômes (Kl) (kortfilm). **50:** Toulouse-Lautrec (Kl) (kortfilm); Colette (kortfilm). **51:** Les petits mystères de Paris (Kl) (kortfilm); Le tourisme en France (kortfilm); Au coeur des Alpes (Kl) (kortfilm). **52:** Pastorale interrompue (Kl) (kortfilm). **52:** Pastorale interrompue (Kl) (kortfilm). **53:** Quatre hommes et une marquise (Kl) (kortfilm). **54:** Varsovie quand même (kortfilm). **56:** Un matin comme les autres (kortfilm). **57:** Les hommes oubliés (kortfilm). **60:** Zaa, le petit chameau blanc (kortfilm); Le second souffle (kortfilm); Le bel âge (Kl). **61:** La morte-saison des amours (Kl). **62:** Vacances portugaises (Kl); Merci Natercia (Kl); Le bureau des mariages (kortfilm). **64:** Bagatelle pour un centenaire (Co-I) (kortfilm). **72:** Quelque part, quelqu'un (+Ma+P). **74:** La femme de Jean (+Ma+Co-P). **76:** Jamais plus toujours (+Ma+Co-P). (LØ)

BELMONDO, Jean-Paul (9.4.1933) – Fransk skuespiller. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
68: Ho! = Storia di un criminale/Ho – Ulven fra underverdenen (FR/IT). **69:** Le cerveau = Il cervello/Tre gange tyve (FR/IT); La sirène du Mississippi/Den falske brud (FR/IT); Un homme qui me plait = Un tipo che mi piace/En mand jeg kan li'; Bieu a choisi Paris. **70:** Borsalino (FR/IT); Les mariés de l'an deux/Knald, fald og revolution (FR/IT/RUM). **71:** Le casse/Kuppet (FR/IT). **72:** Docteur Popaul/Doktor Popaul (FR/IT); L'Héritier/Playboy-arvingen (FR/IT); La Scoumoune/Hævneren fra Marseille (FR/IT). **73:** Le Magnifique = Come si distrugge la reputazione del piu grande agente Segreto del mondo/Agenten som ikke ku' knaldes (FR/IT). **74:** Stavisky (FR/IT); Peur sur la ville = Il poliziotto della brigata criminale/Frygt over byen (FR/IT). **75:** L'incorrigible/Født fræk. **76:** L'Alpagueur. **77:** Le corps de mon ennemi/Jeg vil se blod; L'animal. (CH)

BERRI, Claude (1.7.1934) – Fransk instruktør. Siden 1968 meddirektør for Renn Productions. Projekt: Bas les coeurs. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
59: J'irai cracher sur vos tombes (S). **61:** La bride sur le cou=A briglia sciotta/Fotomodel på krigsstien (S); Les lâches vivent d'espoir (S); Les sept péchés capiteaux=I sette peccati capitali/De syv dødssynder, epis. L'avaric=L'avarizzia/Gerrigheden (FR/IT) (S); Janine (KORTF) (M+ S). **62:** Le temps d'apprendre à vivre (KORTF) (Rådg.). **64:** Behold a pale Horse/Og så kom hævnens time (USA) (S). **66:** La ligne de démarcation/Grænsefloden (FR/IT) (S). **68:** Mazel Tov ou le mariage/Brylluppet (+ M + S + Co-P); Le corps de Diane (P). **69:** L'enfance nue/Den nøgne barndom (P); Ma nuát chez Maud/Min nat hos Maud (P); Des beluets dans la tête (KORTF) (P). **70:** Le pistonné (+ M + P); Le cinéma de papa/Sikken far, sikken søn (+ M + S + co-P); La maison (Co-P). **71:** Taking Off (USA) (Co-P). **72:** Sex shop (+ M + S + Co-P); Les fous du stade (P); Les Charlots font l'Espagne (P). **73:** Les gants blancs du diable (P); Pleure pas la bouche pleine (Co-P). **74:** La moutarde me monte au nez/Min vilde nat med Jackie (Co-P); Le male du siécle (+ Co-M + S + Co-P); Le chaud lapin/Den kvikke kanin (Co-P); Céline et Julie vont en bâteau/Céline og Julie ta'r sig en tur (Co-P). **75:** Souvenirs d'en France (Co-P); ZigZag (FR/IT) (Co-P); La course à l'echalote (FR/BRD) (Co-P). **76:** Calmos (Co-P); Ce gamin-Là (Co-P); Je t'aime moi non plus/Elsk mig som du vil (Co-P); Un enfant dans la foule (Co-P); Marcia trionfale=La marche triomphale =Triumphmarsch (IT/FR/BRD) (Co-P); Le jouet (P); Confidence pour confidence (P); La première fois (+ M + Co-P). **77:** Les filles du faubourg (I prod) (P); Les hommes aussi (+ M + P). (PH)

BERTO, Juliet (1949) – Fransk skuespillerinde. Født i Grenoble. Opdaget af Godard i 1966 og medvirkede i 4 af hans film. Hun er siden fortrinsvis set i film af eksperimenterende karakter. Hos Jacques RIVETTE har hun tillige fungeret som medarbejder på manuskript og dialog. Scenedebut i Adamov's »Off limits« (69) – siden på Festival d'Avignon. I 1975 indspillede hun »Claro« af Glauber Rocha (prod. land ej fundet). **Litt:** Positif 162, okt. 1974; Film 24, mar. 1975. **Film:**
66: Deux ou trois choses que je sais d'elle/Jeg ved 2-3 ting om hende. **67:** La chinoise/Kineserinden; Week-end=Weekend, un uomo e una donna dal sabato alla domencia/Udflugt i det røde. **68:**Juliet dans Paris (kortfilm); Wheel of Ashes (USA). **69:** Pick Up (kortfilm); Camarades; Fragments (kortfilm); **70:** Le bidon de lait (kortfilm); Un été sauvage; Le gai savoir (TV); L'escadron volapuk. **71:** L'araignée d'eau; La cavale; Out One; Vladimir et Rosa (FR/IT/TY). **72:** Sex shop=Quello che già conosi sul sesso e non prendi più sul serio (FR/IT/TY); Les caids; Summer run. **73:** Retour d'Afrique (SCHW/FR); Piège à Pucelles; Defense de savoir =L'uomo in basso a destra nella fotografia (FR/IT); Le milieu du monde/112 kærlige dage (SCHW/FR). **74:** Out One: Spectre (nedklippet version af Out One, 71); Céline et Julie vont en bateau/Céline og Julie ta'r sig en tur; Le protecteur (FR/SP); Erica Minor (SCHW). **75:** Le male du siècle; Les filles de feu. **76:** Monsieur Klein (FR/IT); Ma baleine et mon cinéma; Duelle. **77:** Roberte, ce soir (FR/CAN). (TV)

BERTUCELLI, Jean-Louis (3.6.1942) – Fransk instruktør. Født i Paris, gik på konservatoriet, hvor han spillede klaver. Hans alsidige uddannelse inkluderer også lydteknik. Var en overgang knyttet til → IDHEC. Lavede flere kortfilm samt arbejde for TV, bl.a. »Seize Millions de Jeunes«, »Zoom«, »Le Musicien« (71), »Pacha Mama« (71). **Litt:** Ecran, juni 1974. Cinema

Øverst Juliet Berto; t.h. Jean-Paul Belmondo.

Francaise nr. 3 juli 1976. **Film:**
66: Calanda (kortfilm) (lyd). **67:** Le peintre et son modèle (Kortfilm) (Mu). **68:** Janine et l'amour (Kortfilm) (+ Ma); La mélodie du malheur (Kortfilm) (+ Ma). **69:** Oaxaca (Kortfilm) (+Ma); Tricot (Kortfilm) (+Ma); Remparts d'Argile (FR/ALGIER) (75 P + Co-Ma). **70:** We are all naked (CAN/FR) (Lyd). **71:** Paulina 1880 (+Co-Ma). **73:** On s'est trompé d'histoire d'amour (+ Co-Ma). **75:** Un cri (+Co-Ma); Docteur Françoise Gailland/En kvindelig læges dagbog (+ Co-Ma). **76:** Le Desert des Tartares (FR/IT/TY) (Co-Ma). **77:** L'imprécateur (+Co-Ma); Retour à Roissy. (CH)

BLAIN, Gérard (23.10.1930) – Fransk skuespiller og instruktør, født i Paris. Allerede i 1962 skrev han sammen med Jacques Lanzmann på manuskriptet »Les rêveurs«, om frustrerede faldskærmsjægere fra Algier som ender på forbryderbanen; det blev ikke realiseret. Hans film som instruktør handler oftest om barndommen, om »la blessûre d'enfance«. Projekt: »Check Up« med Robert Stack. **Litt.:** Cinéma 212-213, aug.-sept. 76; Positif 165, jan. 75. **Film** (siden Filmens HHH, IV + tilføjelser):
44: Le carrefour des enfants perdus/Gadens børn (statist). **45:** Les enfants du Paradis/Paradisets børn (statist). **68:** Negresco – eine tödliche Affair (TY) (S). **69:** Paolo e Francesca (IT) (S). **70:** Caïn de nulle part (S). **71:** Les amis (I+Ma). **74:** Le pélican (I+Ma+S). **76:** Un enfant dans la foule (I+Co-Ma). **77:** Der amerikanische Freund=L'ami américain (TY/FR) (S); La machine (S). (LØ)

BLANC, Jean-Pierre (23.4.1942) – Fransk instruktør, født i Charenton. Medicinstudier i 2 år. I alderen 18-23 år så han 2-5 film om dagen (han påstår at have set »8 ½« 40 gange) og optog sammen med venner korte fiktionsfilm i 8 og 16 mm. Hans første kortfilm i 35 mm handlede om maj '68 og fik flere festivalpriser. Titlerne (Le canapé bleu« og »Enide« er formodentlig også kortfilm (år ej fundet). 1972 fik han sølvbjørn i Berlin for sin første spillefilm »La vieille fille«. Arbejder nu på TV med serien »Le devoir de français«. **Litt.:** Séquences 70, okt. 72; Cinéma 163, feb. 72. **Film:**
68: Isoline (kortfilm). **72:** La vieille fille= La tardona/Pebermøen (FR/IT) (+Ma). **73:** Un ange au paradis (+Ma). **75:** D'amour et d'eau fraîche (+Ma). (LØ)

BLIER, Bernard (11.1.1916) – Skuespiller. **Film:** (siden Filmens HHH, IV):
70: Le Distrait. **71:** Homo eroticus/Tre sku' man ha' (IT); Laisse aller, c'est une valse (FR/IT) (+ Co-Ma); Il furto e l'anima del commercio (IT); Boccacio raconta (IT); La grosse combine; Jo/Liv og lig i lysthuset; Le gri du cormoran le soir au-dessus des Jonøves. **72:** Elle cause plus ...elle flingue; Le grand blond avec une chaussure noire/Skyg den høje lyse med den sorte sko; Moi, y en a vouloir des sous; Tout le monde il est beau, tout le monde il est gentil; Le Tueur/Dræberen. **73:** Processo per diretissima (IT); Les Chinois a Paris; Je sais rien, mais je dirai tout; La main à couper = Un cadavere di troppo (FR/IT); Par le sang des autres (FR/IT/CAN). **74:** Il piatto piange (IT); Bons baisers... à lundi; Ce cher Victor; C'est pas parce qu'on à rien a dire qu'il faut fermer sa gueule!. **75:** Mes chers amis; Amici miei/Mig og vennerne (IT); C'est dur pour tout le monde; Le faux-cul (FR/TY); Calmos. **76:** Nous sommes tous des marionnettes (FR/TY). **77:** Le corps de mon ennemi/Jeg vil se blod; Nuit d'or (FR/TY); Le compromis (FR/BELG). (CH)

BLIER, Bertrand (14.3.1939) – Fransk instruktør, født i Paris. Søn af Bernard → BLIER. Stor hjemlig succes med »Les valseuses« i 1974. Kommende film: »Préparez vos mouchoirs« (+Ma, opt. i Belgien). **Litt.:** Cinéma Québec vol. 3, nr. 8, 74. **Film** (siden Filmens HHH, IV + tilføjelse):
66: La grimace (+Ma) (kortfilm). **71:** Laisse aller, c'est une valse/A tempo di valzer (FR/IT) (Co-Ma). **74:** Les valseuses/De to frække (+roman+Co-Ma). **76:** Calmos (+Co-Ma). (LØ)

Gérard Blain; t.h. Bernard Blier.
Næste side: Yves Boisset.

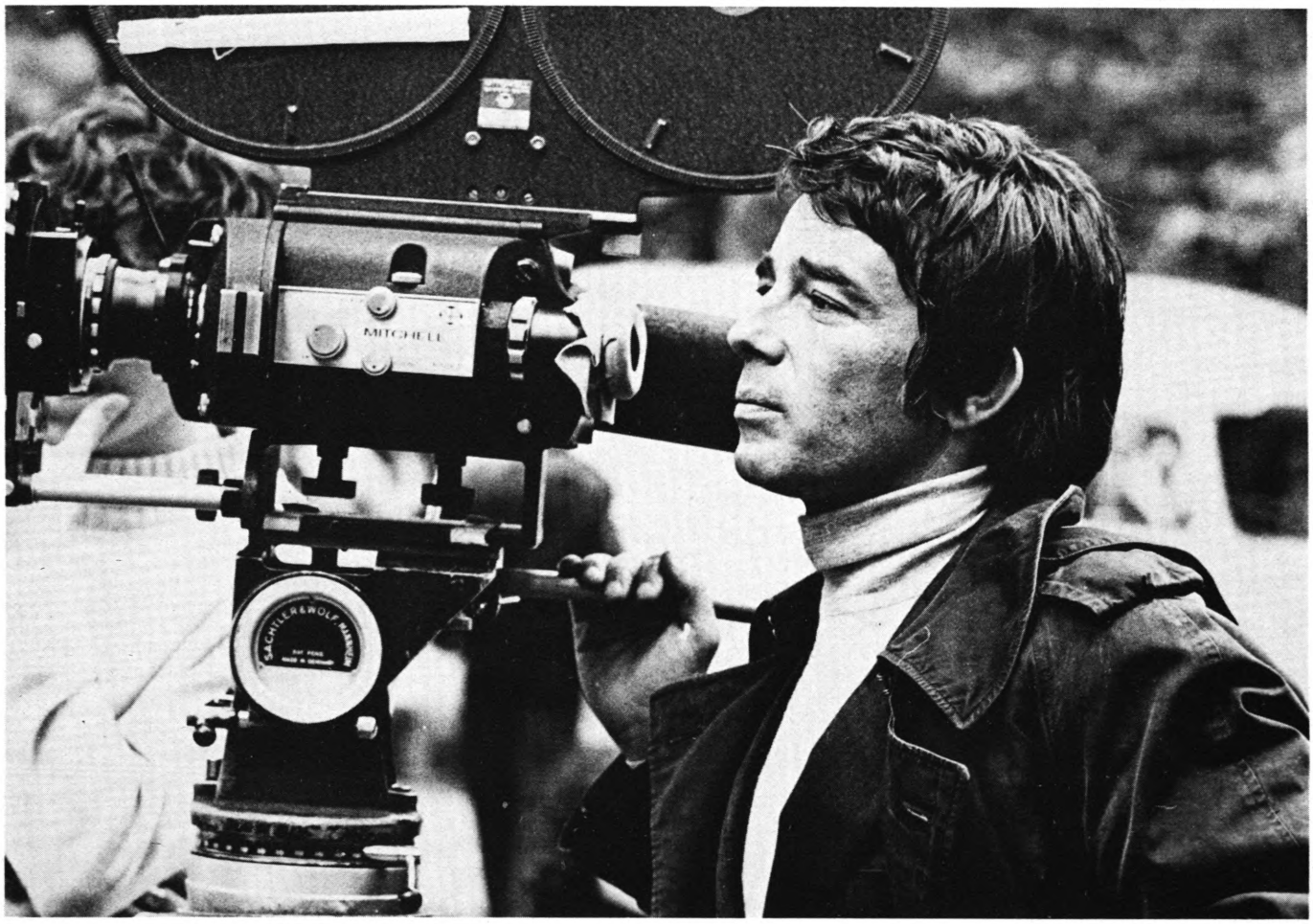

BODARD, Mag (1935) – Fransk producent. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
67: Mouchette/Mouchette – den voldtagne. **68:** La chinoise/Kineserinden; Le viol/Blev hun voldtaget? **69:** Paul. **70:** Raphaël, ou le débauché; Peau d'âne. **71:** Rendez-vous à Bray (FR/BELG/TY). **73:** On s'est trompé d'histoire d'amour. **76:** Le diable dans la boite. **77:** Comme sur des roulettes. (CH)

BOFFETY, Jean, – Fransk fotograf. Data ikke fundet. **Film:**
60: Connaissez-vos la vendêe (KORTF); Thaumatopoea ou la chenille processionaire du pin (KORTF) (Co-F); Le propre de l'homme. **61:** Le rivière du hibou (KORTF); Adieu Philippine (KORTF) (F-ass). **63:** La belle vie/Tag livet let; Nous n'irons plus au bois (KORTF) (Senere en del af »Tant qu'en a la sante«); Au coeur de la vie (Kortfilm-antologi, indeholdende »Le rivière du hibou«). **64:** Mort d'un tueur; Contrepoint (KORTF); Les yeux cernés (FR/IT). **65:** Yo-yo; Insomnie (KORTF) (Co-F) (Senere del af »Tautqu'on a le santé«); Les grandes gueules=Una vampata di violenza (FR/IT). **66:** Tant qu'on a la santé/Hjælp, jeg bli'r skrupskør=Når bare man er sund og rask; Un mondo nuovo=Un monde nouveau/Ung verden (IT/FR); Avec la peau des autres=Sciarada per 4 spie (FR/IT); Qui êtes-vous, Polly Magoo?. **67:** Les aventuriers=L'avventurieri/Vovehalsene (FR/IT); Les pâtres du désordre (FR/GR); Loin du Veitnam/Langt fra Viet-Nam; Le treizième caprice. **68:** Tante Zita; Je t'aime, je t'aime/Jeg elsker dig, jeg elsker dig; Ho-

=Ho, storia di un criminale/Ho, ulven fra underverdenen (FR/IT). **69:** Le grand amour/Den store kærlighed. **70:** Les choses de la vie=L'amante/Små ting i livet; Act of the Heart (CAN). **71:** Un peu, beaucoup, passionnément; Le saut de l'ange=Da parte degli amico firmato mafia (FR/IT); Boulevard du Rhun=La via del rhum/Rumsmuglerne (FR/IT/SP). **72:** Les malheurs d'Alfred; Tout le monde est beau, tout le mlnde est gentil; Journey (CAN); César et Rosalie=E simpatico ma gli romperei il muso=Cesar und Rosalie/Mig eller David (FR/IT/BRD); Les caïds. **73:** Moi, y en vouloir des sous; L'école sauvage. **74:** Thieves like Us/Tyve som os (USA); Vincent, François, Paul et les autes=Tre amici, le moglie (affettuosamente) le altre/Som brødre... (FR/IT); Les chinois à Paris; Les bicot-négres vos voisins (Co.F). **75:** Les noces de porcelaine=El-iza's Horoscope (CAN); Folle à tuer=Una donna da uccidere (FR/IT). **76:** Mords pas, on t'aime; Mado (FR/IT/BRD). **77:** La dentelliere (SCHW/FR). (PH)

BOISSET, Yves (14.3.1939) – Fransk instruktør. Gik efter gymnasiet på → IDHEC, men opgav det til fordel for praksis som instruktørassistent. Har desuden været filmkritiker ved bl.a. »Cinéma« (1958-62), »Les Lettres Françaises« og »Midiminuit fantastiques«. Har udgivet bladet »Présence du cinéma«. Medarbejder på leksikon »20 ans de cinéma américain«. Hans favoritter er Hitchcock og Walsh, af franskmændene0 Clément, Melville og → SAUTET. Instruktørdebut 1968. Projekt: L'explosion. **Flim:**
59: Le vent se lève=Il vento si alza/Stormen bryder løs (FR/IT) (I-ass); Liberté I (I-ass); Qui etes-vous, Mr. Sorge? (I-ass). **60:** Classe tous risques=Asfalto che scotta/Farlig for samfundet=Røveri på åben gade (FR/IT) (i-ass). **62:** Le doulos=Lo spione/Døden giver ikke kredit (FR/IT) (I-ass). **63:** L'ainé des Ferchaux=Lo sciacallo/Sjakalen (FR/IT) (I-ass). **65:** L'arme à gauche=Corpo a corpo=Armas para el caribe/Smuglerbandens sidste kamp (FR/IT/SP) (I-ass); **66:** Un monde nouveaux =Un mondo nuovo/Ung verden (FR/IT) (I-ass); Marie Soleil (I-ass); Roger la Honte (I-ass); Coplan ouvre feu Madrid (I-ass); La morte non conte i dollari/Johnny Yuma vender tilbage (IT) (2. unit-I); A doppia faccia (IT) (2. unit-I). **68:** Coplan sauve sa peau=L'assasino ha le ore contate (FR/IT) (+ Co-M). **69:** The Battle of Britain/Slaget om England (GB) (Location-opsøger). **70:** Cran d'arret=Il caso venere privata (FR/IT) (+ Co-M); Un condé=L'uomo venuta da Chicago/Politigangsteren (FR/IT) (+ Co-M). **71:** Le saut de l'ange=Da parte degli amici firmato mafia (FR/IT) (+ Co-M). **72:** L'attentat=L'attentato=Das Attentat/Attentatet (FR/IT/BRD) (+ Co-M). **73:** R.A.S., Rien à signaler=R.A.S., Nulla da segnalare/Intet at melde (FR/IT) (+ Co-M). **75:** Dupont Lajoie (+ Co-M); Folle à tuer=Una donna da uccidere (FR/IT) (+ Co-M). **77:** Le juge Fayard dit le sheriff (+ Co-M); Un taxi mauve (+ Co-M); The Diary of an Assassin (USA). (PH)

BOLLING, Claude (10.4.1930) – Fransk komponist. Studerede klassisk klaver og komposition men gik i slutningen af 40'erne over til jazzen, hvor han fik succes som bandleder og arrangør. Har med sit band akkompagneret adsk. udenlandske solister, bl.a. Roy Eldridge og Mezz Mezzrow. Af hans produktion som filmkomponist kan fremhæves »Borsalino« samt underlægningsmusik til flere af Buster Keatons film. **Film:**
57: Joies de cannes (kortfilm). **58:** Cette nuit-là (Co.Mu). **60:** Pourvu qu'on ait l'ivresse (kortfilm); An einem Freitag um Halb 12=Il mondo nella mia tasca/Fredag kl. 11,30 (TY/FR/IT). **62:** Les mains d'Orlac. **63:** Le jour et l'heure/Pludselig en aften (FR/IT). **64:** Constance aux enfers=Un balcòn sobre el infierno (FR/SP); Les aventures de Salavin. **65:** Moi et les hommes de quarante ans (FR/IT/TY). **67:** Du mou dans la gachette. **68:** Vivre la nuit=La ragazza della notte (FR/IT); Typhon sur Hambourg=Flectra (FR/IT/SP). **69:** The Navigator/Ship Ohoy! (La crosière du Navigator – USA, 1924); Seven Chances/Kone søges (Fiancées en folie – USA, 1925). **70:** Borsalino/Borsalino – fra Marseilles underverden (FR/IT; Qui (FR/IT; Steamboat Bill Jr./Mand over bord (Cadet d'eau douce – USA, 1928); Le mur de l'Atlantique (FR/IT). **71:** La grande Mafia =Un matto, due matti, tutti matti (FR/IT); Catch Me a Spy=Les doigts croises (ENG/FR); Lucky Luke (FR/BEL); Doucement les basses!=L'uomo di Saint Michael (FR/IT). **72:** La mandarine (FR/IT); La femme en bleue/Kvinden i blåt (FR/IT, S); J'ai mon voyage (CAN). **73:** Le magnifique=Come si distrugge la reputazione del più grande agente segreto del mondo/Agenten som ikke ku' knaldes (FR/IT); Le solitaire. **74:** Deux grandes filles dans un pyjama; Dites-le avec des fleurs; Dis-moi que tu m'aimes; Borsalino & Co. (FR/IT/TY). **75:** Flic Story/Strisseren og dræberen (FR/IT); Le gitan/Sigøjneren; Il faut vivre dangereusement. **76:** L'année sainte; Le gang/Banden; Les passagers/Med døden i hælene. **77:** Le mille-pattes fait des daquettes. (TV)

BOROWCZYK, Walerian (1923) – Polsk-fransk instruktør, født i Kwilcz, Polen. Gift med skuespillerinden Ligia Branice. Skrev 1960 manus til en lang tegnefilm: »Le dernier voyage de Gulliver«, som aldrig blev realiseret. Har i de senere år koncentreret sig om ikke-animerede spillefilm med erotiske motiver. »Blanche« (72) blev udelukket fra Cannes-festivalen pga. udtalelser fra Michel → SIMON (hovedrolle) om pamperne i fransk film. »La bête« (75) er en længere udgave af hvad der oprindelig skulle have været en episode i »Contes immoreaux« (74). **Litt.:** Film Comment vol. 12, nr. 1, jan.-feb. 76. **Film** (siden Filmens HHH, IV + tilføjelser):
53: Glowa (POL) (+Ma+F+Kl) (kortfilm). **57:** Dni oswiaty (POL) (Co-I+Co-Ma) (anim. kortfilm, opr. del af newsreel); Sztandar Mlodych (POL) (Co-I+Co-Ma) (kortfilm); Sztuka ulicy (POL) (Co-Ma) (kortfilm). **58:** Stadion (POL) (designrådg.) (kortfilm). **59:** Terra incognita (+F) (anim. kortfilm); La boîte à musique (+Ma) (anim. kortfilm) (TV). **63:** Gancia (+Ma+anim.) (reklamefilm). **64:** Les félins/Kattene (credit-design). **65:** Caméra obscura (trailer til kortfilmprogram vist i Paris). **69:** Le phonographe (+Ma) (anim. kortfilm). **71:** Au bout des fusils (Kl+Co-F) (kortfilm). **72:** Blanche (+Ma+Kl+Co-dekor.). **73:** Le spéléologue (reklamefilm for Ajax); Une collection particulière (forfilm til Contes immoreaux). **74:** Contes immoreaux (4 epis.: La marée; Thérèse philosophe; Erzsebet Bathory; Lucrezia Borgia) (+Ma+Kl+dekor.). **75:** Escargot de Vénus (forfilm til La bête); La bête/Menneskedyret (+Ma+Kl+dekor.); Dzieje grzechu/En historie om synd (POL) (+Ma). **76:** La marge. (LØ)

BOULANGER, Daniel (1922) – Manuskriptforfatter. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
68: Le diable par la queue/Ta' fanden i halen (FR/IT). **69:** Les caprices de Marie (Co-Ma). **70:** Les mariés de l'an deux/Knald, fald og revolution (FR/IT/RUM) (Co-Ma); Domicile conjugale/Elsker... elsker ikke (S); Sortie de securs (S). **71:** Les pétroleuses = The legend of Frenchie King/Vestens vildkatte (FR/IT/SP/ENG) (Co-Ma); La maison sous les arbres/Huset under træerne (FR/IT) (Co-Ma). **72:** Pas folle la guêpe/Millioner helliger midlet (Co-Ma). **73:** L'affaire Dominici (Co-Ma); Deux hommes dans la ville (Co-Ma). **76:** Police Python 357 (FR/TY) (Co-Ma); La femme fidèle (Co-Ma). **77:** La Menace (Co-Ma). (CH)

BOUQUET, Michel (?.11.1926) – Fransk skuespiller. Født i Paris. Læste hos Maurice Escarde og blev i 1944 optaget på Le Conservatorie (s.m. Gérard Philippe).

Debuterede 3 mdr. senere i »La première étpe«. I de kommende år udviklede han sit talent i roller af bl.a. Anouilh, Pinter og Osborne. På film fik han den første vigtige rolle i Grémillons »Pattes blanches« og blev i en årrække især brugt som speaker på kortfilm (i filmografien angivet som: k, Sp). Fra de senere år kan fremhæves hans hovedroller hos Claude → CHABROL der har befæstet hans ry som en af Frankrigs mest markante karakterskuespillere. På TV har han været aktiv siden 1958, bl.a. i »Le faiseur« (64), »Meurtre dans la cathédrale« (67), »Tartuffe« (70). (projekt: »La ronde de nuit«, instrueret af Gabriel Axel). **Litt.:** Positif 174, okt. 1975. **Film:**

47: Monsieur Vincent; Brigade criminelle. **48:** Pattes blanches (TV-titel: Gamache); Manon/Pigen Manon. **51:** Deux sous de violettes/Pigen Thérese – kun 16 år – alene i Paris; Paris, lettre à l'étrangère (k, Sp); Trois femmes, trois âmes (episoden: Coralie). **52:** Mina de Vanghel (k, Sp). **53:** Breughel l'Ancien (k, Sp). **54:** Plein ciel Malgache (k, Sp); La tour de Nèsle/Dronningens musketerer. **55:** Nuit et bruillard (k, Sp); Visages de Paris (k, Sp). **56:** Novembre à Paris (k, Sp); Statues d'épouvante (k, Sp). **58:** Les peintres romains (k, Sp); Présence de l'invisible: Les icones (k, Sp); Le sourire (k, Sp); Le piège. **59:** Images des mondes perdus (k, Sp); Gros plan: Albert Camus (kortfilm, TV). **60:** Katia. **61:** Regard sur la folie (Speaker). **62:** Rodolphe Bresdin (k, Sp); Egypte ô Egypte (afsnittet: Images du ciel; L'avare (kortfilm, TV). **64:** Les amitiés particulières/Særlige venskaber; Le dernier matin de Percy Shelly (k, Sp). **65:** Le tigre se parfume à la dynamite/Tigeren parfumerer sig med dynamit (FR/IT/SP). **66:** Equivoque 1900 (k, Sp); Roi en Bavière (k, Sp, TV); Le salon de l'Europe, Madame de Staël (k, Sp). **67:** Lamiel/Jeg elsker kærligheden; La route de Corinthe/Criminal story/Farlig vej til Korinth (FR/IT); La mariée était en noir/Bruden var i sort; La liberté de blamer (k, Sp). **68:** La femme infidèle/Stephane, una moglie infedele/Den utro hustru (FR/IT); L'Abbaye de Thoronet (k, Sp); La saison prochaine (k, Sp); Suite Européenne (k, Sp); Contacts (k, Sp); Un mur à Jerusalem (Speaker). **69:** La sirène du Mississipi/Den falske brud; Le dernier saut; Dieu a choisi Paris (Speaker); Chardin (k, Sp). **70:** Borsalino/Borsalino – fra Marseilles underverden (FR/IT); Un condé/Politi-gangsteren; La rupture=All'ombra del delitto/Terror (FR/IT/BEL); Comptes à rebours=Conto alla rovescia/Nedtælling (FR/IT). **71:** Juste avant la nuit/Lige før natten (FR/IT); Papa les p'tits bateaux...; Le bonheur dans vingt ans: Prague 1948-1968 (Speaker); Le coeur révélateur (k, Sp); La route romane (k, Sp). **72:** Paulina 1880 (FR/TY); Malpertuis (BEL/FR/TY); L'attentat/Attentatet (FR/IT/TY); La sainte famille; Trois milliards sans ascenseur; Les anges. **73:** Il n'y pas de fumée sans feu/Ingen røg uden ind (FR/IT); La main à couper=Un cadavre di troppo (FR/IT); L'humeur vagabonde; Le serpent/Spionkrigen; Le complot (FR/SP/IT); Défense de savoir=L'uomo in basso a destra nella fotografia (FR/IT); Deux hommes dans la ville=Due contro la città (FR/IT); Les grands sentiments font les bons gueuletons. **74:** France, société anonyme; Les suspects; Bons baisers... à lundi. **75:** Thomas; Au-delà de la peur=La paura dietro la porta. **76:** Vincent mit l'âne dans un pré (... et s'en vint dans l'autre); Le jouet. **77:** Le compromis (BEL). (TV)

BOZZUFFI, Marcel (28.10.1929) – Fransk skuespiller. 2 år på dramatik-kursus hos René Simon. Filmdebut 1955. Scenedebut 1957, på Théâtre de la Renaissance i »Un français à Moscou«. Flere sceneroller de flg. år, bl.a. i »A View from the Bridge« i Raf Vallones opsætning på Théâtre Antoine (1958). Efter 10 års solidt spil i roller på andenplanet gjorde han sig definitivt bemærket som den perverse snigmorder i »Z«. Samme år instruktørdebut med »L'américain«. Desuden mange TV-roller. **Film:**

55: La bande à papa; Gas oil/Mænd bag rattet; La meilleure part=Gli anni che non ritornano/Den store dæmning (FR/IT). **56:** Reproduction interdite; Le salaire du péché/Sydens sold; Le pays d'où je viens. **57:** Le rouge est mis. **58:** Asphalte=Asfalto/Asfaltens ungdom (FR/IT). **60:** Le caid; Le Sahara brûle. **61:** Tintin et le mystère de la Toison d'or/Tintin på skattejagt. **63:** Le jour et l'heure=Viviamo oggi/Pludselig en aften; Maigret voit rouge=Maigret e i gangsters/Maigret ser rødt. **64:** Le ciel sur la tête=Stade zero=Il cielo sulla testa/Luftens mandfolk. **65:** Du rififi à Paname. **66:** Le deuxième souffle/Storgangsterens sidste kup. **68:** Béru et ces dames. **69:** Z (FR/ALGIER); La vie, l'amour, la mort=La vita, l'amore, la morte/Leve, elske, dø (FR/IT); L'américain (+ M + I); Un homme qui me plait=Un tipo che mi piace/En mand, jeg kan li' (FR/IT). **70:** Le temps des loups=Tempo di violenza/Denne mand er farlig (FR/IT); La dame dans l'auto avec des lunettes et un fusil=The Lady in the Car with Classes and a Gun/Damen i bilen med briller og gevær (FR/GB); Vertige pour un tueur=Vertigine per un assasino (FR/IT). **71:** Comptes à rebours=Conto alla rovescia/Nedtælling (FR/IT); French Connection (USA). **72:** Images/Enhjørningen (EIRE); Torino nera=La vengeance du sicilien/Mord i Torino (IT/FR); Trois milliards sans ascenseur=Sette cervelli per un colpo perfetto (FR/IT). **73:** Le fils=Un battito d'alidopo la strage (FR/IT); Les hommes=Regolamente di conti (FR/IT); Chino=Valdez il mezzosangue=The Valdez Horses/Chino, den ukuelige (FR/IT/SP); Caravan to Vaccares=Le passager/Døden i grotterne (GB/FR). **74:** The Marseilles Contract/Marseille Contract (GB); Fatti di gente perbene=La grande bourgeoise (IT/FR). **75:** Hold-up; Le gitan=Lo zingaro/Sigøjneren (FR/IT). **76:** Cadaveri eccelenti=Cadavres exquis/Magten og dens pris (IT/FR). **77:** Le juge Fayard dit le sheriff. (PH)

BRACH, Gérard (1928) – Fransk manuskriptforfatter. Var tidligere maler, kom i berøring med film som pressesekretær for 20th Century Fox i Frankrig (en stilling som tidligere bl. andre Claude → CHABROL, Paul → GÉGAUFF og Jean-Luc → GODARD havde udfyldt). Især kendt som medforfatter på Polanskis film. Instruktørdebut 1969. **Film:**

63: Les plus belles escroqueries du monde=Le più belle truffe del mondo, epis. La rivière de diamants=Amsterdam (Co-M) (FR/IT/HOLL/JAP). **64:** Aimez-vous les femmes? (FR/IT) (Co-M). **65:** Repulsion/Chok (GB) (Co-M). **66:** Cul-de-sac/Blind vej (GB) (Co-M); Le vieil homme et l'enfant/Den gamle mand og drengen (Co-M). **67:** The Fearless Vampire Killers/Vampyrernes nat (GB) (Co-M); La fille d'en face (Co-M). **68:** Wonder Wall (GB). **69:** La promesse (Co-M); Des bleuets dans la tête (KORTF) (+ I). **70:** La maison (+ I). **71:** Le bâteau sur l'herbe (+ I). **72:** Che?=Quoi?=What?/Hva'? (Co-M). **75:** Emanuelle II, L'anti-vierge/Emanuelle 2 (dial). **76:** La locataire=The Tenant/Den ny lejer (FR/USA) (Co-M). (PH)

BRASSEUR, Claude (15.6.1936) – Fransk skuespiller. Modtog 1977 filmprisen César for bedste mandlige birolle i »Un éléphant ça trompe énormement«. **Film:** (siden Filmens HHH, IV):

70: Trop petit mon ami/Hjernen bag kuppet. **71:** Le portrait de Marianne; Un cave. **72:** Le viager; Une belle fille comme moi/En dejlig pige som mig; Gli eroi=Les enfants de choeur=Los heroes/Heltene (IT/FR/SP). **73:** Bel ordure. **74:** Les seins de glace=Esecutore oltre la legge/Den mystiske skønhed (FR/IT). **75:** L'agression=Appuntament con l'assasino (FR/IT); Il faut vivre dangereusement. **76:** Attention les yeux; Le guêpier (FR/IT); Barocco; Un éléphant ça trompe énormement/Hvordan man narrer sin kone... og slipper skidt fra det!; Le grand escogriffe=Il genio (FR/IT). **77:** Monsieur Papa; Nous irons tous au paradis; Pour le corps d'une femme. (PH)

BRESSON, Robert (25.9.1907) – Fransk instruktør. **Litt:** Robert Bresson: Notes sur la cinématographe, Paris, 1975. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

69: Une femme douce/Barnebruden (+ M). **71:** Quatre nuits d'un rêveur (+ M). **74:** Lancelot du Lac (FR/IT) (+ M). **77:** Le diable probablement (+ M). (PH)

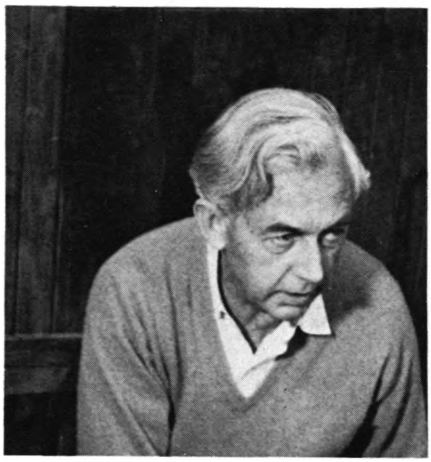

Robert Bresson.

BRIALY, Jean-Claude (30.3.1933) – Fransk skuespiller og instruktør. Debut som filminstruktør 1972 men stadig flittig som skuespiller, også på TV. Har i de senere år tillige fungeret som leder af Théâtre des Arts. **Litt:** Cinéma 163, feb. 1972. **Film** (siden Filmens HHH, IV):

70: Le bal du comte d'Orgel; Cose di »Cosa Nostra« (IT); Le genou de Claire/Claire's knæ. **71:** Una stagione all'inferno (IT/FR). **72:** Eglantine (I+Co-Ma); Un meurtre est un meurtre (FR/IT); Les volets clos (I+Co-Ma). **73:** L'oiseau rare (+I+Co-Ma); La quête (reklamefilm,+I). **74:** Un amour de pluie-Male d'amore (FR/IT/TY) (I+Co-Ma); Comme un pot de fraises!; Le fantôme de la liberté/Frihedens spøgelse. **75:** Catherine et Cie./Erotik – tak!; Dreyfus, l'intolérable vérité (Speaker); Les onze mille verges; Le juge et l'assassin; Un animal doué de déraison (FR/BRA). **76:** L'année sainte (FR/IT); Les oeufs brouillés; Barocco. **77:** Julie Pot de Colle; Le point de mire. (TV)

BROCA, Philippe de (15.3.1933) – Fransk instruktør. I produktion: »Le commissaire à de jolies menottes« (77). **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: Les caprises de Marie=Portami quello che hai e prenditi quello che vuoi (FR/IT) (+Co-Ma). **70:** Le cinéma de papa/Sikken far – sikken søn (S). **71:** La poudre d'escampette/Den skøre flugt (+Co-Ma). **72:** Chêre Louise=La lunga notte di Louise/Kære Louise (FR/IT). **73:** Le magnifique=Come si distrugge la reputazione del più grande agente segreto del mondo/Agenten, som ikke ku' knaldes (FR/IT) (+S). **74:** Antoine et Sébastien (P). **75:** L'incorrigible/Født fræk (+Co-Ma). **77:** Julie Pot de Colle. (TV)

Geneviève Bujold.

BUJOLD, Geneviève (1945) – Fransk-canadisk skuespillerinde. Studerede dramatik ved Montreal Conservatory of Drama. 1967 gift med den canadiske instruktør Paul Almond, der bl.a. har instrueret hende i filmen »Isabel« og TV-film over »A Doll's House« og »Romeo and Juliet«. I USA-TV 1967 i »St. Joan«, instrueret af George Schaefer. **Film:**
63: Amanita Pestilens (CAN); **64:** La terre à boire (CAN); La fleur de l'age ou Les adolescents, epis. Geneviève (CAN). **66:** Rouli-Roulant=The Devil's Toy (CAN) (KORTF); La guerre est finie=Kriget är slut/Krigen er endt (FR/SV); Le roi du coeur=Tutti pazze meno io/Hjerterkonge (FR/IT). **67:** Le voleur=Il ladro di Parigi/Tyven fra Paris (FR/IT). Isabel/Uberørt (CAN); Entre la mer et l'eau douce (CAN). **69:** Anne of the Thousand Days/Anne, dronning i 1000 dage (GB). **70:** Act of the Heart (CAN); Marie-Christine (CAN) (KORTF) (75 Co-I). **71:** The Trojan Women (USA). **72:** Journey (CAN). **73:** Kamouraska (CAN/FR). **74:** Earthquake/Jordskælv (USA). **75:** L'incorrigible/Født fræk (FR). **76:** Obsession/Besættelse (USA); Alex & the Gypsy/Alex og vildkatten (USA); Swashbuckler/Den røde pirat (USA). **77:** Un autre homme, une autre chance=Un homme, une femme et des fusils=Simon and Sarah=James and Jane=Another Man, another Woman. (PH)

BUÑUEL, Luis (22.2.1900) – Spansk-født instruktør, bosat i Frankrig. Hans anførte indsats som lydtekniker på de seneste film er en spøgefuldhed, da han er særdeles tunghør. Projekt: Gilles de Rais. **Litt:** Freddy Buache: The Cinema of Luis Bunuel, London, 1973. Martin Drouzy: Kætteren Bunuel, København, 1970. Martin Drouzy: Luis Bunuel, architecte des rêves, Paris, 1977. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
68: La voie lactée=La via lattea/Mælkevejen (FR/IT) (+ Co-M + Lyd). **70:** Tristana (FR/IT/SP) (+ Co-M). **72:** Le moine=Il monaco=/I satans vold (FR/IT/BRD) (Co-M); Le charme discret de la bourgeoisie=Il fascino discreto della borghesa/Borgerskabets diskrete charme (FR/IT) (+ Co-M + Lyd). **73:** La chûte d'un corps (S). **74:** Le fantôme de la liberté=Il fantasma della libertà/Frihedens spøgelse (FR/IT) (+Co-M + Lyd). **77:** Cet obscur objet du désir/Begærets dunkle mål (+ Co-M). (PH)

CANNES, by ved den franske riviera, 71080 indb. (1977). Siden 1939 hjemsted for en international filmfestival. Den første festival startede 1.9.1939, men aflystes hurtigt igen p.gr. af Verdenskrigens udbrud. Den anden festival åbnede i 1946 (20.9), og festivalen har siden været en årlig tilbagevendende begivenhed, med undtagelse af 1948 og – delvis – 1968, hvor en aktivistgruppe bestående af Claude → GODARD, Claude → LELOUCH, Louis → MALLE, François → TRUFFAUT og J.G. Albicoco i protest mod festivalens kommercielle anstrøg opnåede at få den helt aflyst.
Festivalen består først og fremmest af en **Konkurrence,** hvor 25 af festivalledelsen udvalgte film deltager. Afgørelsen om, hvilke film, der skal modtage »Guldpalmerne« (Les palmes d'or), træffes af en jury (5-8 personer, incl. en formand), der fra år til år sammensættes af professionelle filmfolk og kunstnere. Der uddeles (som regel) priser i flg. kategorier: Bedste film, bedste instruktør, bedste skuespiller, bedste skuespillerinde, samt »Juryens specialpris«. Der kan dog etableres priser **ad hoc,** ligesom priser i visse kategorier kan bortfalde et år. I år blev der f.eks. uddelt en særlig pris for »bedste debutarbejde«.
Den officielle selektion af film omfatter desuden tre serier (uden for konkurrencen): **Les yeux fertiles** (siden 1975), med film, der er baseret på kunstværker fra andre kunstarter eller som specielt handler om kunst og kunstnere; **L'air du temps,** den film, der behandler tidens aktuelle sociale emner; **Le passé composé** (siden 1977), med kompilationsfilm, film sammensat af præ-eksisterende film og filmoptagelser.
Desuden arrangerer den franske instruktørsammenslutning to serier, en international, **Quinzaine des réalisateurs** (siden 1969), og en serie med **Perspectives du cinéma français,** altså udelukkende franske film. Den franske filmkritikersammenslutning afholder en serie **Semaine de la critique.**
Ud over disse arrangementer af mere officiel karakter, vises der film på det kommercielle marked, **le marché,** hvor producenter arrangerer forestillinger af deres film med salg (og naturligvis reklame) for øje.
På denne måde kommer antallet af viste film pr. dag til at ligge mellem 50 og 100. Et par internationale filmblade (hovedsagelig branchetidsskrifter) udgiver daglige numre, der prøver på at skabe overblik over arrangementerne. I 1977 gæstedes filmfestivalen af ca. 40.000 mennesker.
Festivalleder har siden 1972 været Maurice Bessy. Festivalens officielle kontoradresse – uden for de 14 festivaldage (der ligger i forsommeren) – er: Festival International du Film, 71, Rue du Faubourg-Saint-Honoré, 75008 Paris. (PH)

CARRIÈRE, Jean-Claude (1931) – Fransk manuskriptforfatter, projekt: Le bouffon. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
68: La voie lacée=La via lattea/Mælkevejen (FR/IT) (Co-M + S); Le grand amour/Den store kærlighed (Co-M); La pince à ongles=The Drop Out/Neglesaksen (KORTF) (Co-M + I). **69:** La piscine =La piscina/La piscine – Svømmebassinet (FR/IT) (Co-M). **70:** Borsalino (FR/IT) (Co-M). **71:** L'alliance (Co-M + Roman + S); La cagna=Liza (IT/FR) (Co-M); Un peu de soleil dans l'eau froide=Un po di sole nell'aqua gelida (FR/IT) (Co-M + S); Taking Off (USA) (Co-M). **72:** Le moine=Il monaco/I satans vold (FR/IT/BRD) (Co-M); Le droit d'aimer=Diritto d'amare (FR/IT) (Co-M); La charme discret de la bougeoisie=Il fascino discreto della borghese/Borgerskabets diskrete charme (FR/IT) (Co-M). **73:** Un homme est mort=/ Funerale a Los Angeles=The Outside Man/Manden udefra (FR/IT) (Co-M); La chûte d'un corps (Co-M + S); France, S.A.. **74:** Dorotheas Rache (BRD) (Co-M); Un amour de pluie (Dial); Grandeur nature=Life Size/Naturlig størrelse (FR/IT/SP) (Fr. dial); Le fantôme de la liberté=Il fantasma della libertà/Frihedens spøgelse (FR/IT) (Co-M); La femme aux bottes rouges=La ragazza con gli stivali rossi=La mujer con botas rojas (FR/IT/SP) (Co-M). **75:** Le chair de l'orchidée=Un orchida rosso sangue (FR/IT/BRD) (Co-M); Leonor (FR/IT/SP) (Co-M). Sérieux, comme le plaisir (Co-M + S); Le jeu du solitaire (S); La faille=La smagliatura=Der dritte Grad (FR/IT/BRD) (Co-M). **76:** Le gang=La gang del parigino/Banden (FR/IT) (Co-M); Le diable dans la boite (Co-M); Les oeufs brouillés (Co-M). **77:** Julie pot de colle; Cet obscur objet du désir/Begærets dunkle mål (Co-M). (PH)

CASSEL, Jean-Pierre (27.10.1932) – Fransk skuespiller. Født i Paris. Rigtige navn Jean-Pierre Crochon. Afbrød sine studier og begyndte en karriere som danser på natklubber i Paris, hvor han blev opdaget af Gene Kelly, der gav ham den første vigtige rolle i »The Happy Road«. Var samtidig flittig på teatret, medvirkede i »L'idiote«, »Roméo og Julie« og afløste Jean-Paul → BELMONDO i »Oscar«. Gennembrud på film i komedier af Philippe de → BROCA og ses ofte i udenlandske produktioner, hvor han er blevet typecasted som »franskmand«. På TV i bl.a. »Le jeu de l'amour et du hasard«, »Le mariage de Figaro« og »Measure for Measure«, alle instrueret af Maurice Bluwal. Dannede i 1976 sit eget produktionsselskab, Les Studios J.-P. Cassel. **Film:**
50: Pigalle-Saint-Germain-des-Près. **53:** La route du bonheur. **56:** The Happy Road/Lykkens landevej (USA). **57:** À pied, à cheval et en voiture; La peau de l'ours; Les surmenés (kortfilm). **58:** Le désordre et la nuit/Natlokale; En cas de malheur/Den syndefulde leg; Et ta soeur?; Sacrée jeunesse. **59:** La marraine de Charley; Les jeux de l'amour/Pariser-roser. **60:** Le farceur/Fra blomst til blomst; Candide ou l'optimisme au XXe siècle/Optimist på vulkaner. **61:** L'amant de cinq jours/Elsker for fem dage; Les sept péchés capitaux/De syv dødssynder (episoden: L'avarice) (FR/IT); La gamberge; Napoléon II, l'aiglon. **62:** Le caporal épinglé/Den uheldige korporal; Arsène Lupin contre Arsène Lupin. **63:** Cyrano et D'Artagnan; Nunca pasa nada=Une femme est passée (SP/FR); Les plus belles escroqueries du monde (episoden: L'homme qui vendit la Tour Eiffel) (FR/IT/JAP/HOL); Cabrioles ou la journée d'une danseuse (kortfilm, Speaker). **64:** Alta infedelta (episoden La sospirosa) (It); Un monsieur de compagnie=Un (...poi ti sposerò)/Jeg – en mandlig sexbombe (FR/IT). **65:** Those Magnificent Men in Their Flying Machines or How I Flew from London to Paris in 25 Hours 11 Minutes/Disse prægtige mænd i deres flyvende maskiner eller Hvordan jeg fløj fra London til Paris på 25 timer og 11 minutter (ENG); Les fêtes galantes (FR/RUM). **66:** Paris brûle-t-il?/Brænder Paris?. **67:** Jeu de massacre/Helte dør aldrig; Le dolci signore (IT). **69:** Oh, What a Lovely War/Åh, sikken herlig krig (ENG); L'armée des ombres=L'armata degli eroi (FR/IT); L'ours et la poupée. **70:** La rupture=All'ombra del delitto/Terror (FR/IT/BEL). **71:** Le bateau sur l'herbe. **72:** Baxter! (ENG); Malpertuis (BEL/FR/TY); Le charme discret de la bourgeoisie/Borgerskabets diskrete charme (FR/IT). **73:** Il magnate (IT); The Three Musketeers/De tre musketerer (PAN). **74:** The Four Musketeers/De fire musketerers hævn (PAN); Le mouton enragé=Il montone infuriato/Det vilde får (FR/IT); Murder on the Orient Express/Mordet i Orient-Ekspressen (ENG). **75:** Heaven Save Us from Our Friends (ENG); That Lucky Touch/Held i sprøjten (ENG). **76:** Docteur Francoise Gailland; Folies bourgeoises/Twist=Die verrückten Reichen/Sidespring (FR/IT/TY). (TV)

CÉLLIER, Caroline (7.8.1946) – Fransk skuespillerinde. Studerede fra gymnasieårene dramatik hos René Simon indtil 1963. Derefter scenedebut i Shaw's »Man kan aldrig vide«, og samtidig TV-debut i »Une fille dans la montagne« iscenesat af Roger Leenhardt. Teaterprisen Prix Marcel Achard 1963. Adskillige teaterroller, bl.a. i »Du vent dans les branches de Sassafras«, »Kätchen von Heilbronn« af Kleist, »Pygmalion«. Adskillige TV-roller, bl.a. i »Marie Curie«, »Manon«, »Le misanthrope«, »La guerre de Troie n'aura pas lieu«. Filmdebut 1969. **Film:**
69: La vie, l'amour, la mort=La vita l'amore, la morte/Leve elske dø (FR/IT); Que la bête meure/Ucciderò un uomo/Dyret skal dø (FR/IT). **71:** Les aveux les plus doux=/Ricatto di un commissario di polizia a un giovane indiziato di reato (FR/IT). **73:** L'emmerdeur=Il rompiballe/Morderen vil ikke forstyrres (FR/IT). **74:** Nul n'est parfait (TV-film); **75:** Mariage. **76:** Une femme, un four; Les fougeres bleues. **77:** Les dernières nouvelles. (PH)

Claude Chabrol og Ann-Margret.

CHABROL, Claude Henri Jean (24.6.1930) – Fransk instruktør. Projekter: Violette Noziére; Le béret basque; L'insolente de lundi. **Litt:** R. Wood & M. Walker: Claude Chabrol, London, 1970. Guy Braucourt: Claude Chabrol, Paris, 1971. P.W. Jansen & W. Schütte (udg): Claude Chabrol, München, 1975. Claude Chabrol: Et pourtant je tourne, Paris, 1976. Peder Grøngårds bog. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
58: Un américain (KORTF) (P); Véronique et son cancre=Charlotte et Véronique no. 2 (KORTF) (P). **59:** Le signe du lion/I løvens tegn (P). **61:** La ligne droite (P) (Ikke uds.). **62:** Les sept péchés capiteaux=I sette peccati capitali/De syv dødssynder, spis. L'avarice=L'avarizia/Gerrigheden (+ S). **64:** La chance et l'amour (1 af forbindende sekvenser i episodefilm). **66:** Zoé bonne (KORTF) (S); Happening (Tekn. rådg.). **68:** Les biches=Le cerbiatte/Veninderne (FR/IT) (+ Co-M); Qui?=La femme écarlate=Il cadavre degli artigli d'acciaio (FR/IT) (S). **69:** La femme infidèle=Stephane, una moglie infidele/Den utro hustru (FR/IT) (+ M); Que la bête meure=Ucciderò un uomo/Dyret skal dø (FR/IT) (+ Co-M); Sept réalisateurs en colére, epis. Et crac! (S); Verison latine (KORTF) (S); Le travail (KORTF) (S). **70:** Le boucher=Il tagliagole/Slagteren (FR/IT) (+ M); La rupture=/All'ombre del delitto/Terror (FR/BELG/IT) (+ M); Sortie de secours (S). **71:** Juste avant la nuit/Lige før natten (+ M); La décade prodigieuse=Dieci incredibili giorni/Ti dages frist (FR/IT) (+ Co-M); Aussi loin que l'amour (S). **72:** Docteur Popaul=Trappola per un lupo/Doktor Popaul (FR/IT); Eglantine (Tekn. rådg.); Un meurtre est un meurtre=La sedia a rotelle (FR/IT) (S). **73:** Les noces rouges=L'amico di famiglia/Det blodrøde bryllup (FR/IT) (+ M); De Grey (TV-film); Le banc de la désolation (TV-film); Reklamefilm for Winston Cigaretter; Le flipping (KORTF); Piège à pucelles (Tekn. rådg.). **74:** Nada/Rød som blod (FR/IT); Monsieur Bébé (TV-film); Les gens de l'été (TV-film); Une invitation à la chasse (TV-film); Nul n'est parfait (TV-film). **75:** Une partie de plaisir (FR/IT); Les innocents aux mains sales=Gli innocenti dalle mani sporche=Die Unschuldigen mit den schmutzigen Hände/Morderkabalen (FR/IT/BRD) (+ M); Le train fantastique (S). **76:** Les magiciens=Profezia per un delitto (FR/IT/BRD); Folies bourgeoises=Twist=Die verrückten Reichen/Sidespring (FR/IT/BRD) (+ Co-M); Alice ou la dernière fugue (+ M); La bonne nouvelle/En tung arv (KORTF) (S). **77:** Liens de sang=Blood Relatives (FR/CAN); 90 min. episode i TV-serien Madame le Juge. (PH)

CHAPOT, Jean –Fransk instruktør. Data ej fundet. Arbejde for landbrugsministeriets filmafdeling. Flere af hans kortfilm er blevet præmieret, således to i Berlin, 1966. Har lavet adskillige industrifilm. Assistent for Mennegoz, Ciampi og Joffé. På et tidspunkt forberedte han sammen med Jean Vauthier manuskriptet »Les pins francs«, men det blev ikke realiseret. Hans spillefilmdebut (66) er optaget i Vesttyskland og har dialog af Marguerite → DURAS. Ud

over de i filmografien nævnte har han lavet kortfilmen »Chronique d'une époque inçertaine« (år ej fundet). **Film:**
63: Les abysses (P-leder). **65:** Monsieur Fortuné (kortfilm); Mille millions de biques (kortfilm). **66:** La voleuse (+Co-Ma). **68:** Les Faivre (kortfilm). **72:** Les années Lumière/Årene under Lumière (+Co-Ma) (dansk TV, 73). **73:** Les granges brûlées/På sporet af en morder (+ Co-Ma). **76:** Néa (Co-Ma). (LØ)

CLEMENTI, Pierre (28.9.1942) – Skuespiller. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
62: Il gattopardo/Leoparden (IT). **68:** Wheel of Ashes (USA); Les roses de tourlaville. **69:** Porcile = Porcherie/Svinestien (IT/FR); La voie lactée/Mælkevejen; Le lit de la vierge• Antenna (HOL) (Kortfilm); Art de vie ou carte de voeux (I) (kortfilm 8 mm). **70:** La vittima designata (IT); Necropolis (IT); Nini Tirabuscio, la donna che invento la mossa (IT); Il conformista = Le conformiste/Medløberen (IT/FR/TY); Cabezas cortadas (BRAS/SP); La ciatrice interieure; La sua giornata di gloria (IT); La naissance; Le matin (kortfilm); Esmeralda (I) (kortfilm 8 mm). **710** La pacifista=Smetti di piovere (IT/FR/TY) (TV-film); Jupiter; La famille; Crush Proof (US); C.A.C.I. 71 (SCHW); L'ange et le demon (I) (kortfilm 8 mm). **72:** La passion (kortfilm). **73:** Ketchup (kortfilm); L'ironie du sort. **74:** Steppenwolf (SCHW); Sweet Movie (FR/CAN/TY); De quoi s'agit'il? (8mm). **75:** L'affice rouge. **76:** La lęcon de choses ou les plaies ouvertes. **77:** La chanson de Roland (FR/IT); Les apprentis sorciers; Zoo=Zero. (CH)

CLERVAL, Denys – Fransk fotograf. Data ikke fundet. **Film:**
60: Actua tilt (KORTF) (co-F). **61:** La quille (KORTF). **62:** L'inconnue dans la cité (KORTF). **63:** La meule (KORTF) (Co-F). **64:** Le dernier verre (KORTF) (Co-F); Le belle époque (KORTF) (Co-F); Le chemin de la mauvaise route=Bon pour la vie civile. **65:** La vieille dame indigne/Den skamløse gamle dame. **66:** À l'assaut du ciel (KORTF); Dialectique (KORTF) (Co-F). **67:** Le mur; Baudelaire est mort en été =Baudelaire is gestorven in de zomer (BEL). **68:** Baisiers volés/Stjålne kys. **69:** La sirène de Mississippi=La mia drogra si chiama Julie/Den falske brud (FR/IT). **72:** Les camisards. **73:** Rude journée pour la reine/En hård dag for dronningen (FR/SCHW). (PH)

CLOQUET, Ghislain (18.4.1924) – Fransk fotograf. Hans nedenfor anførte arbejde på »Quatre nuits d'un rêveur«, en enkelt sekvens, er ukrediteret. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
50: Curare et curarisants de synthèse (KORTF) (Co-F); Ligne sans incident (KORTF); Soldats d'eau douce (KORTF). **52:** Saint-Tropez, devoir de vacances. **53:** Statues d'epouvante=Le cubisme=L'école de Paris (KORTF). **54:** Nieges (KORTF) (Co-F); Pantomimes (KORTF); Conte à dormir debout (KORTF); La belle journée (KORTF). **55:** Napoléon (2. unit-F-ass); Les pessédées (F-ass); Deux bobines et un fil (KORTF). **56:** Le ciel est par-dessus le toit=Le roman d'un constructeur; Le mystère de l'atelier 15 (KORTF); Brahim. **58:** Chopin (KORTF). **62:** Carillons sans jode. **63:** Le poulet (KORTF); Touriste encore (KORTF). **64:** Le pain et le vin (KORTF). **66:** Vive le tour (KORTF). **68:** Mazel Tov ou le mariage/Brylluppet. **69:** Une femme douce/Barnebruden. **70:** La maison des bories; La décharge; Cétait un jour comme les autres; Peau d'âne. **71:** La famille (S); Quatre nuits d'un rêveur (Co-F); Rendez-vous à Bray (BEL/FR); Pouce!. **72:** Faustine et le bel été. **73:** Nathalie Granger; Au rendez-vous de la mort joyeuse (FR/IT); L'histoire tres bonne et tres joyeuse de Colinot Trousse-Chemise; Belle (BEL/FR). **74:** Dites-le avec des fleurs. **75:** Le boucher, la star et l'orphéline (Co-F); Love and Death/kærlighed og død (USA). **76:** Monsieur Albert; La ville Bidon. (PH)

Raoul Coutard.

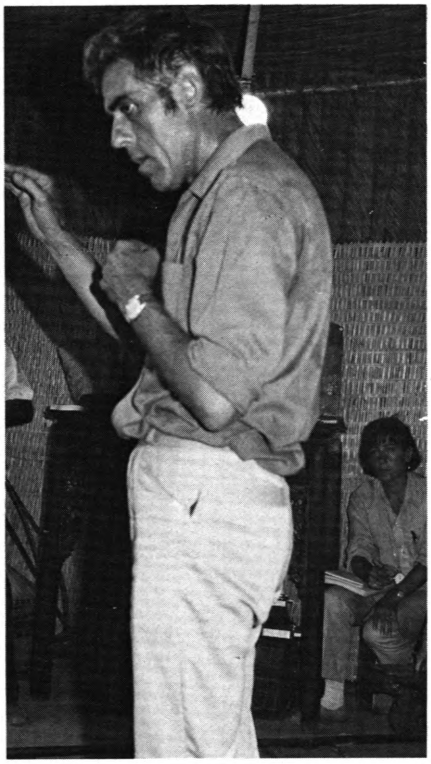

Jean-Pierre Cassel.

Costa-Gavras.

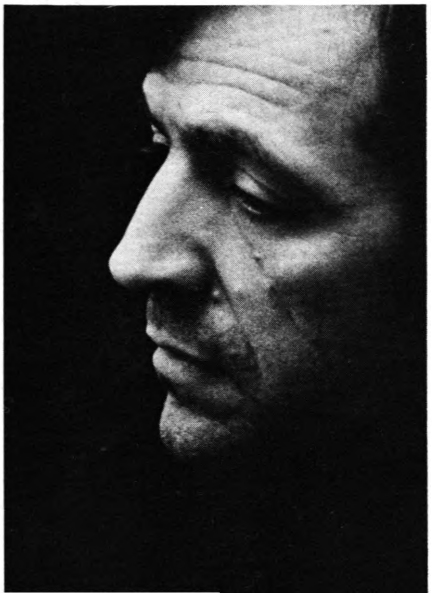

COMOLLI, Jean-Louis – Instruktør. Filmkritiker og -lærer, har udgivet en lang række bøger om film. **Film:**
68: Les deux Marseillaises (Co-I + Co-Ma). **72:** Encore un Rene (kortfilm); Nouvelle Société (kortfilm). **75:** La Cécilia/Drømmen om en ny verden (FR/IT) (+ Co-Ma). (CH)

CORNEAU, Alain (1943 – Fransk instruktør, født i Meung-sur-Loire. Uddannet på → IDHEC. Aktiv jazzmusiker, har spillet med bl.a. Albert Ayler. Tog på et tidspunkt til New York, hvor han ville lave en film om free jazz, men projektet strandede. Han arbejdede også sammen med forfatteren Jim Thompson på »1275 âmes«, men dette manuskript er heller ikke realiseret endnu. Har arbejdet som assistent for bl.a. → COSTA-GAVRAS og Roger Corman (ikke alle hans assistentjobs har kunnet verificeres). Instruktørdebut 1974 med den kritiske »France, société anonyme«. Hans optagethed af amerikansk film noir viser sig i hans næste to instruktioner, som er politifilm. **Litt.:** Cinéma Français 7, 76; Positif 160, juni 74. **Film:**
67: Un homme de trop=Il tredicesimo uomi/Den trettende mand (FR/IT) (ass+second unit-I). **69:** How to Make It (USA) (I-ass). **71:** Un aller simple (ass); El primer año (CHILE) (dok. film) (stemme i fransk versionering, 73: La première année). **73:** Défense de savoir (Co-Ma). **74:** France, société anonyme (+Co-Ma). **76:** Police Python 357 (FR/TY) (+Co-Ma). **77:** La menace (+Co-Ma). (LØ)

COSTA-GAVRAS (1933) – Fransk (græsk-født) instruktør. Projekt: Les géarts de la route. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: Z (FR/ALG) (+Co-M). **70:** L'aveu=La confessione/Tilståelsen (FR/IT). **73:** Etat de siége=L'americano=Der unsichtbare Aufstand (FR/IT/BRD) (+ Co-M). **74:** Les deux mémoires (stemme). **75:** Section speciale=L'affare della sezione speciale (FR/IT/BRD) (+ Co-M). (PH)

COUTARD, Raoul (16.9.1924) – Fransk fotograf. Debuterede som spillefilminstruktør (efter tidligere at have instrueret et par kortfilm) 1970 med »Hoa-Binh«, en semidokumentarisk film om flygtningebørn i Viet-Nam. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
56: Paradiso terrestre (Co-F). **59:** Nicky et Kitty (KORTF). **62:** Bourdelle, sculpteur monumental (KORTF). **63:** Als twee druppels water (HOLL); Les baisers. **64:** L'avatar botanique de Mlle. Flora (KORTF); Petit jour (KORTF). **65:** Scruggs=A Game called Scruggs (GB); Le voix d'Orly (KORTF). **66:** L'horizon; Riom le beau (KORTF). **67:** Concerto Brandenbourgeois (KORTF); Vive l'eau (KORTF); Singal, l'antilope sarée (KORTF) (I); Tu es danse et vertige (KORTF) (I)- **68:** The Southern Star/Pigen og sydstjernen=Sydstjernen (GB); Au peril de la mer (KORTF). **69: Z** (FR/ALG). **70:** Hoa-Binh/Fred i Viet-Nam (I + M); L'a-

veu=La confessione/Tilståelsen (FR/IT) (+ statist); Etes-vous fiancée à un marin grac ou à un pilote de ligne?; La liberté en croupe; Jolly Green (KORTF) (+ I + M + Komm.). **71:** L'explosion (+ S); Les aveux les plus doux=Ricatto di un commissario di polizia a un giovane indiziato di reato (FR/IT). **72:** Le trèfle à cinq feuilles; The Jerusalem File (USA); Embassy/Mord i ambassaden (GB); Le gang des otages. **73:** L'emmerdeur=Il rompiballe/Morderen vil ikke forstyrres (FR/IT). **74:** Comme un pot de fraises. **77:** Le crabe-tambour. (PH)

DARC, Mireille (15.5.1938) – Fransk skuespillerinde, født i Toulon. Rigtige navn Mireille Aigroz. Har på teatret spillet i »Les femmes aussi ont perdu la guerre« (Malaparte), »Photo-Finish« (Ustinov) og »Barefoot in the Park« (Simon). På TV i »La grande Bretèche« af Balzac (60; dansk TV 61: Den lange nat), »Hauteclaire« (61). »Tout les chats sont gris« (63) og »L'été en hiver« (64). Er aktiv som sangerinde, har haft hits med »Celle qui ne dit jamais non«, »Déshonorée« og »Cette nuit tout recommence«. Hun er fast medvirkende i næsten alle Georges → LAUTNERs film. **Film** (siden Filmens HHH, IV + tilføjelser):
60: La revenante (kortfilm). **61:** Pena de muerte? (SP). **63:** Les tontons flingueurs. (FR/TY/IT). **70:** Violenza (IT); Elle bois pas, elle fume pas, elle drague pas, mais elle cause; Madly (+Ma, under sit rigtige navn); Borsalino/Borsalino – fra Marseilles underverden (FR/IT). **71:** Fantasia chez les Ploucs/Il bikini di diamanti (FR/IT); Laisse aller, c'est une valse=A tempo di valzer (FR/IT). **72:** Il était une fois un flic/En dag kom en strisser (FR/IT); La couverture (FR/IT); Le grand blond avec une chaussure noire/Skyg den høje lyse med den sorte sko. **73:** Il n'y a pas de fumée sans feu/Ingen røg uden ild; La valise/Skyd hellere med mig. **74:** Dis-moi que tu m'aimes; O.K. patron; Le retour du grand blond; Les seins de glace/Den mystiske skønhed. **75:** Le téléphone rose. **76:** L'ordinateur des pompes funèbres. **77:** Les passagers; L'homme pressé. (LØ)

DECAË, Henri (31.7.1915) – Fransk fotograf. Arbejder i 70-erne stadig mindre sammen med instruktørerne fra la nouvelle vague, og stadig oftere på rent konventionelle, kommercielle produktioner af varierende nationalitet. **Film** (siden Filmens HHH, IV) (Filmene fra 1945-1967 er kortfilm, hvis intet andet er nævnt):
45: Chanson de rue; Marseille, permier port de France. **46:** Le charcutier de Machonville (LANG) (F-ass); Hommes et bêtes; L'accordéon et ses vedettes; Sport de la voile. **47:** Les dames du Bois de Boulogne. **48:** Un homme à la mer; Sous les plames de Marrakech. **49:** Bon baisers de Dinard! Pensez à ceux qui sont en-dessous! (+ I); Surveillez votre tenue (+ I); Evitez le désondre (+ I); Ne compromettez pas vos loisirs (+ I); Apprenez à soulever une charge (+ I); Faites soigner vos égratignures (+ I). **50:** Cher vieux Paris!; Le premier pas; Paré pour accoster; Trois hommes en Corse (I); À cheval (+ I). **51:** Vacances blanches; La course de taureaux (LANG) (Co-F); La lutte contre le gaspillage; Escale à Paris (Co-F); Faits d'hiver (I); Le carnaval sacré (I) (Ikke uds.); Visite au Haras (+ I); Le grande-chasse (+ I). **52:** Si ça vous chante (LANG) (Ikke uds.); Caroline du sud; L'or des Pharaons=Le masque de Tout Ankh Amon=L'or du Nil (Henlagt, udsendt i ny version 1967). **53:** Cow-boys français; La beauté de l'effort; Avec les gens du voyage (Vo-F); Le grand cirque s'en va (Co-F); L'homme et la bête (Co-F); À tout casser=Stock-cars (Co-F); L'Egypte éternelle; Un monde troublant. **54:** Village de la France Australe; Navigation marchande. **55:** Mer Caraïbe (Co-F); La grande terre. **56:** L'enfant au fennec; Coureurs de borusse; Israël... Terre retrouvée (Co-F); Propre à rien (Co-F). **57:** La voix des anches; De boucle à oreille; Neuf à trois ou La journée d'une vedette; Piano, mon ami; Confidences d'un piano; Robinson (Co-F); Les plus beaux jours. **58:** Bios et cuivres (Co-F); Le château du passé (Co-F); L'A.F.P. nous communique (LANG) (Ikke fuldført). **60:** Images d'hier et d'aujourd'hui (Co-F); Ce monde banal. **61:** Le village du milieu des brûmes; Les sept péchés capitaux=I sette peccati capitali/De syv dødssynder, episoderne La luxure=La lussuria/Vellysten, La paresse=La pigrizia/Livsleden, L'orgeuil=L'orgoglio/Hovmodet (LANG). **62:** Football. **63:** Le marionettiste. **67:** Tout-Ankh-Amon et son royaume (opt. 1952). **69:** Le clan des siciliens/Klanen fra Sicilien; The only Game in Town/Højt spil i Las Vegas (USA); Castle Keep/Den enøjede falk (USA). **70:** Hello Goodbye (USA); Le cercle rouge=I senza nome/Den røde cirkel (FR/IT). **71:** La folie des grandeurs=Mania di grandezza=Die dummen Streiche der Reichen/To skøre sjæle (FR/IT/SP/BRD); Jo/Liv og lig i lysthuset; La luz del fin del mundo=The Light at the Edge of the World/Fyret ved verdens ende (Sp/GB). **72:** Le droit d'aimer=Diritto d'amare (FR/IT). **73:** Two People/To mennesker (USA); Don Juan 1973 ou Si Don Juan était une femme/Don Juan 1973 (co-F); Les aventures de Rabbi Jacob=Le folli avventuri di Rabbi Jacob/Det rabler for Rabbi Jacob (FR/IT). **74:** Isabelle devant le ésir (BEL/FR); La moutrade me monte au nez/Min vilde nat med Jackie. **75:** La course à l'échalotte (FR/BRD); Operation Daybreak/Nazi-bødlen (USA). **77:** Le point de mire; Bobby Deerfield. (PH)

Alain Delon.

DECUGIS, Cécile (1930 – Fransk klipper. Studerede historie og kom i begyndelsen af 50'erne til filmen, hvor hun arbejdede som elev på bl.a. Max Ophüls' »Madame de...« (53). For TV har hun klippet »L'empire romain«, »L'Amerique« og »Macumba«, alle instrueret af Pierre → KAST. **Film:**
58: Les mistons/Lømlerne (kortfilm); Charlotte et son Jules (kortfilm). **59:** Les quatre cents coups/Ung flugt (Co-KI); A bout de souffle/Åndeløs (Co-KI). **60:** Tirez sur le pianiste/Skyd på pianisten (Co-KI). **64:** Le récit de Rébecca (kortfilm). **65:** Brigitte (kortfilm); Trois villes: Sarajevo, Istamboul, Ispahan (kortfilm, I). **66:** Brigitte et Brigitte; Le passage (kortfilm) (I+Ma+Dialog); La pomme (kortfilm); Le vin (kortfilm)- **68:** Les contrebandiers. **69:** Ma nuit chez Maud/Min nat hos Maud; Marie et le curé (kortfilm). La peau dure (kortfilm). **70:** La cébauche; Le genou de Claire/Claire's knæ. **71:** Le seuil du vide (Co-KI); L'italien des roses (Co-KI); Pour un ciel pur (kortfilm); Paul. **72:** L'amour l'après-midi/Kærlighed om eftermiddagen. **73:** Dreyfus, l'intolérable vérité. **74:** Picasso, l'homme et son oeuvre. **75:** Lily aime-moi; Operation Lady Marlène; Il pleut sur Santiago. **76:** Die Marquise von O.../Marquise von O... (TY/FR); Flocons d'or. (TV)

DELERUE, Georges (12.3.1925) – Fransk komponist. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: A Walk with Love and Death (USA); Hibernatus=Louis de Funès e il nonno surgelato/Bedstefar på glatis (FR/IT); Women in Love /Når kvinder elsker (ENG); Anne of the Thousand Days/Anne – dronning i tusind dage (ENG); Les caprices de Marie=Portami quello che hai e prenditi quello che vuoi (FR/IT); Le jeu de la puce (kortfilm). **70:** Il conformista/Medløberen (IT/FR); Heureux qui comme Ulysse; Promise at Dawn/Løfte ved daggry (USA); Comptes à rebours=Conto alla rovescia/Nedtælling (FR/IT); The Horsemen/De vilde ryttere (USA); Alex in Wonderland (USA); Au verre de l'amitié (kortfilm). **71:** Mira – De Teleurgang van der Waterhoek (HOL-BEL); Les aveux les plus doux=Ricatto di un commissario di polizia a un giovane indiziato di reato (FR/IT); Les deux anglaises et le continent/Hjerter tre (+S); Lautréamont (BEL) (kortfilm). **72:** L'ingenu; Malpertuis/Malpertuis – Geisterschloss des Todes (FR/BEL/TY); Chère Louise=La lunga notte di Louise/Kære Louise (FR/IT); Une belle fille comme moi/En dejlig pige som mig; Quelque part, quelqu'un. **73:** The Day of the Jackal=Chacal/Sjakalen (ENG/FR); La nuit américaine=Effetto notte/Den amerikanske nat (FR/IT); Angela (HOL/BEL); The Day of the Dolphin/Operation Alpha (USA); La femme de Jean. **74:** La gifle=Lo schiaffo (FR/IT). **75:** L'important c'est d'aimer (La nuit américaine)/Vigtigst er at elske (FR/IT/TY); L'incorrigible/Født fræk; Jamais plus toujours; Oublie-moi Mandoline; Police Python 357 (FR/TY); Porphétie pour un crime (FR/IT/TY) (Co-Mu). **76:** Calmos; Comme un boomerang. **77:** Le grand escogriffe; Le jeu du solitaire; Julie Pot de Colle; Julia (USA); Le point de mire. (TV)

DELON, Alain (8.11.1935) – Fransk skuespiller. Oprettede 1968 produktionsselskabet Adel Productions. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
64: Journal d'un combat (KORTF) (P). **68:** Adieu l'ami=Due sporche carogne/Farvel, min ven(FR/IT). **69:** La piscine=La piscina/La piscine – Svømmebassinet (FR/IT); Jeff=Addio Jeff/Gangsteren Jeff (FR/IT) (+ Co-P); Le clan des Siciliens/Klanen fra Sicilien. **70:** Borsalino (FR/IT) (+ Co-P); Le cercle rouge=I senza nome/Den røde cirkel (FR/IT); Madly=Madly, il piacere dell'uomo (FR/IT) (+ Co-P); Crepa padrone, crepa tranquillo (IT); Sortie de secours (P). **71:** Doucement les basses=L'uomo si Saint-Michael (FR/IT) (+ Co-P); Fantasia chez les ploucs=Il rompiballe... rompe ancora (FR/IT); Soleil rouge=Sole rosso=El sol rojo=Red Sun/Rød sol (FR/IT/SP); La Veuve couderc=L'evaso (FR/IT); Il était une fois un flic=C'era una volta un commissario/Der var engang en strisser (FR/IT). **72:** Dangerfield (GB); L'assasinat de Trotsky=L'assasinio di Trotsky=The Assasination of Trotsky/Mordet på Trotsky (FR/IT/GB); Un flic=Notte sulla citta/Telefon til chefen (FR/IT); Scorpio/Skorpionen (USA); Le professeur=La prima notte di quiete (FR/IT) (+ Co-P). **73:** Traitement de choc=L'uomo che uccideva a sangue freddo/Chokbehandling (FR/IT); Deux hommes dans la ville=Due contro la citta (FR/IT) (+ Co-P); Les granges brûlées=La mia legge/På sporet af en morder (FR/IT); Big Guns=Tony Arzenta/Big Guns (FR/IT) (+Co-P). **74:** La race des »seigneurs«=L'arrivista (FR/IT); Les seins de glace=Esecutore oltre la legge/Den mystiske skønhed (FR/IT) (+ Co-P); Borsalino & Co (FR/IT/BRD) (+ Co-P). **75:** Zorro/Zorro, den sorte rytter (FR/IT); Flic story/Strisseren og dræberen (FR/IT) (+ Co-P); Le gitan=Lo zingaro/Sigøjneren (FR/IT) (+ Co-P). **76:** Mr. Klein=Chi è Mr. Klein? (FR/IT) (+ Co-P); Comme un bommerang (+ Co-M + P); Le gang=La gang del parigino/Banden (FR/IT) (+ co-P). **77:** Armaguédon (FR/IT) (+ Co-P); L'homme pressé (FR/IT) (+ Co-P); Mort d'un pourri; Attention, les enfants regardent (+Co-P). (PH)

DELOUCHE, Dominique (9.4.1931) – Fransk instruktør. Født i Paris. Dyrkede klaverspil, sang og maleri. Studerede til arkitekt. Var en overgang journalist, siden også assistent for bl.a. Fellini. Lavede en del TV-film f.eks. »La voix humaine« og »Opéra pour Baudelaire«. Har også virket som instruktør af operaer bl.a. i 1971 »Esther« og i 1974 »Dido og Æneas«. Spillefilmdebut i 1967. **Film:**
56: Il bidone/Krapyl (IT) (Ass). **57:** I notti di Caribia/Gadepigen Caribia (IT) (Ass). **58:** Barrage sur le pacifique (Ass). **59:** La dolce vita/Det søde liv (IT) (Ass); Beatrice ou la servante folle (kortfilm). **60:** Le spectre de la danse (kortfilm). **61:** La métamorphose sur violoncelle (kortfilm). **62:** Edith Stein (kortfilm). **63:** La messe sur le monde de Teilhard de Chardin (kortfilm). **64:** L'adage (kortfilm). **65:** Aquarelle (kortfilm). **66:** Dina chez les rois (kortfilm); Avec Claude Monet (kortfilm). **67:** But (kortfilm); 24 heurs de la vie d'une femme (FR/TY). **70:** L'homme du desir (+P+Ma). **75:** Divine (+P). (CH)

DEMY, Jacques (5.6.1931) – Fransk instruktør. Arrangerede den første César-uddeling i Paris 1976 og har siden arbejdet på en del projekter, der ikke er blevet realiseret p.gr. af manglende interesse hos producenterne. Aktiv som reklamefilminstruktør, bl.a. for Elsève Balsame, 1974. Under indspilning 1977: »Anouchka«. **Litt:** Tusind Øjne nr. 2, dec. 1976. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
70: Peau d'âne (+Ma+Dial og+Sa). **71:** The Pied Piper (ENG) (+Co-Ma+Co-Dialog). **73:** L'événement le plus important depuis que l'homme a marché sur la lune/Niente de grave, suo marito è incinto (FR/IT) (+Ma+Dialog+Sa). (TV)

DENEUVE, Catherine (22.10.1943) – Fransk skuespillerinde. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: Tout peut arriver (Don't be blue). **70:** Tristana (SP/IT/FR); Peau d'âne; Henri Langlois (kortfilm). **71:** Ca n'arrive qu'aux autres/Det sker kun for andre; Liza=La cagna (FR/IT). **72:** Un flic/Telefon til chefen. **73:** L'événement le plus important depuis que l'homme a marché sur la lune=Niente de grave, suo marito è incinto (FR/IT); Touche pas à la femme blanche/Den store indianergilde (FR/IT). **74:** Fatti de gente perbene=La grande bourgeoise (IT/FR); La femme aux bottes rouges (FR/IT/SP). **75:** Hustle/Strømeren og luksuspigen (USA); Le sauvage/Vildmanden; L'agression (Sombres vacances). **76:** Anima Persa (IT). Si c'était à refaire. **77:** March or Die/Fremmedlegionens helte (USA); Coup de foudre; Casotto (IT). (TV)

Jacques Demy sammen med Catherine Deneuve og Gene Kelly.

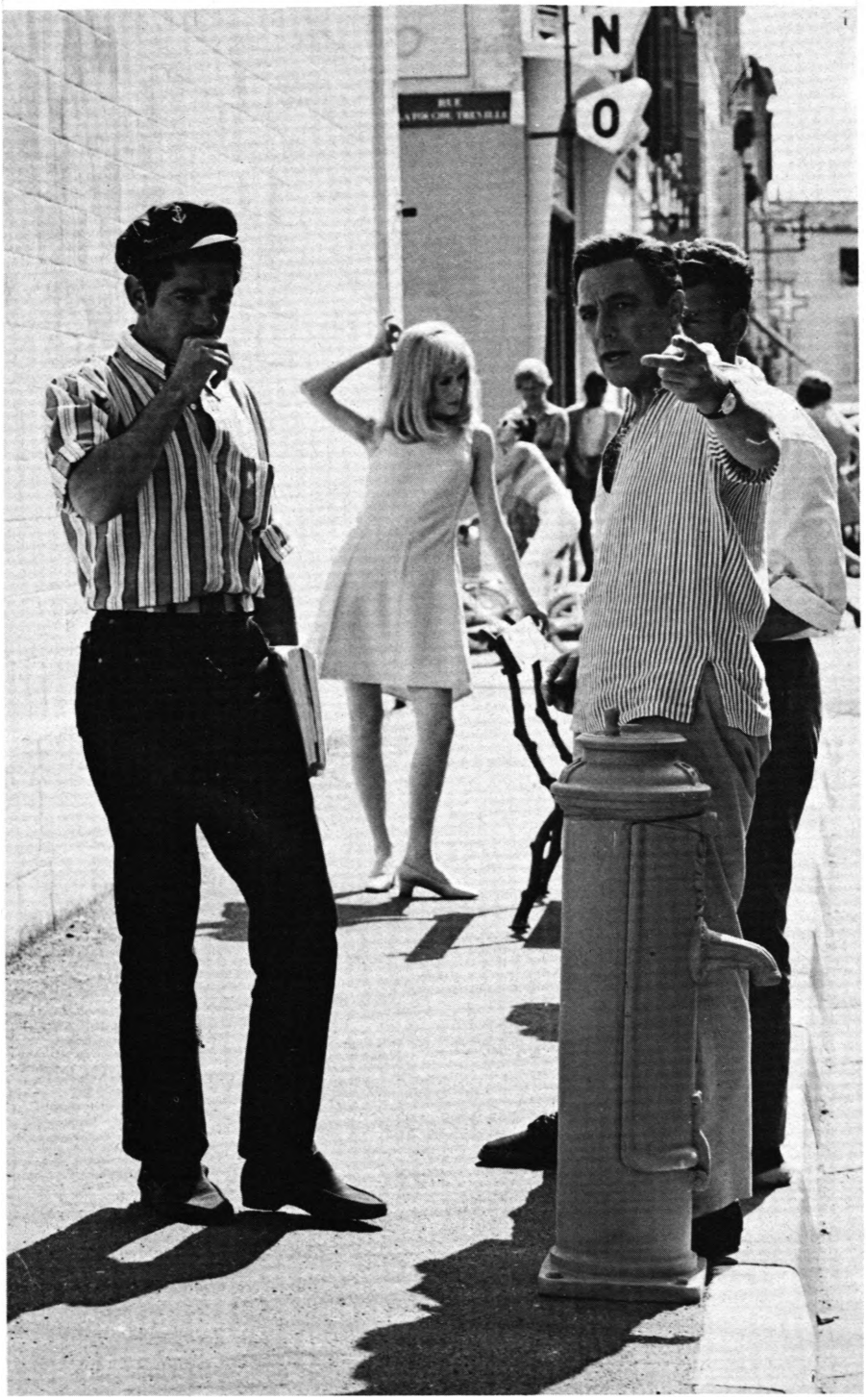

DENNER, Charles (29.5.1926) – Polsk-fransk skuespiller. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
70: Le voyou=La canaglia/Frækkert (FR/IT). **71:** Les mariés de l'an deux=Gli sposi dell'anno secondo/Knald, fald og revolution (FR/IT/RUM); Les assassins de l'ordre=In chiesta su un delitto della polizia/Lovlige mordere (FR/IT); L'aventure c'est l'aventure. **72:** Une belle fille comme moi/En dejlig pige som mig; Un officier de police sans importance=Requiem per un commissario di polizia (FR/IT). **73:** L'héritier/Playboy-arvingen (FR/IT); Défense de savoir=L'uomo in passo a destra nella fotografia (FR/IT); Les Gaspards (FR/BEL). **74:** Toute une vie (FR/IT)- Quand on est mort, c'est pour la vie (Vous ne l'emporterez pas au paradis). **75:** Peur sur la ville=Il poliziotto della brigata criminale/Frygt over byen (FR/IT). **76:** Mado; Si c'était à refaire; La première fois. **77:** L'homme qui aimait les femmes/Manden, der elskede kvinder. (TV)

DEPARDIEUX, Gérard (27.12.1948) – Fransk skuespiller. Studerede ved Dullinkurset på Théâtre National Populaire. Scenedebut 1968 i »Les garçons de la bande« (The Boys in the Band). Startede 1976 produktionsselskabet MAB-films. Projekter: La route; Il était une fois l'amérique; On va voir; Machin-Machine; Cilles de Rais. **Film:**
65: Le beatnik et le minet (KORTF); Christmas Carol (Ikke fuldført). **71:** Le cri du cormoran le soir au-dessus des jonques; Le tueur=Il commissario Leguen e il caso Gassot=Der Killer und der Kommissar/Dræberen (FR/IT/BRD). **72:** Le viager. **73:** Nathalie Granger; L'affaire dominici; Un peu de soleil dans l'eau froide=Un po di sole nell'aqua gelida (FR/IT); Au rendez-vous de la mort joyeuse (FR/IT); La scoumoune/Hævneren fra Marseilles; Deux hommes dans la ville=Due contro la città (FR/IT); Rude journée pour la reine/En hård dag for dronningen (FR/SCHW); Les gaspards (BEL/FR). **74:** Les valseuses/De to frække; Stavisky =Stavisky, il grande truffatore (FR/IT); La femme du Gange; Vincent, François, Paul et les autes=Tre amici, le mogli e (affettuosmente) le altre/Som brødre... (FR/IT). **75:** Pas si méchant que ça (FR/SCHW); Novecento/1900 (IT); Bertolucci secondo il cinema (IT) (DOK); Sept morts sur ordonnance=Quartett bestial=7 muertos en Reims (FR/BRD/SP). **76:** La dernière femme=L'ultima donna/Den sidste kvinde (FR/IT); Je t'aime moi non plus/Elsk mig som du vil; Maitresse; Barocco; René la Canne (FR/IT); Vera Baxter. **77:** Le camion; La nuit tous les chats sont gris (+ Co-P); Dites-lui que je l'aime/Den søde sygdom; Preparez vos mouchoirs; Mon ami le traitre; Le singe ou Bienvenue dans la ville de peur=The Monkey's Uncle (i USA). (PH)

DERAY, Jacques (19.2.1929) – Fransk instruktør. Begyndte som skuespiller i småroller på scenen. 1952-60 I-ass for franske og andre instruktører. **Film:**
52: Le trou normand (I-ass). **53:** Sang et lunières (I-ass). **54:** Poisson d'avril (I-ass). **55:** Le printems, l'automne et l'amour=Mia moglie non si tocco/Forår, efterår og kærlighed (FR/IT) (I-ass); Gas-oil/Mænd bag rattet (I-ass); Cela s'apelle l'aurore=Gli amanti di domani/Mod ny dag=En læges hemmelighed (FR/IT) (I-ass). **56:** Courte-tête/Bondefangerne (I-ass); Reproduction interdite (I-ass). **57:** Le rouge est mis (I-ass); Trois jours à vivre (I-ass); Thérèse Etienne (I-ass). **58:** Le désordre et la nuit/Natlokale (I-ass); La legge=Le loi/Loven og Mariette (IT/FR) (I-ass); 125, rue Montmartre (I-ass). **60:** Le gigolo (+ Co-M). **62:** Rififi à Tokyo/Rififi i Tokio (FR/IT) (+ Co-M). **63:** Symphonie pour un massacre=Sinfonia per un massacro (FR/IT) (+ Co-M). **64:** Par un beau matin d'été=Rapina al sole = Per un bel mattino d'estate/Det skete en sommermorgen (FR/IT/SP) (+ Co-M). **65:** L'homme de Marrakech=L'uomo di Casablanca=El hombre de Marrakech/Manden fra Marrakech (FR/IT/SP) (+ Co-M). **66:** Avec la peau des autres=Sciarada per 4 spie (FR/IT). **69:** La piscine=La piscina/La piscine – Svømmebassinet (FR/IT) (+ Co-M). **70:** Borsalino (FR/IT) (+ Co-M). **71:** Doucement les basses=L'uomo di Saint-Michel (FR/IT) (+ Co-M); Un peu de soleil dans l'eau froide=Un po di sole nell'aqua gelida (FR/IT) (+ Co-M). **73:** Un homme est mort=Funerale a Los Angeles=The Outside Man/Manden udefra (FR/IT) (+ Co-M). **74:** Borsalino & Co (FR/IT/BRD) (+ Co-M). **75:** Flic Story/Strisseren og dræberen (FR/IT) (+ Co-M). **76:** Le gang=La gang del parigino/Banden (FR/IT) (+ Co-M). (PH)

DEWAERE, Patrick (26.1.1947) – Fransk skuespiller. Scenedebut 1977 i »The pitoyable mascarade«. Projekter: Y a pas de mal; Bonne fête, maman. **Film:**
70: Les mariés de l'an II=Gli sposi dell'anno secondo/Knald, fald og revolution (FR/IT/rUM). **72:** Themrock. **74:** Les valseuses/De to frække. **75:** Lili aime-moi; Cathérine et Cie=Un letto in società/Erotik, tak (FR/IT); Adieu poulet; Au long de rivière Fango; Pas de probleme! **76:** La meilleure façon de marcher; Maricia trionfale=La marche triomphale=Triumphmarsch (IT/FR/BRD); F... comme Fairbanks (+ Co-Mus). **77:** Le juge Fayard dit le sheriff; La stanza del vescove=La chambre de l'eveque (IT/FR); Preparez vos mouchoirs; Dominique et Dominique. (PH)

DONIOL-VALCROZE, Jacques (15.3.1920) – Fransk instruktør, født i Paris. Gift med skuespillerinden Françoise Brion. Var sammen med André Bazin og Lo Duca stifter af Les Cahiers du Cinéma i 1951. »La politique des auteurs« (Paris, 72) er en antologi af interviews, af bl.a. J. D.-V., fra Les Cahiers. Har udgivet romanen »Les portes du baptistère«. Var i beg. af 70'erne præsident for la Société des Réalisateurs français (dannet e. maj 68). **Film** (siden Filmens HHH, IV + tilføjelser):
55: Impressions de New York (komm.) (kortfilm). **56:** Le coup du berger (S, som Étienne Loinod) (kortfilm). **58:** Les églises romanes en Saintonge (Co-I) (kortfilm). **60:** Aventures en Laponie (komm.) (kortfilm). **63:** PXO (PORT) (Co-I). **64:** Los felices (SP) (S). **67:** Je t'aime, je t'aime/Jeg elsker dig – jeg elsker dig (S). **68:** L'amour c'est gai, l'amour c'est triste (S) (uds. 71). **70:** Le voyou/Voyou – La canaglia/Frækkert (FR/IT) (S); La maison des Bories. **71:** Out 1 (S); La vie est une fête=Tempo d'amore (FR/IT) (S). **72:** Une journée bien remplie (S); L'homme au cerveau greffé (+Ma). **73:** Elle court, elle court, la banlieue (S). **74:** Out 1: spectre (forkortet udg. af Out 1) (S). **75:** Le jeu avec le feu/Giochi di fuoco (FR/IT) (S); Jeanne Dielman, 23, Quai du Commerce 1080 Bruxelles (BELG) (S). **76:** La Cécilia/Drømmen om en ny verden (FR/IT) (tekn. rådg.) (dansk TV, 77). **77:** Une femme fatale (FR/TY) (+Ma) (indsp. 74); Good-bye Emmanuelle (S); L'apprenti salaud (S). (LØ)

DRACH, Michel (18.10.1928) – Fransk instruktør. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: Elise ou la vraie vie/Elise eller det virkelige liv (FR/ALGIER) (+Co-Ma). **74:** Les violons du bal = I violini del ballo (FR/IT) (+ Ma + S). **75:** Parlez-moi d'amour (+ Co-Ma). **77:** Le passe simple (+ P + Co-Ma). (CH)

DUBOIS, Marie (12.1.1937) – Fransk skuespillerinde, født i Paris. Rigtige navn Claudine Huzé. Gik på Conservatoire d'art dramatique hos Henry Rolland. Første sceneoptræden med Jean Piat i »Les fourberies de Scapin« på Festival de la Ferté-Vidame. På Comédie Française spillede hun i »L'amour médecin« og »Le misanthrope« og på boulevardteatrene havde hun senere roller i »La contessa«, »Boeing Boeing«, »Heksejagt«, »Je vivrai un grand amour«. På TV startede hun som speaker på Télé-Monte-Carlo og medvirkede senere i bl.a. »Premier amour«, »Marie Curie« og krimiserien »Les cinq dernières minutes«. Filmdebut 1959. Første større rolle hos → TRUFFAUT, som opdagede hende i TV-stykket »Le poisson d'eau douce«, omdøbte hende til Marie Dubois (efter en roman af Audiberti) og brugte hende i »Tirez sur le pianiste«. 1963 fik hun prix Suzanne Bianchetti som årets bedste unge skuespillerinde. Har arbejdet med en stor del af »la nouvelle vague«'s fremtrædende instruktører. Efter i begyndelsen af sin karriere at have været den evige »jeune fille passive« har hun senere gjort sig bemærket i mere varierende karakterroller. **Litt.:** Cinéma Français 10, 77. **Film:**
59: Le signe du lion. **60:** Tirez sur le pianiste/Skyd på pianisten; Une femme est une femme/En kvinde er en kvinde; La croix des vivants. **61:** Jules et Jim/Jules og Jim; Le monocle noir. **62:** Jusqu'au bout du monde. **64:** Week-end à Zuydcoote/Weekend ved Dunkirk; La ronde/Kærligheds-karrusellen; La chasse à l'homme/Erotisk safari; L'âge ingrat. **65:** Une page d'amour; Les grandes gueules. **66:** La grande vadrouille/Undskyld, vi flygter (FR/GB); Les fêtes galantes (FR/RUM); Le dix-septième ciel. **67:** Le voleur/Tyven fra Paris. **68:** Ce sacré grandpère/Pokker til bedstefar. **70:** La maison des Bories. **71:** Bof. **72:** Les arpenteurs (SCHW). **73:** L'escapade (SCHW/FR); Le serpent/Spionkrigen (FR/IT/TY). **74:** Vincent, François, Paul et les autres=Tre amici, le mogli e (affettuosamente) le altre/Som brødre... (FR/IT); Antoine et Sébastien. **76:** Les mal partis; L'innocente=L'innocent (IT/FR). **77:** Nuit d'or (FR/TY). La menace. (LØ)

DUCHAUSSOY, Michel (29.11.1938) – Fransk skuespiller. Uddannet ved teatret såvel som på konservatoriet (1961). Studerede i Lille. 1966 knyttet til Comédie Française. Har været på teater-turneer i USA, USSR og England. **Film:**
67: La louve solitaire (FR/IT). **68:** Jeu de massacre/Helte dør aldrig; La gatta dagli artigilo d'oro (IT/FR); Bye, Bye Barbara. **69:** La femme infidèle/Den utro hustru; Le main = Il mano (FR/IT). **70:** Que la bête meure = Uccidero un uomo/Dyret skal dø (FR/IT); Aussi loin que l'amour; Ils; La rupture/Terror (FR/IT/BELG). **71:** Juste avant la nuit/Lige før natten (FR/IT); L'homme au cerveau greffe; Les stances a Sophie

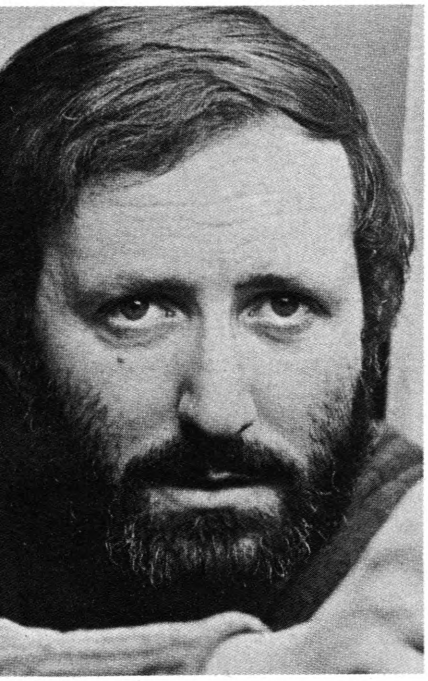

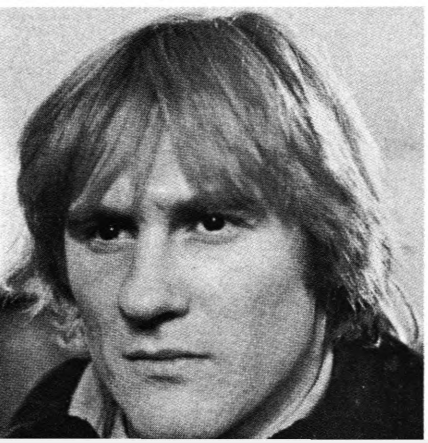

(FR/CAN); L'accalmie. **72:** Traîtement de choc/Chokbehandling (FR/IT); Le complot. **73:** Nada/Rød som blod (FR/IT). **74:** Le retour du grand blond; La jeune fille assassinee = Una vita bruciata (FR/IT/TY); Femmes, femmes; Lejonet och jungfrun (SV). **77:** Armaguédon (FR/IT); L'homme presse (FR/IT). (CH)

DURAS, Marguerite (4.4.1914) – Fransk forfatter og instruktør. Har fortsat sin litterære virksomhed inden for filmen, siden 1966 tillige som instruktør, under mottoet »Lad filmkunsten gå mod sin ødelæggelse, det er den eneste filmkunst« – et motto hun har vidst at efterleve i dets yderste konsekvens. Dog tilsyneladende uden at have dannet skole. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
64: Nuit noire Calcutta (KORTF) (M) (Ikke uds). **65:** Les rideaux blancs (KORTF) (M). **70:** Suzana Andler (SCHW) (TV-film) (Skuespil). **71:** Jaune le soleil (M + Roman + P). **72:** Nathalie Granger (+ M + Roman + P). **72:** Nathalie Granger (+ M + Mus). **73:** La femme du Gange (+ M). **75:** India Song (+ M + Roman + Skuespil). **76:** Son nom de Venise dans Calcutta désert (Ny version af »India Song«); Des journées entières dans les arbres (+ M + Skuespil); Vera Baxter (+ M). **77:** Le camion (+ M + S). (PH)

DUSSOLIER, André (17.2.1946) – Fransk skuespiller. Medvirkede i gymnasiet i amatøropførelse af Sartres »Mort sans Sépulture«. 1970-72 på Conservatorie d'art Dramatique i Paris. Ansat v. Comédie Française, hvor Truffaut så ham i en opførelse af Büchners »Leonce und Lena« og valgte ham til hovedrollen i »Une belle fille comme moi«. Har fortsat teaterkarrieren sideløbende med filmarbejdet. **Film:**
72: Une belle fille comme moi/En dejlig pige som mig. **74:** Toute une vie=Tutta una vita (FR/IT). **75:** Un divorce heureux=En lykkelig skilsmisse (FR/DA); Il pleut sur Santiago (FR/BULG). **76:** Le couple témoin; Marie-Poupée; Alice ou la dernière fugue; Le bain de vapeur. **77:** Ben et Benedict. (PH)

ENRICO, Robert (13.4.1931) – Fransk instruktør. **Litt:** Cinéma 193, dec. 1974; Cinéma Français 6, nov. 1976. **Film** (siden Filmens HHH, iV):
71: Un peu, beaucoup, passionnément (+Co-Ma). **72:** Boulevard du rhum/Rom-smuglerne (+Co-Ma); Les caïds (+Co-Ma). **74:** Le secret (+Co-Ma). **75:** Le vieux fusil/En mand søger hævn (FR/TY) (+Co-Ma). **76:** Neveu silencieux (for TV). **77:** Coup de foudre (+Co-Ma). (TV)

EUSTACHE, Jean (30.11.1938) – Fransk instruktør. Født i Pessac (Gironde). Begyndte sin karriere som instruktørassistent og klipper (bl.a. på TV for Jacques → RIVETTE) og har tillige været aktiv som skuespiller. Finansierede selv sin debutfilm og blev senere støttet af → GODARD, der fungerede som producer på »Le Pére Noël...«. De senere arbejder som spillefilminstruktør vidner om hans personlige engagement under begivenhederne i maj 68. Han modtog Grand Prix Spécial i Cannes for »La maman et la putain« (73). **Litt:**

**Øverst Marguerite Duras.
til venstre Charles Denner; yderst t.v.
(øverst) Michel Drach og
(nederst) Gérard Depardieux.**

Kosmorama 100, dec. 1970; Positif 157, mar 1974; Cinéma Québec IV/9-10, 1976. **Film:**
62: Les roses de la vie (kortfilm) (I-Ass+S). **63:** Les mauvaises fréquentations (kortfilm). **64:** Dedans Paris (kortfilm) (KI); Les taches (kortfilm) (KI). **65:** Le Père Noël a les yeux bleus (TV-titel: Julemanden har blå øjne) (+Ma). **67:** Les idoles (kortfilm) (KI); L'accompagnement (kortfilm) (KI); Week-end=Week-end, un uomo e una donna dal sabato alla domenica/Udflugt i det røde (FR/IT) (S). **68:** La Rosière de Pessac (TV) (+P) Du côté du Robinson (kortfilm) (+Ma+Dialog). **70:** Le cochon (TV) (Co-I); Une aventure de Billy le Kid (KI). **71:** Numéro zéro (+P); Aussi loin que mon enfance (kortfilm) (Co-I+Co-Ma+Co-Dialog+Sp). **73:** La maman et la putain/Moderen og luderen (+Story+Ma+Dialog+Co-KI+S). **74:** Céline et Julie vont en bateau/Céline og Julie ta'r sig en tur (S). **75:** Mes petites amoureuses (+Ma+Dialog). **77:** Der amerikanische Freund (TY/FR) (S). (TV)

ÉVEIN, Bernard (5.1.1929) – Fransk art director, født i Saint-Nazaire. Uddannet på École des Beaux-Arts i Nantes hvor han blev ven med Jacques Demy og Bernard Toutblanc-Michel (som har været hans assistent på flere film). Senere på dekorationslinien på → IDHEC i Paris. På teatret har han lavet dekorationer og kostumer til bl.a. »La dame aux camélias« (54), »Le locataire du troisième sur la cour« (54, kun dekor.), »Namouna« (54, kun kost.), »Jean de la lune« (61), »La double inconstance« (62) og »Comme il vous plaira« (63). Op til 1960 ofte samarbejde med Jacques Saulnier. Hans arbejde har sat sit tydelige præg på mange af hovedværkerne i »la nouvelle vague«. **Litt.:** Image et Son 216, apr. 69. **Film:**
52: La danseuse nue/Nøgendanserinden (ass.a.d.); Douze heures de bonheur (ass-a-d-). **53:** On ne badine pas avec l'amour (ass.a.d.). **58:** Le bel indifférent (kortfilm); Les amants/De elskende (Co-a.d.); Les motards (Co-a.d.); Les cousins/Fætrene (Co-a.d.); Les quatre cent coups/Ung flugt. **59:** La sentence; A double tour/A doppia mandata (FR/IT) (Co-a.d.); Les jeux de l'amour/Pariser-roser (Co-a.d.). **60:** L'amant de cinq jours/Elsker for fem dage; Les scélérats (Co-a.d.); Zazie dans le Métro; Lola; Les grandes personnes; Une femme est une femme/En kvinde er en kvinde; Le farceur/Fra blomst til blomst; La morte-saison des amours; La proie pour l'ombre. **61:** L'éducation sentimentale; Vue du pont/Udsigt fra broen; L'année dernière à Marienbad/I fjor i Marienbad (fjerkostyme til D. Seyrig); Vie privée/Privatliv; Cléo de 5 à 7/Cléo fra 5 til 7; Le rendez-vous de minuit; Les sept péchés capitaux/De syv dødssynder (epis. La luxure). **62:** Le combat dans l'île; Cybèle, ou Les dimanches de Ville d'Avray/Søndage med Cybèle; Le jour et l'heure/Pludselig en aften; La baie des anges/Englebugten. **63:** Le feu follet/Kold ild. **64:** Les parapluies de Cherbourg/Pigen med paraplyerne; Aimez-vous les femmes? (dekor.-udkast); L'insoumis/Forræderen; Comment épouser un premier ministre. **65:** Viva Maria (FR/IT); Paris au mois d'août/Paris i august. **66:** Qui êtes-vous, Polly Magoo?; Les demoiselles de Rochefort/Pigerne fra Rochefort. **67:** Woman Times Seven=Sept fois femme (USA/FR). **68:** Adolphe, ou l'âge tendre. **70:** L'aveu/Tilståelsen (FR/IT). **71:** Le bateau sur l'herbe. **73:**

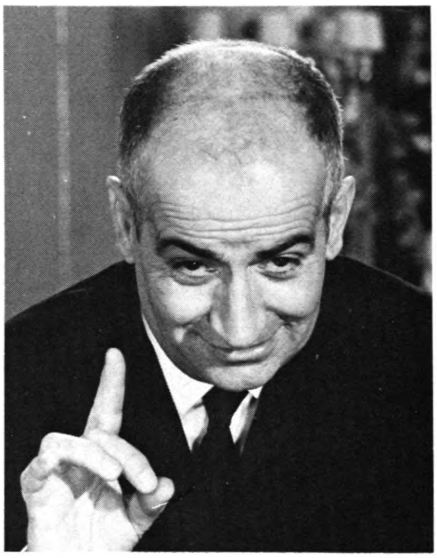

L'événement le plus important depuis que l'homme a marché sur la lune=Niente di grave, suo marito e incinto (FR/IT); Le grand bazar/Halløj i butikken. **74:** La merveilleuse visite (Co-a.d.); Le hasard et la violence. **76:** L'alpagueur. **77:** La vie devant soi. (LØ)

FABIAN, Françoise (1935) – Fransk skuespillerinde. Opr. navn: Michèle Cortès de Léon y Fabianera. Født i Algeriet. Studerede klaverspil, før hun kom til Paris. I Paris scenedebut i Raymond Castans' »Le pirate«. Gift m. Jacques Becker fra 1958 til hans død 1960. Erklærede forbilleder: Ave Gardner og Vivien Leigh. 1977 på scenen i »Comme dans la vie«, skrevet og instrueret af → Gérard OURY. **Film:**
55: Mémoires d'un flic. **56:** Cette sacrée gamine/Mademoiselle Pigalle=Sød pige på sjov; L'aventurière des Champs-'Elysées; Le couturier de ces dames. **57:** Les aventures de Till l''Espiègle=Till Ulenspiegel (FR/DDR); Michel Strogoff=Michele Strogoff=Mihailo Strogov/Kejserens kurer (FR/IT/JUG); Le feu aux poudres =X-tre Operazione dinamite/Våben til Suez (FR/IT). **58:** Les fanatiques; Les violents. **59:** Chaque jour a son sécret. **61:** La brune qui violà. **63:** Maigret voit rouge =Maigret e i gangsters/Maigret ser rødt (FR/IT). **65:** La jeune morte. **67:** Le voleur=Il ladro di Parigi/Tyven fra Paris (FR/IT). Belle du jour=Bella di giorno/Dagens skønhed (FR/IT). **69:** Ma nuit chez Maud/Min nat hos Maud; L'américain; Gli specialisti=Le spécialiste/Sekslø-ber-specialisten (IT/FR). **70:** Un condé =L'uomo venut da Chicago/Politi-gangsteren; Etes-vous fiancée à un marin grec ou à un pilote de ligne? **71:** Raphaël ou le dêbauché. **72:** Torino nera=La vengeance du sicilien/Mord i Torino (IT/FR). **73:** Out 1 – spectre; Projection privée; Salut l'artiste (FR/IT); Così bello, così corrotto, così conteso (IT); Au rendez-vous de la mort joyeuse (FR/IT); La bonne année=Una donna e una canaglia/Kvinden og kuppet (FR/IT); Les voraces. **74:** Per amare Ofelia=Pour aimer Ofélia=Para amar a Ofelia (IT/FR/SP); Un uomo una città (IT). **75:** Perchè si uccide un magistrato (IT). **76:** Chi dice donna dice... donna (IT); Per le antiche scale=Vertiges (IT/FR); Noël dans un maison de rendez-vous (IT); Les fougères bleues. **77:** Madame Claude/Hos madame Claude. (PH)

FERET, René (26.5.1945) – Fransk instruktør. Efter mellemskoleeksamen studerede han dramatik i Strasbourg. Blev skuespiller og sceneinstruktør ved Vincent Jourd'-heuil-gruppen. Iscenesatte her bl.a. Brechts »Borgerbryllup«. Siden instruktør ved Théâtre de l'Arquebuse. Modtog Jean Vigo-prisen for debutfilmen »Histoire de Paul«. **Film:**
75: Historie de Paul (+ M). **76:** Moi, Pierre Rivière, ayant égorgé am mère, ma soeur et mon frère... (P + S); Lumière/Veninderne (S). **77:** La communion solemnelle/Konfirmationen (+ M + S + P). (PH)

FERJAC, Anouk (25.5.32) – Fransk skuespillerinde. Født i Paris. Døbt Anne-Marie Levain. Uddannet danserinde, en del teater- og TV-arbejde ind imellem filmene. Barneskuespiller fra 40'erne. TV bl.a. »La famille Green« (64), »Les cinq dernières minutes« (64), »Un certain regard« (65), »Qu'en pensez-vous« (65) og, ligeledes på TV, »Don Juan«, »La seconde surprise de l'amour«, »Le mariage de Figaro« og »Un coeur brise«. Har oftest spillet mindre, men bemærkelsesværdige biroller. **Film:**
46: Un revenant/En genganger. **48:** La cité de l'espérance; Scandale aux Champs-Elysées/Mannequin mysteriet. **49:** Sans tambour ni trompettes = Die Ganz von Sedan (FR/TY). **51:** Boite de nuit; Conquêtes du froid (kortfilm); Justice est faite/De syv der dømte. **52:** Nous sommes tous des assassins/Vi er alle mordere; Soldats dans l'eau douce (kortfilm). **53:** Adam et Eve. **56:** La traversée de Paris/I nattens mulm og mørke; Mitsou. **57:** La garçonne; L'etrange Monsieur Stève; Paris clandestin. **59:** Le dialogue des Carmélites/Det sorte slør. **60:** L'Espionne sera à Noumea. **66:** La guerre est finie = Kriget är slut/Krigen er endt (FR/SV). **67:** Vivre pour vivre = Vivere per vivere/Lev for at leve (FR/IT). **68:** Je t'aime, je t'aime/Jeg elsker dig, jeg elsker dig. **70:** Que la bête meure = Uccidero un uomo/Dyret skal dø (FR/IT). **71:** Viva la muerte/Leve døden (FR/TUNIS). **74:** Le jardin qui bascule; Piaf/Piaf – Spurven; Véronique ou l'été de mes treize ans; La Michetonneuse. **75:** Le petit Marcel; Un cri. (CH)

Herover Anouk Ferjac.
Modsatte side: Louis de Funès og Françoise Fabian.

FRANJU, Georges (12.4.1912) – Fransk instruktør. **Litt.:** Raymond Durgnat: Franju, London, 1967. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
70: La faute de l'abbé Mouret=L'amante del prete (FR/IT) (+ Co-M). **74:** Nuits rouges (FR/IT) (+ Illustration Sonore). (PH)

FRESSON, Bernard (27.5.1931) – Fransk skuespiller, født i Reims. I Paris studerede han H.E.C. (Hautes Études Commerciales. Han blev præsident for skolen 'Boom H.E.C.' og lavede her 3 revyer. Jurastudier, turné i Brasilien med »les Théophiliens« fra Sorbonne. Efter eksamen i hæren, som han i 1956 forlod til fordel for en kunstnerisk karriere, da han af Arlette Reinberg fik tilbudt en rolle i stykket »Le cheval dans la cuisine«. Elev hos Tania Balachova. Siden har han spillet i o. 50 stykker, klassisk såvel som moderne dramatik (Shakespeare, Gorki, Pinter, Stoppard, Arrabal). I 1959 ville han lave en dramatisering af Marguerite → DURAS' »Barrage contre la Pacifique«. Af økonomiske grunde strandede projektet, men gennem Duras fik han kontakt med Alain → RESNAIS, som gav ham den første filmrolle (»Hiroshima, mon amour«). Lige siden har han været en af fransk films solideste karakterskuespillere. Sent gennembrud i »Max et les ferrailleurs«, med større roller til følge. Har medvirket i adskillige radio- og TV-stykker, bl.a. »Brødrene Karamassov« (I: Marcel Bluwal) og »Les compagnons de Jéhu« (serie, I: Michel Drach, 66). **Litt.:** Image et Son 249, apr. 71. **Film:**
59: Hiroshima, mon amour/Hiroshima – min elskede; Le testament du docteur Cordelier/Dr. Cordeliers testamente. **61:** La ragazza in vetrina/La fille dans la vitrine/Den lukkede gade (IT/FR); La bride sur le cou/Fotomodel på krigsstien. **64:** Le ciel sur la tête/Luftens mandfolk. **65:** Cent briques et des tuiles. **66:** Triple Cross/Triple Cross – verdenskrigens mesterspion; Paris brûle-t-il?/Brænder Paris?; Jeudi, on chantera comme dimanche (FR/BELG); La guerre est finie/Krigen er endt; Mon amour, mon amour. **67:** Loin du Vietnam/Langt fra Vietnam. **68: Z;** La prisonnière/Fanget af en erotiker (FR/IT); Adieu l'ami/Farvel, min ven; Tante Zita; L'écume des jours; Je t'aime, je t'aime/Jeg elsker dig – jeg elsker dig. **69:** L'américain; La dame dans l'auto avec des lunettes et un fusil/Damen i bilen med briller og gevær. **70:** Trop petit, mon ami/Hjernen bag kuppet; Un condé/Politi-gangsteren. **71:** Max et les ferrailleurs/Max og Lily; Le portrait de Marianne; Macédoine; Un peu de soleil dans l'eau froide. **72:** Les feux de la chandeleur; Trois milliards sans ascenseur. **73:** Il n'y a pas de fumée sans feu/Ingen røg uden ild. **74:** Ursule et Grelu. **75:** Le futur aux trousses; Les galettes de Pont-Aven. **76:** Mado; Le locataire/Den nye lejer; Mords pas, on t'aime; L'ordinateur des pompes funèbres; Un type comme moi ne devrait jamais mourir; Marie-Poupée. **77:** Le dernier baiser; A chacun son enfer (FR/TY); Les passagers; L'amant de poche. (LØ)

FUNÈS, Louis de (31.7.1914) – Fransk skuespiller. **Litt.:** Robert Chazal: Louis de Funès, Paris 1972. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
70: L'homme-orchestre/Dagens mand i skysovs; Le gendarme en ballade/Hjælp – strisserne kommer. **71:** Sur un arbre perché/Højt på en gren en ogre sad; La folie des grandeurs/To skøre skæle; Jo/Liv og lig i lysthuset. **73:** Les aventures de Rabbi Jacob/Det rabler for »Rabbi« Jacob (FR/IT). **76:** L'aile ou la cuisse/Guf a la carte. **77:** Une pie dans l'poirier. (TV)

GABIN, Jean (17.5.1904 – 15.11.1976) – Fransk skuespiller, født i Paris, død sammesteds. Rigtige navn Jean Alexis Gabin Moncorgé. Medvirkede i 67-68 i 2 radioudsendelser med recitation/monolog: »M'auriez vous condamné?« og »Des sacs et des cordes«. Indspillede så sent som 1974 en singleplade, ligesom 6 sange indspillet 1932 blev genudgivet i 1975 på LP'en »Les vedettes du cinéma chantent«. I 1963 dannede han sammen med Fernandel produktionsselskabet »Gafer«. Gabin nåede igennem en karriere på 46 år at indspille i alt 95 film (97 hvis man medregner to uverificerede kortfilm, som han skal have indspillet 1929). Hans bedste rolle i 70'erne var duellen med Simone → SIGNORET i »Le Chat«. **Litt.:** Jean-Michel Betti: Salut, Gabin! Paris, 77; Claude Gauteur & André Bernard: Gabin ou les avatars d'un mythe. Paris, 76. **Film** (siden Filmens HHH, IV + tilføjelser):
30: Méphisto (4 epis.: La mariée d'un jour; Le furet de la tour pointue; Les forains mystérieux; La revanche de l'amour). **31:** Paris-Béguin/Stjernen fra Montmartre; Tout ça ne vaut pas l'amour; Coeurs joyeux; Gloria. **32:** Les gaîetés de l'escadron; La belle marinière; La foule hurle. **33:** Pour un soir (indsp. 31); L'étoile de Valencia/Hvide slaver i Valencia; Du haut en bas. **35:** Va-

riétés/Flyvende trapez. **71:** Le chat = L'implacabile uomo di Saint-Germain/Katten (FR/IT); Le drapeau noir flotte sur la marmite. **72:** Le tueur/Dræberen. **73:** L'affaire Dominici; Deux hommes dans la ville. **74:** Verdict/Skyldig – ikke skyldig; **76:** L'année sainte (FR/IT). **77:** Ciné-follies (kompilationsfilm). (LØ)

GARREL, Philippe (okt. 1948) – Fransk instruktør. Søn af skuespilleren Maurice Garrel, som medvirker i flere af hans film. Frankrigs kendteste avantgardefilmkunstner. De fleste af hans film har kun været vist ved festivaler og på filmarkiver. TV-produktionen »Anémone« (68) blev afvist af O.R.T.F. som værende subversiv. Han strukturer sine film under optagelserne. »Filmkunsten har ikke noget socialt sigte. Den er et mål i sig selv, en personlig beskæftigelse« har han udtalt (Kosmorama 100, dec. 70). Hans film beskriver (tilsyneladende) tomhedens og smertens skønhed, »la blessûre permanente«. Samme temaer behandles af den amerikanske sangerinde Nico, som han betegnende nok har brugt i flere af sine film. Så længe vi stadig har Garriel's film til gode kan man lytte til Nico's plader, som formodentlig giver et godt **lyd**billede af dem. **Litt.:** Cinéma 169, sept.-okt. 72; Bianco e Nero vol. 33, nr. 7-8, juli-aug. 72; Cahiers du Cinéma 204, sept. 68. **Film:**
64: Les enfants désaccordés (kortfilm) (uds. 66). **65:** Droit de visite (kortfilm). **66:** Le meurtre du père (kortfilm). **68:** Anémone (+S) (TV); Marie pour mémoire (+Co-P+Ma); Actualités révolutionnaires (kortfilm); Le révélateur (stum); La concentration (+Ma+a.d.+Kl). **69:** Carte de voeux (S) (kortfilm); Le lit de la vierge (+Ma+Kl+Co-Mu+S). **70:** La cicatrice intérieure (+Ma+S). **72:** Athanor (+S) (kortfilm). **74:** Les hautes solitudes. **75:** Un ange passe (+P+Ma+F+Kl). **76:** Le berceau de cristal (+P+Ma+F+Kl). **76:** Le berceau de cristal (+Co-P+Ma+F+S). (LØ)

GÉGAUFF, Paul (1922) – Fransk manuskriptforfatter. Debuterede som forfatter som 33-årig med romanen »Les mauvais plaisants« og har siden skrevet »Le toit des autres« (1956), »Rebus« (1957) og »Une partie de plaisir« (1958). Gik over til at skrive film i stedet for, da han ikke længere troede på romanen som kunstform. Har især samarbejdet med Claude → CHABROL. Instruktørdebut 1962. **Film:**
58: Les cousins/Fætrene (Dial). **59:** Plein soleil=In pieno sole/Kun solen var vidne (FR/IT) (Co-M); À double tour=A doppia mandata/Elskerinden (FR/IT). **60:** Les bonnes femmes=Donne facili/De søde piger (FR/IT). **61:** Les godelureaux (FR/IT) (Co-M). **62:** Ophélia (Co-M); Le reflux ou Enfer au paradis (+ I). **63:** Les plus belles escroqueries du monde=Le piu belle truffe del mondo, epis. L'homme qui vendit la tour Effel=L'uomo che vendette la torre Eiffel (FR/IT/HOLL/JAP); Les grands chemirs=Il baro (FR/IT) (Dial). **67:** Le scandale=The Champagne Murders/Champagnemordet (Dial). **68:** Les biches=Le cerbiatte/Veninderne (FR/IT((Co-M); Weekend/Udflugt i det røde (S). **69:** More (Co-M); Delphine (Dial); Que la bête meure=Ucciderò un uomo/Dyret skal dø (FR/IT) (Co-M); Qui=La femme écarlate=Il cadavere degli artigli d'acciaio (FR/IT) (Co-M). **70:** Les novices=Le novizie (FR/IT) (Dial). **71:** Larmes de joie; La décade prodigieuse=Dieci incredibili giorni/Ti dages frist (FR/IT) (Co-M). **72:** Docteur Popaul=Trappola per un lupo/Doktor Popaul (FR/IT); Hellé (S). **74:** Une invitation à la chasse (TV-film); La rivale (Co-M). **75:** Une partie de plaisir (+ S + Roman). **76:** Le magicien=Profezia per un delitto (FR/IT/BRD). (Dial). (PH)

GEORGES-PICOT, Olga (1945) – Skuespillerinde. Født i Shanghai. **Film:**
68: Je t'aime, je t'aime/Jeg elsker dig, jeg elsker dig; Catherine, il suffit d'un amour=Catherine, ein Leben für die Liebe (FR/TY/IT); Adieu l'ami/Farvel min ven (FR/IT). **71:** La cavale. **72:** Chacal; Le feu aux lèvres; Un homme libre; La révélation. **73:** Les confidences erotiques d'un lit trop accueillant. **74:** Glissements progressifs du plaisir. **75:** Love and Death/Kærlighed og død (US). **77:** Good-bye Emmanuelle. (CH)

GIOVANNI, José (22.6.1923) – Instruktør. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
68: Ho!=Storia di un criminale/Ho – Ulven fra underverdenen (FR/IT) (Co-MA). **69:** Le clan des siciliens/Klanen fra Sicilien (Co-Ma); Dernier Domicile connue. **70:** Un aller simple (+ Co-Ma). **71:** Où est passé Tom? (+Co-Ma). **72:** La scoumoune/Hævneren fra Marseille (+ Co-Ma). **73:** Deux hommes dans la ville (+ Co-Ma). **75:** Le Gitan/Sigøjneren (FR/IT) (+ Co-Ma). **76:** Comme un boomerang (FR/IT) (+ Ma). (CH)

GIRARDOT, Annie (25-10-1931) – Fransk skuespillerinde. Modtog en César 1977 for bedste kvindelige hovedrolle i »Docteur Françoise Gailland« **Litt.:** Françoise Gilles: d-Annie Girardot. Paris, 1972. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: Le voleur de crimes (FR/IT); Erotissimo (FR/IT); Un homme qui me plait/En mand jeg kan li'; Storia di una donna/Mellem to mænd (IT/USA). **70:** Le clair de terre; Elle boit pas, elle fume pas, elle drague pas...mais elle cause; Les novices/Ambulancen der rødmede. **71:** Mourir d'aimer/Kærlighedens pris (FR/IT); La vieille fille=La tardona/Pebermøen (FR/IT). **72:** La mandarine; Les feux de la chandeleur=La divorziata (FR/IT). **73:** Traîtement de choc=L'uomo che uccideva a sangue freddo/Chokbehandling (FR/IT); Elle cause plus... elle flingue=Rosamunda non parla...spara (FR/IT); Ursule et Grelu (FR/IT); Il n'y pas de fumée sans feu/Ingen røg uden ild. **74:** Il sospetto di Francesco Maselli (IT); Juliette e Juliette (IT/FR) (+P); La gifle/Lo schiaffo (FR/IT). **75:** Il pleut sur Santiago (FR/BUL); Il faut vivre dangereusement; Le gitan/Sigøjneren. **76:** D'amour et d'eau fraîche; Docteur Françoise Gailland/En kvindelig læges dagbog; Cours aprés moi que je t'attrape. **77:** À chacun con enfer; Le dernier baiser; Jambon d'Ardenne; Le point de mire. (TV)

DIROD, Françis (9.10.1944) – Instruktør. Journalist på Nouvelle Obervateur, assistent for Joffé, Mocky, Grimblat → REICHENBACH og → VADIM. Er multi-film-mand, skuespiller (f.eks. »Camille«), produktionsmand (»Juliette et Juliette« og »La guerre d'Indochine«) og har lavet en lang række TV-film og -serier, bl.a. »Les femmes aussi«, »Dim, Dam, Dom«, »En toutes letters«, »Periscope« og »Les Onyx«. Har skrevet hogen »Manuel et la pensée yé yé«. **Film:**
62: Le culettes rouges (Ass). **65:** Cent briques et des tuiles=Colpo grosso a Parigi (FR/IT) (Ass). **66:** La Curée/Legen er forbi

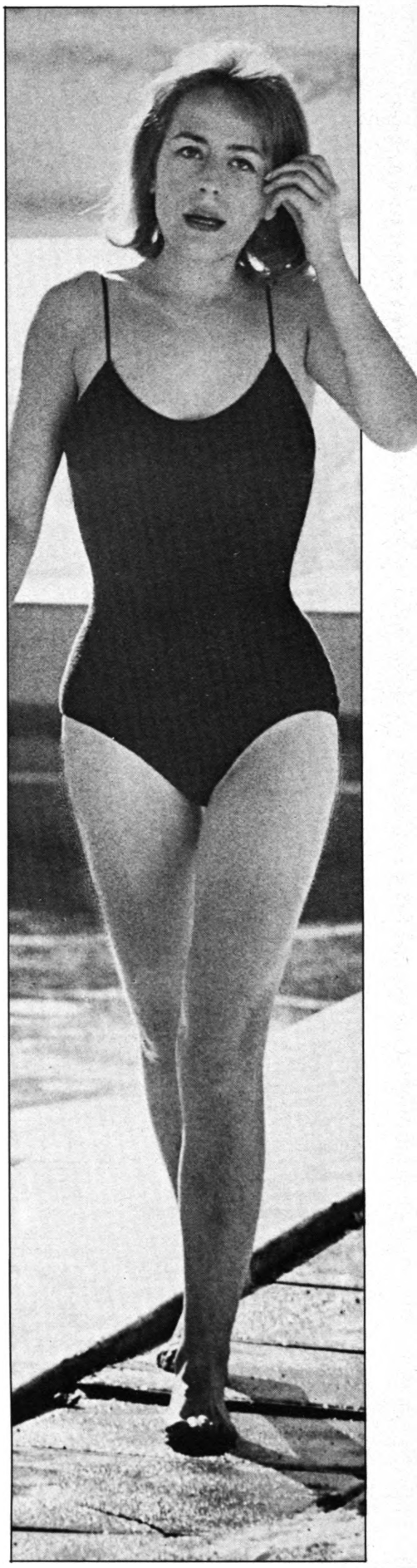

Herover Olga Georges-Picot. Foregående side: Annie Girardot.

(FR/IT) (Ass). **67:** Les idoles (S). **68:** Les gauloises bleues (S); Slogan (P-leder + Co-Ma). **69:** Le voleur de crimes (FR/IT) (S); Pierre et Paul/Pierre og Paul (S); Sirocco d'hiver=Sirokkó (FR/UNG) (Co-Ma). **71:** Léa l'hiver (P); Horizont (UNG) (P+S). **72:** Beau masque (FR/IT) (P-leder); L'Italien des roses (S). **74:** Le trio infernal/Trio infernal (FR/IT/TY) (+Co-Ma). **76:** Sept morts sur l'ordonnance (P); René la Canne (FR/IT) (+Co-Ma). **77:** L'état sauvage (+Co-Ma). (CH)

GODARD, Jean-Luc (3.12.1930) – Fransk instruktør, født i Paris. Efter at have brudt med den komercielle biograffilm, lavede Godard en række plitiske film med Dziça Vertov-gruppen, som han dannede sammen med Jean-Pierre → GORIN i 1968. Andre medarbejdere i gruppen var Gérard Martin, Nathalie Billard, Armand Marco og Jean-Henri Roger. Flere af flimene produceredes af TV, som senere nægtede at vise dem. Arbejdede i 1968 i Canada på det mangeårige projekt »Communications«, som aldrig blev fuldendt. I 1969 skrev han kontrakt med United Artists om at filmatisere »Little Murders« m. Elliott Gould. Den blev annulleret da UA havde set »British Sounds«. Efter et alvorligt trafikuheld i 1971 vendte Godard forsøgsvis tilbage til biografærrederne med »Tout va bien« med stjernerne Jane Fonda og Yves → MONTAND i hovedrollerne. 1973 opløstes Dziga Vertov-gruppen og samarbejdet med Gorin. Godard lavede filmvideo laboratorium i Paris, hvor han arbejdede med projekterne »Moi, je.....« og »The Decline of the Dollar« (ikke fuldendt). 1975 flyttede han til Grenoble, hvor han dannede video-selskabet »Sonimage«. Financieret af sin tidligere producent Rassam og i nært samarbejde med Anne-Marie Miéville har han siden helliget sig videoproduktioner, således »Numéro deux« (75), som er lavet for samme budget som »numéro un« (»À bout de souffle«). TV-serien »Six fois deux« (76) er produceret for »Institut National de l'Audiovisuel«. **Litt.:** James Monaco: The New Wave. New York, 76; Filmkritik 242, feb. 77; L'Avant-Scène du Cinéma 171-72, juli-sept. 76; Cahiers du Cinéma 262-63, jan. 76. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
68: Cinétracts (Co-I) (flere ultrakorte stumfilm, maj 68); Un film comme les autres. **69:** One PM = One Parallel Movie (USA) (I: D.A. Pennebaker – indeholder brudstykker af »One AM« = »One American Movie«, senere opgivet af Godard, samt sekvenser der viser Godard instruere); British Sounds = See You at Mao (GB) (Co-I+Co-Ma) (TV); Pravda (Co-I+Co.Ma); Vent d'est/Vento dell'est (FR/IT/TY) (Co-I+Co-Ma+S); Lotte in Italia=Luttes en Italie (Co-I+Co-Ma). **70:** Jusqu'à la victoire. Méthodes de pensée et travail de la révolution palestinienne (Co-I+Co-Ma) (ufuldendt). **71:** Vladimir et Rosa (TY) (Co-I+Co-Ma) (TV). **72:** Tout va bien/Crepa padrone, tutto va bene/Her går det godt (FR/IT) (Co-I+Co-Ma); Letter to Jane. An Investigation About a Still (Co-P+Co-I+Co-Ma+Speaker) (kommentar til »Tout va bien«). **75:** Numéro deux/Nummer to (+Co-P+Co-Ma). **76:** Ici et ailleurs (Co-I+Co.P) (indeholder materiale fra »Jusqu'à la victoire«); Six fois deux ou Sur et sous la communication (Co-I+Co-P) (6 todelte TV-udsendelser à ca. 100 min.: Ya personne/Louison; Leçon des choses/Jean-Luc; Photo et Cie./Marcel; Par d'historie/Nanas; Nous trois/René; Avant et après/Jacqueline et Ludovic) (uds. af FR 3 juli-aug. 76); Comment ça va? (Co-I+Co-P). (LØ)

GORIN, Jean-Pierre (1943) – Fransk instruktør. Journalist, litteraturanmelder på »Le Monde«, hvorfra han blev fyret. Traf første gang → GODARD 1965 under arbejdet på »La Chinoise«. Han var da medlem af Jeunes communistes marxistes-léninistes og medudgiver af Cahiers Marxistes-Léninistes. I 1968, da han var fabriksarbejder, var han med til at danne Dziga Vertov-gruppen. Han skrev manuskriptet »A French Movie« til 24-timers projektet »Communications« (ikke fuldendt). Sammen med Godard turnerede han på universiteter i USA m. »Tout va bien« og »Letter to Jane«. Efter D.V.-gruppens opløsning i 1973 slog han sig ned i Californien. Har siden turneret på universiteter i Canada og studeret trolddom i Mexico. Han har arbejdet på adskillige manuskripter, som endnu ikke har materialiseret sig. Signalerne har ændret sig: han vil lave science-fiction film, og ka' godt li' Russ Meyer! **Litt.:** Michael Goodwin & Greil Marcus: Double Feature. New York, 1972; Jan Aghed m.fl.: Politisk filmkunst. København, 1973; James Roy MacBean: Film and Revolution. Bloomington, Ind., 1975; Take One vol. 5, no. 1, feb. 76. **Film:**
69: Vent d'est/Vento dell'est (FR/IT/TY) (Co-I); Lotte in Italia=Luttes en Italie (IT/FR) (Co-I+Co-Ma). **70:** Jusqu'à la victoire. Méthodes de pensée et travail de la révolution palestinienne (Co-I+Co-Ma) (ufuldendt). **71:** Vladimir et Rosa (TY) (Co-I+Co-Ma) (TV). **72:** Tout va bien=Crepa padrone, tutto va bene/Her går det godt (FR/IT) (Co-I+Co-Ma); Letter to Jane. An Investigation About a Still (Co-P+Co-I+Co-Ma+speaker) (kommentar til »Tout va bien«). (LØ)

GRANIER-DEFERRE, Pierre (22.7.1927) – Fransk instruktør. Første filmjob som klippe-assistent for Roger Leenhardt på »Les dernières vacances« (1947). 1952-58 I-ass. for bl.a. Jean-Paul le Chanois, André Berthomieu, Denys de la Patellière, Georges Lampin, Marcel Carné, François Villiers. Teknisk rådgiver for Trédéric Dard på dekorationerne til »Une gueule comme la mienne«. Projekter: Venise en octobre; Harmonie ou les horreurs de la querre. **Film:**
58: Mensonges (KORTF). **61:** Le petit garçon de l'ascenseur. **63:** Les aventures de Salavin; La confession de minuit. **65:** La métamorphose des cloportes=Sotto il tallone/Tugthuskandidater (FR/IT); Paris au mois d'août/Paris i august (+Co-M). **67:** Le grand dadais (FR/BRD) (+Co-M). **69:** La horse=Il clan degli uomini violenti=Der Erbarmungslose (FR/IT/BRD). **71:** Le chat =L'implacabile uomo di Saint-Germain/Katten (FR/IT) (+co-M); La veuve cou-2derc=L'evaso (FR/IT) (+Co-M). **73:** Le fils =Un battito d'ali dopo la strage (FR/IT) (+Co-M); Le train=Noi due senza domani/Flugten til friheden (FR/IT) (+Co-M). **74:** La race des »seigneurs«»L'arrivista (FR/IT) (+Co-M). **75:** La cage (+Co-M); Adieu poulet. **76:** Une femme à sa fenêtre =Die Frau am Fenster (FR/IT/BRD). (PH)

HUPPERT, Isabelle (16-5-1955) – Fransk skuespillerinde. Studerede russisk ved universitetet. Scenedebut 1968 på Conservatorie de Versaille. Flere teaterroller: »La véritable historie de Jack L'Aventureur«, skrevet af søsteren Elisabeth H., instrueret af søsteren Caroline H. 1975 på tourné i USA med Molières »L'Avare«. I TV i »Mme. Baptiste« efter Maupassant. Definitivt filmgennembrud i »La dentellière«, 1977. Projekter: Violette Nozière; Une chambre en ville=Edith de Nantes. **Film:**
71: Faustine et le bel été. **72:** Le bar de la fourche; César et Rosalie=È simpatico, ma gli romperei il muso=Cesar und Rosalie/Mig eller David (FR/IT/BRD). **74:** L'ampélopède; Les valseuses/De to frække; Rosenbud/Operation Rosebud (USA). **75:** Aloïse; Dupont Lajoie; Sérieux comme le plaisir; Le grad délire (FR/IT/TY). **76:** Docteur Françoise Gailland/En kvindelig læges dagbog; Le petit Marcel; Le juge et l'assasin. **77:** La dentellière/Jeg elsker dig (SCHW/FR); Les indiens sont encore loin (SCHW/FR). (PH)

IDHEC – Institut des Hautes Études Cinématographiques. Fransk filmskole grundlagt i sept. 1943 af Marcel L'Herbier og Louis E. Galey. Åbnet i jan. 1944 i Paris.

IDHEC var en videreudvikling af Centre Artistique et Technique des Jeunes de l'Écran (CATJE) som i Nice havde uddannet unge filmfolk fra 1941
IDHEC får statsstøtte gennem C.N.C. og O.R.T.F. Den har linier for instruktion, produktion, fotografering, dekoration, lyd, scripting og klipning (TV dækkes også). Meget af den 3-årige uddannelse foregår dog på tværs, da man vil undgå en alt for stærk specialisering. Kurser i filmhistorie og æstetik er obligatoriske; blandt gæsteforelæserne har været Sadoul og Mitry. Der afholdes kurser for grupper udefra.
Man forsøger i samarbejde med industrien at afbalancere antallet af studerende i forhold til beskæftigelsesmulighederne. Kravene til optagelse er akademisk strenge. Mange udlændinge søger ind på IDHEC som har fået et internationalt ry, det kan være svært at leve op til.
Maj 68 gik selvfølgelig ikke sporløst hen over IDHEC. Direktøren siden 1951, Rémy Tesonneau, gik af og skolen blev 1970 rekonstrueret med ny ledelse. Der har senere med mellemrum været ret store økonomiske og strukturelle problemer, som har ført til strejker blandt de studerende.
IDHEC har eget bibliotek og har stået for udgivelsen af bl.a. Jean Mitry's amputerede »Filmographie universelle« (1963-68) og »Bibliographie internationale du cinéma et de la télévision« (1966-68). **Litt.:** Positif 154, sept. 73. (LØ)

JAECKIN, Just (1940) Fransk Instruktør. En af de førende skikkelser i den franske sex-film-bølge, der lægger vægt på de æstetiske aspekter. Begyndte som journalist, siden til TV. Har lavet et halvt hundrede reklamefilm. **Film:**
74: Emmanuelle (+Co-Ma). **75:** Histoire d'O/O's historie (FR/TY) (+Co-Ma). **76:** Madame Claude/Hos Madame Claude. **77:** Playmate (FR/SP) (+Co-Ma). (CH)

JANSSEN, Pierre – Fransk komponist. Studerede på Domaine Musical. Kom siden til filmen, hvor hans eksperimenterende, ofte meget dissonantiske stil er blevet udbyttet af bl.a. → CHABROL, for hvem han siden 1960 har været fast komponist. **Film:**
60: Les bonnes femmes=Le donne facili/De søde piger (FR/IT) (Co-Mu); Les godelureaux (FR/IT). **61:** Les sept péchés capitaux/De syv dødssynder (episoden: L'avarice) (FR/IT); L'oeil du malin (FR/IT). **62:** Ophélia; Landru/Er det synd at myrde kvinder? (FR/IT). **63:** Les plus belles escroqueries du monde (episoden: L'homme qui vendit le Tour Eiffel) (FR/IT/HOL/JAP). **64:** Le tigre aime la chair fraîche/Tigeren elsker frisk kød (FR/IT). **65:** Marie Chantal contre le docteur Kha/Den blå panter (FR/IT/SP-MAR); La 317e section; Un si jeune paix (Co-Mu). **66:** La ligne de démarcation/Grænsefloden; **67:** Le scandale/Champagnemordet; La route de Corinthe=Criminal story/Farlig vej til Korinth (FR/IT); Les biches/Veninderne (FR/IT); Happening (LUX); Objectif 500 millions. **68:** La femme infidèle=Stephane, una moglie infedele/Den utro hustru (FR/IT); Flammes sur l'Adriatique (FR/JUG). **69:** Point de rupture (kortfilm); Virginie ou la double rupture (kortfilm); Un reportage ou Les malheurs de Sophie (kortfilm); Que la bête meure=Ucciderò un uomo/Dyret skal dø (FR/IT). Le viaduc de Garabit (kortfilm); La main (FR/IT); Le boucher=Il tagliagole/Slagteren (FR/IT). **70:** La rupture=/All'ombra del delitto/Terror (FR/IT/BEL). **71:** Juste avant la nuit/Lige før natten (FR/IT); Le sauveur; La décade prodigieuse/10 incredibili giorni/Ti dages frist (FR/IT). **72:** Docteur Popaul=Trappola per un lupo/Doktor Popaul (FR/IT); Les noces rouges=L'amico di famiglia/Det blodrøde bryllup (FR/IT). **73:** Nada=Sterminate »Gruppo Zero«/Rød som blod (FR/IT); Zum Abschied Chrysantemen (TY). **74:** Le cri de coeur. **75:** Les innocents aux mains sales=Eli innocenti dalle mani sporche =Die unschuldigen mit den schmutzigen Hände/Morderkabalen (FR/TY/IT); Les magiciens (Initiation à la mort)=Profezia di un delitto (FR/IT/TY). **76:** Mords pas, on t'aime; Nuit d'or. **77:** La dentellière (FR/SCHW); Alice ou la dernière fugue. (TV)

JAPRISOT, Sébastien (1931) – Fransk manuskriptforfatter, født i Marseille. Rigtige navn Jean-Baptiste Rossi. Begyndte tidligt at skrive, samtidig med erhvervsarbejde. Fra 1962 kriminalromaner, som fører traditionen fra Boileau og Narcejac videre. Gennemgående temaer er hukommelsestab, identitetskrise, dobbeltgængere. Flere af hans romaner er filmatiseret, og desuden har han skrevet selvstændige manuskripter. Instruktørdebut 1976 (under sit rigtige navn). Kommende roman: »L'été meurtrier«. **Film:**
65: Piège pour cendrillon (FR/IT) (+roman); Compartiment tueurs/Mord i natekspressen (roman). **68:** Adieu l'ami/Farvel, min ven (FR/IT) (Co-Ma). **69:** Le passager de la pluie=L'uomo venuto dalle pioggia/Passageren i regnen (FR/IT) (+roman); La dame dans l'auto avec des lunettes et un fusil=Lady in the Car With Glasses and a Gun/Damen i bilen med briller og gevær (FR/ENG) (roman). **72:** La course du lièvre à travers les champs/Gangsterens gidsel (FR/IT). **75:** Histoire d'O/Geschichte der O=O's historie (FR/TY); Folle à tuer (Co-Ma). **76:** Les mal partis (+I+roman). (LØ)

JARRE, Maurice (13.9.1924) – Fransk komponist. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: Topaz; The Only Game in Town/Højt spil i Las Vegas (USA); The Fixer/Jøden fra Kiev (USA). **70:** El Condor (USA); Ryan's Daughter (ENG). **71:** Plaza Suite/Hotel Plaza nr. 719 (USA); Soleil rouge/Den røde sol (FR/IT/SP); Una stagione all'inferno (IT/FR). **72:** Pope Joan/Pave Johanne (ENG); The Life and Times of Judge Roy Bean/Vestens blodige dommer (USA); The Effect of Gamma Rays on Man-in-the-Moon Marigolds/Skyggeblomster (USA). **73:** The Mackintosh Man/Med ryggen mod muren (ENG); Ash Wednesday (USA). **74:** Grandeur nature =Life Size – grandezza naturale/Naturlig størrelse (FR/IT/SP); Mandingo (USA); Island at the Top of the World/Landet ved verdens ende (USA). **75:** The Man Who Would Be King/Manden der ville være konge (USA); Great Expectations (ENG); Posse/Eftersøgt for togrøveri (USA). **76:** Shout at the Devil/Flammer over floden (ENG); The Last Tycoon/Magtens sødme. **77:** The Prince and the Pauper (USA); Le message=Al rissala (LIB/KUW/MAR). (TV)

JESSUA, Alain (16.1.1932) – Fransk instruktør. Projekt: L'argent des autres. **Litt.:** Kosmorama 117, nov. 1973. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
73: Traîtement de choc=L'uomo che uccideva a sangue fredda/Chokbehandling (FR/IT) (+Co-M). **77:** Armaguédon (FR/IT) (+Co-M). (PH)

JOBERT, Marlène (1943) – Fransk skuespillerinde. Har gået på konservatoriet i Paris. Var fotomodel og lejlighedsvis statist i film. Opdaget af Jean-Luc → GODARD. Projekt: La baudrache; L'imprectateur. **Film:**
66: Masculin-féminin = Maskulinum-femininum / Masculin-feminin (FR/SV). **67:** Le voleur=Il ladro di Parigi/Tyven fra Paris (FR/IT); Alexandre le bienheureux/Længe leve dovenskaben. **68:** Faut pas prendre les enfants du bon dieu pour des canards sauvages; L'astragale = Astragal/Tyvetøsens dagbog (FR/BRD). **70:** Le passager dans la pluie = L'uomo venuto dalla pioggia/Passageren i regnen (FR/IT); Dernier domicile connu = Ultimo domicilio conosciuto (FR/IT). **71:** Les maries de l'an II = Gli sposi dell'anno secondo/Knald, fald og revolution (FR/IT/RUM); La poudre d'escampette = Darsela a gambe/Den skøre flugt (FR/IT); Les doigts croisés = Catch me a Spy (FR/GB); La décade prodigieuse = Dieci incredibili giorni/Ti dages frist (FR/IT). **72:** Nous ne vieillirons pas ensemble = L'amante giovane/Vi bli'r ikke gamle sammen (FR/IT). **74:** Juliette et Juliette = Juliette e Juliette (FR/IT); Le sècret. **75:** Pas si méchant que ça (FR/SCHW); Folle à tuer = Una donna da uccidere (FR/IT). **76:** Le bon et les méchants. (PH)

Marlene Jobert og (nederst) Anna Karina.

KAPLAN, Nelly – Fransk-argentinsk instruktør. Født i Buenos Aires, hvor hun studerede økonomi og arbejdede som journalist og filmkritiker. Blev i beg. af 50'erne aviskorrespondent i Paris og mødte Abel Gance, der engagerede hende som assistent. Samarbejdet resulterede i flere bøger fra hendes hånd, bl.a. om triptykon-filmen »Magirama«. Som selvstændig kortfilminstruktør har hun været aktiv siden 1957, men kun få titler har kunnet verificeres. I 60'erne vakte hun opsigt med en række kunstnerportrætter, hvoraf filmen om André Masson og hans erotiske tegninger blev forbudt og siden kun vist i nedklippet version. For »Le regard Picasso«, der blev optaget i anledning af Picasso's 85 års fødselsdag, modtog hun den gyldne løve på filmfestivalen i Venedig (67). Spillefilmdebut 1969. **Litt.:** Som forfatter: Manifeste d'un art nouveau. La polyvision. Paris, 1955; Le sunlight d'Austerlitz. Paris, 1960. – Cin-ema 162, jan. 1972; Women and Film 2, 1972. **Film:**
54: La tour de Nésle/Dronningens musketerer (I-Ass). **56:** Magirama (I-Ass + KI). **60:** Austerlitz (I-Ass). **61:** Gustave Moreau (kortfilm) (+ Kommentar). **62:** Cyrano et d'Artagnan (2nd unit-I); Rodolphe Bresdin (kortfilm) (+ KI + Kommentar). **66?:** A la source, la femme aimée (André Masson) (kortfilm); Dessins et merveilles (Victor Hugo) (kortfilm); Les années 25 (kortfilm). **69:** La fiancée du pirate/Frække Marie (+ Co-Ma + Co-KI). **71:** Au verre de l'amitié (Co-Ma); Papa les p'tits bateaux (+ Co-Story + Co-Ma + Co-Dialog). **75:** Il faut vivre dangereusement (Co-Ma + P). **76:** Néa (+ Co-Story + Co-Ma + Co-Dialog). (TV)

KARINA, Anna (22.9.1940) – Fransk skuespillerinde, danskfødt. Skulle 1977 have medvirket i dansk film »Nyt legetøj«, men dette blev ligesom tidligere planer om medvirken i danske film ikke til noget. Debuterede 1973 som instruktør. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
67: Lamiel/Lamiel – jeg elsker kærligheden. **69:** Before Winter Comes/Før vinteren kommer (GB); Laughter in the Dark/Latter i mørket (GB); Justine (USA). **70:** Le temps de mourir. **71:** L'alliance; Rendez-vous à Bray (BEL/FR). **72:** The Salzburg Connection/Drama i Salzburg (USA). **73:** Vivre ensemble (+ M + I). **74:** L'invenzione di Morel (IT); Pane e cioccolata (IT). **76:** Les oeufs broullés. **77:** Chinesische Roulette = Roulette chinoise/Kinesisk roulette (BRD/FR). (PH)

KARMITZ, Marin (1940) Fransk Instruktør. Har været tilknyttet → IDHEC. Har oprettet eget produktionsselskab M.K.2 Diffusion. Laver først og fremmest politiske film. Begyndte sin karriere som instruktør-assistent bl.a. på »Cleo fra 5 til 7« (1962). **Film:**
67: Sept jours ailleurs (+ Co-Ma). **68:** Vivre debout. **70:** Camarades (+ Co-Ma). **72:** Coup pour coup/Slag for slag (FR/TY) (+ Co-Ma). (CH)

KAST, Pierre (22-12-1920) Fransk Instruktør. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: Un drapeau blanc d'Oxala = Candomblé et Macumba (FR/BRAS) (+ Ma). **70:** Le petit mation (Co-Ma). **71:** Les soleils de l'ile de Pâques (FR/BRAS/CHILE) (+ Ma). **73:** Septembre chilien (Kommentar); Rapa nui (kortfilm). **75:** Un animal doué de déraison (FR/BRAS) (+ Ma); La Samba de Moebius. (CH)

KELLER, Marthe (ca. 1947) – Schweizisk skuespillerinde, født i Basel. Fra hun var 8 gik hun til ballet på Operaen i Basel, hvor hun hurtigt blev medlem af korpset. En skiulykke som 17-årig satte en stopper for den karriere. Gik herefter 3 år på Stanislavskij-skolen i München, sideløbende med sociologistudier. Efter flere TV-udsendelser og et års engagement på et teater i Heidelberg fik hun adskillige roller i klassisk dramatik på Schiller Theater i Berlin. Kom 1968 til Paris, hvor → BROCA gav hende den første filmrolle. I 1970 blev hun kendt gennem TV-serien »La demoiselle d'Avignon«. Samme år fik hun pris for sin rolle i stykket »A Day in the Death of Joe Egg«, som hun spillede over 300 gange, sm. m. Jean → ROCHEFORT. 1975 på TV i Jean Cocteau's »L'aigle à deux têtes«. Hun er nu godt i gang med en karriere i Hollywood. Den startede da Schlesinger prøvefilmede hende til »Marathon Man«; hun bestod prøven trods lidt for meget rødvin og meget lidt kendskab til engelsk. Et af hendes fyndord lyder i øvrigt: »We Swiss are precise. I always end my affairs with perfect timing«. **Film:**
69: Le diable par la queue/Ta' fanden i halen (FR/IT). **70:** Les caprices de Marie. **71:** Un cave. **72:** La vieille fille=La tardona/Pebermøen (FR/IT). **73:** La raison du plus fou; Elle court, elle court, la banlieue; La chute d'un corps. **74:** Toute une vie. **75:** Seul le vent connait la réponse (FR/tY); Per le antiche scale (IT). **76:** Le guêpier (FR/IT); Marathon Man/Marathonmanden (USA). **77:** Black Sunday/Sort søndag (USA); Bobby Deerfield (USA). (LØ)

KURANT, Willy (15.2.1934) – Belgisk fotograf, født i Liège. Samarbejde med Joris Ivens 1953-54. Var i Belgien newsreel-fotograf på TV-programmet »0 millions« og i Schweiz på »Continents sans visage«. Senere arbejdede han for Angès Varda på det belgiske TV-program »La double vue« og fotograferede i 1970 to dokumentarprogrammer om Cuba for vesttysk TV. **Film** (siden Filmens HHH, IV + tilføjelser):
63: Les idoles (kortfilm); Auto (kortfilm); Encore dimanche (kortfilm). **64:** Maître Galip (kortfilm); Nuit noire Calcutta (kortfilm); Le type au ras du cou blanc (kortfilm); La cage aux oiseaux (kortfilm). **65:** La demoiselle de Saint-Florentin (kortfilm); Un jour à Paris (kortfilm); La vengeance d'une orpheline russe (kortfilm); La brûlure aux mille soleils (udendørs-F) (kortfilm); Anna. **67:** Au pan coupé (Co-F). **67ff:** The Deep/Dead Reckoning (ikke fuldendt). **68:** Idea. **69:** Tout peut arriver. **70:** Le temps de mourir; Cannabis. **71:** Le feu sacré. **72:** That's Las Vegas (USA); All These Children (GB); Les Pink Floyd à Pompeï (FR/BE-LG/TY) (Co-F). **75:** Les jours gris (Co-F). **76:** Je t'aime, moi non plus/Elsk mig som du vil (Co-F). (LØ)

LABRO, Philippe (1936) – Instruktør. Født i Montauban. Journalist, forfatter og komponist-sangskribent. Har været radio- og TV-kommentator. Skrev til månedsbladet »Lui« samt til »Marie-France« og »France-Soir«. Har skrevet romanerne »Des feux mal etients« og »Ce n'est qu'on debut«. Ligeledes Al Capone-bogen »Un americain peu tranquille«. Har arbejdet som sang-skriver for det franske rock-idol Johnny Halliday. Lavede serien »Camera« for fransk TV. Er både i sine bøger og film stærkt inspireret af USA og Chandler-Hammett-litteraturen. **Film:**
64: Only one New York = New York sur mer (US/FR) (Speaker). **69:** Tout peut arriver (+ Ma). **71:** Sans mobile apparent/Mord uden motiv (+ Co-Ma). **72:** L'héritier/Playboy-arvingen (FR/IT). **73:** Le hasard et la violence (FR/IT) (+ Co-Ma). **75:** Le chat et la souris (S). **76:** L'Alpagueur (+ Co-Ma). (CH)

LAFONT, Bernadette (26.10.1938) – Fransk skuespillerinde. **Film** (efter Filmens HHH, IV):
69: Piège (kortfilm). **70:** Sex Power; Le révélateur; Elise ou la vraie vie/Elise eller det virkelige liv; Paul; Cain de nulle part. **71:** Out One; Les stances à Sophie (FR/CAN); Valparaiso, Valparaiso; La famille; Les doigts croisés = Catch Me a Spy (FR/ENG); M. Jean-Claude Vaucherin (kortfilm). **72:** What a flash; L'oeuf; Une belle fille comme moi/En dejlig pige som mig; Trop jolies pour être honnêtes = Perché mama ti manda solo?/Røvere røver røvere (FR/IT); Poulu ou etoile aux dents (kortfilm). **73:** Les gants blancs du diable; La maman et la putain/Moderen og luderen; Défense de savoir = L'uomo in basso a destra nella fotografia (FR/IT); L'histoire très bonne et très joyeuse de Colinot trousse-chemise = Colinot l'alzasottane (FR/IT). **74:** Permette signora che ami vostra figlia? (IT/FR); Out One: Spectre (nedklippet version af Out One, 71). **75:** Zig-zig = Zig zig, non si possono strappare le stelle (Due prostitute a Pigalle); Une baleine qui avait mal aux dents. **76:** La ville bidon; Le gaffeur; L'ordinateur des pompes funèbres; Vincent mit l'âne dans un pré (...et s'en vint dans l'autre); Un type comme moi ne devrait jamais mourir; Le trouble-festes. **77:** Noroit; Qu'il est joli garçon l'assassin de papa. (TV)

LAI, Francis (26.4.1922) – Fransk komponist. Født i Nice. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: Un homme qui me plait/En mand jeg kan li' (FR/IT). **70:** Du soleil plein les yeux; Le passager de la pluie = L'uomo venuto dalla pioggia/Passageren i regnen (FR/IT); Hello – Goodbye! (USA); Le voyou = La canaglia/Frækkert (FR/IT); Le modification = La moglie nuova (FR/IT). **71:** Le petit matin; Love Story (USA); Madly; Smic, smac, smoc (+ S); Les pétroleuses/Vestens vildkatte; L'odeur des fauves (FR/IT). **72:** Dans la poussière du soleil (FR/SP); L'aventure c'est l'aventure; Un homme libre; La course du lièvre à travers les camps/Gangsternes gidsel; Le petit pouchet. **73:** La bonne année = Una donna e una canaglia/Kvinden og huppet (FR/IT); Les hommes = Regolamento di conti (FR/IT); Reigen (TY). **74:** Toute une vie (FR/IT); Par le sang des autres = Ultimatum alla polizia (FR/IT/CAN); Un amour de pluie = Male d'amore (FR/IT/TY). **75:** Mariage; Le chat et le souris; La baby-sitter = Baby Sitter – Un maledetto pasticcio (FR/IT/TY); Emmanuelle II, l'antivierge/Emmanuelle 2; Hustle/Strømeren og luksuspigen (USA) (Co-Mu); Prophétie pour un crime (FR/IT/TY) (Co-Mu). **76:** Les bons et les méchants; Si c'était à refaire; Anima persa (IT/FR). **77:** Le corps de mon ennemi/Jeg vil se blod; Un autre homme une autre chance; Bilitis. (TV)

LANGLOIS, Henri (13.11.1914 – 12.1.1977) – Fransk filmarkivar, født i Smyrna, Tyrkiet, død i Paris. Til Frankrig som barn. Arbejde som journalist. Tidligt vakt filminteresse førte til ønske om at blive instruktør, men

det blev kun til en kortfilm sammen med Georges Franju. Han begyndte at samle film og startede 1935 »Cercle du Cinéma«. Året efter grundlagde han »La Cinémathèque Française« sammen med → FRANJU og Jean Mitry. Det var **ikke** verdens første arkiv, men blev det kendeste. H.L. fik etableret en stor filmsamling, ikke mindst stumfilm, som ingen var særlig interesseret i på det tidspunkt. Under krigen reddede han mange film fra destruktion og blev efter befrielsen dekoreret for denne indsats. Han fik arrangeret daglige forevisninger og organiserede filmundervisning på skoler og universiteter. 1956 grundlagde han »Le Bureau International de la Recherche Historique«.
La Cin. Fr. var i begyndelsen et privat foretagende. Fra 1944 blev det støttet og kontrolleret af staten, og H.L. blev dets generalsekretær. 1964 fik det plads i Palais de Chaillot, hvor der i dag er to forevisningssale og det i 1972 grundlagte »Musée de Cinéma«, som rummer alle tænkelige former for materiale med tilknytning til filmens historie. Fra 1971 prøvede H.L. at oprette en slags filial i USA: »The American Cinémathèque«, men det er endnu ikke blevet fuldt realiseret.
I febr. 1968 prøvede kulturminister André Malraux gennem det statslige C.N.C. at udrense H.L. (den berygtede »l'affaire Langlois«). Begrundelsen var manglende administrative evner. H.L. **blev** fjernet, men en landsomfattende kampagne fik ham genindsat. Der blev nedsat en »Comité de défense de la Cinémathèque Française« med prominente filmfolk i spidsen. Aktionerne udviklede sig undertiden til gadekampe (en slags forløber for studenteroprøret). Udenlandske filmfolk protesterede en masse og blokerede deres film. H.L. kom ind igen, men statstilskuddet faldt væk (det blev genindført 1977). Efter H.L.'s død er styringen blevet bureaukratiseret, men hans mangeårige ledsagerske og medarbejder Mary Meerson er stadig med i administrationen.
Der var meget delte meninger om den ekscentriske H.L. Cocteau kaldte ham »le dragon qui veille sur nos trésors«, og → TRUFFAUT dedicerede »Baisers volés« til ham, og der er ingen tvivl om den store betydning han har haft for nybølgefolkenes (og mange andres) »filmopdragelse«. Men han er også, ikke mindst fra andre arkiver, blevet stærkt kritiseret for sine metoder, eller mangel på samme (I 1960 meldte La Cin. Fr. sig ud af den internationale sammenslutning af filmarkiver, FIAF, som H.L. var med til at grundlægge i 1938). H.L. samlede **alt,** det var imod hans principper at vælge ud. (Samlingen hævdes i dag at være på o. 50.000 film, hvilket turde være mildt overdrevet). Hans konserveringspolitik er blevet stærkt kritiseret (rustne filmæsker). Han tog ulovligt kopier af lånte film eller »glemte« at levere dem tilaage. »Dragen« vil muligvis blive husket både som en dårlig arkivar og en stor inspirator? **Litt.:** Sight and Sound vol. 41, nr. 4, Autumn 72; Film Comment vol. 13, nr. 2, mar.-apr. 77; Les Cahiers de la Cinématheque 22, 77. **Film:**
34: Le Métro (Co-I) (kortfilm). **63:** La Cinémathèque Française (medv.) (kortfilm). **70:** Henri Langlois (portrætfilm). (LØ)

LAUTNER, Georges (24.1.1926) – Instruktør. Født i Nice, søn af skuespilleren Renée Saint-Cyr. Uddannet i Paris. **Film:**
52: L'amour n'est pas un péché (Ass). **53:** Plus belles que nature (kortfilm); Gare Saint-Lazare (kortfilm); Le chevalier de la nuit (Ass); Les corsaires du Bois de Boulogne (Ass). **55:** Goubbiah/Sydens søn (Ass). **56:** Courte-Tête/Bondefangere (Ass); C'est une fille de Paname (Ass); Volvic – Terre de Volcans (kortfilm). **57:** Madagascar France Australe (kortfilm); Voyage en Afrique (P); Une nuit au Moulin Rouge (Konsulent); Les temps des ceufs durs (Ass); La bigorne – Caporal de France/Sydhavets musketerer (Ass). **58:** La môme aux boutons. **59:** Perle du Golfe (kortfilm). **60:** Marche ou creve; Arrêtez les tambours. **61:** Le monocle noir; En plain cirage; Le septième juré. **62:** L'oeil du monocle/Gentlemanspionen. **63:** Des pissenlits par la racine (+ Co-Ma); Les tontons flingueurs (+ Co-Ma). **64:** Le monocle rit jaune; Les Barbouzes/Skæg og blå briller. **65:** Les bon vivants; Ne nous fachons pas/Sprængstof a la carte; Galia. **66:** La grande sauterelle. **67:** Le Pacha (+ Ma); Fleur d'Oseille. **68:** Michel Strogoff (FR/IT/TY). **69:** La route de Salina (FR/IT) (+ Co-Ma). **70:** Laisse aller, c'est une valse (FR/IT) (+ Co-Ma). **72:** Quelques messieurs trop tranquilles (+ Co-Ma); Il était une fois un flic/En dag kom en strisser (FR/IT) (+ Co-Ma). **73:** La valise/Skyd hellere på mig. **74:** Les seins de glace/Den mystiske skønhed (FR/IT). (+ Co-Ma). **75:** Pas de probleme; Le doux voyage de M. Michalon. **77:** Mort d'un pourri. (CH)

LÉAUD, Jean-Pierre (5.5.1944) – Skuespiller. Har siden midten af 70'erne ført en tilbagetrukken tilværelse langt fra filmkameraer – i et kloster. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
67: Les mauvaises fréquentations, Episode: Le pére noël a les yeux bleus/Julsmanden har blå øjne; Anticipation = Wochenende auf der Erde = Amore nel duemila/Et blik ind i fremtiden (FR/TY/IT). **68:** Baisers volés/Stjålne kys; La concentration. **69:** Porcile = Porcherie/Svinestien (IT/FR). **70:** Domicile conjugal = Non drammatizziamo...e solo questione di corna!/Elsker... elsker ikke (FR/IT); Der Leone have sept cabezas/Løven har syv hoveder (BRAS). **71:** Out 1: Spectre; Deux anglaises et le continent/Hjerter tre. **72:** Dernier tango à Paris = L'ultimo tango a Parigi/Sidste tango i Paris (FR/IT). **73:** La maman et la putain/Moderen og luderen; La nuit americaine = Effetto notte/Den amerikanske nat (FR/IT); Une aventure de Billy le Kid. **74:** De quoi s'agit-il? (I) (Spuer 8 mm); Les Lolos de Lola. (CH)

LEBRUN, Françoise – Fransk skuespillerinde. Magister i litteratur. Diplom fra Institut d'Études Politiques i Paris. I studietiden medarbejder på filmtidsskriftet »Image et Son«. På en festival i Évian mødte hun Jean → EUSTACHE, for hvem hun blev medarbejder på »La rosière de Pessac«. Han gav hende senere den store rolle som Véronika i »La maman et la putain«, som blev hendes gennembrud. **Litt.:** Image et Son 273, juni 73. **Film:**
68: La rosière de Pessac (Co-I + Co-Ma). **72:** Le château de Pointilly. **73:** La Maman et la putain/Moderen og luderen. **75:** Souvenirs d'en France; India Song (stemme). **76:** La ville bidon; Mon coeur est rouge. **77:** Ben et Benedict; Une sâle historie. (LØ)

LEGRAND, Michel (2.2.1932) – Fransk komponist. Modtog 1971 en Oscar for musikken til »Summer of '42«. Projekt: »Anouchka«. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: La piscine=La piscina/La piscine – Svømmebassinet (FR/IT). **70:** Summer of '42/Sommeren 42 (USA); Le Mans (USA); Peau d'âne; La décharge; The Happy Ending/Happy Ending (USA); Pieces of Dreams (USA); La dame dans l'auto...avec des lunettes et un fusil/Damen i bilen med briller og gevær (FR/ENG). **71:** C'était un jour comme les autres (kortfilm); Wuthering Heights/Stromfulde højder (ENG); La poudre d'escampette/Den skøre flugt; Un peu de soleil dans l'eau froide; La vieille fille = La tardona/Pebermøen (FR/IT); Les mariés de l'an deux/Knald, fald og revolution (FR/IT/RUM); The Go-Between/Sendebudet (ENG). **72:** Time for loving (ENG) (+ S); Les feux de la chandeleur/La divorziata (FR/IT); Lady Sings the Blues (USA); Portnoy's Complaint/Alexanders stående problem (USA). **73:** Un homme est mort = Funerale a Los Angeles/Manden udefra (FR/IT); A Doll's House (ENG/FR); 40 Carats/40 karat (USA); The Three Musketeers/De tre musketerer (PAN); Cops and Robbers/Lovens lange finger (USA); Le gang des otages = Quelli della banda Beretta (FR/IT). **74:** The Four Musketeers/De fire musketerers hævn (PAN/SP); Breezy/Hun hed Breezy (USA); L'événement le plus important depuis que l'homme a marché sur la lune = Niente di grave, suo marito è incinto (FR/IT). **75:** Le voyage de noces (FR/IT) (Co-Mu); Le sauvage/Vildmanden; La flûte à six schtrompfs/Smøflerne og den fortryllede fløjte (BEL); F for Fake (verités et mensonges)/F for fup (FR/IRAN); Section sp-eciale/L'affare della sezione speciale (FR/IT/TY) (Sa). **76:** La ville bidon; Gulliver's Travels (ENG); Ode to Billy Joe (USA); Gable and Lombard/Gable og Lombard – en duft af skandale (USA). **77:** The Other Side of Midnight (USA). (TV)

LELOUCH, Claude (30.10.1937) – Fransk instruktør. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
50: Le mal du siècle (Amatør-KORTF). **63:** Paul Belmondo (KORTF). **69:** La vie, l'amour, la mort = La vita, l'amore, la morte/Leve elske dø (FR/IT) (+ Co-M); Benito Cereno (FR/IT/BRAS) (P); Un homme qui me plait = Un tipo che mi piace/En mand, jeg kan li' (FR/IT) (+ M). **70:** Le voyou = Yoyou/Frækkert (FR/IT) (+ M + F). **71:** Ca n'arrive qu'aux autres = Tempo d'amore/Det sker kun for andre (FR/IT) (Co-P); Iran (KORTF); Smic, msac, smoc (+ M + S + F + S); Bonaparte et la révolution (Nyredigering af Abel Gance's »Napolêon« fra 1927). **72:** Un homme libre (P); L'aventure c'est l'aventure = L'avventure è l'aventura (FR/IT) (+ Co-M + Co-F + Co-P). **73:** La bonne année = Una donne e una canaglia/Kvinden og kuppet (FR/IT) (+ Co-M + Co-F + Co-P); Visions of Eight/OL på en anden måde, epis. The Losers (DOK). **74:** Toute une vie = Tutta una vita (FR/IT) (+ Co-M + Co-P). **75:** Mariage (+ Co-M). **76:** Le chat et la souris (+ M); Le bon et les méchants (+ Co-M + F); Si cétait à refaire (+ M + P). **77:** Un autre homme, une autre chance = Un homme, une femme et des fusils = Simon and Sarah = James and Jane = Another Man, another Woman (i USA) (+ M). (PH)

LÉOTARD, Philippe (31-8-1940) – Fransk skuespiller. Traf 1964 produceren Ariane Mnouchkine, der tilskyndede ham til at blive skuespiller. 1964-68 på Théâtre du Soleil og Cartoucherie de Vincennes, i bl.a. »Køkkenet« (Wesker), »Le songe d'une nuit d'été«, »Les clowns«, »1789«. Filmdebut 1971. Projekt: Pourquoi pas?

Film:
71: Max et les ferrailleurs = Il commissario Pellissier/Max og Lily (FR/IT); Les deux anglaises et le continent/Hjerter tre. **72:** Rak; Une belle fille comme moi/En dejlig pige som mig; Avoir vingt ans dans les Aurès. **73:** The Day of the Jackal/Sjakalen; Kamouraska (CAN/FR); Le milieu du monde/112 kærlige dage (FR/SCHW). **74:** La gueule ouverte/Den åbne mund; Parena. **75:** Pas si méchant que ça (SCHW/FR); La traque; French Connection II (USA). **76:** Le chat et la souris. **77:** Le juge Fayard dit le sheriff; La communion solemnelle/Konfirmationen; À l'ombre des châteaux. (PH)

LONSDALE, Michel (24.5.1931) – Skuespiller. Født i Paris (engelsk far og fransk mor). Har medvirket på TV og på teater i Frankrig fra 50'erne. **Film:**
56: C'est arrivé à Aden/Det hændte i Aden. **58:** Une balle dans le canon. **59:** La main chaude/Det sker i Paris. **60:** Les portes claquent/Den skøre familie. **61:** Nom d'une pipe (kortfilm); Le rendez-vous de minuit. **62:** Adorable menteuse/Yndig, men skør; Le bureau des mariages (kortfilm). **63:** Le procès/Processen. **64:** Les copains; Tous les enfants du monde. **65:** Je vous salue, mafia = Da New York, mafia uccide/Mafiaen hævner (FR/IT). **66:** Paris brûle-t-il? = Is Paris burning?/Brænder Paris?; La bourse et la vie. **67:** Le judoka, agent secret; Les compagnons de la marguerite. **68:** La mariée etait en noir/Bruden var i sort (FR/IT); La grande lessive/Den store TV-dille; Baisers volées/Stjålne kys. Un drouce de pirate; Le tube; Projet Orfée; La pince à ongles/Neglesaksen (kortfilm). **69:** Detruire, dit-elle; L'étalon; Hibernatus = Louis de Funes e il nonno surgelato/Bedstefar på glatis (FR/IT). **70:** Le printemps; Le souffle au coéur/Uroligt hjerte (FR/IT/ØSTR); La force et le droit; Les assassins de l'ordre/Lovlige mordere; Le jeu de la puce. **71:** Snobs; Papa, les petits bateux...; Jaune le soleil; La vieille fille/Pebermøen (FR/IT); Les grands sentiments font les bons gueuletons; Out la. **72:** Les années Lumière/Årene under Lumière – 1885-1900 (Kommentar); Il etait un fois un flic/En dag kom en strisser (FR/IT); Chut; Chacal; La raison du plus fort est toujours la meilleure; L'automne; La fille au violoncelle (FR/SCHW). **73:** The Day of the Jackal/Sjakalen (UK/FR); La grande paulette; Une baleine qui avait mal aux dents; Caravan to Vaccares = Le passager/Døden i grotterne (BK/FR). **74:** Un linceul n'a pas de poches; La vertié sur l'imaginaire passion d'un inconnu; Les suspects: Sérieux comme le plaisir; Section Spéciale = L'affare della sezione speciale (FR/IT); India song; La fantôme de la liberté/Frihedens spøgelse; Aloise. **75:** Le télephone rose: Glissements progressifs du plaisir; The romantic Englishwoman/Den romantiske englænderinde (UK/FR); Une folle a tuer = Una donna da uccidere (FR/IT); Galileo (UK/CAN); Stavisky (FR/IT); La traque. **76:** Le diable dans la boite; Mr. Klein (FR/IT); L'eden Palace; Les oeufs brouilles. **77:** L'imprecateur; Une sale histoire; Zoo/Zero; La montée des périls. (CH)

Yves Montand.

MALLE, Louis (10.10.1932) – Fransk instruktør. Hans nyeste film optages i USA. **Litt.:** Kosmorama 129, forår 1976. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
68: La voie lactée = La via lattea/Mælkevejen (FR/IT) (S). **69:** Calcutta (+ M + Komm); L'inde fantôme/Indiske skyggebilleder (TV-serie i 6 episoder) (+ Komm + F). **70:** La fiancée du pirate = Alla bella Serafina piacero fare l'amore sera e mattina/Frække Marie (FR/IT) (S). **71:** Le souffle au coeur = Soffia al cuore = Herzflimmern/Uroligt hjerte (FR/IT/BRD) (+ M). **74:** Lacombe Lucien = Nome e cognome: Lacombe Lucien/Håndlangeren (FR/IT/BRD) (+ Co-M); Humain, trop humain (DOK); Place de la République (DOK). **75:** Black Moon (FR/IT) (+ Co-M + P). **77:** Pretty Baby (USA) (+ Co-M + P). (PH)

MATRAS, Christian (29.12.1903 – 4.5.1977) – Fransk fotograf. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
64: Casablanca, nid des éspions = Spionaggio a Casablanca (FR/IT/SP). **65:** Aventure à Beyrouth. **68:** Les oiseaux vont mourir à Pérou/På en strand i Peru; La voie lactée = La via lattea/Mælkevejen (FR/IT). **70:** La bal du comte d'Orgel. **71:** Variétés. **72:** Pas folle la guêpe/Millioner helliger midlet (FR/IT/BRD). (PH)

MITRANI, Michel (12.4.1930) – Fransk instruktør, født i Varna, Bulgarien. Uddannet på → IDHEC. Fra 1958 aktiv som TV-instruktør: adskillige udsendelser for »Plaisir des arts«, »Cinq colonnes à la une« (59-62) og »Terre des arts« (fx. »Les sources du XXe siècle«, »L'art abstrait en question«, »Vélasquez«, »Goya«, »L'art du Mexique«). Enevidere TV-stykker og -film: »Tous ceux qui tombent« (63, Beckett), »Détenu« (63, Ma: Roger Stéphane), »Sans merveille« (Ma: Marguerite Duras & Gérard Jarlot), »La dhambre« (64, Sartre), »Huis-clos« (65, Sartre), »Max Ophuls« (65, i serien »Cinéastes de notre temps«), »La conversation« (65, Mauriac), »Dis Joe« (66, Beckett), »Les anges exterminés« (66-67), i samarb. m. Bergamin), »Bajazet« (Racine), »Reportage sur un squelette« (Bergamin) og »Autour de Mortin« (Pinget). Filmdebut 1971. Han behandler temaer som manipulation og racisme. Hans seneste film omhandler massearrestationen af jøder i Frankrig i juli 1942 (ligesom i øvrigt Joseph Losey's »Mr. Klein«). **Litt.:** Cinéma 194, jan. 75; Cahiers du Cinéma 198, feb. 68. **Film:**
71: La cavale (+ Ma). **72:** La nuit bulgare (+ Ma). **74:** Les guichets du Louvre (+ Co-Ma). **76:** Le plein de super (S). (LØ)

MONTAND, Yves (13.10.1921) – Fransk skuespiller, født i Monsummano Alto v. Firenze, Italien. Rigtige navn Ivo Livi. Gift med Simone → SIGNORET. Hans TV-show »Montand de mon temps« sendtes i dansk TV 17.6.74. Kommende film: »Les routes du sud« af Joseph Losey. **Litt.:** Alain Rémond: Montand. Paris, 1977; Cinema 185, mar. 74; Cinéma Français 5, okt. 76. **Film** (siden Filmens HHH, IV + tilføjelse):
56: Un matin comme les autres (kortfilm). **70:** L'aveu/Tilståelsen (FR/IT); Le cercle rouge/Den røde cirkel (FR/IT). **71:** Jet set (IT); La folie des grandeurs/To skøre sjæle. **72:** Tout va bien=Crepa padrone, tutto va bene/Her går det godt (FR/IT); César et Rosalie/Mig eller David. **73:** Le fils; Etat de siège=L'americàno (Stato d'assedio)/Gidslet (FR/TY/iT). **74:** Vincent, François, Paul et les autres/Som brødre... (FR/IT); La solitude du chanteur du fond (portrætfilm); Les deux mémoires (medv.); Le hasard et la violence (FR/IT). **75:** T'es fou, Mareel = Hommage irrespectueux comme tous les hommages (Medv.) (Portrætfilm). Le sauvage/Vildmanden. **76:** Le grand escofriffe (FR/IT); Police Python 357 (FR/TY). **77:** La menace. (LØ)

MOREAU, Jeanne (23.1.1928) – Fransk Skuespillerinde. Instruktør-debut 1975; gift 1977 med William Friedkin. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
68: Great Catherine/Kejserinden morer sig (ENG). **69:** Le petit théâtre de Jean Renoir, Episode: La belle epoque/Jean Renoirs lille teater (FR/IT/TY). **70:** Monte Walsh/Vestens hårde drenge (US); Alex in Wonderland (US). **71:** L'humeur vagabonde; Comptes à rebours/Nedtælling: Dead Reckoning. **72:** Nathalie Grangier; Chêre ,ouise = La lunga notte di Louise/Kære Louise (FR/IT). **73:** Les valseuses/De to frække; Joanna Francesa = Jeanne la Franciaise/Den franske Joanna (BRAS/FR); La race des seigneurs; Je t'aime. **74:** Le jardin qui bascule (+ Sang); Souvenire d'en France; Pleurs. **75:** Hu-man; Mr. Klein; Lumière/Veninderne (+ I + Ka). (CH)

MOULLET, Luc (14.10.1941) – Fransk Instruktør. Født i Saint-Cyrice. Filmkritiker

(bl.a. tilknyttet Cahiers du Cinéma). Har lavet en del kortfilm (debut i 1960). Han har også produceret en række kortfilm bl.a. Le Cabot, L'accordeon des rois og Le retour du dedouble. Suite des Aventures de Ginette Dubois, Fin des Aventures de Ginette Dubois og Fille des montagnes. Ingen af hans film har været vist i Danmark. **Film:** **60:** Un steack trop cuit (+ Ma + Dekor) (kortfilm). **61:** Terres noires (kortfilm). **66:** Brigitte et Brigitte (+ P + Ma). **67:** Les contrebandières (+ Ma + S). **73:** Une aventure de Billy le Kid (+ S); Une baleine qui avait mal aux dents. (CH)

NAT, Marie-José (20.4.1940) – Fransk skuespillerinde, født i Bonifaccio, Corsica. Rigtige navn Marie-José Benhalassa. Gift med Michel → DRACH. Voksede op i Ajaccio. Kom 1955 til Paris efter at have vundet en radiokonkurrence. Præmien var to års gratis skuespilleruddannelse hos René Simon. Sideløbende hermed arbejdede hun som model til serialiserede udgaver af film i ugeblade, som cover girl og som mannequin i »Virginie«, modehus for »jeunes filles«. Filmdebut 1956. TV-debut 1958 i »Les cinq tentations de Jean de la Fontaine«. Derefter debut på teatret, hvor hun bl.a. på Théâtre 'Edouard VII erstattede Mylène Demongeot i »Virage dangereux«. Fik samme år pris som bedste TV-skuespillerinde. På teatret i øvrigt i »Blaise«, »Sunday in New York« (63, m. Jean-Claude → BRIALY), »Médor«, »L'air du large« og »The Big Knife«. TV: »Adieu ma jolie«, »Les gens de Mogador« (72, serie). På film første større rolle i »Rue des Prairies« (59), hvor hun spillede sammen med sin første mand Roger Dumas. Gennembrud i »Élise ou la vraie vie« af Drach, hvis film hun ofte er med i. **Film:** **56:** Soir de réveillon (kortfilm); Crime et châtiment/Forbrydelse og straf; Club de femmes/Kvindeklubben. **57:** Donnez-moi ma chance; Arènes joyeuses. **59:** Secret professionnel/Når læger fristes; Vous n'avez rien à déclarer«; Rue des Prairies. **60:** Amours de Paris; La vérité/Sandheden; La menace; La française et l'amour/Den franske kvinde og kærligheden (epis. Le mariage/Ægteskabet). **61:** Amélie ou le temps d'aimer. **62:** L'education sentimentale; Les sept péchés capitaux=I sette peccati capitali (L'ira) (FR/IT) (dansk TV, 77). **64:** La vie conjugale/Vita coniugale/Han og hun (1: Jean-Marc; 2: Françoise) (FR/IT). **65:** La bonne occase. **66:** Le journal d'une femme en blanc; Safari diamants=Für eine handvoll Diamanten (FR/TY). **67:** Dacii=Les guerriers (RUM/FR). **68:** Le paria (FR/SP). **70:** Élise ou la vraie vie/'Elise eller det virkelige liv (FR/ALGIER); Thala = L'opium et la baton (ALGIER). **72:** Embassy/Mord i ambassaden (GB). **74:** Dis-moi que tu m'aimes; Les violons du bal=I violini del ballo (FR/IT). **77:** Le passé simple. (LØ)

NOIRET, Philippe (1.10.1931) – Fransk skuespiller. Projekt: Les coustaiasses. **Film:** (siden Filmens HHH, IV): **68:** The Assasination Bureau/Snigmords-bureauet (GB). **69:** Justine (USA); Topaz (USA); Mon oncle Benjamin; Clérambard. **70:** L'étalon; Les caprices des Marie = Portamo quello che hai e prediti quello che vuoi (FR/IT); A Room in Paris (GB?); Murphy's War/Murphy går i krig (GB). **71:** Time for loving = Le temps d'aimer (GB/FR); Siamo tutti in libertà provvisoria (IT); Les aveux les plus doux = Ricatto di un commissario di polizia a un giovane indiziato di reato (FR/IT); La vieille fille = La tardona/Pebermøen (FR/IT); La mandarine = La mandarina (FR/IT). **72:** Le trèfle à cinq feuilles; L'attentat = L'attentato = Das Attentat/Attentatet (FR/IT/BRD); Le serpent = Il serpento = Die Schlange/Spionkrigen (FR/IT/BRD). **73:** Poil de carotte; La grande bouffe = La grande abbuffata/Det store ædegilde (FR/IT); Les gaspards (BEL/FR). **74:** L'horloger de Saint-Paul; Un nuage entre les dents; Ne touchez pas à la femme blanche = Non toccare la donna bianca/Det store indianergilde (FR/IT); Le sécret. **75:** Le jeu avec le feu = Giochi di fuoco (FR/IT); Que la fête commence; Le vieux fusil = Das alte Gewehr/En mand søger hævn (FR/BRD); Amici miei/Mig og vennerne (IT); Il comme senso del pudore (IT). **76:** Monsieur Albert; Le juge et l'assasin; Une femme à sa fenetre Die Frau am Fenster (FR/IT/BRD). **77:** Le désert des tatares = Il deserto die tatari = Die tatarenwüste (FR/IT/BRD); Un taxi mauve; Le commisaire a de jolies menottes! La barricade du point du jour; Coup de foudre; Les filles de mes amis ont vingt ans. (PH)

OGIER, Bulle (1939) – Fransk skuespillerinde. Mødte i 1964 instruktøren Marc'O og sluttede sig til hans eksperimenterende teatergruppe, hvor hun blev elev sammen med bl.a. Pierre Clementi, Jean-Pierre Kalfon og Elisabeth Wiener. Her spillede hun i de følgende år med i collageprægede stykker som »Les play girls«, »Les bargasses« samt »Les idoles«, som senere blev filmatiseret. Debuterede på film hos Jacques → RIVETTE og fik internationalt gennembrud som fabriksarbejdersken Rosamunde i »La salamandre«. Vendte i 1970 tilbage til teatret som Ophelia i »Hamlet« s.m. Jean-Louis Trintignant. **Film:** **68:** L'amour fou; Pierre et Paul/Pierre og Paul; 48 heures d'amour; Les filous (kortfilm); Les idoles. **69:** Piège (kortfilm). et crac! (kortfilm); Paulina s'en va. **71:** Les stances à Sophie (FR/CAN); Out One; Rendez-vous à Bray (FR/BEL/TY); Aussi loin que mon enfance (kortfilm); La valée; La salamandre/Salamanderen (SCHW). **72:** Le charme discret de la bourgeoisie/Borgerskabets diskrete charme (FR/IT). **73:** Io e lui (IT/FR); »M« comme Mathieu (opt. 1970); George qui?; Le gang des otages/Quelli della banda beretta (FR/IT); Bel ordure; Un ange au paradis; Projection privée; La Paloma/Le temps d'un regard (FR/SCHW); Céline et Julie vont en bateau/Céline og Julie ta'r sig en tur (+ Co-Ma + Co-Dialot). **74:** Out One: Spectre (nedklippet version af Out One, 71). **75:** Mariage; Filles de feu; Flocons d'or; Un ange passe; En lykkelig skilsmisse = Un divorce heureux (DA/FR). **76:** Sérail; Jamais plus toujours; Maitresse; Duelle; Des journées entières dans les arbres. (TV)

OPHÜLS, Marcel (1.11.1927) – Instruktør. Født i Frankfurt am Main, søn af Max Ophüls. Forlod Tyskland i 1933 og rejste til Frankrig. I USA fra 1941-49, derefter tilbage til Frankrig. Har været assistent for John Huston, Anatole Litvak, Julien Duvivier og sin far. Har lavet adskillige TV-film i Frankrig, Tyskland, Schweiz og England, de fleste dokumentarfilm. **Litt.:** L'avant-Scène 1927-28. **Film:** **55:** Lola Montès/Lola Montès (Ass); **60:** Matisse ou le talent du bonheur (TV-kortfilm). **61:** L'amour à vingt ans/De unge elskende. Episode: L'amour Allemande (+ Ma). **63:** Peau de banane = Pelle de banana/Hævnen er Deres, Madame! (FR/IT) (+ Ma). **64:** Feu a volonté. **66-69:** Les dernières élections en Allemagne (TV-reportage); Munich ou la paix pour cent ans (TV-reportage); Das Pflichtmandat; La moisson de My-Lay; Clavigo; Faison un rêve; A la recherche de mon Amérique. **71:** Chagrin et la pieté/Nabohuset (FR/SCHW). **73:** A sense of loss (UK). **76:** The memory of justice/Erindringen om retfærdighed. (CH)

OURY, Gérard (29.4.1919) – Fransk instruktør. **Film** (siden Filmens HHH, IV): **71:** La folie des grandeurs/To skøre sjæle (FR/IT/SP/TY) (+ Co-Story + Co-Ma +Co-dialog). **73:** Les aventures de Rabbi Jacob/Det rabler for »Rabbi« Jacob (FR/IT) (+ Co-Story + Co-Ma). **77:** L'entourloupe; Et vive la liberté (Story). (TV)

Bulle Ogier.

PIALAT, Maurice (21.8.1925) – Fransk instruktør. Ville oprindelig være maler, udstillede 1945-47. Lavede amatørfilm siden 1951. 1955-56 skuespiller på scenen, i bl.a. »Julius Cæsar«, »Coriolan«, »Les albigeois«, »Maria Stuart«. Optagelserne til hans nyeste film »Les filles du faubourg« startet i 1966, men afbrudt og vides ikke genoptaget. Andre projekter: »Lou-Lou«, »Le sac des billes«, »Screw«. **Litt.:** Positif, 159, Maj 1974. **Film:** **51:** Isabelle aux dombes (KORTF, 16mm). **52:** Riviera du Brenta (KORTF, 16mm). **53:** Congres eucharistique diocesain (KORTF, 16mm). **57:** Drôles de bobines (KORTF, 16mm). **58:** L'ombre familière (KORTF, 16mm). **60:** Un américain (KORTF) (I-ass); L'amour sxiste (KORTF) (+ komm). **61:** Janine (KORTF). **62:** Coups de feu à 18 heures (KORTF) (- KI). **63:** Jardins d'Arabie (KORTF); Maitre Galip (KORTF); Un vieux (KORTF) (KI). **63-64:** Pehlivan (KORTF) (+ komm); Istanbul (KORTF); Byzance (KORTF) (alle 3 dele af TV-serie om Tyrkiet). **67:** L'enfance nue/Den nøgne barndom (+ Co-M). **69:** Village d'enfants (KORTF); Que la bête meure = Ucciderò un uomo/Dyret skal dø (FR/IT) (S). **71:** La maison du bois/Huset i skoven (TV-feuilleton) (+ Co-M + S). **72:** Nous ne vieillirons pas ensemble = L'amante giovane/Vi bli'r ikke gamle sammen (+ M + Bog). **74:** La gueule ouverte/Den åbne mund (+ M); Mes petites amoureuses (S). **76:** Les lolos de Lola (S). **77:** Les filles du faubourg (I prod). (PH)

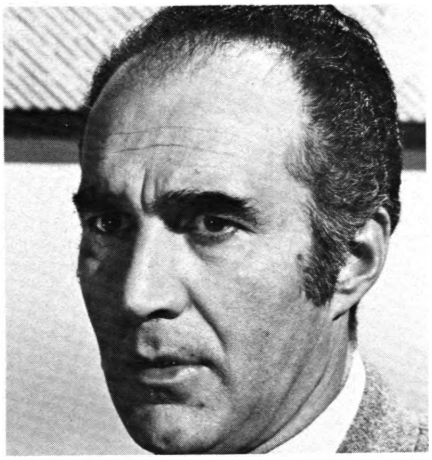

Michel Piccoli.

PICCOLI, Michel (27.12.1925) – Fransk skuespiller. Også aktiv i TV, bl.a. i Molières »Don Juan«. Projekter: La rêve du singe fou; Les coustayasses. **Litt.:** Michel Piccoli. Dialogues égoistes, Paris, 1976. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
45: Sortilèges/Nattens trolddom (statist). **61:** La chevelure (KORTF); Le rendez-vous de noël (KORTF). **62:** Fumée, historie et fantasie (KORTF). **64:** Paparazzi (KORTF). **65:** Café-Tabac (KORTF). **68:** La chamade/Forår, sommer og efterår (FR/IT); La voie lactée = La via lattea/Mælkevejen (FR/IT). **69:** Dillinger è morto (IT); Topaz (USA); L'invitata = L'invitée/Gæsten (IT/FR). **70:** Les choses de la vie = L'amante/Små ting i livet (FR/IT); L'invasione = L'invasion (IT/FR). **71:** Max et les ferrailleurs = Il commissario Pellissier/Max og Lily (FR/IT); La poudre d'escampette = Darsela a gambe/Den skøre flugt (FR/IT); La cagna = Liza (IT/FR); La décade prodigieuse = Dieci incredibili giorni/Ti dages frist (FR/IT); L'udienza (IT). **72:** Le charme discret de la bourgeoisie = Il fascino discreto della borghese/Borgerskabets diskrete charme (FR/IT); L'attentat = L'attentato = Das Attentat/Attentatet (FR/IT/BRD); César et Rosalie = È simpatico ma gli romperei il muso = Cesar und Rosalie/Mig eller David (FR/IT/BRD) (stemme). **73:** La femme en bleu/Kvinden i blåt (FR/IT); Themroc (+ Co-P); Les nocès rouges = L'amico di famiglia/Det blodrøde bryllup (FR/IT); La grande bouffe = La grande abbuffata/Det store ædegilde (FR/IT). Far West; Le banc de la désolation (TV-film). **74:** Le trio infernal = Trio infernale = Trio infernal/Trio infernal (FR/IT/BRD); Un amour de pluie = Male d'amore (FR/IT) (stemme); Vincent, François, Paul et les autres=Tre amici, le mogli e (affettuosamente) le altre/Som brødre... (FR/IT); Grandeur nature = Life Size/Naturlig størrelse (FR/IT/SP); Le fantôme de la liberté = Il fantasma della libertà/Frihedens spøgelse (FR/IT); Ne touchez pas à la femme blanche = Non toccare la donna bianca/Det store indianergilde (FR/IT); La main occulte. *75:* La faille = La smagliatura = Der dritte Grand (FR/IT/BRD); Leonor (FR/IT/SP) (+ Co-P); Sept morts sur ordonnance = Quartett Bestial = 7 muertos en Reims (FR/BRD/SP); Strauberg est là. **76:** La dernière femme = L'ultima donna/Den sidste kvinde (FR/IT); René la canne (FR/IT); F... comme Fairbanks; Mado (FR/IT/BRD); Todo Kodo (IT). **77:** La part du feu; Le beaujolais nouveau est arrivé; Les enfants gatés; L'imprecateur. (PH)

PINOTEAU, Claude (25.5.1925) – Fransk instruktør, født i Boulogne-sur-Seine. Broder til instruktøren Jack P. og skuespillerinden Arlette Méry. (Deres fader var instruktøren og producenten Lucien P., 1887-1963). 1941-48 arbejdede han som rekvisitør mm. Fra 1948 instruktørassistent og teknisk rådgiver for bl.a. Cocteau, Audry, Ophüls og → VERNEUIL. Radioproducer. Instruktørdebut 1960 med kortfilmen »Manureva«. Første spillefilm 1973. Han skal have været assistent på i alt 90 film, men hans credits 1961-73 har ikke kunnet verificeres. **Film:**
48: Les parents terribles (I-ass). **49:** Orph-ée/Kærlighedens mysterium (I-ass). **50:** Les enfants terribles (I-ass). **53:** Les compagnes de la nuit/Nattens ledsagere (I-ass); Le grand pavois (I-ass); Secrets d'alcôve/Sengen (epis. Riviera Express) (I-ass). **54:** Les amants du Tage/Nætter i Lisabon (I-ass). **55:** Les hommes en blanc/Landsbylægen (I-ass); Lola Montès (I-ass) (dansk TV, 75). **56:** La loi des rues /Gadernes lov (I-ass); La châtelaine du Liban/Orientens farlige kvinde (I-ass); Club de femmes/Kvindeklubben (I-ass); Jusqu'au dernier (I-ass). **57:** L'ami de la famille (I-ass); Escapade/Ring Pigalle 1010 (I-ass); Le triporteur/Skør i bolden (I-ass). **58:** Passager clandestin (I-ass); Houlà-houlà (I-ass); L'ambitieuse (I-ass). **59:** Robinson et le triporteur (I-ass); Le testament d'Orphée (tekn. rådg.). **60:** Crésus (tekn. rådg.); Manureva (+ Ma) (kortfilm). **61:** Tout l'or du monde/Gyldne tider (I-ass). **73:** Le silencieux/Afhopperen (+ Co-Ma). **74:** La gifle (+ Co-Ma). **76:** Le grand escogriffe (FR/IT) (+ Co.Ma). (LØ)

PISIER, Marie-France (1944) – Skuespillerinde. Født i Delat, Indokina. Studerede i Nice (filosofi) og har været tilknyttet MLF (den franske kvindebevægelse). Har haft flere »gennembrud« siden debut hos → TRUFFAUT i 1961, men synes nu at have slået sit navn fast. **Film:**
61: L'amour à vingt ans/De unge elskende Episode: Le premier amour; Qui ose nous accuser?. **62:** Humour et France. **63:** La mort d'un tueur; Les amoureux du »France«. **64:** La ragazze di buona famiglia = Les saintes-Nitouches/Sex og brillianter (IT/FR); Il gioco degli innamorati; Les yeux cernés (FR/IT); Le vampire de Düsseldorf. **66:** Trans-Europ Express/Piger i lænker. **67:** L'écume de jours. **69:** Nous n'irons plus au bois; Baisers volées/Stjålne kys;

Marie-France Pisier

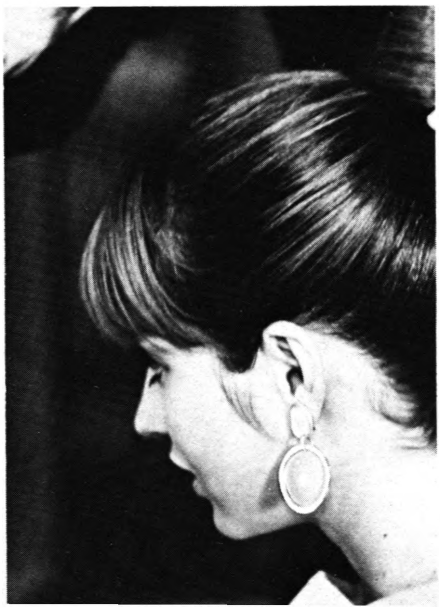

Paulina s'en va. **71:** Le journal d'un suciedé. **72:** Féminin, féminin. **74:** Le fantôme de la liberté/Frihedens spøgelse; Céline et Julie vont en bateau/Celine og Julie ta'r sig en tur (+ Co-Ma). **75:** Le gens de Mogador (TV-film); Cousin, cousine/Fætter og kusine; Souvenirs d'en France. **76:** Sérail; Barocco; The Other Side of Midnight (US). **77:** Le corps de mon ennemi/Jeg vil se blod; Les apprentis sorcier. (CH)

POLITOFF, Haydée (25.5.1946) – Fransk skuespillerinde. Et år på tegneskole. Fast skribent ved modebladet Marie Claire, lejlighedsvis også i Lui og Noir et blanc. Ansat og fyret som sekretær for J.G. Albicocca. Agent for ejendomsmægler i Spanien. Opdaget under en middag af Eric → ROHMER, der opbyggede sin film »La collectioneuse« omkring hendes personlighed. **Film:**
67: La collectioneuse/Nymfomanen; Ne jouez pas avec les martines. **68:** Les jeunes loups = I giovani lupi (FR/IT); L'eta del malessere (IT). **69:** Interrabang (IT); Scacco alla regina (IT/BRD); Bora-Bora (IT/FR). **71:** Il delitto del diavolo = Les sorciéres du bord du lac (IT/FR). **72:** La vergine di Bali (IT); Ettore lo Fusto (IT/FR/SP); L'amour, l'après-midi/Kærlighed om eftermiddagen. **73:** L'altra faccia del padrino (FR/IT). **75:** The Human Factor/Terror-hævneren. (PH)

POLLET, Jean-Daniel (20-6-1936) – Fransk instruktør, født i Paris. Begyndte med 2 amatørfilm i 16 mm (ikke fuldendt). Instruktørdebut 1959 med den korte »Pourvu qu'on ait l'ivresse« som han lavede mens han var fotograf i hæren. Flere af hans kortfilm er blevet præmieret på festivals. »Méditerranée« (63) betragtes som et hovedværk inden for fransk avantgardefilm. I lighed med Philippe → GARREL har kun få af hans film været i kommerciel distrubution. Han er påvirket af Godard og »le nouveau roman«. Har brugt skuespilleren Claude Melki i mange af sine film. Omkring 1960 arbejdede han med industrifilm og lavede senere på TV 10-12 udsendelser til serien »Dim Dam Dom« samt en udsendelse om den græske forfatter Kazantzakis. Projekt: »La femme de ma vie«. **Litt.:** Cahiers du Cinéma 204, sept. 68; Image et Son 232, nov. 69; 'Ecran 46, apr. 76. **Film:**
46: Pourvu qu'on ait l'ivresse/I den syvende himmel. **59-60:** La ligne de mire (ikke udsendt). **60:** Seveste (kortfilm). **61:** Gala (kortfilm). **63:** Méditerranée (kortfilm). **64:** Bassae (kortfilm). **65:** Paris vu par... (epis. Rue Saint-Denis); Une balle au coeur (+ Co-Ma). **66:** Les morutiers (+ Ma) (kortfilm); Le horla. **68:** L'amour c'est gai, l'amour c'est triste (+ Co-Ma) (uds. 71); Tu imagines, Robinson (+ Co-Ma). **71:** Le maître du temps (+ Ma). **72:** Le sang. **74:** L'ordre; Les autres (P). **76:** L'acrobate (+ Co-Ma). (LØ)

RABIER, Jean (21.4.1927) – Fransk fotograf. Først industriel designer, siden på Conservatorie des Arts et Métiers. Første filmarbejde 1948 som F-ass. på »Les paysans noirs«. 1951-52 kameramand på flere læge-kortfilm fra Afrika. 1952 for første gang assistent for Henri → DECAË. Også ass. for Decaë på → CHABROLs første film, og da Decaë var kontraktligt forhindret i at fotografere »Les godelureaux«, gjorde Chabrol ham til cheffotograf. **Film:**
48: Les paysans noirs (F-ass). **51:** L'éveil du monde (KORTF) (Co-F); Okoume

(KORTF) (Co-F); Trains sans fumée (KORTF) (Co-F); La grande case (KORTF) (Co-F); Palmes (KORTF) (Co-F. **52:** Voila nous (KORTF) (Co-F); L'or des Pharaons (F-ass); Crevecoeur (F-ass). **55:** Les araignées rouges (KORTF) (Co-F); La banque (KORTF); La carcocapse des pommes (KORTF) (Co-F); Le cercle enchenté (KORTF) (Co-F); Le débroussaillage chimique (KORTF) (Co-F); L'homme notre ami (KORTF) (Co-F); Les pucerons (KORTF) (Co-F); La tavelure du pommier et du poirier (KORTF) (Co-F); La tordeuse orientale (KORTF) (Co-F); Les vers de la grappe (KORTF) (Co-F); La vie au moyen age (KORTF). **56:** Israël terre retrouvée (KORTF) (Co-F); Propre à rien (KORTF) (Co-F). **57:** Robinson (KORTF) (Co-F); Millet et son temps (KORTF); S.O.S. Noronha (F-ass). **58:** Le château du passé (KORTF) (Co-F); Le beau Serge/Vennerne (F-ass); Les cousins/Fætrene (F-ass). **59:** Les quatre cent coups/Ung flugt (F-ass); À double tour = A doppia mandata/Elskerinden (FR/IT). (F-ass); Plein soleil = In pieno sole/Kun solen var vidne (FR/IT) (F-ass); Les amants/De elskende (F-ass). **60:** Les bonnes femmes = Donne facili/De søde piger (FR/IT) (F-ass); Mille villages (KORTF) (Co-F); Soleils (KORTF) (Co-F). **61:** Léon Morin, prêtre (F-ass); Orchestre et diamants (KORTF); Six petites bougies (KORTF); Les godelureaux (FR/IT); Les sept péchés capiteaux = I sette peccati capitali/De syv dødssynder, epis. L'avarice = L'avarizia/Gerrigheden (FR/IT); Cléo de 5 à 7/Cleo fra 5 til 7. **62:** La dormeuse (KORTF) (Co-F); L'oeil du malin; **O**phélia; Landru/Er det synd at myrde kvinder? (FR/IT); **R**oGoPaG, spis. Il nuovo mondo; La baie des anges/Englebugten. **63:** Peau de banane = Pelle de banana/Hævnen er Deres, madame (FR/IT); Les plus belles escroqueries du monde = Le più belle truffe del mondo, epis. L'homme qui vendit le tour Eiffel = L'uomo che vendette la torre Eiffel (FR/IT/HOL/JAP). **64:** Les parapluies de Cherbourg = Die Regenschirme von Cherbourg/Pigen med paraplyerne (FR/BRD); Le tigre aime la chair fraîche = La tigre ama la carne fresca/Tigeren elsker frisk kød (FR/IT); Les îles enchantées (FR/PORT). **65:** Paris vu par..., epis. La Muette; Marie Chantal contre le Dr. Kah = Marie Chantal contro il Dr. Kah = Karie Chantal contra el Dr. Kah/Den blå panter (FR/IT/SP/MAROK); Le tigre se parfume à la dynamite = La tigre profumata alla dinamita = El tigre se perfuma con dinamita/Tigeren parfumerer sig med dynamit (FR/IT/SP). **66:** La ligne de démarcation/Grænsefloden (FR/IT). **67:** Un idiot à Paris; Le scandale = The Champagne Murders/Champagnemordet; La route de Corinthe = Criminal story/Farlig vej til Korinth (FR/IT/GR); La petite virtue. **68:** Les biches = Le cerbiatte/Veninderne (FR/IT). **69:** La femme infidèle = Stephane una moglie infidele/Den utro hustru (FR/IT); Que la bête meure = Ucciderò un uomo/Dyret skal dø (FR/IT). **70:** Le boucher = Il tagliagole/Slagteren (FR/IT); La rupture = All'ombra del delitto/Terror (FR/BEL/IT). **71:** Juste avant la nuit/Lige før natten; La décade prodigieuse = Dieci incredibili giorni/Ti dages frist (FR/IT). **72:** Docteur Popaul = Trappola per un lupo/Doktor Popaul (FRIT). **73:** Les noces rouges = L'amico di famiglia/Det blodrøde bryllup (FR/IT); Le banc de la décolation (TV-film); De Grey (TV-film). **74:** Nada/Rød som blod (FR/IT); Monsieur Bébé (TV-film); Les gens de l'été (TV-film); Une invitation à la chasse (TV-film); Nul n'est parfait (TV-film). **75:** Une partie de plaisir (FR/IT); Les innocents aux mains sales = Gli innocenti dalle mani sporche = Die unschuldigen mit den schmutzigen Hände/Morderkabalen (FR/IT/BRD). **76:** Les magiciens = Profezia per un delitto (FR/IT/BRD); Folies bourgeoises = Twist = Die verrückten Reichen/Sidespring (FR/IT/BRD); Alice ou la dernière fuge. **77:** Liens de sang = Blood Relatives (FR/CAN). (PH)

RAPPENAU, Jean-Paul (8.4.1932) – Fransk instruktør, født i Auxerre. Jurastudier. 1952-55 instruktørassistent for Raymond Bernard, Georges Lacombe og Jean Dréville. 1955-57 instruktørassistent og senere produktionsleder på kortfilm af Edouard Molinaro og René Lucot. Arbejdede i 1959 på manus til »Les trois mousquetaires« sammen med Jacques Becker (afbrudt ved dennes død). **Film** (siden Filmens HHH, IV + tilføjelser):
56: Les biens de ce monde (kortfilm); Appelez le 17 (kortfilm). **57:** Entre la terre et le ciel (kortfilm) (Ma). **58:** Six mois plus tard (kortfilm); Chemin de lumière (kortfilm). **65:** La fabuleuse aventure de Marco Polo/Le meravigloise avventure di Marco Polo (FR/IT/JUG/R.A.U./AFGH) (Co-Ma). **71:** Les mariés de l'an deux/Knald, fald og revolution (FR/RUM) (+ Ma). **75:** Le sauvage/Vildmanden (+ Co-Ma). (LØ)

REICHENBACH, François (3.7.1924) – Fransk instruktør. Alle filmene er dokumentarfilm under en eller anden form (Reportage, cinéma vérité, etc). Nedenfor anførte film er kortfilm, hvor intet andet er nævnt. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
68: Musique en méditeranée. **69:** Rubinstein ou l'amour de la vie/Kærlighed til livet (LANG); L'indiscret (LANG); Christian Dior; Festival dans le désert; Vichy 1969; Violence sur Houston; Sheriff-brigade des mineurs; Parfums revillon; Israël; Musique indienne au Mexique. **70:** Les nouveaux Christs; Spécial Neuilly. **71:** Medicin Ball Caravan = We have come for your Daughters/We have come for your daughters (USA) (LANG); Yehudi Menuhin, chemin de lumière; Plein ciel; Johnny Days = J'ai tout donné (LANG). **73:** Le hold up au crayon (LANG); Mon amie Sylvie (TV-film); Les mains du futur; La raison du plus fou (LANG); Jours de France; À Monaco (LANG); Rhone poulenc. **74:** Vérités et mensonges = F for Fake/F for fup (FR/Y/IRAN) (S); Entends-tu les chiens aboyer? (LANG); France par essences (En række reklamefilm); Cogedim. **75:** Le district; Rolland Garros; Le petit cirque mexicain (TV-film); Letters de Paris et d'ailleurs (TV-serie). **76:** Sex O'clock, USA (LANG); France inconnue (TV-serie); Monzon; Situation du short français; Passion au Guatemala. **77:** Pelé (LANG). (PH)

RENOIR, Claude (4.12.1913) – Fransk Fotograf. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: The Madwoman of Chaillot/Den gale fra Chaillot (ENG) (Co-F). **70:** The Adventurers/De smukke og de voldsomme (USA); La dame dans l'auto avec des lunettes et un fusil/Damen i bilen med briller og gevær (FR/ENG). **71:** The Horsemen/De vilde ryttere (USA) (Co-F); Le casse/Kuppet (FR/IT); Les mariés de l'an deux/Knald, fald og revolution (FR/IT/RUM). **72:** Le tueur/Dræberen. **73:** Paul et Michele (FR/ENG); Le Serpent/Spionkrigen (FR/IT/TY); L'impossible objet = Questo impossibile oggetto (FR/IT) (Co-F). **74:** On n'est pas sérieux quand on a 17 ans. **75:** French Connection II/French connection No. 2 (USA); La traque; Docteur Francoise Galland /Un (R). **76:** Calmos; Hellé; L'aile ou la cuisse/Guf a la carte (Co-F); La femme fid/èle. **77:** L'animal! Attention les enfants regardent; The spy who loved me/Spionen der elskede mig (ENG). (CH)

RESNAIS, Alain (3.6.1922) – Fransk instruktør. Bogen »Répérages« illustrerer instruktørens arbejdsmetode med på forhånd at fotografere potentielle locations i stillbilleder. Projekter: La quarantaine; Mon oncle d'amerique; Film om Marquis de Sade. **Litt.:** Roy Armes: The Cinema of Alain Resnais, London, 1968. Paolo Bertette: Alain Resnais, Firenze, 1976. Alain Resnais & Jorge Semprun: Répérages, Paris, 1974. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
73: L'an Ol (Co-I) (Kollektiv film). **74:** Stavisky = Stavisky, il grande truffatore (FR/IT). **76:** **P**rovidence (FR/SCHW). (PH)

RIVETTE, Jacques (1.3.1928) – Fransk instruktør. Hans nyeste projekt »Les filles du feu« omfatter 4 selvstændige film. »Out 1« har en spilletid på 12 timer og 40 min, såvidt vides rekorden for en spillefilm. »Out 1 – spectre« er en bearbejdet version på »kun« 4 timer og 12 min. Projekt: Les filles fu feu. **Litt.:** J. Monaco: The New Wave, New York, 1976. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
70: Out 1 (Co-I + Co-M). **73:** Out 1 – spectre (Co-I + Co-M). **74:** Céline et Julie vont en bâteau/Celine og Julie ta'r sig en tur (+ Co-M). (PH)

ROBBE-GRILLET, Alain (18.8.1922) – Fransk instruktør, født i Brest. Udgav 1970 romanen »Projet pour une révolution à New York«. Medarbejder på David Hamilton's værker »Rêves de jeunes filles« (71) og »Autres rêves de jeunes filles« (72). Kommende film: »Piège à fourrure«. **Litt.:** André Gardies: Alain Robbe-Grillet. Paris, 72; Filmmakers Newsletter vol. 9, nr. 9, juli 76; 'Etudes Cinématographiques 100-103, 74. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
70: L''Eden et après (FR/TJEKK) (+ Ma). **71:** Na pris les dés (TV). **72:** Les gommes (BELG/FR) (roman). **74:** Glissements progressifs du plaisir (+ Ma + S). **75:** Le jeu avec le feu/Giochi di fuoco (FR/IT) (+ Ma). (LØ)

ROBERT, Yves (19.6.1920) – Instruktør og skuespiller. Født i Saumur, Grénier-Hussenot Trop. Startede som komiker i forskellige cabaret'er og music halls og optrådte både i film og på teater fra slutningen af 40'erne. Kortfilm-debut som instruktør i 1951 og tre år senere lavede han sin første langfilm. Kun få af hans film har været vist hjerhjemme, men som skuespiller huskes han måske især for »Sikken far, sikken søn« og som instruktør for »Skyg den høje lyse med den sorte sko«. Han skriver ofte manuskript til samt spiller mindre roller i sine egne film. **Film:**
48: Le dieux du dimanche (S). **49:** Le parfum de la dame en noir (S). **50:** Bibi Fricotin (S); Le tampon du capiston (S); Juliette ou le clé des songes (S); Trois télegrammes (S). **51:** Deux sous de violettes/Pigen Therese 16 år alene i Paris (S); Les bonnes manières (I) (kortfilm); La rose rouge (S). **52:** Suivez cet homme (S). **53:** Virgile (S). **54:** Les hommes ne pensent qu'a ça (I + Co-Ma); Escalier de service (S); Futures vedettes (S). **55:** Les grandes manoeuvres/Den store manøvre (S); Les mauvaises

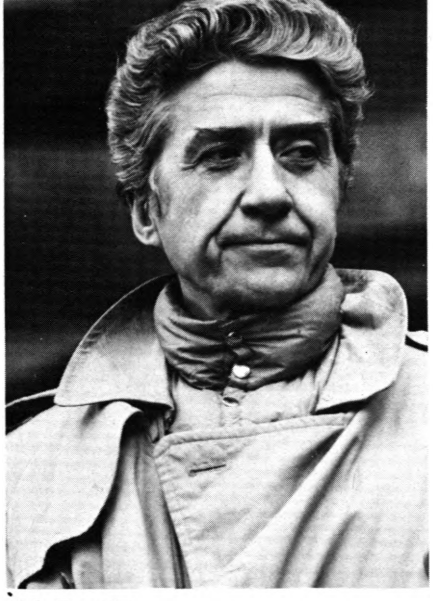

Alain Resnais.

rencontres/Ung i Paris (S). **56:** Les truands/Lommetyvenes konge (S); Folies-Bergère/Slagsmål i Folies Bergère (S); Bonjour sourire (Co-Ma). **57:** La terreur des dames (S); Ni vu, ni connu (I + Co-Ma). **58:** Les femmes sont marrantes (S); Le petit prof' (S). **59:** Arsène Lupin et la toison d'or (I + Co-Ma + S); Signe Arsène Lupin (FR/IT) (I + Co-Ma + S); La famille Fenouillard (I + Co-Ma + S). **60:** La jument verte (S). **61:** La française et l'amour (S); La guerre des boutons/Hænderne op eller hukserne ned (I + Co-P + Co-Ma). **63:** Rébert et l'omnibus (I + Co-Ma + S). **64:** Les copains (I + Co-Ma). **65:** Monnaie de singe (FR/SP/IT) (I). **67:** Le Mois le plus beau; I sette falsari (IT) (I); Alexandre le bienheureux/Længe leve dovenskaben (I + Co-Ma + Co-P). **69:** Clérambard (I + Co-Ma + S); Pierre et Paul/Pierre og Paul (Co-P). **70:** Le voyou/Frækkert (S); Le cinéma de papa/Sikken far, sikken søn (S). **71:** Le cancre Les malheurs d'Alfred (I + Co-Ma + S). **72:** Absences repétées (S); La Raison du plus fort est tonnours la me'lleure (S). Le viager (S); Chère Louise/Kære Louise (S) (FR/IT); Le grand blond avec une chaussure noire/Skyg den høje lyse med den sorte sko (I+ Co-Ma + Co-P + S). **73:** Salut l'artiste (FR/IT) (I + Co-Ma); La grande Paulette (S). **74:** Le retour du grand blond (I + Co-Ma + Co-P + S). **75:** Le petit Marcel (S); Section Spéciale = L'affare della sezione speciale (FR/IT) (S). **76:** Un éléphant ça trompe énormément/Hvordan man narrer sin kone... og slipper skidt fra det! (I + Co-Ma + Co-P). **77:** Molière ou la vie d'un honnête homme (S); Nous irons tous à Paradis (I + Co-Ma). (CH)

ROCHEFORT, Jean (1930) – Fransk skuespiller. Studerede ved konservatoriet i Paris sm. m. bl.a. Jean-Paul Belmondo. Scenedebut 1949 i »Pygmalion«. Flere sceneroller sideløbende m. filmarbejdet. Projekt: Mourir de vire. **Film:**
57: Rencontre à Paris. **58:** Une balle dans le canon. **59:** 20000 lieues sur la terre = Leon Garros is čet druga (FR/JUG). **60:** Capitaine Fracasse = Capitan Fracassa/Med krydsede klinger (FR/IT). **61:** Cartouche/Cartouche, Frankrigs Robin Hood (FR/IT). **62:** Le soleil dans l'oeil/Med solen i øjnene; Le masque de fer = L'uomo dalla mascera di ferro/Manden med jernmasken (FR/IT); Fort du fou. **63:** Symphonie pour un massacre = Sinfonia per un massacre (FR/IT); La porteuse du pain = La portatrice di pane (FR/IT); Du grabuge chez les veuves = Strano voglia di una vedova (FR/IT); La foire aux cancres. **64:** Les pieds nickeles; Angélique, marquise des anges = Angelica/Angelique (FR/IT/SP/BRD); Les belles familles. **65:** Les tribulations d'un chinois en chine = L'uomo di Hongkong/Ih du store kineser (FR/IT); Merveilleuse Angélique = La mervigliosa Angelica = Angelique II/Angeliques hævn (FR/IT/BRD). **66:** Angélique et le roi = Angelica e il re = Angelique und der König/Angelique og kongen (FR/IT/BRD); Les dimanches de la vie = Qui êtes-vous, Polly Magoo?; À coeur joie = Two Weeks in September/Elsk mig altid (FR/GB). **67:** Ne jouez pas avec les martiens. **68:** Pour un amour lointain; Le diable par la queue = Non tirate la diavolo per la coda/Tag' fanden i halen (FR/IT). **70:** Le temps de mourir; La liberté en croupe; Céleste. **71:** L-oeuf. **72:** Les feux de la chandeleur; Le grand blond avec une chaussure noire/Skyg den høje lyse med den sorte sko; L'héritier = L'erede/Playboy-arvingen (FR/IT). **73:** Le complot; Bel ordure; Salut, l'artiste (FR/IT); Dio, sei un padreterno (IT); Rosinne (KORTF) (I); Facile, tres, tres facile (KORTF) (I). **74:** L'horloger de Saint-Paul; Mio dio, come sone caduto in basso/Den skønne uskyld (IT); Johnny le flingueur; Comment réussir quand on est con et pleurnichard; Le fantôme de la liberté = Il fantasma della libertà/Frihedens spøgelse)FR/IT); Isabelle devant le désir (BEL/FR); Le retour du grand blond. **75:** T'es fou, Marcel = Hommage irrespectueux comme tous les hommages (KORTF) (+ I); Les innocents aux mains sales = Gli innocente dalle mani sporche = Die Unschuldigen mit den schmutzigen Hände/Morderkabalen (FR/IT/BRD); Que la fête commence; Un divorce heureux = En lykkelig skilsmisse (FR/DA). **76:** Les WC étaient fermés de l'interieur; Calmos; Les magiciens = Profezia per un delitto (FR/IT/BRD); Le diable dans la boite; Un éléphant ça trompe énormement/Hvordan man narrer sin kone... og slipper skidt fra det!. **77:** Le crabe-tambour; Nous irons tous au paradis; L'imprecateur. (PH)

ROHMER, Eric (4.4.1920) – Fransk instruktør. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
68: La fermière de Montfaucon (kortfilm). **69:** Ma nuit che Maud/Min nat med Maud (+ Ma). **70:** Le genou de Claire/Claires knæ (+ Ma). **72:** L'amour l'après-midi/Kærlighed om eftermiddagen (+ Ma). **74:** Femmes au soleil (Konsulent). **76:** La Marquise d'O = Die Marquise von O.../Marquise von O... (FR/TY) (+ Ma + S). **77:** Percenal le gallois (+ Ma). (CH)

RONET, Maurice (13.4.1927) – Fransk skuespiller. **Film** (efter Filmens HHH, IV):
70: Splendori e miserie di Madame Royal (IT); Qui (FR/IT); La modification. **71:** Un peu, beaucoup, passionnement; Raphaël ou le débauché; L'odeur des fauves (FR/IT); La maison sous les arbres/Huset under træerne. **72:** Il diavolo nel cervello (IT); La chambre rouge (BEL); Les galets d'etretat. **73:** La seduzione (IT); Don Juan '73 = Una donna come me – Don Juan '73/Don Juan 1973 eller Hvis Don Juan var en kvinde (FR/IT); Sans sommation = Clan del quartiere latino (FR/IT/TY); L'affaire Crazy Capo; Vers l'île des dragons (I + M). (kortfilm). **74:** Le cri du coeur; Marseilles Contract = Marseille contract – A quoi servent les amis?/Marseille Contract (ENG/FR). **75:** La messe dorée = Nella profonda luce die sensi (FR/IT); Seul le vent connait la réponse (FR/TY); Oh! Mia bella matrigna (IT); Bis zur bitteren Neige (TY). **76:** Nous sommes tous des marionettes; Nuit d'or. **77:** Madame Claude/Hos Madame Claude; Emmenez-moi au Ritz. (TV)

ROUCH, Jean (31.5.1917) – Fransk instruktør, født i Paris. En forberedt fortsættelse af »Petit à petit« betitlet »Grand à grand« eller »Les testicules du Hibou« blev opgivet. Projekt: »L.V.V.D.« (»La vie vu de dos«) om polygamiproblemer. **Litt.:** 'Ecran 56, mar. 77; Cinéma 160, nov. 71; Image et Son 249, apr. 71. **Film** (siden Filmens HHH, IV + tilføjelser):
56-58: Baby Chana (kortfilm). **60:** Le Niger, Jeune république (CAN) (ass) (kortfilm). **61:** Les ballets du Niger (kortfilm). **62:** Les fêtes de l'indépendance (NIGER/FR) (kortfilm). **63:** Sakpata (Co-I) (kortfilm). **64:** Le tambour des Dogons (kortfilm); Batteries Dogons, éléments pour une étude des rhytmes (Co-I) (kortfilm). **65:** Tambours et violons des chasseurs Songhay (kortfilm); Alpha noir (kortfilm); Festival (kortfilm). **66:** La guombé des jeunes noceurs; Sxpo 1900 (speaker) (kortfilm). **67-68:** Sighi (kortfilm). **69-71:** Architecture à Ayorou; Simiri; Yantala; Tourou; Porto Novo; Dongo (alle kortfilm, i samarb. m. Germaine Dieterlen). **70:** Un lion nommé l'américain (kortfilm). **71:** Petit à petit (+ Ma + F) (opt. 68-70; uds. i 2 versioner: 96 min. & 4 ½ t.). **73:** L'an ol (Co-I). **76:** Chantons sous l'occupation (F). **77:** Cocorico! Monsieur Poulet (FR/NIGER) (Co-I + F). (LØ)

ROULLET, Serge (1926) – Fransk instruktør. Afbrød 1947 jura-studium, tog til USA, hvor han mødte Flaherty og var ass. for Hans Richter. 1948 i Israel som filmfotograf. Skrev i tidsskriftet »La revue du cinéma«. Debutkortfilmen »Viennent les jours« blev prisbelønnet i Venedig 1960. Spillefilmdebut 1967 med Sartre-filmatisering. **Litt.:** Kosmorama 101, Februar 1971. **Film:** Ce siècle à 50 ans (KORTF) (Co-M). **60:** Viennent les jours (KORTF) (+ Co-M). **61:** Sillages (KORTF); André Maurois et André Jeanson (KORTF); La France à grand spectacle (KORTF). **62:** Le procès de Jeanne d'Arc (I-ass). **67:** Le mur (+ Co-M). **69:** Benito Cereno (FR/IT/BRA) (+ M). **71:** Jupiter (Tekn. rådg.). **73:** La fille à l'envers (+ Co-M + P). (PH)

ROZIER, Jacques (10-11-1926) – Fransk instruktør. Fortrinsvis i TV. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
70: Du côte d'orouet (+ Co-Ma); Chichifrichi (+ Ma). **74:** Les naufrages de l'ile de la tortue (+ Ma). (CH)

SANDA, Dominique (11.3.1951) – Fransk skuespillerinde. Født i Paris. Gift med skuespilleren Christian Marquand. Voksede op i et borgerligt, katolsk miljø og blev af forældrene tvunget til at uddanne sig til indendørsarkitekt. Gjorde oprør som 17-årig og blev en meget anvendt fotomodel, bl.a. som cover-girl på magasierne Vogue og Glamour. I 1969 blev hun introduceret for Robert → BRESSON, der uden screen-test gav hende hovedrollen i »Une femme douce«. Hendes »gådefulde« image blev siden udnyttet af Bertolucci i »Il conformista«, der blev hendes gennembrud som skuespillerinde. Projekt: »Anouchka« (77). **Litt.:** José-Luis de Vilallonga: Fold gotha, Paris 1972. **Film:**
69: Une femme douce/Barnebruden. **70:**

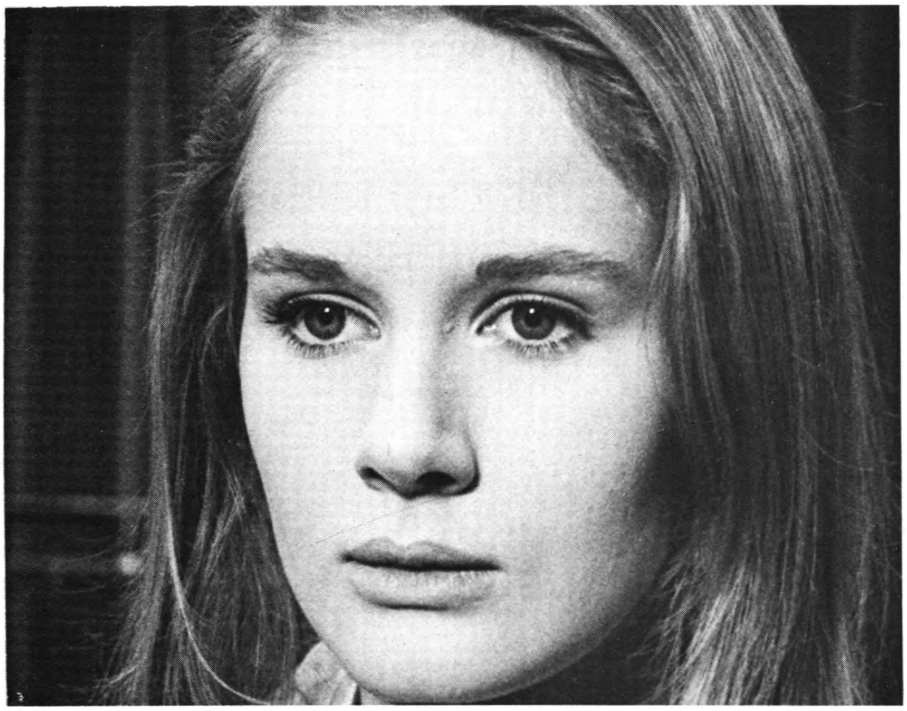

Dominique Sanda.

Erste Liebe (SCHW/TY); Il conformista/Medløberen (IT/FR/TY); Il giardino dei Finzi Contini/Den forbudte have (IT). **71:** Sans mobile apparant/Mord uden motiv; La notte dei fiori (IT). **73:** L'impossible objet (FR/IT); The Mackintosh Man/Med ryggen mod muren (ENG). **74:** Gruppo di famiglia in un interno = Violence et passion/Vold og lidenskab (IT/FR). **75:** Steppenwolf (USA); Novecento/1900 1. & 2. del (IT/FR). **76:** L'eredità Ferramonti (IT). **77:** Al di là del bene e del male/Au dela du bein et du mal (IT/FR/TY); Le berceau de cristal. (TV)

SARDE, Philippe (ca. 1947) – Fransk komponist. Studerede klaver hos Odette Delamarc og komposition/harmonilære hos Noël Gallon. Mødte Claude → SAUTET i 1969 og debuterede med »Les choses de la vie«. Sarde har siden været en af de mest efterspurgte fr. filmkomponister. Af TV-arbejde kan nævnes: »La confession d'un enfant de siècle« samt titelmusik til »L'homme en question« (uddrag af »César et Rosalie«). Modtog 1977 en César for musikken til »Basin« af Bertrand Tavernier. **Litt.:** Cinema Francais 13, 1977. **Vilm: 70:** Les choses de la vie = L'amante/Små ting i livet; La liberté en croupe; Sortie de secours. **71:** Le chat = L'implacabile uomo di Saint-Germain/Katten (FR/IT); La veuve Couderc; Max et les ferrailleurs = Il comemissario Pellisier/Max og Lily (FR/IT). **72:** Hellé; Le droit d'aimer; Liza = La cagna (FR/IT); César et Rosalie = È simpatico, ma gli romperei il muso/Mig eller David (FR/IT). **73:** Les corps célestes (FR/CAN); La grande abbuffata = La grande bouffe/Det store ædegilde (IT/FR); Touche pas à la femme blanche = Non toccare la donna bianca/Det store indianergilde (FR/IT); Le train = Noi due senza domani/Flugten til friheden (FR/IT); La valise/Skyd hellere med mig; Le mariage à la mode; Deux hommes dans la ville = Due contro la città (FR/IT); Charlie et ses deux nénettes. **74:** Lancelot du Lac = Lancillotto e Ginevera (FR/IT); En lykkelig skilsmisse = Un divorce heureux (DA/FR); Dorothéa; Les seins de glace = Esecutore oltre la legge/Den mystiske skønhed (FR/IT); Vincent, Francois, Paul et les autres = Tre amici, le mogli e (affettuosamente) le altre/Som brødre (FR/IT); L'horloger de Saint-Paul; Souveniers d'en France; La race des seigneurs = L'arrivista (FR/IT). **75:** Sept morts sur ordonnance (FR/SP/TY); Folle à tuer; Un sac de billes; La cage; Pas de problème!; Les galettes de Pont-Aven; Le juge et l'assassin; La dernière femme/Den sidste kvinde (FR/IT); Adieu Poulet. **76:** On aura tout vu; Le locataire/Den nye lejer; Marie-Poupée; Mado. **77:** Barocco; Le juge Fayard dit »Le Shériff«; Un taxi mauve; Le diable probablement; Violette et Francois; Des enfants gâtés; Comme la lune; Le crabe tambolin. (TV)

SAUTET, Claude (23.2.1924) – Fransk instruktør. Gik på École des Arts Décoratifs med henblik på maleri og skulptur. Musikkritiker ved Combat. 1946-48 på → IDHEC. Derefter I-ass for flere instruktører: André Cerf, Jean Devaivre, Georges → FRANJU, Pierre Montazel, Guy Lefranc, Carlo Rim, Yves → ROBERT. Instr.début 1960. **Litt.:** Kosmorama 127, efterår 1975. Projekt: Histoire simple. **Film:**
58: Le fauve est lâche (I-ass + Co-M); Les yeux sans visage = Occhi senza volto/Øjne uden ansigt (FR/IT) (I-ass + Co-M). **60:** Classe tous risques = Asfalto che scotta/Farlig for samfundet = Røveri på åben gade (FR/IT) (+ Co-M). **63:** Peau de banane = Pelle di banana/Hævnen er Deres, madame! (FR/IT) (Co-M); Symphonie pour un massacre = Sinfinia per un massacre (FR/IT); Maigret voit rouge = Maigret e i gangsters/Maigret ser rødt (FR/IT). **64:** Altitude 8.625 (KORTF) (F). **65:** L'arme /a gauche = Corpo a corpo = Armas para el caribe/Smuglerbandens sidste kamp (FR/IT/SP); La vie de château/Livet på slottet (Co-M). **66:** Mise à sac = Una notte per cinque rapine/En ny plyndres (FR/IT) (Co.M). **67:** Le voleur = Il ladro di Parigi/Tyven fra Paris (FR/IT) (Co-M); Le soleil des voyous = Il più grande colpo del secolo/Professionel bankrøver (FR/IT) (Co-M). **68:** La chamade/Forår, sommer og efterår (FR/IT) (Co-M); Le diable par la queue = Non tirate il diavolo per la coda/Tag' fanden i halen (FR/IT) (Co-M). **70:** Borsalino (FR/IT) (Co-M); Les choses de la vie = L'amante/Små ting i livet (FR/IT) (+ Co-M). **71:** Les mariés de l'an II = Gli sposati dell'anno secondo/Knald, fald og revolution (FR/IT/RUM) (Co-M); Max et les ferrailleurs = Il commissario Pellisier/Max og Lily (+ Co-M). **72:** César et Rosalie = È simpatico, ma gli romperei il muso = Cesar und Rosalie/Mig eller David (FR/IT/BRD) (+ Co-M). **74:** Vincent, François, Paul et les autres = Tre amici, le moglie e (affettuosamente) le altre/Som brødre... (FR/IT (+ Co-M). **76:** Mado (FR/IT/BRD) (+ Co-M). **77:** La majorité silencieuse (S). (PH)

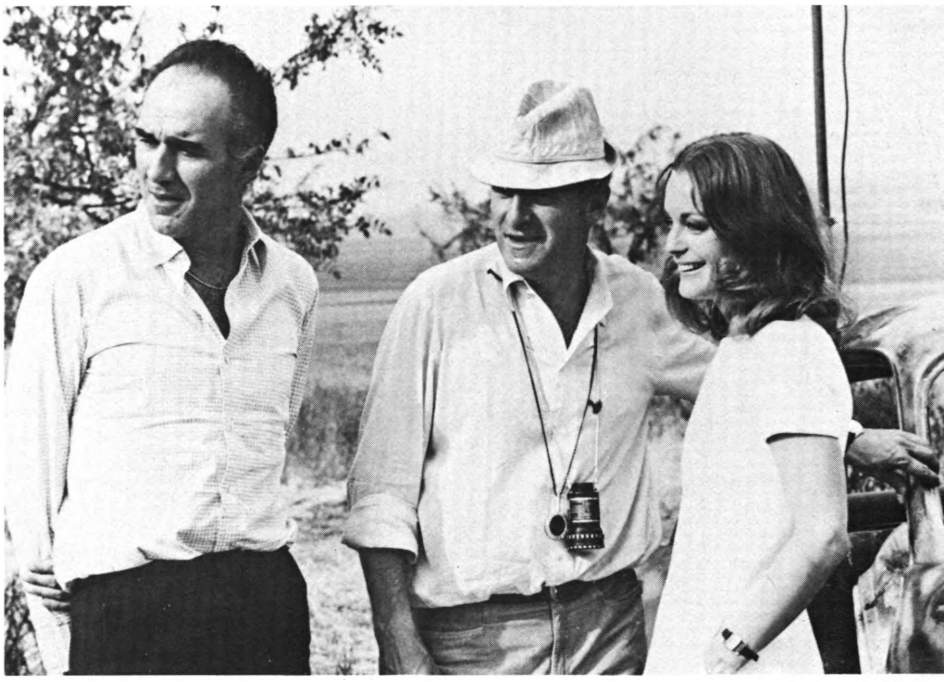

Claude Sautet.

SCHNEIDER, Maria (1952) – Fransk skuespillerinde. Datter af skuespilleren Daniel Gélin. Forlod skolen som 15-årig og debuterede på Théâtre 347, under sin mors pigenavn, i »Superposition«. Internationalt gennembrud i »Sidste tango i Paris«. Er siden blevet fyret fra (mindst) to filmprojekter p. gr. af manglende arbejdsdisciplin: Bertoluccis »1900« og → BUNUEL's »L'obscur objet du désir«. **Film:**
70: Madly = Madly, il piacere dell'uomo (FR/IT); Les jambes en l'air. **71:** La vieille fille = La tardona/Pebermøen (FR/IT); Hellé; What a flash!. **72:** L'ultimo tango a Parigi = Dernier tango à Paris/Sidste tango i Paris (IT/FR). **73:** Cari genitori = Chers parents (IT/FR). **75:** Proffessione: Reporter = The Passenger/Profession reporter (IT); La baby-sitter = Baby-sitter, un maledetto pasticcio (FR/IT/BRD). (PH)

SCHNEIDER, Romy (23.9.1938) – Fransk skuespillerinde. Projekter: Lulu; Histoire simple; Take Over. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: My Lover, My Son (GB); La piscine = La piscina/La piscine – Svømmebassinet (FR/IT); Qui = La femme écarlate = Il cadavre degli artigli d'acciaio (FR/IT). **70:** Les choses de la vie = L'amante/Små ting i livet (FR/IT). **71:** La califfa/Farlig leg (IT/FR); Max et les ferrailleurs = Il commissario Pellissier/Max og Lily (FR/IT); Bloomfield (GB/ISR); Jet Set (IT). **72:** L'assasinat de Trotsky = L'assasinio di Trotsky = The Assasination of Trotsky/Mordet på Trotsky (FR/IT/GB); César et Rosalie = È simpatico ma gli romperei il muso = Cesar und Rosalie/Mig eller David (FR/IT/BRD). **73:** Clé pour un énigme; Ludwig = Le crepuscule de dieu = Ludwig II (IT/FR/BRD); Le train = Noi due senza domani/Flugten til friheden (FR/IT). **74:** Un amour de pluie = Male d'amore (FR/IT); Le mouton enragé = Il montone infuriato/Det vilde får (FR/IT); Le trio infernal = Trio infernale = Trio infernal/Trio infernal (FR/IT/BRD); L'important c'est d'aimer = L'importante è amare/Vigtigst er at elske (FR/IT/BRD). **75:** Les innocents aux mains sales = Gli innocenti dalle mani sporche = Die Unschuldigen mit den schmutzigen Hände/Morderkabalen (FR/IT/BRD); Le vieux fusil = Das alte Gewehr/En mand søger hævn (FR/BRD). **76:** Mado (FR/IT/BRD); Une femme à sa fenetre = Die Frau am Fenster (FR/IT/BRD). **77:** Gruppenbild mit Dame = Portrait de groupe avec dame (BRD/FR). (PH)

SEMPRUN, Jorge (10.12.1923) – Spansk-fransk manuskriptforfatter, født i Madrid. Kom til Frankrig som 16-årig, tvunget i exil efter den republikanske hærs nederlag i Spanien. Deltog i modstandsbevægelsen og blev 1943 deporteret til Buchenwald. Hans første roman handler om fangenskabet. Har udgivet 3 romaner: »Le grand voyage« (63, Prix Formentor, adapteret for TV af Jean Prat), »L'évanouissement« (67) og »La deuxième mort de Ramon Mercador« (69, Prix Fémina). I 1964 lavede han en adaptation af Rolf Hochhuts »Der Stellvertreter« (»Le vicaire«). På film har han arbejdet med → COSTA-GAVRAS og → RESNAIS. Skrev teksten til sidstnævntes fotografier i billedværket »Répérages« (paris, 74). Instruktørdebut 1974 med dokumentarisk film om Spanien. Kommende film: »Les routes du sud« (I: Joseph Losey). **Litt.:** Chaplin 144, 76; 'Ecran 27, juli 74 + 22, feb. 74; Cinéma 151, dec. 70. **Film:**
65: La guerre est finie = Kriget är slut/Krigen er endt (FR/SV). **66: Z. 70:** L'aveu/Tilståelsen (FR/IT). **72:** L'attentat/Attentatet (FR/IT/TY) (Co-Ma). **74:** Les deux mémoires (+ I + medv.) (dok. film); Stavisky = Stavisky – il grande truffatore (FR/IT). **75:** Section spéciale (FR/IT/TY) (co-Ma). **76:** Une femme à sa fenêtre (Co-Ma). (LØ)

SEYRIG, Delphine (10.4.1932) – Fransk skuespillerinde. **Litt.:** Inter/View 22, jun 1972. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
70: Peau d'âne; Le lys dans la vallée (TV); Les lèvres rouges (FR/BEL). **71:** Le journal d'un suicide. **72:** El primer año (CHILE) (dokumentarfilm) (Stemme); Le charme discret de la bourgeoisie/Borgerskabets diskrete charme (FR/IT); The Day of the Jackal = Chacal/Sjakalen (ENG/FR). **73:** A Doll's House (ENG/FR). **74:** The Black Windmill/Dobbeltjagt (ENG/USA); L'atelier (kortfilm); Le cri du coeur; Dites-le avec de fleurs. **75:** Aloise; India song; Le jardin qui bascule; Le boucher, la star et l'orpheline; Caro Michele (IT). **76:** Jeanne Dielman, 23, Quai de Commerce 1080 Bruxelles (BEL); Son nom de Venise dans Calcutta désert. **77:** Baxter, Véra Baxter; Der letzte Schrei (TY); Repérages (SCHW/FR). (TV)

SIGNORET, Simone (25.3.1921) – Fransk skuespillerinde, født i Wiesbaden, Tyskland. Rigtige navn Simone Kaminker. Gift med Yves → MONTAND. I 1976 udkom i Paris hendes selvbiografi »La nostalgie n'est plus ce qu'elle était«, som blev en bestseller. **Film** (siden Filmens HHH, IV + tilføjelse):
56: Un matin comme les autres (kortfilm). **69:** Les feux de la chandeleur. **70:** L'aveu/Tilståelsen (FR/IT); Henri Langlois (medv.) (portrætfilm). **71:** Le chat = L'implacabile uomo di Saint-Germain/Katten (FR/IT); Comptes à rebours/Nedtælling; La veuve Couderc (FR/IT). **73:** Défense de savoir; Les granges brûlées/På sporet af en morder; Rude journée pour la reine (FR/SCHW). **74:** La chair de l'orchidée (FR/TY/IT); Septembre chilien (stemme) (reportagefilm). **76:** Police Python 357 (FR/TY). **77:** La vie devant soi. (LØ)

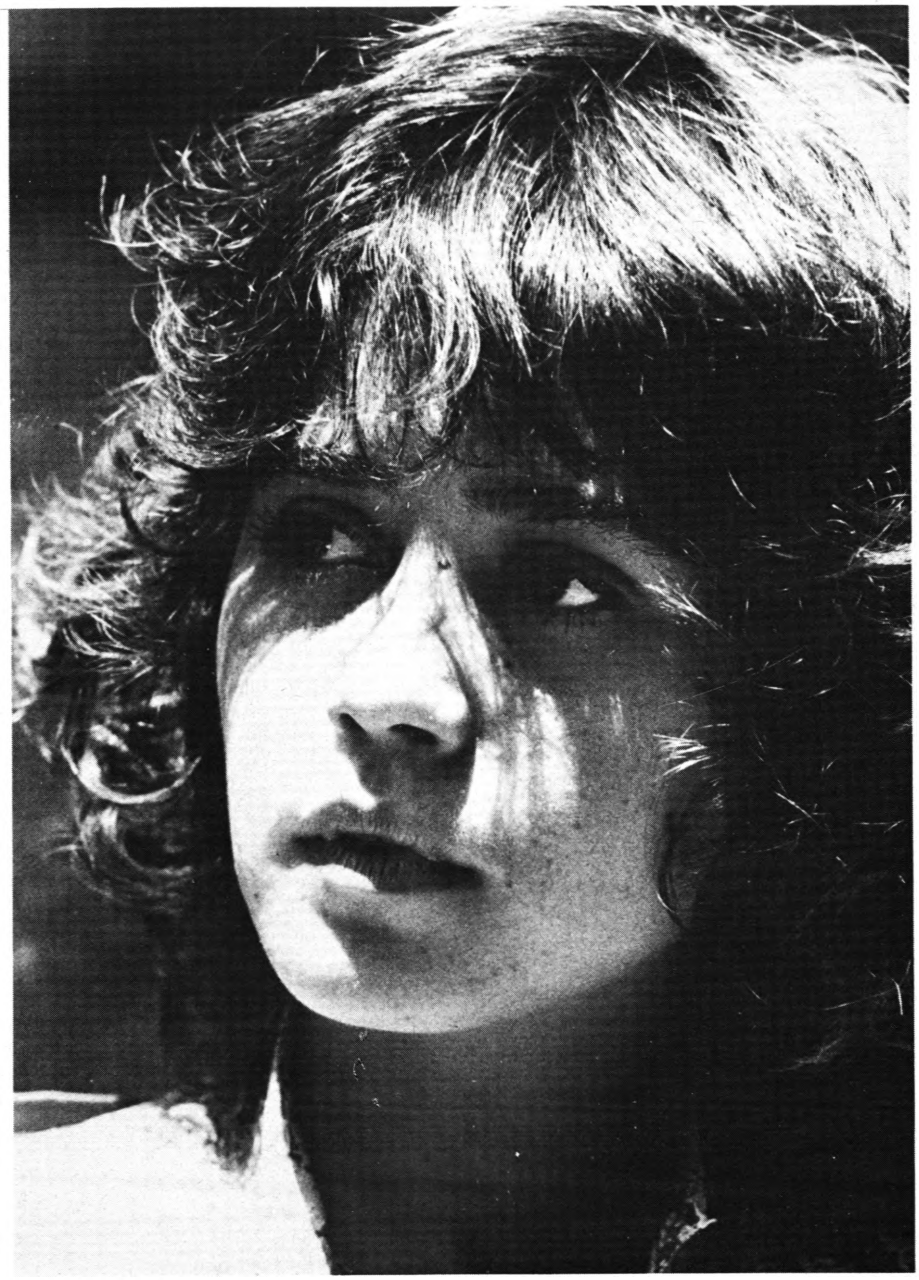

Marie Schneider.

SIMON, Michel (9.4.1895 – 30.5.1975) –Fransk skuespiller. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: Contestazione generale (IT). **70:** La maison. **72:** Blanche; La più bella serata della mia vita (IT/FR). **75:** Le boucher, la star et l'orphéline; L'ibis rouge. (PH)

SZABO, Laszlo (24.3.1936) – Skuespiller og instruktør. Født i Budapest, Ungarn. I Paris fra ca. 1956. Assistent for → CHABROL. Fra 1964-66 lærer i dramatisk kunst på teatret. Tog i slutningen af 60'erne et par år til Ungarn. Er primært skuespiller, men fra beg. af 70'erne ligeledes instruktør. **Film:**
59: A double tour/Elskerinden (S). **62:** La poupée (S). **64:** Ophélie (S). **65:** Alphaville/Lemmys mærkelige eventyr (S). **66:** Made in USA (S). **67:** Csend es kialtas (UNG) (S); Le petit soldat/Den lille soldat (S). **68:** Week-End/Udflugt i det røde (S); Pierrot le Fou/Manden i månen (S); Le grand escroc (S). **69:** Sirocco d'hiver = Sirokkó (FR/UNG) (I-ass). **70:** Valparaiso, Valpariaiso (S); L'aveu/Tilståelsen (FR/IT) (S); Le dernier voyage du commandant le Bihan (I) (kortfilm). **72:** Poulou ou etoile aux dents (I) (kortfilm); Salut, voleurs!)S); Les gants blancs du diable (I + Ma). **74:** La barricade (I); Zig-Zag = Due prostitute a Pigalle (FR/IT) (I + Ma). **75:** L'affiche rouge (S). **77:** La chanson de Roland (FR/IT). (CH)

TATI, Jacques (9.10.1908) – Fransk filminstruktør. Modtog 1977 Filmprisen César for »L'ensemble de son oeuvre«. Projekt: Confusion. **Litt.:** Penelope Gilliatt: Jacques Tati, London, 1976. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
71: Trafic = Monsieur Hulot nel caos del traffico/Trafik (FR/IT) (+ M + S). **74:** Parade = Parad (FR/SV) (+ M + S). **77:** L'humour noir (S). (PH)

TAVERNIER, Bertrand (25.4.1941) – Fransk instruktør, født i Lyon. Jurastudier. Lavede til bladet »L'Étrave« et interview med Jean-Pierre Melville og blev derefter assistent på dennes »Léon Morin, prêtre«. Var i 4 år presse-attaché for producenten Georges de Beauregard og blev tilknyttet bl.a. Chabrol og Godard. Samtidig virkede han som filmskribent for bl.a. »Les Lettres Françaises«, »Positif« og »Les Cahiers du Cinéma«. Var med til at starte en »ciné-club«: »Nickel-Odéon«, som især viste amerikanske film. 1963-64 gav Beauregard ham og en række andre instruktøraspiranter mulighed for at lave et par episodefilm. Blev uafhængig presseattaché sammen med Pierre Rissient, samtidig med at han fortsatte sin kritiske skribentvirksomhed. Sammen med Jean-Pierre Coursodon skrev han opslagsværket »Trente ans de cinéma américain« (Paris, 70). Efter div. mislykkede projekter spillefilmdebut 1974 med »L'horloger de Saint-Paul« efter roman af Simenon (Prix Louis Delluc). Fik 1977 en César for manuskriptet til »Le juge et l'assassin«. Arbejder fast sammen med manuskriptforfatterne Jean Aurenche og Pierre Bost. Har flere planer om co-produktioner med Hollywood. **Litt.:** Écran 61, sept. 77 + 62, okt. 77. **Film:**
61: Léon Morin, prêtre (ass); L'oeil du malin (ass). **63:** Les robots (Co-Ma). **64:** La chance et l'amour (epis. Une chance explosive). **65:** Pierrot le fou/Manden i månen (ass); La 317e section (ass); Les baisers (epis. Baiser de Judas) (+ Ma). **67:** Coplan ouvre le feu à Mexico (FR/IT) (Co-Ma); Capitaine Singrid (FR/IT/PORT) (Co-Ma). **74:** L'horloger de Saint-Paul (+ Co-Ma). **75:** Que la fête commence (+ Co-Ma). **76:** Le juge et l'assassin (+ Co-Ma). **77:** Des enfants gâtés (+ Co-Ma). (LØ)

TRINTIGNANT, Jean-Louis (11.12.1930) – Fransk skuespiller. Projekter: Dors bonhomme; L'abominable Petiot. **Litt.:** Michel Bonjut: Un homme à sa fenetre, Paris 1976. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
61: Les sept péchés capit aux = I sette peccati capitali/De syv dydssynder, epis. La luxure = La lussuria/Vellysten (FR/IT). **67:** La morte ha fatte l'ouvo = La mort a pendu un oeuf/Døden lagde et æg (IT/FR). **68:** Les biches = Le cerbiatte/Veninderne. **69:** Il grande silenzio = Le grand silence/Den stumme hævner (IT/FR); Ma nuit chez Maud/Min nat hos Maud; **Z** (FR/ALG); Una ragazza piuttosto complicata (IT); Metti una sera a cena/Den erotiske cirkel; Cosi dolce, cosi perversa = Si doux, si perverses = So süss, so pervers/Møde i skrækkens hus (IT/FR/BRD). **70:** Le voyou = Yoyou/Frækkert (FR/IT); Il conformista = Le conformiste = Der Grosse Irrtum/Medløberen (IT/FR/BRD). **71:** Sans mobile apparent = Senza movente/Mord uden motiv (FR/IT). **72:** La course du lièvre à travers les champs = La corsa della lepre attraverso i Campi/Gangsternes gidsel (FR/IT); L'attentat = L'attentato = Das Attentat/Attentatet (FR/IT/BRD). **73:** Un homme est mort = Funerale a Los Angeles = The Outside Man/Manden udefra (FR/IT); Défense de savoir = L'uomo in basso a destra nella foto (FR/IT); Le train = Noi due senza domani/Flugten til friheden (FR/IT); L'éscapade (SCHW). **74:** Les violons du bal; Le mouton enragé = Il montone infuriato/Det vilde får (FR/IT); Le sécret; Glissements progressifs du plaisir. **75:** L'agression = Appuntamento con l'assasino (FR/IT); Le jeu avec le feu = Giochi di fuoco (FR/IT); Flic story/Strisseren og dræberen (FR/IT); L'ordinateur des pompes funèbres = Caccio al montone (FR/IT); La femme du dimanche = La donna del domenica (FR/IT); Il pleut sur Santiago (FR/BULG). **76:** Le voyage de noces (FR/IT). **77:** Le désert des tatares = Il deserto dei tatari = Die Tatarenwüste (FR/IT/BRD); Repérages; Les passagers/Med døden i hælene; Un jour peut-êt-re à San Pedro ou ailleurs. (PH)

TRINTIGNANT, Nadine (11.11.1935) – Fransk instruktør. Lillesøster til Christian Marquard, gift m. Jean-Louis → TRINTIGNANT. Startede som script-girl bl.a. for Godard, siden også klipper. Instruktørdebut 1965 **Film:**
62: Twist parade (KORTF) (KI); Le coeur battant/Hjerter på krigsstien (KI). **63:** Le petit soldat = Il soldatino/Den lille soldat (Co-KI). **65:** Fragilité ton nom est femme (KORTF) (+ M). **66:** Mon amour, mon amour (+ M). **69:** Le voleur de crimes = Il ladro di crimini (FR/IT) (+ M). **72:** Ça n'arrive qu'aux autres = Tempo d'amore/Det sker kun for andre (FR/IT) (+ M). **73:** Défense de savoir = L'uomo in basso a destra nella foto (FR/IT) (+ Co-M). **76:** Le voyage des noces (FR/IT) (+ M). **77:** 90 min. episode i TV-serien Madame le Juge. (PH)

Jacques Tati.

François Truffaut.

TRUFFAUT, François (6.2.1932) – Fransk instruktør. Skrev under optagelserne til »Close encounters of the Third Kind« en bog om skuespillere »L'attente des acteurs«. **Litt.:** Trançois Fruffaut: Les aventures d'Antoine Doinel, Paris 1970, eng. udg. The Adventures of Antoine Doinel, New York, 1970. François Truffaut: Les films de ma vie, Paris, 1975. François Truffaut: L'argent de poche, Paris, 1976. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
68: Baisiers volés/Stjålne kys (+ Co-M). **69:** La sirène de Mississippi = La mia droga si chiama Julie/Den falske brud (FR/IT) (+ M). **70:** L'enfant sauvage/Den vilde dreng (+ Co-M + S); Domicile conjulgal = Non drammatizziamo, è solo questione di corna/Elsker – elsker ikke (FR/IT) + Co-M). **71:** Les deux anglaises et le continent/Hjerter tre (+ Co-M). **72:** Une belle fille comme moi/En dejlig pige som mig (+ Co-M). **73:** La nuit américaine = Effeto notte/Den amerikanske nat (FR/IT) (+ Co-M + S). **75:** Løhistoire d'Adèle H./I kærlighedens lænker (+ Co-M + statist). **76:** L'argent de poche/Lommepenge (+ Co-M + Statist); L'homme qui aimait les femmes/Manden, der elskede kvinder (+ Co-M + statist). **77:** Close Encounters of the Third Kind (USA) (S); La disparue (+ M + S). (PH)

VADIM, Roger (26-1-1928) – Fransk instruktør, født i Paris. Rigtige navn R.V. Plémiannikov. Udgav 1975 sin selvbiografi »Mémoires du diable« (eng. overs. »Memoris of the Devil«, 76). **Litt.:** Millimeter vol. 3, nr. 10, okt. 75. **Film** (siden Filmens HHH, IV + tilføjelser):
54: Femmina (IT) (I-ass). **62:** Le reflux (S) (ufuldendt). **67:** Le désordre à vingt ans (S). **71:** Pretty Maids All in a Row/Fire frække numser fik et gok (USA). **72:** Hellé (+ Co-Ma). **73:** Don Juan '73 ou Si Don Juan était une femme = Una donna come me/Don Juan 1973 eller Hvis Don Juan var en kvinde (FR/IT) (+ Co-Ma). **74:** La jeune fille assassinée/Una vita bruciata (FR/IT/TY) (+ Ma + S). **76:** Une femme filèle (+ Co-Ma). (LØ)

VANEL, Charles (21.8.1895) – Fransk skuespiller. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
69: La nuit Bulgare. **70:** Ils; Comptes à rebours/Nedtælling (FR/IT). **72:** La serata piu bella sua vita (IT); Les tueurs à gages = Camorra (FR/IT). **73:** Par le sang des autres (FR/IT/CAN). **75:** Sept morts sur ordonnance (FR/SP/TY); Cadavres exquis = Cadaveri eccellenti/Magten og dens pris (FR/IT). **76:** Nous sommes tous des marionnettes (FR/TY); A l'ombre d'un dté; Alice ou la dernière fugue; Es herrscht Ruhe im Land (TY/ØSTR); Comme un boomerang (FR/IT). **77:** Nuit d'or (FR/TY); Coup de foudre. (CH)

VARDA, Agnès (30.5.1928) – Fransk instruktør. **Litt.:** Cinema 204, dec. 1975. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
70: Nausicaa (kortfilm, for TV). **75:** Daguerréotypes (dokumentarfilm) (+ Ma + Dialog); Réponse de femmes (kortfilm, 8 mm). **77:** L'une chante, l'autre pas (+ Ma + Dialog +Sa). (TV)

VERNEUIL, Henri (15.10.1920) – Fransk instruktør, født i Rodosto, Tyrkiet. Rigtige navn H. Malakian. Under uroligheder i 1924 flygtede hans familie til Frankrig. Ingeniøruddannelse i Aix-en-Provence. Journalist i Marseille, chefredaktør på »Horizons«. Kom her i kontakt med radio og senere film. 1946-51 lavede han kortfilm, de fleste farcer og musikfilm. 1949 assistent hos Robert Vernay. Første spillefilm 1950: »Le table aux crevés« efter roman af Marcel Aymé (uds. 52). Har siden instrueret adskillige stjernebestrøede underholdningsfilm med stor økonomisk succes. **Litt.:** Le Film Français 1551, 11-10-74. **Film:**
46-51 (alle kortfilm): Escales au soleil; Entre deux trains; Fantaisies pour clarinette; Compositeurs et chansons de Paris; L'art d'être courtier; Maldonne; Kermesse aux chansons; Musique tropicale; On demande un bandit; Les nouveaux misérables; Un curieux cas d'amnésie; La légende de Terre-Blanche; À qui le bébé?; Pipe chien; À la culotte de zouave; Les chansons s'envolent; Cuba à Montmartre; Rythmes de Paris; Un juré bavard; 33e chambre; Paris-mélodies; Variétés; Avedis-Aharonian, dernier président arménien; Un journée avec Jacques Hélian. **49:** Véronique (I-ass). **52:** La table aux crevés; Brelan d'as; Le fruit défendu/Forbuden frugt (+ Co-Ma). **53:** La boulanger de Valorgue/Den brødefulde bager; Carnaval. **54:** L'ennemi public no. 1/Supergangster no. 1 (FR/IT); Le mouton à cinq pattes/Fyrige femlinger (+ Co-Ma). **55:** Les amants du Tage/Nætter i Lissabon. **56:** Des gens sans importance/De kører om natten (+ Co-Ma); Paris-Palace-Hôtel. **57:** Une manche et la belle/Den fuldendte forbrydelse (+ Co-Ma). **58:** Maxime (+ Co-Ma). **59:** Le grand chef (FR/IT) (+ Co-Ma); La vache et le prisonnier/Koen og mig (FR/IT) (+ Co-Ma). **60:** La française et l'amour/Den franske kvinde og kærligheden (epis. L'adultère/Utroskaben); L'affaire d'une nuit/I umorales navn. **61:** Le président/Hr. præsident (FR/IT) (+ Co-Ma); Les lions sont lâchés (FR/IT). **62:** Un singe en hiver/Alle tiders nat. **63:** Mélodie en sous-sol/Colpo grosso al casino/Det store spil (FR/IT) (+ Co-Ma). **64:** 100.000 dollars au soleil = Cento mila dollari al sole/-Slyngler under solen (FR/IT) (+ Co-Ma); Week-end à Zuydcoote/Weekend ved Dunkirk (FR/IT). **67:** La 25e heure/25. time (FR/IT/JUG) (+ Co-Ma). **69:** La bataille de San-Sébastien = I cannoni di San Sebastian = Los canones de San Sebastian/-Slaget ved San Sebastian (FR/IT/MEX); Le clan des siciliens/Klanen fra Sicilien (+ Co-Ma). **71:** Le casse/Kuppet (+ P + Co-Ma). **73:** Le serpent/Spionkrigen (FR/-IT/TY) (+ Co-P + Co-Ma). **75:** Peur sur la ville/Frygt over byen (+Co-Ma). **76:** Le corps de mon ennemi/Jeg vil se blod (+ Co-P + Co-Ma(. (LØ)

WINDING, Andréas (2.2.1928 – 18.8.1977) – Fransk fotograf. **Film** (siden Filmens HHH, IV):
70: Remparts d'argile (FR/ALGIER); Friends (ENG); Le passager de la pluie = L'uomo venuto dalla pioggia/Passageren i regnen (FR/IT); La fumée bleue (kortfilm). **71:** La maison sous les arbres/Huset under træerne (FR/IT). **72:** La Scoumoune/Hævneren fra Marseille; Le rempart des béguines = Gli amori impossibili (FR/IT); Paulina 1880 (FR/TY). **73:** Don Juan '73 = Una donna come me – Don Juan '73/Don Juan 1973 eller Hvis Don Juan var en kvinde (FR/IT) (Co-F). **74:** L'évènement le plus im-

portant depuis que l'homme a marche sur la lune = Niente di grave, suo marito è incinto (FR/IT); Un amour de pluie = Male d'amore (FR/IT/TY); Le trio infernal Trio infernal (FR/IT/TY). **75:** Section spéciale = L'affare della sezione speciale (FR/IT/TY); Néa. **77:** Violette et François; L'imprecateur. (TV)

YANNE, Jean (18.7.1933) – Fransk skuespiller og instruktør. Født i Lilas. Rigtige navn Jean Gouyé. Blev 18 år gl. indskrevet ved Centre Formation des Journalistes og optrådte samtidig på kabaret med egne tekster. Senere sluttede han sig til Yves → ROBERTs trup og spillede med i bl.a. »Cinémassacre« af Boris Vian. Efter endt militærtjeneste 1957 var han igen aktiv på kabaret og opnåede stor popularitet som komiker på Radio Luxembourg. I slutningen af 60'erne gennembrud som filmskuespiller hos Claude → CHABROL. Modtog pris i Cannes for bedste mandlige hovedrolle i »Nous ne vieillirons pas ensemble« (72). Yanne har i de senere år især fungeret som instruktør og producer. **Film:**
64: La vie à l'envers/Livet på vrangen. **65:** L'amour à la chaîne; Jaloux comme un tigre; Dis-moi qui tuer/Et lig på is. **66:** La ligne de démarcation/Grænsefloden; Monnaie de singe = I sette falsari (FR/IT/SP). **67:** Le Saint prend l'affût = Il Santo prende la mira (FR/IT); Bang Bang; Le vicomte régle ses comptes; Week-end = Week-end, un uomo e una donna dal sabato alla domenica/Udflugt i det røde (FR/IT). **68:** Un drôle de colonel; Ces messieurs de la famille; Erotissimo (FR/IT). **69:** Que la bête meure = Uccideró un uomo/Dyret skal dø (FR/IT). **70:** Le boucher = Il tagliagole/Slagteren; Êtes-vous fiancée à un marin grec ou à un pilote de ligne? (+ Co-Ma); Laissez aller, c'est une valse. **71:** Fantasia chez les ploucs = Il rompiballe...rompe ancora (Il bikini di diamanti) (FR/IT); Le saut de l'ange = Da parte degli amici: firmato mafia (FR/IT). **72:** Nous ne vieillirons pas enemble = L'amante giovane/Vi bli'r ikke gamle sammen (FR/IT); Tout le monde il est beau, tout le monde il est gentil (+ I + Co-Story + Co-Ma + P). **73:** Moi y'en a vouloir des sous (+ I + Co-Story + Co-Ma + P); Les chinois à Paris (+ I + Co-Ma); Carne per Frankenstein/Frankenstein (IT) (Co-P). **74:** Dracula vuole vivere: cerca sangue di vergine! = Du sang pour Dracula/Grev Dracula (IT/FR/ENG) (Co-P). **75:** Chobizenesse (+ I + Co-Ma + Mu + P). **77:** Armaguédon (FR/IT); L'imprécateur (FR/SCHW); Moi, fleur bleue. (TV)

ZOUZOU (1943) – Fransk skuespillerinde. Opr. navn: Danielle Ciarlet. Født i Algeriet, 14 år gl. til Paris; Senere fotomodel og model for Yves Saint-Laurent. Sangerinde, flere plader. Medvirkede i flere undergrundsfilm af Philippe Garrel og Yvan Lagrange. Gennembrud i → ROHMER's »Kærlighed om eftermiddagen«. **Litt.:** Show, 11.2.1973. **Film:**
63: Hitler, connais pas. **67:** Marie pour mémoire. **70:** La concentration; Le lit de la vièrge; La naisance; La leçon des choses. **71:** La famille; JoJo ne veut pas montrer ses pieds/JoJo vil ikke vise tæerne frem (KORTF). **72:** L'amour l'aprés-midi/Kærlighed om eftermiddagen. **73:** S.P.Y.S./To spøjse spioner (USA). **74:** Les hautes solitudes. **75:** Lili aime-moi. **76:** Les lolos des Lola; La derniére femme = L'ultima donna/Den sidste kvinde (FR/IT). **77:** Les dernières nouvelles; Dominique et Dominique. (PH)

Zouzou.

Fransk filmuge

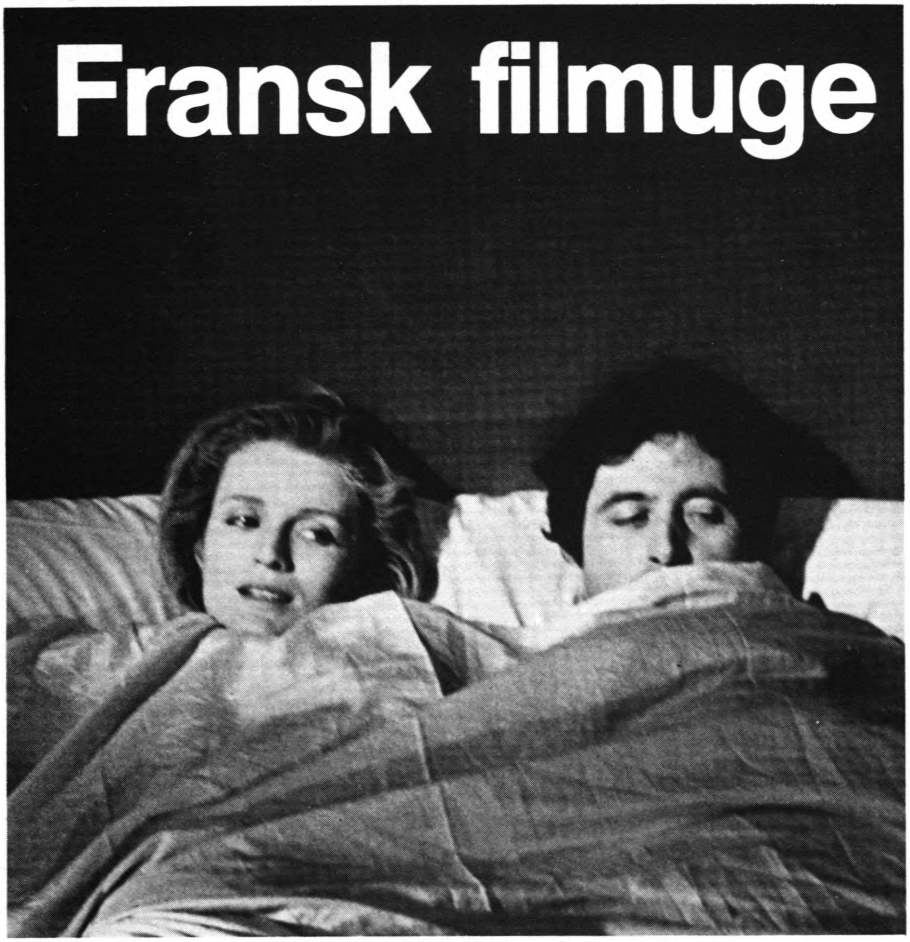

Fætter og Kusine

Instruktør: JEAN-CHARLES TACHELLA

Jean-Charles Tachellas »Cousin Cousine« kommer til os bedækket med hæder fra især de angelsaksiske lande, hvor man helt tydeligt har ladet sig charmere af dette udslag af gallisk esprit forklædt som frisind på det sædelige område.

Selv må jeg også indrømme en vis fascination ved det første genemsyn en sludfuld decemberdag i London sidste år. Den fik mig til at glemme mine alt for tynde skos penetrabilitet og for en tid lege med på de lyse, letfærdige toner. Det lignede lykken.

Efter andet gennemsyn ligner det mere »Lykken«. Man vil måske huske en reaktion på Agnès Vardas film. Min reaktion på »Cousin Cousine« ligger på den linie. Den første henrivelse afløses af en tvivl om substansens tilstedeværelse. Var »Lykken« egentlig ansvarlig i sin kerne? Den så sådan ud med sin lyse, uskyldige skildring af lykke som en næsten naturtilstand. Men hvor stod egentlig instruktøren? Hvad var hendes formål med filmen udover skildringen af en naturlyrik der lignede hedonisme i hvide gevandter. Vel, en nyt møde med »Lykken« vil måske afsløre noget virkeligt om kærlighed og død. Det samme tror jeg ikke om »Cousin Cousine«. Den er skabt i en tid, hvor den franske pornofilm har kulmineret og resulteret i – bortset fra det økonomiske og det juridiske – et erotisk frisprog i den konventionelle film, der kan få gamle historier til at ligne nye, der kan camouflere trivialiteter så de ligner ideer.

Alt dette kan lyde som indledningen til en hård nedgøring af Tachellas film; men det er nok mere den tendens, jeg ser i hans film, jeg vil anholde, end selve filmen, nemlig tendensen til at udlevere personer i en endimensional skildring for at sætte helt og heltinde i et positivt relief, i et mere sympatisk lys, end de ellers ville befinde sig i, hvis de var omgivet af mennesker, der var skildret med rossellinisk kærlighed.

Tachella lægger ikke fingrene imellem i beskrivelsen af de voksne personer, der omgiver fætter, Ludovic (Victor Lanoux), og kusine, Marthe (Marie-Christine Barrault).

Ægtefællerne er hhv. en screw-ball af helt behandlingstrængende natur (Karine), og en mandschauvinist (Rascal), som endog et kvindeseminar ville have svært ved at postulere. Begge går frit omkring i Tachellas verden, den førstnævnte sjovt og smukt spillet af Marie-France Pisier, der dog ikke kan lappe sammen på manuskriptets sløserier med formuleringen af hendes »sygdom« og af hendes baggrund, der er et bette postulat, den anden effektivt og skånselsløst udleveret af Guy Marchand på samme måde som Tachella udleverer hans affærer, da fyren i korte sekvenser farer omkring og opløser dem.

Hvor Tachella når at give sin satire bund såvel som skarphed er i skildringen af bør-

Victor Lanoux og Marie-Christine Barrault i »Fætter og kusine«.

nenes opdragelse til at kopiere de voksnes adfærd, vel at mærke den adfærd, som er mest konventionel og overflade-beregnet såsom selskabsdans, komme-sammen, falbalader o.lign, men så snart adfærden nærmer sig områder af menneskelivet, der er lidt kød på, rulles opdragelsessystemets jerntæppe ned med et brag. Alt det er naturligvis ikke noget nyt, og Tachella bruger det da heller ikke til noget nyt. Ingen af børnenes historier får lov at udvikle sig udover det situationistiske eller det anekdotiske. Børnene forbliver, som de voksne, statister omkring verdenshistoriens store elskerpar uden sorg og dadel. Vist er det sjovt undervejs, men egentlig burde det være tragisk; og det er nok humlen ved filmen: Den jonglerer letfærdigt med følelserne og stemningerne ved ikke at drage konsekvensen af sine egne postulater.

Det hedder vist distanceblænding. (Cousin Cousine – Frnkrig 1975).

Poul Malmkjær

Manden, der elskede kvinder

Instruktør: FRANÇOIS TRUFFAUT

Den replik, der åbenbart har sat sindene stærkest i bevægelse i Truffauts »Manden, der elskede kvinder«, er forlagskonsulenten Geneviève's (Brigitte Fossey) påstand, at hovedpersonen Bertrand Morane »ikke er nogen Casanova, ikke nogen Don Juan«. Herfra deler vejen sig: I dem, der siger, at naturligvis er Morane en vaskeægte Don Juan, en gemen kødfetichist med dameben på hjernen (noget i den retning kunne læses i reklamebladet »1000 øjne«). Og i dem, der tager Geneviève's parti, deriblandt Truffaut selv, der i interviews har hævdet, at en Don Juan især »udmærker« sig ved selvsikkerhed og overlegenhed, mens Bertrand er rådvild, usikker og ængstelig, altså ingen Don Juan. Hvortil man kun kan sige, at Truffaut siden Hitchcock-bogen har fået en usalig tendens til at udtale sig med stor autoritet om elementer i sine film, uden at tage højde for, at de i sammenhængen godt kan virke langt mere sammensatte og betydningsfulde, end han selv har øje for. Gid han ville lytte til sin egen Geneviève, når hun forklarer Morane, at hans bog er en i sig selv sluttet *helhed* – at den skaber sit eget univers, uanset at han selv mener at have »glemt« den vigtigste af alle forklaringerne: Vera (Leslie Caron).

Vil man tolke Geneviève's udtalelser, bør man ikke mindst forsøge at se dem i sammenhæng: I forhold til kvindedyrkeren og -brugeren Bertrand har hun nemlig sit ganske bestemte »pædagogiske« formål. Og at instruktøren Truffaut lægger vægt på dette, fremgår af den placering, han har givet hendes figur i helheden: Det er hende, der starter filmens beretning på kirkegården (hvor Truffaut i øvrigt selv dukker op som en herre, der blotter hovedet for Bertrands kiste!) – og det er atter hende, der i slutningen søger at tolke Bertrands livsskæbne ved sine kommentarer til kvindernes sørgetog. Hun er, som hun selv fremhæver, blevet hovedpersonens »fortrolige« ved at læse hans erindringsskildring. Og hun giver åbent til kende over for de andre forlagskonsulenter, hvad det er, hun synes om i bogen: at den ikke vil bevise en eller anden tese, men skildre et menneske i alle dets modsætninger (uden at hun dermed vil sige, at hun elsker alle disse modsætninger lige højt).

Det er på denne baggrund, man må se Geneviève's bemærkning om, at Bertrand ikke er nogen Don Juan. Der er en bestemt rolle – et billede, han har af sig selv – hun gerne vil være med til at nedbryde. Don Juan-replikken er ét fingerpeg, et andet ligger i telefonsamtalen om tilføjelsen af Veras figur til bogen: »Prøv at holde mere af Dem selv«, siger Geneviève, »ellers kan De ikke holde af andre«. Hvad der fører direkte ind i den diskussion af kønsroller, som (for mig at se) bliver det væsentlige i denne film.

Men for at nå så vidt, vil det være oplysende først at prøve at besvare spørgsmålet: Er Bertrand Morane faktisk en Don Juan? Svaret kunne gives i form af citater: »Jeg selv lader mig forføre af skønheden, hvor jeg end møder den, og underkaster mig gerne dens sødmefyldte herredømme. Fordi jeg har forlovet mig med én, vil jeg da ikke være uretfærdig mod andre. Jeg holder øjnene åbne for alles fortrin og giver enhver den hyldest og opvartning, som naturen byder os«, siger titelpersonen i Molières »Don Juan«. Ordene reflekterer nøje Geneviève's forklaring, mens kvinderne defilerer forbi graven i sidste scene: *»Han elskede enhver på sin måde, er jeg vis på, og havde grunde til at elske dem alle. Ingen er ens. Hver har noget, ingen anden har – noget uerstatteligt.«* Snart er det en næse, snart et par ben, der fascinerer ham – snart en bestemt lidenskabelig holdning til tilværelsen (den jaloux Delphine – Nelly Borgeaud – der tilmed går i fængsel for hans skyld). Som Leporello – forfatter af listen over Don Juans erobringer i Mozarts opera – kan han endog forsøge at systematisere, hvornår han tiltrækkes af hvad: »Om vinteren af de tykke, om sommeren af de tynde«, hedder det i da Pontes libretto til operaen – og sandelig om ikke Bertrand Morane har præcis de samme årstidsbetemte lyster, når det gælder kvinders barme.

Men disse citater giver naturligvis ikke noget sammenhængende Don Juan-begreb. Vil man definere et sådant (der er mange!) kunne man gå til tyskeren Nikolaus Lenau, for hvem Don Juan er en mand, der er besat af »længslen efter at finde en kvinde, som er ham selve den inkarnerede kvindelighed« – dét billede passer i hvert fald med den skuffede Fabiennes skildring af Bertrand som et menneske, der ikke kan elske et individ, fordi han er besat af selve »kærlighedens idé«. Og så kommer man vel Truffaut endnu et skridt nærmere ved at nærme sig hans ungdoms filosof, forfatteren Albert Camus, der i »Sisyfosmyten« skildrer Don Juan som en af sine »absurde« helte, for hvem »ideen« ikke er et mål i sig selv, men et middel: »Det er netop fordi han elsker alle med samme lidenskab, og hver gang med hele sit jeg, at han må blive ved at bruge sit talent og sin intensitet den ene gang efter den anden ... Don Juan tænker ikke på at »samle på« kvinder. Han udtømmer deres antal og dermed sit livs muligheder.« Camus' Don Juan nærer ingen illusioner om en »evig« kærlighed – hans hensigt er at elske så ofte og så intenst som muligt, før døden sætter sit definitive punktum.

Meget betegnende tilkendegiver Bertrand over for Geneviève, at det eneste, der ville kunne sætte meningsfuldt punktum for hans bog om »Manden, der elskede kvinder«, ville være døden. Men forståeligt nok viger han tilbage for denne løsning på sin selvbiografiske roman – for til gengæld at blive indhentet af den i virkeligheden! Hvad der adskiller Truffauts Don Juan fra Camus' er i virkeligheden kun et eneste, som giver hans liv dets egentlig tragiske dimension: At han ikke kan slå sig til tåls med mangfoldigheden, men netop (som helten i Lenaus dramatiske digt fra 1844) må eftersøge én samlende »mening« med sin tilværelse som forfører.

Her er det, Vera kommer ind: Kvinden, som han holder ansvarlig for sin senere rastløs færden. Men lytter man efter, hvad hun siger – i Leslie Carons vidunderligt afklarede fremstilling – noterer man, at det faktisk var ham, der brød deres forhold. Hun var ikke den eneste ene, »Kvinden« i hans liv. Skal man overhovedet søge en begrundelse for hans måde at eksistere på, må man snarere søge tilbage til hans barndoms dominerende kvindefigur: Moderen, som i de sort/hvid-fotograferede flashbacks udøver en mærkværdig truende fascination over drengen – en truffautsk Donna Johanna, hvis elskovsbilletter ynglingen Bertrand skinsygt destruerer. At han senere i livet på én gang føler sig lykkelig og skyldig ved sin kærligheds mangfoldighed, ville af en psykoanalytiker utvivlsomt blive sat i forbindelse med hans forhold til moderen, der karakteriserede hans første »erobring« som en »fladmåset gås«!

Hvad Geneviève forsøger, er i virkeligheden at helbrede Bertrand for dette traume – at lære ham at acceptere sig selv (»Prøv at holde mere af Dem selv, ellers ... osv.«) Derfor prøver hun at nedbryde hans Don Juan-*image.* Og derfor belærer hun ham om de nye »spillets regler« mellem kønnene: det ændrede styrkeforhold, der har gjort Bertrands fikserbillede af sig selv som den konstant virile forfører til en anakronisme. Her ligger selve den kønsrollemæssige brydning i filmen (hvad de mange, der slet og ret identificerer Truffaut med Bertrands »mandschauvinisme«, synes at have overset). Geneviève fordømmer ikke Bertrands søgen efter »mangfoldighedens umulige lykke« (som det hedder i den sidste scene på kirkegården) – hvad hun peger på, er de restriktioner, han har pålagt sig selv i sin tilsynela-

dende frihed. Et moment, der fremhæves til fuldkommenhed af det følelses-reserverede, ja -hæmmede, i Charles Denners spil i hovedrollen.

Tragedien – for om intet mindre er der tale i denne Truffaut-film – ligger i, at Bertrand trods alt må give op over for disse »ændrede spilleregler« i det virkelige liv. Som kvinden i modebutikken, der kun kan elske med unge drenge, er han bundet til sin rolle – han kan fantasere i drømme om at stå udstillet i hendes vindue i undertøj, men tanken fylder ham med rædsel. Kun i én relation er han i stand til at give sig sin egen »kvindelighed« i vold, og det er – nu som så ofte før hos Truffaut – i forholdet til kunsten (ikke for ingenting sammenligner lægen Bertrands bog med en kvindes svangerskab!). Ene her oplever han en reel frihed: markeret i den ganske korte, men forunderlig poetiske scene, hvor han – under bogens sætning – forvandler farven på den lille piges kjole fra rød til blå (en af de mange præcist pointerende detaljer i Truffauts nuværende »impressionistiske« stil!). Forfatterskabet giver hovedpersonen mulighed for at skabe en plan i sit tilsyneladende planløse liv: Af »Forføreren« (bogens originaltitel) bliver »Manden, der elskede kvinder« (hvad der allerede smager lidt mere af idé) – og da Bertrand sænkes i graven, gør Geneviève ligefrem romanen til meningen, i hvert fald resultatet af hans liv: »Men af alle hans livs kvinder bliver der dog noget tilbage, et spor, et vidnesbyrd, en firkantet ting. 320 hæftede sider. Man kalder det en bog.«

Men den erkendelse, Bertrand har erhvervet i kunsten, lader sig ikke omsætte i hans virkelige (erotiske) liv. Da Geneviève er taget på juleferie, falder han tilbage i sin sædvanlige rastløse kvindejagt. Herunder kommer han af dage – hvad man fristes til at tolke symbolsk som den gamle mandsrolles endeligt: Over for kvinder har han lovprist sin »frihed«, over for mænd (arbejdskammeraten, der søger hans råd om en sagfører) har han dementeret den – i sidste instans kreperer han som en ynkelig slave af sin lidenskab. Som så ofte før har Truffaut dermed vist, hvordan passionen (»den definitive følelse«) udmunder i døden, men denne gang ikke med det vanlige præg af fatalisme. Til forskel fra Adèle H. (»I kærlighedens lænker«) og hovedpersonen i »Bruden var i sort« bærer Bertrand Moranes tilværelse ikke uundgåelighedens præg: Gennem Brigitte Fosseys intelligent argumenterende spil som Geneviève får man tværtimod en klar fornemmelse af, at denne Don Juan fra Montpellier via kunsten kunne være nået frem til en mere frigjort (i hvert fald mindre dobbeltmoralsk) opfattelse af kvinderne, kønsrollerne og sig selv. (L'homme qui aimait les femmes – Frankrig 1976).

Henrik Lundgren

Manden og kvinderne – to scener fra Truffauts »Manden, der elskede kvinder«.

Providence

Instruktør: ALAIN RESNAIS

»Providence« – hvorfor ikke »Forsynet« på dansk? – er Alain Resnais' syvende og til dato lettest tilgængelige spillefilm. Det i sig selv siger dog ikke så meget. Hvis man skal bruge Truffauts skelnen mellem »forenklere« og »dem, der gør tingene kompliceret«, hører Resnais afgjort til i sidste kategori. Der er over alle hans film – også »Providence« – noget tillukket, en selvtilstrækkelighed, der ikke, som det ofte er tilfældet, blot er udtryk for en kompleksfyldt foragt, men som virkelig er en naturlig autoritet og arrogance, baseret på en stærk indre overbevisning og harmonisk balance. Det lyder mest som karakteristikken af en person, men det siger også noget om Resnais: At tale om hans film er at tale direkte om hans personlighed, hans overbevisning, hans filosofi. Hans film er en udfordring. For en gangs skyld er frasen om »en film, der kræver noget af publikum« på sin plads.

Det gælder også »Providence«, der på samme tid er en »nem« og »svær« film. Nem, fordi det denne gang er nogenlunde overkommeligt at udrede dens konkrete historie, til trods for alle krumspring mellem forskelige tids- og bevidsthedsplaner. Og dog svær, fordi det alligevel ikke er til at trænge *ind* i værket, finde en »nøgle« til dets dybere filosofiske betydninger. Måske burde man helt lade være. Der skal nok være dem, der vil hævde, at denne film skal man opleve sig til og ikke fortolke sig til, at »filosofien« ligger i selve oplevelsen og fascinationen af dens komplicerede stream-of-consciousness-teknik.

Stream-of-consciousness-teknik – det er et udtryk fra litteraturen (vistnok første gang møntet på Joyce's »Ulysses«, der skulle være indvarslingen af »den ny roman«). Det er da også nævnt før, at Resnais netop har samarbejdet tæt med et par af denne retnings prominente repræsentanter (Duras, Robbe-Grillet). På samme måde er der talt og skrevet meget om Resnais' filosofiske tilhørsforhold til fænomenologien og dens »subjektive tidsopfattelse«. Det passer altsammen glimrende på »Providence«. Den er stream-of-consciousness og subjektiv tidsopfattelse i højeste gear.

Hovedparten af filmen foregår »i hovedet på en gammel dreng«: Forfatteren Clive Langham, der natten før sin 78. fødselsdag i sin bevidsthed (over- og under-) gennemlever et selvopgør, iklædt drømmens og fiktionens forvirrende klædebon. Hovedelementerne i nattens fantasier er hans dødsangst (så vidt man kan forstå lider han af en fremskreden mavesygdom, fremkaldt af en overdreven livsnydelse), og hans skyldkompleks over for sin afdøde hustru, der begik selvmord – måske på grund af hans følelseskulde og utroskab, måske fordi hun havde kræft. Karakteristisk er det, at han ikke selv optræder i disse fantasier – med undtagelse af et sidste bevidsthedsglimt, næste morgen hvor han åbenbart ikke længere evner at holde sig selv »udenfor«. Dette glimt er vel også det eneste regulære tilbageblik, den eneste drøm, der ikke camouflerer skyldkomplekset i fiktion, men går lige på og hårdt: Han finder hustruen død i badekarret efter selvmordet.

Men i de øvrige »drømmescener« fungerer hans frodigt fabulerende forfatterfantasi glimrende og lader et drama udspille sig mellem 4 personer, alle hentet fra hans virkelighed, men her gjort til projektioner af ham selv (i større eller mindre grad). Personerne er hans legitime søn Claude, dennes hustru Sonia, den »uægte« søn Kevin – og så endelig Claudes elskerinde, som han imidlertid i sin bevidsthed ikke er i stand til at holde ude fra sin døde hustru, Molly (de spilles følgelig af en og samme skuespillerinde). Claude repræsenterer det formelle og arrogante – som et skalkeskjul for det sky og usikre, for følsomheden. Kevin er det vege, drømmende, den fortabte idealist, romantikeren, der svæver i verdensaltet. Claude er gjort til »skurk« og Kevin en slags »helt«, eller rettere: Den gamle ønsker at distancere sig fra Claude og identificere sig med Kevin.

Rollefordelingen er ikke ganske tilfældig, hvad man får illustreret i det afslut-

Ellen Burstyn og John Gielgud i scene fra »Providence«.

tende afsnit, der foregår dagen derpå, og man præsenteres for virkelighedens Claude og Kevin, der kommer for at fejre den gamles fødselsdag.

Claude er også i virkeligheden en lidt reserveret sagfører, og Kevin studerer astronomi. I fantasierne hadede Claude sin far og ventede utålmodigt på hans død. I virkeligheden er det faderen, der har overført skyldkomplekset fra hustruen til sønnen Claude, og derfor har et overdrevent anspændt forhold til ham.

Men, som det hedder i en replik, drømmes fiktion er ofte så stærk, at den overlever og selv efter man er vågnet forekommer mere virkelig end den virkelighed, der møder den opvågnede. Således også i filmen. Den gamle mands indre virkelighed forekommer, til trods for dens iklædning af fiktion, mere virkelig end den påfølgende dags lidt anstrengte fødselsdagsidyl. Også for os tilskuere, der i filmens første 4/5 har været underlagt den fiktion, og som aldrig *rigtig* når at revidere vor opfattelse af personerne og dens rolle i gamlingens selvopgørsdrama, før filmen toner ud. Og så selvfølgelig fordi den af personerne, vi bedst kan gennemskue i det milde solskin, er den gamle, som nu i vågen tilstand påtager sin daglige maske af bedaget livskunstner med elegant kynisme. Han giver – næsten – uden at blinke partiet som den urokkelige materialist, der ufortrødent sværger til treenigheden af mad, drikke og kvinder, og som fornægter enhver svaghed over for den uundgåelige død med aristokratisk foragt (»Man er da ikke begyndt at *tro* på *noget*!«). Leve i nuet og lade døden komme, når den nu skal. »Man har bebrejdet mig, at jeg i min søgen efter stil har mistet følelsen«, mumler han til sig selv i et af nattens vågne øjeblikke, »men det er forkert, thi stil er netop et udsøgt udtryk for følelse!« Men det er netop dette hule selvforsvar, denne storslåede livsløgn, som nattens bevidthedsstrømme med deres selvopgør er en stor benægtelse af. Leve i nuet, ja, men hans *nu* er sammensat af en skyldfølelse over for fortiden og en angst for fremtiden, for døden.*) Og stilen er blevet en maske, en attitude, der undertrykker følelsen i stedet for at udtrykke den. Hvorfor skulle han f.eks. føle skyld over hustruens død, var det ikke netop for den følelseskulde, han havde ladet blive hende til del i levende live?

Det er ikke muligt at komme rundt om alle aspekterne i »Providence« i en anmeldelse, at kortlægge alle mangetydighederne vil kræve en længere analyse. Derfor har jeg koncentreret mig om det, der vel udgør en slags kerne. Men selv over for denne kerne står man usikker og ikke fuldtud tilfredsstillet. Der må være mere. Man ville gerne bore sig ind i denne kerne – måske blot for at finde nye lag, nye mangetydigheder. Og heri består vel, retfærdigvis sagt, noget af fascinationen. Nogle ville vel bruge store ord som »kunstens mysterium«, etc. Måske er det rigtigt, at »hemmeligheden« ved »Providence« er, at den simpelt hen skal *opleves* – netop som et mysterium. Måske var det også bare hemmeligheden ved »Ifjor i Marienbad«, at den skulle opleves, »nydes« som en ren abstraktion?

I så fald er det vel en form for vanetænkning hos mig, når fascinationen – i hvert fald i tilfældet »Marienbad« – gradvist afløstes af en irritation? Måske er det mig, der er »sart« på en konservativ måde, når jeg ikke kan lide at blive »drillet« af Resnais med gådefuldhed på et intellektuelt højt niveau, uden at få, om ikke en færdigstrikket løsning, så dog i hvert fald en form for nøgle eller ledetråd til gådens løsning. Jeg accepterer »Providence« som en udfordring, en gåde med et mylder af ledetråde, men hvis der er én, der fører lige i plet, så har jeg altså ikke fundet den – endnu. Jeg vil nok forsøge igen, og ingen bør afholde sig fra at forsøge sig med »Providence«, al den stund den er en perfekt realiseret film, der under alle omstændigheder er en oplevelse værd. (Providence – Frankrig/Schweiz 1976).

Peter Hirsch

*) Jeg henviser til Jens Bruun Christensens redegørelse for fænomenologiens tidsop-

Veninderne

Instruktør: JEANNE MOREAU

»Skuespillerfilm« kan vel ikke egentlig betegnes som en *genre,* men under alle omstændigheder er der tale om en *slags* film, der har et væsentligt fællestræk i deres produktionsforhold: det er film der er instrueret af en skuespiller. Og selv om et par af filmhistoriens største skuespillere også hører til blandt dens største instruktører – jeg tænker selvsagt på Charles Chaplin og Orson Welles – har de erfaringer, man i tidens løb har gjort med de etablerede filmskuespilleres instruktionsforsøg hovedsagelig kunnet opsummeres i et Skomager-bliv-ved-din-læst. For mens man undertiden kan notere sig, at instruktører røber skuespiltalent (eksempelvis Renoir i »Spillets regler«, Truffaut i »Den vilde dreng« og »Close Encounters of the Third Kind« og Mazursky i »A Star is Born«), har skuespilleres instruktøraktiviteter som oftest resulteret i film, der var helt og holdent undværlige og unødvendige. Man kan måske stille det sådan op, at der ud over de egentlige, de ægte, de »fødte« instruktører – herunder også de personlighedsløse, habile professionalister – er tre grupper der – ikke uden en vis mindreværdskompleksfyldt forbitrelse – stræber efter instruktør-tronen: både manuskriptforfattere, fotografer og skuespillere higer jævnligt – ofte ud fra opfattelsen af deres egen métiers egentlige, men underkendte kapitalbetydning i en films tilblivelse – efter instruktørrollens uindskrænkede enevælde, for således for en gangs skyld at få det sidste ord over for instruktørens tyranniske institution og lave filmene med forståelse for hvad en films vellykkethed i virkeligheden afhænger af, dvs. (henholdsvis) manuskriptet, fotograferingen, spillet. Filmkritikeres erfaringer med sådanne professionsbytninger kan – med alle generaliseringers indbyggede uretfærdighed – sammenfattes i en tommelfingerregel, der siger, at man ikke kan vente sig noget godt af denne slags film, fordi manuskriptforfatteres film bliver for ordrige og uvisuelle (jævnfør Dudley Nichols' gamle »Sorg klæder Elektra« og film af Marguerite Duras, Ernest Lehman og Robert Bolt), fordi fotografers film bliver ørkenvandringer i fotoeffekter og modlys (jævnfør William Frakers »Monte Walsh«, Nicholas Roegs »Rødt chok« og Sergej Urusjevskijs »Pasgængeren«) og fordi skuespilleres film er for skuespiller-centrerede. Filmene lider alle af den slagside, der opstår ved at »instruktøren« benytter sin instruktionschance til at pleje og opprojicere sin professionelle selvoptagethed, således at filmene får et anstrengt præg af at skulle vise, hvem der burde have det sidste ord i filmens verden. Filmene savner i reglen helhed og overordnet perspektiv, hvorved man får det indtryk, at instruktøren simpelt hen mangler, for instruktøren er jo netop en person der kan se en helhed i alle filmtilblivelsesprocessens heterogene faktorer og realisere denne helhed. Man kender et lignende fænomen fra musiklivet, hvor instrumentale eller vokale solister ofte, når de har nået berømmelsens tinder, benytter deres stjerne-status til at virkeliggøre hidtil hemmelige dirigent-ambitioner.

Det mest bemærkelsesværdige i disse professions-skift er måske, at der synes at være en slags omvendt proportionalitet mellem den pågældende kunstners talent i sin egen métier og det talent der lægges for dagen i rollen som »gæste«-instruktør. Instruktions-hobby'en afslører sig sædvanligvis som en umiskendelig *Violon d'Ingres,* et udtryk der er opstået ud af det forhold, at den store 1800-tals maler, Jean Auguste-Dominique Ingres, havde en sand lidenskab for at spille violin, til trods for at han havde usædvanligt ringe talent for det, hvorfor det forekom mere rimeligt om han investerede sin energi i det han faktisk kunne, nemlig male. »Skuespillerfilm« er ikke nogen usædvanlig foreteelse; i nyere tid har vi f.eks. set film af Marlon Brando, Jack Lemmon, Peter Fonda, Jack Nicholson, Paul Newman, Clint Eastwood, Kirk Douglas, George C. Scott, Maximilian Schell, Richard Attenborough, Albert Finney, Jarl Kulle, Per Oscarsson, Gérard Blain, Jean-Claude Brialy, Jean-Louis Trintignant – og Jeanne Moreau. Selvfølgelig kan der undtagelsesvist være nydelige film blandt disse – og Charles Laughtons »Kludedukken« ville man da nødigt have undværet. Eller der kan være særlige tilfælde – som Vittorio de Sica og John Cassavetes (sans comparaison) – hvor virksomheden som skuespiller og som instruktør er to helt adskilte uafhængige karrierer. Men i reglen er filmene ikke interessante. Jeanne Moreaus debutfilm, »Veninderne«, der handler om fire selvoptagne skuespillerinders private og professionelle liv, er ingen undtagelse. Den er en typisk »skuespillerfilm«. (Lumière – Frankrig 1976).

Peter Schepelern

Set i TV

Den lange ferie i '36

Instruktør: JAIME CAMINO.

Sideløbende med Franco-styrets hensygnen har man i de senere år været vidne til noget af et tøbrud i spansk film. Efter 35-40 års frankistisk kulturpolitiks kvælning af kulturen begynder der nu at dukke spanske film op af en absolut interesse. Spanske film, der ikke kun er skræk- eller science-fictionfilm, spanske spaghettiwesterns eller platte indholdsløse, lettere erotiske komedier, men som har et alvorligt forhold til sig selv og til sit publikum. Som fortæller om Spanien af i dag år ca. 40 efter den spanske borgerkrig. »Ånden i bistaden« af Victor Erice, »Min kusine Angelica« og »Den spanske ravn« af Carlos Saura og »Den lange ferie i '36« af Jaime Camino er eksempler på dette. – Og der er flere: »Pasqual Duarte« af Ricardo Franco, et værk af en voldsom smerte om en ung castilliansk bondes nøjsomme, ensformige og umenneskelige tilværelse, »Furtivos« (Krybsskytter) af José Luis Borau, en allegorisk beretning om et depraveret samfund og dets individuelle og sociale vold, og »Camada negra« (Sort kuld) af Manuel Guitirez Aragon om fascistiske unge og om nutidigt hemmeligt spansk politi.

»Den lange ferie i '36« er en mere åben film, end man er vant til fra Spanien. Den fortæller direkte om borgerkrigen, fra dens start til dens slutning, og det ganske uden brug af det metaforiske eller det allegoriske. Ganske vist foregår den ikke ligefrem *på* slagmarken, men den er så tæt på, som det nu engang synes muligt at være det lige nu i Spanien. Filmen starter den 19. juli 1936, altså et par dage efter at General Franco med sin afrikanske legion besluttede sig for at »genetablere lov og orden i Spanien«, og den slutter sidst i januar 1939, hvor legionen holder sit indtog i egnen omkring Barcelona, en af de sidste større republikanske bastioner. Da er filmens fredelige sommerprovins forvandlet til et inferno af sabelraslen og hestetrampen: lov og orden i Francos regi er genetableret.

Jaime Caminos film er klart anti-fascistisk – omend den ikke er decideret aggressiv – og man behøver ikke at søge i dybereliggende niveauer for at indse dette. Filmens sympatier og antipatier er ikke til at tage fejl af og ganske åbenlyse, og de kan ikke blot have været overset af den spanske censur. »Den lange ferie« har haft nogle problemer med censuren – slutbilledet af Francos horder, der kværner frem gennem den lille by, brød man sig ikke særligt om på højere sted, men det afgørende er at konstatere, at denne lettilgængelige film er nået næsten uskadt frem til sit publikum. Anskuet i konteksten »spansk film« er »Den lange ferie i '36« af allerstørste interesse.

»Den lange ferie i '36« fortæller om et par velbjærgede familier, der om sommeren tilbringer børnenes skoleferie i Barcelonas omegn. Da de overraskes af krigens udbrud, beslutter de sig for at blive, hvor de er, og det gør de krigen igennem. Familiernes voksne har ingen egentlige sympatier hverken for eller imod, i deres lange ferie holder de sig udenfor og venter blot på, at krigen skal nå frem til sin ende.

I centrum for begivenhederne står drengen Quique. I sommeren 36 er han 15 år gammel, og filmen følger den udvikling, han gennemløber i krigens år, og den stigende politiske bevidsthed, han efterhånden erhverver sig. Filmens hovedafsnit, følgende årstidernes skiften, afgrænses alle af afgørende hændelser i Quiques udvikling, fra han hen på slutningen af krigens første år får en fornemmelse af fascismens væsen, frem til vinteren 38-39, hvor han falder som dens offer som frivillig i den republikanske hær. Filmen gengiver gribende den unge mands udvikling.

Rundt om Quique grupperer en lang række personer sig. Beskrivelsen af børnenes verden, deres rygen i smug, deres cykelture, deres gryende seksualitet og deres soldaterlege er præget af en vis sentimentalitet, men voksenverdenen udgør en indforstået og besk kommentar til den menige spanier og krigen. Denne krig, som mange ikke rigtig forstod, som de pludseligt blev kastet ind i uden egentlig at kunne vælge side. Quiques onkel, der er biolog og læge, som nægter at tage parti, og som derved bliver medvirkende til og ansvarlig for Republikkens fald, dennes kone, som glider mere og mere fra sin mand, indtil man næppe mere ser dem sammen; den gamle bedstefar, der vover turen ind til Barcelona, hvorfra han hjembringer et par brød, og den ældre skolelærer, der nok er rød, men, som han selv udtrykker det, »alligevel ikke spiser børn«. Filmens persongalleri er rigt og nuanceret, personerne står smukt, dog mindre et fascistisk ægtepar, der forekommer delvist karikeret og udleveret.

»Den lange ferie i '36« er til en vis grad en selvbiografisk film. Jaime Camino, der selv har skrevet manuskript, er født i 1936, og alt, hvad der fortælles i filmen, har han

En scene fra »Den lange rejse i '36«.

følgelig ikke selv været vidne til direkte. Men den gravide kvinde i filmens allerførste scene – Quiques tante – er instruktørens mor, og barnet, hun bærer, er ham. Filmens manuskript er en syntese af de beretninger, som Camino har hørt fortalt i sit hjem i årene, der fulgte. »Min film er et forsøg på at fange en svunden tid gennem min families hukommelse«, har instruktøren udtalt. Hans iscenesættelse af familiens historie under krigen er diskret funktionel – og ikke overvældende original – men hans film har enkeltscener af en stor styrke: en tjenestepige, der pr. brev (som hun ikke selv kan læse) erfarer sin broders død i krigen, en gammel mand, der fortvivlet og forbitret giver sin svigersøn en knaldende lussing på grund af dennes »neutrale« indstilling, et nedværdigende slagsmål i regn og mudder om en mager kylling. Kommer filmen som helhed ikke fri af det sentimentale og det nostalgiske, fremstår i hvert fald disse scener som en vægtig korrigering til den officielle spanske historieskrivning.

»Den lange ferie i '36« er Jaime Caminos 6. spillefilm. Efter at have virket som kritiker ved forskellige spanske filmblade, debuterede Camino med kortfilm i 1961 og med spillefilm i 64. Han skriver selv sine manuskripter dog ofte i samarbejde med en anden, og han bestræber sig på at lave sine film så lettilgængelige som muligt. Som han selv udtrykker det, laver han ikke film for de små kapeller. »Kapeller af enhver slags, dem har jeg fået nok af. Jeg laver film for at viderebringe mine ideer, for at give *min* version af problemerne og det til det størst mulige antal mennesker. Hvis man laver hermetiske, symbolske film, henvender man sig kun til dem, der i forvejen er enige. Vi, som praktisk taget har været afskåret fra resten af verden i de sidste 40 år, vi må ikke, endnu engang, lukke os om os selv.«

Camino har i sin karriere haft en del besvær med den spanske censur. En af hans spillefilm, »España otra vez« (1968), er således totalforbudt af censuren. Den fortæller om en amerikaner, der har kæmpet i borgerkrigen i den internationale brigade, og som 30 år efter vender tilbage til Spanien. Måske får Camino også problemer med sin kommende film. Han forsøger for øjeblikket at samle en film byggende på originalt, autentisk materiale om de forskellige holdninger, der var fremherskende under borgerkrigen, og efter sigende har han kilometervis af gamle optagelser fra de to stridende lejre liggende. Men han har vanskeligheder med projektet. Visse vigtige optagelser er pludseligt forsvundet fra arkiverne, fortidens vidner vil ofte ikke udtale sig. Og fra højeste sted er man ikke særligt begejstrede for en sådan film, der blotlægger mindre flatterende borgerkrigs-materiale. (Las largas vacaciones del 36 – Spanien 1976).

Jens Bruun Christensen.

Præsen

Instruktør: BO WIDERBERG.

I første omgang kan det måske undre, eller rettere forvirre, at det er Bo Widerberg, der har lavet »Fimpen« (direkte oversættelse: et skod - den danske titel er blevet præsen et af vort modersmåls ældre betegnelser for en lille dreng). Man er fra denne svenske instruktørs hånd blevet forvænt med mesterværker, og det, at han bare laver en lille, god film, er i første omgang lettere mystisk – for nogen måske endog skuffende. Hvad det viser er blot, at kravene til en stor instruktør om til stadighed at holde sig på kvalitetens top er mindst lige så belastende som den håbefulde dittos konstante stræben efter succes. Og dog, en instruktør i Widerbergs klasse kan tillade sig sidespring af »Fimpen«s elegante karakter.

Som de fleste gode film fungerer »Fimpen« på mere end ét plan. Det er både en eventyrfilm såvel som en kommentar til idol-dyrkelse. Det er også en børnefilm af meget høj klasse såvel som en sportselskers fodnote til legen med den runde læderkugle.

På eventyr-planet er den tydeligvis lavet af en person, der kender og forstår enhver sportsglad drengs fantasier. Hvem har ikke drømmen om at nå de store højder, springe ind på banen og foretage elegante driblings-broderier, lægge op til de afgørende mål, der vender det truende nederlag til en sejr? Hvem gennemspiller ikke landskampene med sig selv i central position, fejlfrit spillende (næsten), i rampelyset og midt i publikums brusende hyldest? Sådanne ambitioner er bærende elementer i enhver dreng eller piges sportsudøvelse. Widerberg gør drømmen til virkelighed; han tryller en 7-årig purk på landsholdet, og vel at mærke det rigtige, svenske landshold anno 1974. Og hermed slår han takterne an til en yderligere dimension i drømmen, og den der oftest er underordnet i et barns fantasi, nemlig de (barske) realiteter, der er nok så afgørende, hvis drøm skal blive til »virkelig« virkelighed. Widerberg tager eventyret, fantasien, drømmen alvorligt. Den lille dreng bliver konfronteret med stjernespillerens hårde lod, og får ikke lov til – andre steder end på grønsværen – at dribble sig gennem tilværelsen. Prædikatet landsholdets nøglespiller, TVs og pressens bevågenhed tynger vor unge stjerne på hans arbejdsplads, skolen. Han mærker på sin krop, hvordan det er at være offentlig ejendom og ude af stand til at skrive autografer til de hungrende fans – ganske enkelt fordi han ikke kan skrive.

En scene fra Widerbergs »Præsen«.

Man kan naturligvis iflg. ovenstående mene, at Widerberg bliver pædagogisk, hvad han da også er, men det er ikke den venlige pegefinger-tale om »at der er koldt på toppen«, der driver ham til det. Han vil gerne et par skridt videre, nemlig til en illustration og indledende analyse af kulisserne bag sporten som masse-underholdning. Det er ikke vor lille ven, der er galt afmarcheret – han er bare god til at spille bold. Det er hans træner, der profiterer af ham, journalisterne der presser ham, det svenske folk der tvinger ham, kammeraterne der ikke vil spille med ham »fordi han er for god« o.s.v. Det er de faktorer, der leverer kulden på toppen, og ved at lade dem indtage en så dominerende rolle i filmen, siger Widerberg mere end blot en alment accepteret sandhed. Det er en meget personlig kommentar på grænserne mellem sporten som leg og som et krævende job – for folket. I eventyret slutter det godt for den »lille præs« – han trækker sig tilbage mens tid er, og overlader til den detroniserede stjerne »Macken« (som han satte af landsholdet såvel som fintede ud af bukserne og tildelte et tragi-komisk kompleks) at fortsætte i rampelyset med autografskriverierne. En »happy ending« med beske forbehold.

Skønt Widerberg tilsyneladende har haft et meget tæt samarbejde med det svenske landshold og rigstræneren »Åby« Ericksson, såvel som diverse udenlandske hold, som svenskerne mødte i VM-kvalifikationsturneringen, støder filmen af og til mod realiteterne, forstået på den måde, at drømmens virkelighedstro gengivelse af hændelsesforløbene ikke gennemføres konsekvent. Man må finde sig i et par tydelige filmiske tricks (der gentages lidt for ofte) med knægten som dreven boldjonglør, og dokumentarismen mangler naturligvis her. At farcen, komedien i hele filmen lurer venligt om hjørnet formilder ikke dette indtryk af manglende realisme afgørende, ej heller at opgaven naturligvis er noget nær umulig – det er resten af filmens virkelighedsnære skildring, der sætter kamp-sekvenserne i relief – og indvendingerne er derfor til en vis grad en implicit ros til filmens idé og udgangspunkt.

Widerberg kunne nok have sagt, hvad han havde at sige, på mindre tid – men at hans film forekommer lidt for lang for en voksen tilskuer er blot en indikation af dens børnevenlighed – en langsom fortællestil er i al almindelighed at betragte som velegnet for de yngste. Og skønt det er en mindre film – også i Widerberg-sammenhæng – er det en så præcis børnefilm, at det så afgjort må beklages, at den ikke findes i distribution herhjemme. Samtidig med, at det tjener TV til ære, at filmen blev vist. (Fimpen – Sverige 1974).

Claus Hesselberg

Filmene

»Hærværk«
»Clark«
»Smertens børn«
»Ånden i bistaden«
»Broen ved Arnhem«
»Slap Shot«
»En stjerne fødes«
»Drama i dybet«
»Fremmedlegionens helte«
»Hvem »pukler« kamelerne for«

Hærværk

Instruktør: OLE ROOS

»Kæferter er digte, der ikke kan få form«, siger Ole Jastrau – hovedpersonen i Tom Kristensens roman »Hærværk« fra 1930 – i en af indledningskapitlets telefonsamtaler. Spiritus kan med andre ord godt afstedkomme den udvidelse af bevidstheden, den rumfornemmelse, som er betingelsen for, at Jastrau kan fungere produktivt, – men kun momentant og erstatningsmæssigt. »Hvor digtet er det humane jegs monument over sin udfoldelse og objektbeherskelse, er rusen udslettelsen af både skrift og objekt«, fastslår Torben Ditlevsen i den seneste analyse af romanen (i »Analyser af danske romaner«, bd. 2, 1977).

Øverst Ole Ernst og Jesper Christensen i »Hærværk«; til højre Jastrau (Ole Ernst) efter en druktur.

Den film, som Ole Roos har skabt over Tom Kristensens roman, i øvrigt med Klaus Rifbjerg som med-manuskriptforfatter, deler skæbne med de kæferter, som markerer stationerne på Ole Jastraus vej i hundene, og netop fordi den samler al sin opmærksomhed om selvdestruktionen. Den er meningsfuld, forsåvidt som den stiller meningsløsheden til skue, men den er meningsløs på et trinhøjere niveau, forsåvidt som den ikke forløser den »dybere mening« med den Jastrau'ske déroute. »Hærværk« er jo nemlig ikke først og fremmest en roman om en kritiker, der med sammenbidt energi drikker sig fra sans og samling. Den er også og ikke mindst en udforskning af et indre landskab, en søgen efter »sjælens uendelighed«. Rigtignok kan filmen ikke beskyldes for at have »overset« denne dimension i bogen, men den postulerer dens tilstedeværelse i stedet for at demonstrere den filmisk. Den forsømmer klarificeringen og fastholdelse af, at Ole Jastraus krise er en digterisk produktionskrise i langt højere grad, end den er en krise i hans forhold til hjemmet og bladet.

Jastrau er – akkurat ligesom hovedpersonerne i de borgerlige dannelsesromaner – placeret »mellem meninger«. Tilmed er det, da han er journalist, en betingelse for hans borgerlige tilfærelse, at han uden større slinger i valsen yder sit bidrag til, at gang- og salgbare meninger kan blive bragt til torvs. Denne krængen livsanskuelser ud til benefice for »Dagbladet«s læsere og ejere er imidlertid uforenelig med Jastraus selvrealisationsmodel, som er af humanistisk-individualistisk tilsnit. Følgelig kan han ikke ret vel andet end give kommunisten Sanders ret i, at »Dagbladet« er et løgneblad, – et sted ikke for selvrealisation, men for selvkompromittering. Med hjemmet, som jo efter den klassiske borgerlige offentligheds teori skulle være følelsernes ly og den kunstneriske udfoldelses basis, forholder det sig ikke meget anderledes. Ganske vist må Jastrau høre for, at han ikke »deler skæbne« med bladet, men kendsgerningen er, at det har usurperet hans hjemmetilværelse. Telefonens evige kimen understreger, at et lønarbejder-involvement i den ideologiske reproduktion ikke levner plads for »ska-

bende selvvirksomhed«. At den ægteskabelige lykkefølelse må have en familieskovtur som funktionsramme er også ganske illustrativt. Negerfetichen på arbejdsbordet, som fascinerer sønnen Oluf og anarkisten Steffensen, repræsenterer en mere og mere umulig drøm. Poesiens blå blomst, som i Tom Kristensens version er en anemone, har ingen ydmyg niche hverken i hjemmet eller på »Bar des Artistes«. Hvad romanen skildrer er først erkendelsen heraf, dernæst en mere og mere desperat jagt langt ud over den borgerlige tilværelses grænser efter den stakkels anemone.

Som nævnt postulerer filmen hele denne problematik, i øvrigt ikke uden opvisning af megen grundighed. Hvad den skildrer er det ydre hærværk vendt mod den borgerlige eksistens, hvis dobbelte ramme er hjemmet og bladet. Men den skildrer ikke selvdestruktionen som villet, som en konsekvent og kompromisløs afsøgning af selvet for at det kan komme for en dag, hvad der er »indeni«. Det gør imidlertid romanen. Den dementerer, hvad dannelsesromanen cementerer: forestillingen om, at der inderst i mennesket ligger et kim, som det gælder om at bringe til udfoldelse, i bedste fald i kunstnerisk form. Hvad Jastrau opdager er, at der inderst inde blot er en kanal med plumret vand og liderlighed. Tom Kristensen rører ikke en finger for at relativere dette facit. Romanen er således fra hans hånd et opgør med den borgerligt-humanistiske individualisme, – og altså et radikalt opgør ved det, at alle smutveje spærres af: Den evige Kjær får ikke ført sin afsyngning af Ingemanns salme ud over ordene »og slukkes alle sole«, og hvad angår den billet til Berlin, som han forærer Jastrau, så er den formentlig lige så salgbar som Lille P.s Canada-billet. At Jastrau ankommer til bogens og filmens sidste scene fløjtende »Internationale« er tydeligt nok ikke udtryk for nogen radikalisering på falderebet.

Romanen har sin afgørende styrke i fastholdelsen af den nedadgående bevægelse mod værdisystemets absolutte nulpunkt samtidig med, at den på det æstetiske plan foretager en overskridelse af det Garhammer'ske dictum, at »gentagelser er helvede«. De mange drikkeorgier medfører ikke, at bogen får en episodisk struktur, – netop fordi det strukturerende princip er et tematisk: subjektopløsningen er, som også Torben Ditlevsen klart gør opmærksom på, »et helt grundlæggende element« i bogens tematiske orden. Og just fordi struktureringsprincippet er knyttet til den bevidsthedsmæssige udvikling, mens den ydre handling fortoner sig, hvad angår væsentlighed, opstår der et fundamentalt, men ikke principielt uløseligt problem, når romanens skrevne ord skal omsættes til et medium, der som filmen har sin evidente styrke i opfangningen og fastholdelsen af det »ydre«, hvadenten det har sit eget værd eller står som udtryk for noget indre, bevidsthedsmæssigt. Det er i hvert fald på dette punkt, at Ole Roos' film bliver problematisk sammenholdt med Tom Kristensens roman. Filmen er blevet en betydelig, ofte decideret »fængslende« skildring af en drukmås' tilværelse i den bevægede periode omkring hans afsked med det ordnede, forpligtende samfund. Som skildring af det sjælelige hærværk, den afskrælning af lag på lag, der munder ud i den så skæbnesvangre konstatering, at der er nul og nix at komme efter, er den veg og konturløs.

Ole Ernst og Kirsten Peuliche som Jastrau og hustru.

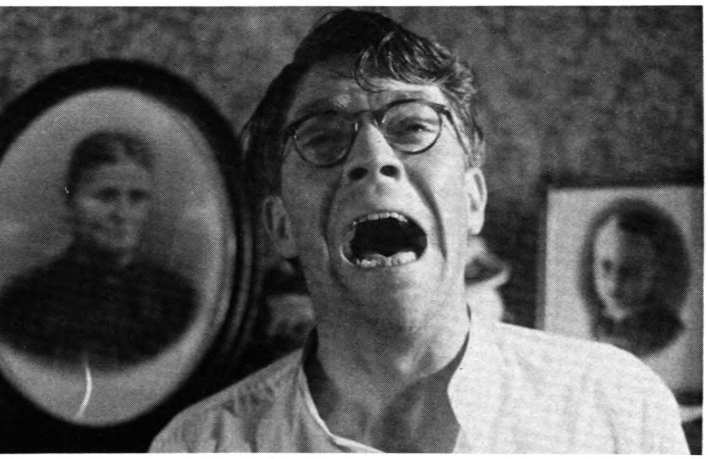

Jastrau råber sin smerte ud til en ligeglad verden.

Romanens godt 400 sider modsvarer filmens 130 minutter. Der har måttet hugges en hæl og klippes en tå, og det må nok erkendes, at resultatet er blevet problematisk også i den forstand, at adskilligt i filmen først falder på plads, når romanen tages til hjælp. Blandt andet er det gået ud over Jastraus søgen efter fikspunkter på det religiøse og det erotiske område. Religionen optræder i bogen såvel som i filmen både som »mening«, nemlig hos pater Garhammer i Stenosgade, som har fod på og orden i universet, og som »følelse«, nemlig i de scener, hvor Jastrau imiterer den »menneskelige« Jesus. Det erotiske optræder i de samme scener og også andetsteds som regulær prostitution (jfr. Jastraus opstykning af sin »livsanskuelse« til »meninger«, der kan komme i avisen). Det optræder også f.eks. som »frue-frustration«, – hvilket jo er det faktiske indhold i Louise Krygers »vildskab« i scenen, hvor hun kopulerer med Jastrau. Filmen har udryddet bogens associationer til hvide kaniner, men ikke ganske til akvariefisk. I hvert fald panoreres der fra bemeldte samleje over til et akvarium, – som dog ikke indeholder noget modstykke til den perlegrå fisk, hvis uhyggelige ubevægelighed hypnotiserer Jastrau under Tivolibesøget sammen med Anna Marie.

Filmen fritager overhovedet Jastrau for denne Tivolitur, ligesom den ikke lader ham blive inddraget i den kreds af syfilitisk besmittelse, hvis centrum befinder sig bag Sorte Elses mystiske fortræksgardiner. Også lejlighedsbranden er udeladt, – for slet ikke at tale om scenen på Christianshavns vold, hvor hærværket har endestation. Om denne scene skriver Torben Ditlevsen: »Her er en kriseramt individualismes totale frihed i human autenticitet: et subjekt i naturen«, – dog rigtignok med en tankevækkende tilføjelse: »Men er et sub*jekt* stadig et *sub*jekt?«

Man kan stille spørgsmålet, hvorfor Jeppe drikker. I romanen er der som påpeget tale om, at rusen erstatter den produktive rumfornemmelse. Men denne erstatningsfølelse indebærer dog også, at omverdenen bliver holdt på afstand, og at mennesker opleves som mennesker, i deres menneskelighed (som ofte tenderer imod det altformenneskelige). Hvad filmen angår, så må man tage ad notam, at Jeppe drikker, – og netop fordi han »bare« drikker, er den blevet monstrøs, omend altså langthen på en storslået – flot – måde.

Til det mere dubiøst-monstrøse kan tidsbilledet henregnes. Man har ment, at det var bedre at lade Jastrau tumle rundt i tredivernes København end i tyvernes. Og

man har ment, at veteranbiler og statister forklædt som medvirkende fra TV's »Good Old Days« måtte være sagen. Det er imidlertid ikke tilfældet.

Hovedrollen som Ole Jastrau spilles af Ole Ernst, – en dygtig præstation, dog med begrænsninger svarende til filmens i forhold til bogen. Ernst går til makronerne (undskyld, sjusserne) med en sammenbidt muthed, som kun tildels overbeviser om, at det er alvor, dette her. Et sted eksploderer han i et brøl, som ikke artikuleres til et råb fra det dybe. Men altså dog, hvad man gerne kalder »en betydelig præstation«!

I øvrigt har Ole Roos med bemærkelsesværdig sikkerhed bemandet en række af filmens mindre roller med kendte (»store«) skuespillere. Poul Bundgaard som Den evige Kjær og Arthur Jensen som Lille P. distancerer sig suverænt fra de forventninger, som publikum måtte medbringe på grund af deres medvirken henholdsvis i Olsen-Banden og Huset på Christianshavn. Og Jørgen Reenberg og Ghita Nørby forsvarer og udleverer på fornem vis henholdsvis den dæmonisk-øretæveindbydende Arne Vuldum og den frustreret-sexhungrende Louise Kryger.

Rollelistens scoop er imidlertid den forholdsvis ukendte Jesper Christensen, der spiller den unge revolutionære lyriker Stefan Steffensen. I al filmens trediver- og/eller tyver-fortidighed lyser han op som en nutidigt vedkommende type. Han er Ole Ernst en stærk og smidig modspiller (og påfaldende nok er Ernst svagest, hvor han må være en stærk modspiller foruden).

Om filmen er i øvrigt at sige, at den er den dyreste herhjemme til dato. Det siger ikke i og for sig noget om dens kvalitet, men derimod noget om, at det er dyrt at ambitionere ud over dansk films normalstandard, – således som »Hærværk« med betinget succes gør det.

Og så bør det i øvrigt ikke undre nogen, om næste udgave af romanen bliver en co-produktion mellem Gyldendal og Lademann: teksten i moderniseret skikkelse illustreret med billeder fra filmen. Hvorom alt er: »»Hærværk« har stadig skæbne i sig«, – som Tom Kristensen udtrykte det, i 1964. (Danmark 1977).

Aage Jørgensen

Clark

Instrukrør: POUL MARTINSEN

»Clark« er ikke nogen god film. Næsten ligegyldigt hvilken vinkel man prøver at se den fra, falder den uheldigt ud. Kunstnerisk og filmsprogligt er den hurtigt overstået. Intet nyt. Men den er måske endnu en af de snart mange film, der i stedet kunne være blevet et hæderligt TV-program ud af.

Poul Martinsen, TV-manden, der i kraft af en efter danske forhold original brug af mediet har lavet sensationer ud af næsten ingenting, er det imidlertid denne gang lykkedes at lave næsten ingenting ud af en sensation. Og det synes da også at være hele filmens dilemma.

Det er ikke mindst sensationsjournalistikken, Martinsen er ude efter, men filmen fremkalder ustandseligt den tanke, at han vil lave sensation ud af at de andre laver sensation ud af Clark, som angiveligt ikke er nogen sensation. Men har han ikke netop valgt Clark Olofsson som emne, fordi hans skæbne er en oplagt sensation stopfyldt med 'filmiske' muligheder, ikke blot i publikums mediefordærvede bevidsthed, men også i Martinsens egen? Eneren på flugt, hurtige biler, skydevåben, blod og masser af politi, er det ikke netop her, at Martinsen har set sine muligheder for at tage det afgørende skridt fra TV over i filmen? Og stinker det så ikke, når han peger fingre ad den svenske TV-nytt's kommentar: – Jagten på bankrøveren Clark Olofsson nåede i aftes et klimaks, der i alle måder lignede en thriller.

Mats Nordryd som Clark Olofsson.

Dertil kan Poul Martinsen svare, at han jo netop ikke har lavet en thriller. Nej tak, men genrens publikumsvenlige effekter har han jo moret sig med at bruge tid på alligevel, endog uden at der synes ordentlig dækning derfor, når man tager Martinsens påståede hjerteanliggende i betragtning: At tale den kriminelles og især den isolerede langtidsfanges sag i almindelighed.

Den omstændelige fremstilling af den kriminelles onde cirkel kunne være klaret på fem minutter, og spørgsmålet bliver da, om resten af defensoratet lykkes. Der er ganske vist noget mistænkeligt ved anmelderens blæren, men man må forlange af en film, der lyser langt mindre af kunstneriske ambitioner end af instruktørens bejlen til publikums forståelse og meningsskift i en konkret sag, at dette mål sættes over alt andet. Var filmen »Clark« virkeligt det mest effektive, Poul Martinsen kunne komme i tanke om at gøre for at ændre langtidsfangens tarv? Eller for at ændre det samfund, der skaber Clark Olofsson'er?

Nu er C.O. jo netop ikke et ansigt i mængden blandt groft kriminelle, så selv de udveje, som antydes i filmen – at Clark skulle gives lov til at studere jura ved universitetet – kunne næppe bruges som generel løsning.

Clark udmærker sig jo netop ved en for langtidsfanger usædvanlig viljestyrke og intelligens, men selv denne person lykkes det – som uheldigvis den eneste – ikke at gøre troværdig, skønt Poul Martinsens muligheder for at kommunikere med ham givetvis har været langt større, end hvis han havde valgt en mere almindelig kriminel. Filmen bærer alt for tydeligt præg af, at hverken Martinsen eller Mats Norryd (som Clark) nogensinde har været i situationer, der tilnærmelsesvis ligner Clark Olofssons. Dennes egen lille bemærkning om mest af alt at føle sig til grin, når han træder ind i en bank med en pistol i hånden, fortæller mere end hele filmens virkelige historie.

Martinsen var ganske vist heller ikke til stede, da den rigtige Clark O. vågnede op ude i skoven efter en flugt fra ungdoms-

fængslet og kom i tanke om, at han var fri, men hvis instruktøren selv engang havde prøvet noget lignende, eller hvis han som kunstner havde haft lidt mere indsigt, så havde han vidst, at man ikke jubler og smider grene op i vejret. Men effektivt skal det være, for der klippes direkte til den tunge gang tilbage til fængslet – med politieskorte.

Fornemmelsen af at være definitivt udenfor bliver heller aldrig ekspederet fra lærred til tilskuer, skønt der snakkes en del om den i de interview-scener, der også nægter at fungere. Mats Norryds stemmeføring klinger med umiskendelig amatørfraseren, og han er født med et næsten muntert smilende ansigt, hvad der må være et dejligt aktiv i mange andre situationer, end når man skal spille nr. 1 på Interpols liste over eftersøgte. Det distraherende smil er det da også næsten lykkedes at bortmane på filmens plakat, som skal gøre det ud for en omhyggelig kopi af Clarks kontrafej i politiets arkiver, men betragt engang nøje originalen (som pryder forsiden af LB nr. 6), og se den himmelvide forskel mellem manden, der sidder i saksen for tiende gang, og ham der kæmper med inspirationen.

Samtalerne med personerne omkring Clark, politifolkenes snak på frokoststuen, slagsmålsscenerne i hjemmet og på politistationen og knivstik-optrinet er til gengæld skildret med forbløffende ægthed og blik og øre for hverdagsrealisme, men hvorfor skal Poul Martinsen spolere indtrykket ved nu og da at klippe sine hensigter ud i pap? Det er da at gøre nar af et moderne publikum at lade kameraet dvæle ved politiassistentens pistol, mens Clarks søster gentager, at det er dem og deres razziametoder, der er farlige og ikke Clark.

Og hvor er den originale TV-mands fantasi henne, når han atter og atter trækker os igennem en i forvejen ormstukken kliché: bank-kameraets slowmotion optagelse (underlagt nervestrækkende elektronlyde) af røveriet i Svanemøllen? I øvrigt en af filmens fejlagtige rekonstruktioner. Et bank-kamera skifter hverken p.o.v. eller klipper til halvnær, og Clarks skud mod kameraet skal i virkeligheden have fulgt en bane 90 cm over kassererens hoved, en for strafudmålingen ikke uvæsentlig detalje, som Poul Martinsen skader sin egen troværdighed og dermed Clark Olofssons sag ved at lave om på.

Fingerede svenske TV-reportager er der også gjort en del ud af. Man arbejder ihærdigt med raster og sorthvid fotografering, men lige meget hjælper det. For et trænet øje virker det jo ikke. On-the-spot-optagelser af politiudrykninger er så godt som aldrig klare i geografien og fortælleteknisk behændige, det må Poul Martinsen af alle da vide.

Filmens noget nær eneste nativt dokumentariske materiale er så vidt jeg kan se stumpen fra Norrmalmstorget, men skønt det oplyses på forteksterne, at alle 'spillede scener' er fiktion, hvor vil Martinsen have, at publikum skal kunne sætte grænsen mellem politifolk, der 'spiller' i en sort-hvid rekonstruktion, og dem der passer deres arbejde på en strimmel fra virkeligheden?

»Clark« gør et stort nummer af dokumentarisk, sanddru præg, men brikkerne vælter helt nede i småtingsafdelingen: lige før Clark slår til mod banken i Svanemøllen, klippes der ind til en bankfunktionær, der afslutter en telefonsamtale med at love en kunde gode råd om investering i pantebrevsmarkedet – i sig selv en hamper replik! Den samtale må være én ud af flere detaljer hentet fra instruktørens fantasi, meningen med kontrasten er god nok, og det havde detaljen – omend ikke påfaldende original – også været, forudsat andre prætentioner end selveste den stærkt udbasunerede sandhed, eller 'virkelighed'.

Telefonbemærkningen antyder en anden af Martinsens hjertesager: misforholdet i vort syn på skjult og åbenbar forbrydelse, hyperforenklet til modstillingen overklasse-svindel versus underklasse-ran, men selv denne måske nok så relevante kæpheste forvandles til pikante pointer i forbifarten.

Poul Martinsen har haft mange andre muligheder end at bruge 3 mill. kr. på filmen »Clark«. Samfundet, langtidsindsatte og Clark Olofsson i særdeleshed havde nok været bedre tjent med, at han havde sat sig ned og gennemtænkt, hvorledes hans medie kunne bruges til at fremme langsigtet idévirkomhed på området: alternativ behandling af kriminalitet. Han ved jo udmærket, at i kølvandet på »Clark« følger blot en dag eller tos avisdebat, og så er den potte ude. For filmen er hverken fugl eller fisk, og selv den virkelige historie, der ellers nok kunne være blevet en fyrig hingst, er nærmest gået hen og blevet en bovlam krikke. (Danmark 1977).

Jan Eggers Claythorpe

Smertens børn

Instruktør: CHR. BRAAD THOMSEN

Christian Braad Thomsen er den danske filmverdens smertensbarn. Både som debattør og filmskaber er han en af de få, der fremtræder som utvetydigt *engageret.* Det er filmkunstens tarv, der ligger ham på sinde. Her ligger både hans styrke og hans begrænsning. Han kæmper for bedre produktionsvilkår for filmkunsten og han kæmper for en bedre filmkunst. Centralt står kritikken af den kommercielle film, forstået som den uendelige repetition af det velkendte fortællesprog med mere eller mindre tilfældigt og ligegyldigt indhold. Alternativt har Thomsen fået sig placeret i forlængelse af de kvaliteter hos en række særprægede kunstnere, som han selv i en sand malstrøm af artikler har slået fast gennem årene. Godard, Rocha, Fassbinder o.a. er oprørere mod filmkunstens produktionsvilkår, mod spillefilmens typiske dogmer i form og indhold – og det er Thomsen også. Filmen kan bruges til noget bedre. Men hvad?

Her viser Thomsens begrænsning sig. Oprøret er i sig selv det afgørende, og hans bekymring over herskende tilstande gælder først og fremmest *kunstnerens* muligheder for at få udtrykt sig så personligt som muligt. Altså den sædvanlige forestilling om kunstens betydning per se – blot med Thomsens og hans heltes visioner frem for alle de andres.

Denne kunstopfattelse går ud fra, at *publikums* tarv varetages i og med *kunstnerens.* Men det er jo ingenlunde sikkert. I hvert fald afhænger det af, hvem publikum er. Hvis opgøret med den etablerede film i sig selv er det afgørende, så er publikum begrænset til de specielt filmkunstnerisk interesserede. Hvilke interesser er det så, der i øvrigt forfægtes?

Alle hans film drejer sig om retten til at leve og handle, som man vil, og de begrænsede muligheder herfor. I kunstnerportrætterne af Makavejev, Andrade og Fassbinder gælder det selvfølgelig kunstnerne, mens det i »Revolution«, »Slumstormer-trilogien«, »Kære Irene«, »Herfra min verden går«, og »Smertens børn« skematisk sagt gælder hhv. os alle, de unges bolig- og samværsformer, kvinderne og samlivet, landsbybefolkningen – specielt de ældre – og dens livsforms udslettelse, samt børnene og deres undertrykkelse hos forældrene. De første film samler sig specielt om herskende normer, som »afsløres« ved en tematisk og stilistisk samling om illustreringen af normbrud. De knytter sig først og fremmest til ungdomsoprøret og er ganske udtryk for dettes noget uartikulerede men ikke uvæsentlige protest mod lidt af alt.

Med »Herfra min verden går« fornemmes det, at kunstneren Thomsen skal fremvise sig som »voksen« og »moden«. Det er erindringen om hans egen barndom, der er den røde tråd i samlingen af en række menneskers spredte beretninger om personlige oplevelser derude på landet. »Smertens børn« er opbygget på lignende måde. Nu er temaet flyttet fra miljøet til familien med vægten på barndommen og den forkvakling af menneskene der sker med autoritær eller på anden måde kærlighedsløs opdragelse. Thomsen viser her sin samlede funktion som fortæller og sammenkæder af de interviewedes personlige beretninger med rammehistorien om eventyrets uskyldsrene børn, der møder den barske virkelighed, hvor Thomsen står som »den gamle eventyrdigters« arvtager. Men selv om interviewene er redigeret og der er indskudt sort/hvide illustrerende tableau-opstillinger af det berettede, så får de interviewede lov til at køre i frigear i en overvejende uengagerende snakkesalighed. Selve erindringen og oplevelsen bliver overordnet, mens pointen i det egentlige tema, opdragelsen, reduceres til en simpel afstandtagen fra en ukærlig og hård opdragelse.

I hårde tider – som nu – er det vigtigt at søge at forstå oprindelsen til det accellerende korpus af personlige problemer. Men filmen afskærer her problemet ved kun at se på en børneopdragelsesforms betydning for voksenlivet (en person henviser endda som baggrund for sin opdragelse til hans fars lignende opdragelse).

Løsningen på vore personlige problemer i forholdet til andre mennesker bliver da psykoanalysen –

»... man løser ikke sine problemer ved at glemme dem, men snarere ved at huske dem« (fortælleren).

Meget rigtigt, men der må vel også være aktuelle forhold i voksenlivet, der gør, at en dårlig barndom fortsat kan øve indflydelse. De interviewede er jo netop voksne, der i deres *nuværende situation* prøver at bearbejde problemerne. Kun »tennispigen Bente« antyder denne forståelse i sin beretning, mens filmen som helhed er mere optaget af pointer, som den, der med Fassbinders spejl udledes af en tjekkisk kvindes beretning om stedsøsteren, der blev mishandlet af sin nazistiske far og alligevel giftede sig med en nazistisk officer: »Hun lærte at elske sin egen undertrykkelse«. Det er ingen forklaring, det er et postulat. Her, som i det hele taget, nærmer filmen sig noget væsentligt, men i stedet for forståelse tilbyder den kun klicheer.

Thomsen besværer altså ikke sig/os med forklaringer. Vi må blot gå ind på det, der vises, uden noget bud på hvorfor det skulle interessere os. Filmen forudsætter således medlevelse i selve filmoplevelsen uden speciel hjælp fra filmen selv. Uden denne hjælp forudsætter medlevelse at vi kender de præsenterede problemer i forvejen og gør vi ikke det, kan vi altså ikke leve med. I begge tilfælde bliver konsekvensen, at filmen overflødiggør sig selv.

Det ligger i Thomsens interview-teknik: filmen er opbygget omkring forskellige menneskers beretning til kameraet (tilskueren) om diverse oplevelser i deres liv. Denne teknik indeholder et positivt element, som vel er dens begrundelse. Mennesker som ellers aldrig kommer til orde i offentligheden, og som derfor forekommer glemt, får her chancen. Det er den samme pointe som fik Erik Thygesen fyret fra Danmarks Radio. Men forskellen på Thygesen og Thomsen er, at Thygesen benyttede teknikken til at gøre opmærksom på bestemte gruppers problemer og krav. Thomsen lader folk fortælle personlige oplevelser, som nok er væsentlige for dem selv og som også kunne vise andre noget om sig selv – *forudsat* at Thomsen i sin film kunne give en idé til *hvad* det skulle vise blandt virkelighedens utallige muligheder. Det må vel ret beset netop være kunstnerens ansvar. Og det er her Thomsen svigter. Konsekvensen af hans synsvinkel er at alt er betydningsfuldt, og effekten bliver at alt egentlig er ligegyldigt. Undtagen selvfølgelig for de involverede personer. Men hermed er filmen også reduceret til aftensnak med fremvisning af lysbilleder i venners kreds.

Filmen er kommet i stand på initiativ af filminstituttets daværende børnefilmkonsulent Fritz Raben ud fra dennes opfattelse af, at der bør laves børnefilm, som angår hele familien. Udmærket initiativ og idé – men det forekommer mig, at hverken børn eller voksne kan få ret meget ud af Thomsens anstrengelser. (Danmark 1977).

Kaare Schmidt

Ånden i bistaden

Instruktør: VICTOR ERICE.

Victor Erice lader os i sin spillefilmdebut se ind i et traumatiseret land: Spanien umiddelbart efter borgerkrigens afslutning. I en øde flække på den castillianske højslette vokser Ana, der vel er en 7 år gammel, op sammen med sin et par år ældre søster Isabel. De bor i et stort hus, hvor de lever i deres egen afsondrede verden – uden synderlig kontakt med deres forældre, der hver for sig flygter fra virkeligheden. Moren skriver nærmest tvangsmæssigt breve til en republikansk soldat (ifølge filmens program, filmen er ikke helt klar på dette punkt). Faren er fuldstændig opslugt af en ligeså tvangsmæssig betragtning af biernes liv, som han om natten filosoferer over i sine skriverier. Da den lille Ana ser skrækfilmen »El Doctor Frankenstein«, der på rådhuset forevises af et omrejsende biografselskab, sættes hendes fantasi i sving, ikke mindst efter at Isabel lader hende forstå at uhyret ikke er død, men kan kaldes frem og være en god ven. Ana tror at ånden holder til i et forladt, øde beliggende hus på sletten, og en dag finder hun virkelig en mand dér – øjensynligt en såret republikansk flygtning – som hun forsyner med farens jakke (og ur). Flygtningen opdages af politiet og skydes (muligvis er det ham der også på et mere bogstaveligt plan er målet for Anas mors breve, i hvert fald brænder hun nogle uafsendte breve kort efter). Anas far tilkaldes uden resultat for at identificere liget, der er anbragt på det gamle rådhus under biografiærredet. Han får sin jakke tilbage og det ur, der lå deri. Ved hjælp af dette ur afslører han Ana, som stivner da hun pludselig hører den melodi det frembringer når det åbnes. Da hun næste dag ser faren ved det øde hus, hvor den sårede lå, løber hun hjemmefra. I en mareridtsdrøm genoplever hun den scene fra Frankensteinfilmen, hvor uhyret (ufrivilligt) dræber en lille pige. Hun findes den følgende dag sovende i en gammel ruin og bringes hjem. Om natten åbner hun soveværelsets franske dør og påkalder ånden.

Filmen, der er ualmindelig fortættet i sin fortællestil og sit spil, er ret dunkel. I Anas bevidsthed, igennem hvilken de fleste optrin filtreres, synes alt at kunne forbindes med alt, idet en drømmelogik griber virkelighedselementerne og lader dem glide sammen. Uhyret fra Whale's gamle skrækfilm identificeres med faren, hvis skridt på et tidspunkt skræmmer Ana, der liggende i sin seng – med et Maria-ikon og en legetøjsabe på natbordet – fantaserer om ånden. Flygtningen i det øde hus bliver tydeligvis en slags erstatning for den fjerne far, hvis tøj han da også udstyres med. I Anas mareridtsdrøm er det hendes eget spejlbillede i vandet, der glider sammen med uhyrets.

Anas dragning mod det både lokkende og skræmmende uhyre er forenet med på én gang en længsel efter oplevelsesintensitet og en dødslængsel. På samme måde som morens forhåbninger er knyttet til toget, med hvilket hun afsender sine breve, er jernbanen for Ana noget som er forbundet med det fjerne og dragende: det er fra toget at vi ser flygtningen springe ud. Men jernbanen aktualiserer samtidig Anas dødsønske: Isabel må rive hende væk foran det frembrusende tog. Imidlertid synes også Isabels lege at udspringe af lignende, morbide forestillinger.

Ana ses på et tidspunkt sidde og skrive på maskine ved sin fars arbejdsbord. Over hende hænger et gammelt billede af en skrivende mand, hvis ene hånd hviler ved et kranium. Anas far, der er optaget af sine skriverier, har helt trukket sig tilbage fra verden for i stedet at indtage en iagttagende holdning til livet som han tydeligvis i biernes lignelse betragter som nyttesløs aktivitet. Urets ubarmhjertige gang er i det Maeterlinck-citat som tillægges ham associeret med formålsløsheden i biernes ustandselige bevægen sig omkring hinanden. Han er den til døden trætte, handlingslammede intellektuelle (republikaner?), der om natten lader signaler udefra trænge ind gennem krystalapparatet, men som ellers sidder uvirksom hen bag sine vinduer, hvis ruder er formet som celler i en bikube kun lader svage gulbrune stråler trænge ind.

Alle filmens personer er isolerede i forhold til hinanden. I filmens indledning cyk-

Scene fra »Ånden i bistaden« – da børnene i rejsebiografen overværer »Frankenstein«.

ler moren afsted med brevene til sin – måske indbildte? – elsker. Faren tilser i sin robotagtige beskyttelsesdragt sine bistader. Biernes summen går over i en summen fra forevisningsapparatet i rådhuset, hvor Frankenstein-filmen vises. Da faren er nået hjem til sit arbejdsværelse trænger skrækfilmens dialog op til ham så han bevæger sig hen til den franske dør for at lytte. Personerne lever hver i deres egen fantasiverden, bliver selv uvirkelige: ansigterne moren ser fra jernbaneperronen er stivnede, hvert i sit vindue; børnene der adspreder sig med at springe over et bål antager på dæmonisk vis karakter af små hekse; Ana og hendes fars ansigter kommer umiskendeligt til at ligne uhyret, fantasivæsenet.

De voksne bærer på en fortid, der aldrig får realitet i filmen. Hvad forbinder moren med den melodi hun klimprer på det ustemte klaver? Hvad »handler« egentlig billederne af moren og faren om, som Ana ser i et fotoalbum?

I det klasseværelse, hvor Anas lærerinde lader børnene hænge organer (dog ikke alle!) på den kæmpemæssige papfigur Don José – kalde ham til live så at sige – hænger et billede af general Franco. Han synes også at præsidere over andre »uhyrer« end den sterile og impotente papfigur i og med at filmforevisningen finder sted på byens rådhus, hvor også den dræbte flygtning anbringes. Da lægen har tilset den traumatiserede Ana, erklærer han, at Ana har haft en sindsoprivende følelsesoplevelse og at kun glemslen kan helbrede. Det er uklart om dette i følge filmen også er kuren for det Spanien, der lige har været udsat for et lammende chok. Skal det uhyrlige, som borgerkrigen skabte, og som alle i filmen er præget af, er blevet en del af, bringes til bevidsthed eller manes i jorden? I stedet for at fortrænge fortiden synes filmen snarest med Ana at ville kalde fortidens intensitet frem for at den kan blive produktiv ved at hjælpe med til at hæve den forstenede og monstrøse tilstand, der nærmest er en levende død. Det organ som Ana skænker Don José er netop øjnene.

Det er muligt at filmen ville være meget klarere hvis man med tilstrækkeligt kendskab til spanske forhold kunne gribe de hentydninger den uden tvivl benytter sig af under hensyntagen til den politiske censur. Filmens program er i den forbindelse ikke til megen hjælp. Men noget tyder på at den med sine kunstnerisk-mystificerende analogiseringer mellem alt muligt næppe kan yde sit (under alle omstændigheder) beskedne bidrag til at hæve det traume, den behandler, op i bevidsthedens klare lys. »Ånden i bistaden« er imidlertid en intens filmoplevelse og den viser med stor indlevelse hvordan et barn kan kombinere virkelighedselementer som dem, filmen allerede i sine fortekster viser os gengivet som børnetegninger. At alt dette så kan udnyttes i en i hvert fald tilsyneladende uklar vision af »Francos uhyre« er en anden sag.

Anders Troelsen.

Broen ved Arnhem

Instruktør: RICHARD ATTENBOROUGH.

Slaget ved Arnhem i september 1944 var det store tragiske nederlag midt i sejrsrusen. Det var – som Richard Schickel skrev i »Time« – helt på linie med klassiske militære *foul-ups* som Den lette Brigades angreb (Krimkrigen) og Gallipoli-aktionen (1. Verdenskrig). Efter Vietnam og midt i en krisetid, præget bl.a. af katastrofefilm dyrker producenten Joseph E. Levine nederlagsstemningen for 25 millioner dollars.

Det er naturligvis blevet spektakulært både teknisk og skuespillermæssigt, men rejser igen det gamle principielle spørgsmål om krigsfilmens forhold til virkeligheden. Et påtrængende spørgsmål, al den stund krig stadig er filmmediets sikreste og mest yndede genre sammen med westerns og kriminalfilm. Genrerne har naturligvis det til fælles, at stoffet giver anledning til hurtig, voldsom og rigelig action, i sig selv en indlysende grund til popularitet. Hertil kommer, at genrerne næsten er født spændende: en klar målsætning, en klar vej til målet og en tidsfaktor undervejs. Næsten en definition på spænding; den lyder nemlig: Al spænding opstår af kapløbet mellem tiden og vejen.

Men hvad med forholdet til virkeligheden?

Her må man skelne mellem krigens daglige blodige virkelighed og den historiske virkelighed. Dokumentarfilm kan være nok så historisk sandfærdige – de har dog en tilbøjelighed til at anlægge et abstrakt Vorherresynspunkt, hvor tilskueren identificerer sig med lande, ideer og anonyme masser, ikke med enkeltpersoner i ildlinien. Gruen bliver et intellektuelt gys, hvilket selvfølgelig også kan øge ens forståelse af krigens to virkeligheder, men alligevel ikke går til bunds. Skole-eksemplet er de mange kompilations-serier i TV. Arnhem-aktionen er for øvrigt også engang blevet skildret dokumentarisk i spillefilmlængde, nemlig i »Theirs Is the Glory« (»Faldskærmsheltene fra Arnhem« – 1946, genudsendt Nørreport 1964). Det var dog en rekonstruktion, ikke en autentisk kompilation. En kedsommelig og ligegyldig strimmel, hvor den sobre britiske dokumentarfilm-tradition var udvandet i pertentlige detaljer uden sammenhæng eller overblik.

Ser vi bort fra de dokumentariske krigsfilm, kan man groft inddele dem i to typer: generalstabsfilm og gruppe- eller individ-film. Langt de fleste er selvfølgelig blandinger, og inddelingen har derfor ikke større praktisk betydning, men teoretisk interesse til belysning af virkelighedsproblemet.

Den måske mest udprægede generalstabsfilm og i én henseende i hvert fald den mest kuriøse krigsfilm, der nogensinde er lavet, hed »Admiralen, der sejrede« om admiral William Halseys planlægning af nedskydningen af Japans søkrigs-geni admiral Yamamoto. Kuriøs og enestående som krigsfilm, fordi man hverken ser eller hører et eneste skud eller bombebrag. Vi er mestendels om bord på hangarskibet, hvorfra flytogtet ledes, men netop ikke med på nævnte flytogt. Ren historisk virkelighed, ren strategi, ren skrivebordskrig. Lidt af det samme så man i Premingers »Første sejr«, hvor der godt nok var skud og bomber, men ellers drejede alt sig om intriger mellem admiraler og generaler – man så knapt nok skyggen af folk under oberst- eller kommandør-rang. Beslægtede hermed var »Patton«, »Lawrence af Arabien« og »Waterloo«, hvor filmenes centrum var den militære topfigur, for så vidt altså generalstabssynspunktet (selv om Lawrence ikke var general), men ellers psykologiske portrætter.

Den modsatte yderlighed – den rene gruppefilm, den rene taktik, krigens hverdag set nedefra i frøperspektiv repræsenteres formentlig mest outreret og mest ægte og levende af Lewis Milestones »A Walk In the Sun« (»Den blodige vej« – 1946, genudsendt Camera 1966). Den har tilmed rimelig kongruens mellem handlin-

gens varighed og filmens spilletid. En deling soldater går i land på Sicilien, og der optræder ingen med højere rang end sergent. De trænger nogle kilometer frem til en tysk maskingeværspækket post, som de erobrer. Et hjørne af krigen set gennem et temperament. Ingen kvinder, ingen civile. En klaustrofobisk skildring af en beskeden opgave, der skal løses. Men i disse timer er den disse menige soldaters hele liv – ikke et fejende flot eventyr, hvor man sprinter gennem tid og rum. Alt uden for delingen – fly, kanontorden, »de andre« – er komplet kaotisk og uforståeligt. Sådan var krigens hverdag givetvis for 99% af deltagerne, men kun 1% af krigsfilmene skildrer den sådan! Eksempler på film, der har koncentreret sig stærkt om en enkelt menig soldats oplevelser, er John Hustons »Red Badge of Courage«, Milestones »Intet nyt fra Vestfronten« og Bondartjuks »En mands skæbne«. Grupper af fortrinsvis menige ses bl.a. i Wajdas »De 63 dage« og den finske »Den ukendte soldat«. Men næppe nogen har været så outreret som »A Walk In the Sun«.

Mellem disse to ekstremer – »Admiralen, der sejrede« og »A Walk In the Sun« – ligger alle andre fiktive krigsfilm. Populariteten og den økonomiske produktionsindsats er koncentreret om midten, de store bredt malende krøniker om et enkelt slag, hvor man kan springe fra top til bund og sågar over i fjendelejren. Det sidstnævnte er kommet vældig på mode i det forløbne tiår, givetvis inspireret af militær-alliancerne efter krigen. De bedste krigsfilm-krøniker er »Panserslaget ved Ardennerne« og »Tora, Tora, Tora«, mindre gode er »Den længste dag«, »Slaget om England« og den sovjetiske »Befrielse I-II«. Det er store maskinerier, der ruller for vore øjne. Passive tilskuer-øjne, kølige historiker-øjne.

»Broen ved Arnhem« er en af de bedre krønike-film. Den har det hele, top og bund, ven og fjende, civile og militære. Den har mange realistiske detaljer, bl.a. plages jeg stadig af den visuelle erindring om tarme, der vælter ud af en såret. Tilmed er der mere strategisk materiale (kort) end i de fleste andre. Alligevel klager mange over det manglende strategiske overblik. Anmeldere og pressesekretæren roder rundt i filmens broer og korps.

Det er måske heller ikke så mærkeligt, hvis man ikke kender det tragiske slag på forhånd. Forhistorien er heller ikke ilde at kende bedre end Liv Ullmans højst summariske og sarkastiske fortale. Den ellers så forsigtige Montgomery, der efter D-dag havde siddet fast foran Caen, var i august måned drønet 300 km nordpå og havde taget Belgien i et snuptag. En succes, der var hans ærkerival Patton værdig, og tyskerne var på sammenbruddets rand. Da udkastede han filmens dristige plan, krigens største faldskærmsoperation for at tage 5 broer i Holland. Broerne kunne passende være nummereret i mellemteksterne. Det ville have lettet forståelsen gevaldig.

Broen over Neder Rijn ved Arnhem var den nordligste, den fjerneste og den vigtigste, porten ind til den nordtyske lavslette og Ruhr. En britisk faldskærmsdivision skulle landsættes her, støttet nogle dage senere af en polsk faldskærmsbrigade (det sidste var ikke særlig klart i filmen). To amerikanske faldskærmsdivisioner skulle tage mellemstationerne. Det 30. britiske panserkorps skulle trænge 94 km nordpå og undsætte faldskærmstropperne bro for bro og vel at mærke helst på to døgn. Men der var kun én vej at køre på. Dette er nogenlunde klart i filmen, selv om vi stort set kun får et glimt af et stort kort over den samlede »Operation Market Garden«. Ligeledes er problemet for den fjerneste faldskærmsdivision klart: nedkastning for langt (12 km) fra broen – det diskuteres indgående og vises på et detaljeret bykort.

Men resten af filmen har en udpræget tendens til at opløse sig i enkeltscener – ofte gode og levende – men isolerede. Det gælder erobringen af de første broer og det gælder især selve Arnhem-afsnittene, hvor den katastrofale afskæring af fortroppen (der faktisk når broen) fra resten af divisionen ikke står klar, hvorved alle Arnhem-scenerne bliver diffuse. Det er for så vidt realistisk – Arnhem-virkeligheden *var* kaotisk. Alligevel forekommer det noget utilfredsstillende: enten større identifikation med en enkelt gruppe (fortroppen) og udeladelse af den omkringfarende general i kaoset eller redegørelse for brigadernes spredte positioner.

I øvrigt var hovedgrunden til nederlaget det utrolige tilfælde, at tyskerne havde trukket to panser-SS-divisioner tilbage til – netop Arnhem. Vi ser to hollandske spioner opdage feltmarskal Models tilstedeværelse i Arnhem, men hører ikke et muk om, hvad der bliver af disse oplysninger.

(Det er nogle andre oplysninger, efterretnings-majoren fremlægger for general Browning). Rent faktisk druknede de i det militære bureaukrati, men en så afgørende detalje kunne man godt have vist, som det så udmærket blev gjort med det katastrofalt henlagte telegram i »Tora, Tora, Tora«.

Der er i det hele taget meget, der er mere summarisk, end det behøvede være, selv om der skulle plukkes fra Cornelius Ryans over 500 sider lange bog. Det giver sig udslag i to slags udeladelser og ændringer: de små neutrale og de tendensprægede. Blandt de små kan nævnes, at en vigtig tysk general helt udelades, og hans beundrende replik ved synet af den allierede luftarmada (»Nur einmal so viele Macht zu haben!«) lægges i munden på en anden general. (Mere ubegribeligt, om end ganske ligegyldigt, er det, at Hardy Krügers figur kaldes general Ludwig – han hed faktisk Heinz Harmel. Måske lever general Harmel endnu og skulle beskyttes?)

Mere interessante er selvfølgelig de tendensprægede udeladelser og ændringer. F.eks. udelades mændenes iver efter at komme af sted. Krigsbegejstringen var stor – det var ikke bare generalernes krig. Eller den lille, men karakteristiske detalje med oberstløjtnanten, der beder oppasseren lægge golfkøller og smoking ned i kufferten. I filmen får man indtryk af, at han ville tage den med i flyet til Arnhem. Det ville han – selvfølgelig – slet ikke. Kufferten skulle i virkeligheden eftersendes med anden transport, og det var da en ganske fornuftig disposition – manden kunne regne med at skulle tilbringe resten af krigen og måske noget af efterkrigstiden på kontinentet. Tendensen er klar. Engelsk selvforagt, skrev Anders Bodelsen rammende i Politiken (formodentlig uden at ane noget om denne lille udeladelse). Jeg vil supplere ved at kalde det en af de mest tyskvenlige

Kendte stjerner i dyr krigsleg: Øverst og ned – Ryan O'Neal, Gene Hackman, Sean Connery og Michael Caine.

krigsfilm, vi har set! Hardy Krügers general Ludwig tegnes næsten i et forklaret martyrlys. Han tilhørte dog Waffen-SS, der måske ikke var det samme SS, som bevogtede KZ-lejrene, men alligevel.

Og så er der afsnittet med feltmarskal Model, der overraskes ved frokostbordet af meldinger om landsætninger i nabolaget. For det første bar han i virkeligheden monokel på rigtig arrogant preussisk vis. Det har man nok udeladt for at undgå en filmkliché, der altså in casu ikke var nogen kliché. For det andet udelades hans fuldstændig farce-agtige panikflugt (han taber bl.a. sin kuffert, så indholdet vælter ud på vejen). En oplagt filmscene, der vel udelades for at fremhæve tyskernes snarrådige effektivitet på bekostning af englændernes kluntethed.

Men direkte historieforfalskning af den grove slags er skildringen af general Browning. Et virtuosnummer for Dirk Bogarde, der boltrer sig i fedtet arrogance og efter nederlaget rammer den opportunistiske slutsalut ud: »Well, you know, I always thought we tried to go a bridge too far.« Dette billede er i absolut modstrid med Cornelius Ryans »A Bridge Too Far«, Christopher Hibberts bog »Slaget ved Arnhem« og general Urquharts erindringer »De kæmpede ved Arnhem«. Helt galt er det med slutreplikken. Det var *ikke* opportunistisk bagklogskab, men det stik modsatte. Browning sagde længe før slaget advarende til Montgomery: »But, sir, don't you think we might be going a bridge too far?« Det står gudhjælpemig fremhævet på en side for sig før forordet i Ryans bog, der angiveligt danner grundlag for William Goldmans manuskript.

Man ser altså, at manuskriptforfatter og typisk nok instruktøren Richard Attenborough (»Åh, sikke en herlig krig!«) har pillet ved den historiske virkelighed til fordel for engelsk selvkritik, forsoning med tyskerne og nutidens nederlagsstemning. På den anden side vil jeg fastholde, at filmen med hele sit massive produktionsapparat, trods retoucheringerne og trods den blandede landhandel, som krønike-formen er, giver et ganske levende billede af krigens virkelighed, hverdagens såvel som den historiske.

Til sidst blot et par fakta. 35.000 mand blev nedkastet. Et ukendt antal rykkede frem på jorden. 18.000 blev dræbt, såret eller fanget i løbet af slagets 9 døgn, heraf 8.000 af de 10.000 ved Arnhem. Tyskernes tab anslås til 10-15.000. Hollændernes civile tab kom måske op på 10.000 eller mere, idet tusinder døde af sult (!) den følgende vinter som følge af tyskernes repressalier. Den hollandske undergrundsbevægelse havde nemlig ydet massiv støtte og en landsomfattende jernbanestrejke var brudt ud for at standse tyske forstærkninger til Arnhem. Det er ikke med i filmen. Det ville for øvrigt have fået vor hjemlige besættelse til at tage sig ud som en skovtur.

Broen ved Arnhem var i september 1944 kun få km væk, men den blev først taget i april 1945. (A Bridge Too Far – USA 1977).

Frederik G. Jungersen

Slap Shot

Instruktør: GEORGE ROY HILL

»Sidste stik« vil ikke rigtig gentage sig for George Roy Hill. »The Great Waldo Pepper« lå i mellemlejet, hvor den ikke helt fik tag på kvaliteterne, og »Slapshot« er nærmest skudt ved siden af, for nu at anvende et billede, der i banalitet ikke står tilbage for mange af filmens.

Er det en »Bad News Bears« for voksne, han vil? Er det en peckinpahsk moralitet på glatis? (der var den igen), eller er det the *reading man's* Disney? Der er alt, hvad der skal være af farver og fart og action og konflikter og spillere og sprogblomster, og det forbliver én stor gang power-play uden mål.

Ishockey-klubben »The Charlestown Chiefs« spiller i tusmørket og der er ikke meget udsigt til at den halvgamle spillende, træner, Reggie (Paul Newman), kan få holdet på fode. Han er separeret, og hans kone vil forlade byen. Selv håber han på en genforening. Men det er ishockey, det drejer sig om, og Reggie får tre nye spillere, som klubbens direktør har købt billigt. Da et rygte vil vide, at klubben skal lukke på grund af den store lokale industrivirksomheds lukning, sætter Reggie et andet rygte igang om at en Florida-by vil købe hele klubben. Ved hjælp af de tre nye spillere, bøller på skøjter, giver han »The Chiefs« en ny stil, et ord der dækker over psykisk og fysisk tyring af modstanderne. »The Chiefs« bliver et hold, man regner med, men holdets stjernespiller siger fra. I mellemtiden finder Reggie ud af, at holdets ejer, en yngre dame, har besluttet at nedlægge holdet af skattetekniske grunde. Det kan slet ikke betale sig for hende at sælge det. I den afsluttende match om mesterskabet, vil Reggie spille »old-time hockey«, men modstanderne har væbnet sig til det modsatte, og det hele ender i skandale og i en pjattet opløsning, der kun løser det ene problem: hvornår skal filmen slutte. Resten er overfladiskhed.

For det første spillet: ved de seneste verdensmesterskaber i ishockey spillede Canada så hårdt, at man talte om skandale og udelukkelse. Canadierne havde næsten konstant spillere i straffeboxen og tabte naturligvis de fleste kampe. På intet tidspunkt under mesterskaberne så man dog grovheder, som man oplever dem i »Slapshot«. En sådan gang »Rollerball« ville have kostet udvisninger, så holdet var lammet. Sporten anvendes – lidt som luftkrigen i Waldo Pepper – til sensationalistisk overdramatisering af uheldige sider ved hvad der i forvejen er et dramatisk fænomen – som at fylde en fodboldfilm med brækkede ben eller en film om svømmere med druknede.

Paul Newman som voldsom ishockeyspiller i »Slap Shot«.

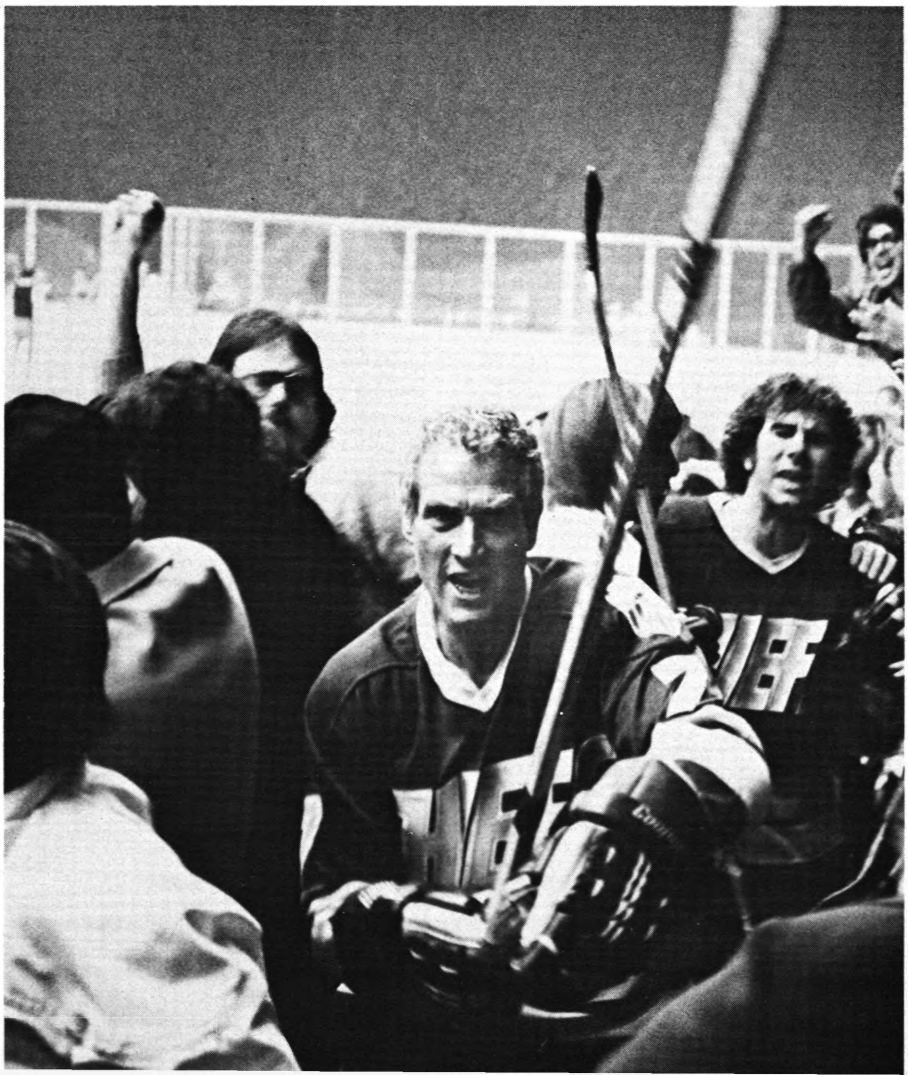

Også Nuser har tilsyneladende set »Slap Shot« og lært af filmen ...

For det andet økonomien: den halvhjertede producent ved godt, at lidt engagement og vrede pepper op. Så kan man filmen igennem drysse lidt antydninger af usympatisk kapitalisme ud. Der nævnes en sammenhæng mellem fabrikkens og klubbens lukning, der er spillerens spørgsmål i bussen, »Who owns the club?« som er med til at »vække« Reggie til aktion efter at han i første omgang har slået det hen med: »Who cares? You get your check, don't you?«. Og der er enken, der tjener penge på at gøre dem arbejdsløse. Men hvad kommer der ud af det. Reggie skælder enken ud og siger, at hendes søn bliver nok bøsse! Der fik hun rigtignok den! Og spillernes eneste alternative drøm, at blive købt af en pensionistby i Florida, er en sølle erstatning, der endda ikke bliver til noget. Der er reklamen og radioens telefonprogrammer, der får et par på frakken helt ud i det groteske, men det groteske anvendes ikke satirisk, og igen ser man ikke målet, ja man aner det næppe. Der er så meget, der ligner uden at være.

For det tredie kærligheden: parallelt med Reggies skilsmisse-historie kører en snirklet affære mellem stjernespilleren og hans kone. Han fjumser meget rundt med andre damer, mens hun sjosker af sted i baggrunden iført fritidstøj og brandert. Der lægges op til alvorlig snak om sports»enker«, og man er i en scene som afskeden mellem Reggie og hustruen, der udspilles foran et FOR SALE-skilt på en forretning, lige ved at tro, at der er bid i analysen, men så smutter det hele igen med fjottede komedieindslag som en sjov stor hund i sengen, eller et lige så sjovt monument på byens torv for en anden hund, der i 1938 advarede byen mod oversvømmelsen. Og stjernespillerens hustru møder sammen med Reggies hustru op til den afsluttende kamp klædt og sminket som en ægte sports»enke«. Det ligner igen en blodig satirisk kommentar, men sammenholder man det med tidligere episoder i filmen, som f.eks. Reggies sengetur med modstanderen Killer Carlsons kone, hvorunder hun fortæller ham om en lesbisk oplevelse, og hans viderebefordring af denne »nyhed« til Carlson under kampen – Carlson går amok og bliver vist ud – så er det blot endnu en nem manuskriptløsning med en happy end. Pigerne kan ikke undvære deres store, dumme drenge.

Filmen er naturligvis rask iscenesat, så rask, at man trods ovenstående bemærkning ikke tør sige ret meget om manuskriptets kvaliteter (Nancy Dowd). De spektakulære ideer er der, lige fra den passerende bus fuld af bare ender til de tre hockey-bøller, der leger med racerbiler på hotelværelset i deres fritid og kulminerende med stjernespillerens strip-tease på skøjter under det afsluttende kæmpeslagsmål, en effekt, der er lige ved at virke, men som desværre også savner et psykologisk rimeligt grundlag. Som filmen iøvrigt. (Slap Shot – USA 1977).

Poul Malmkjær

En stjerne fødes

Instruktør: FRANK PIERSON

Der fødes ingen stjerne i denne tredie version om succes og fiasko, der går hånd i hånd i showbusiness' lunefulde verden. For Barbra Streisand har ikke evnen til at starte langsomt. Hun begynder i *overdrive* og ser sig aldrig siden tilbage. Filmen er hendes blod, sved og tårer, så her er hun, betingelsesløst med venstreprofilen i lækkert Surtees-modlys, med afrohår krøllet af Jon »Shampoo« Peters, med de øjne og det tøj og det smil og den stemme ridende som ørkenbeduin ind i Nevadas solnedgang eller rullende i mudder for krampagtigt charmerende at udtrykke umoden lykkefølelse blandt superstars. Hun arbejder og arbejder og arbejder, og man kan *se* hende arbejde.

At betragte Barbra Streisand i »En stjerne fødes« er som at beundre en Cadillac med opslået motorhjelm. Man har knap nok lov at kalde dette en film. Det er en happening omkring en stjerne med for stor indflydelse og for mange penge, en utæmmet Mustang i sit livs rodeo, et egotrip til 6 mill. dollar. »Had mig eller elsk mig. Jeg er forøvrigt ligeglad.«

Handlingen er meget rimeligt flyttet over til det rockmiljø, der hver dag ser stjerner fødes og dø. Frank Pierson åbner lovende med en næsten surrealistisk reportage af rocksangeren i projektørbelyst ensomhed på scenen vendt mod 50.000 skrigende fans. Pierson har oplagt sans for at trænge ind i en hektisk atmosfære og få sceneriet til at leve. Siden er både John Norman og Frank Pierson out og Barbra in. Balancen forskydes, proportionerne forsvinder, historien bliver meningsløs.

Et par gamle nøglereplikker er med god grund strøget. »That Little Something Ex-

Barbra Streisand i»En stjerne fødes«.

tra«, der blev Esther Blodgetts stikord til de første skridt i neonlyset, ville have været en komisk eufemisme i denne sammenhæng, og den patetiske exitline »This is Mrs. Norman Maine« er omredigeret til flad 70'er-feminisme, men det må jo også indrømmes, at den replik ville have krævet et ydmygt geni som Judy Garlands. Den ægte sentimentalitet var hendes gave. Barbras kommer fra det velsmurte samlebånd. Til gengæld har filmen bevaret hans suicidale kærlighedserklæring: »I Just Wanted To Have One More look at You«. Replikken falder i al sin urimelighed på et tidspunkt, da han *må* have set mere end nok.

John Norman er som alle de andre kun blevet en beundrende statist i solistspillet. Barbra Streisand klippede ifølge Frank Pierson de fleste af Kris Kristoffersons reaction shots ud af Piersons udgave, og det kan meget vel være forklaringen på, at personen er smuldret ind til det uforståelige. Hvis dette er en nedtur, vi overværer, er den tilrettelagt af et helsestudie. I periferien står nu blot en flegmatisk, kernesund vildmand med hæs stemme og et par dårlige sangnumre.

Tilbage af en god, gammel indsigtsfuld historie bliver da en karikatur af en film, som en hvilken som helst procucer med lidt flair kan klippe op i en halv snes Streisand-highlights og sende som gæsteindslag i et TV-show. Men hun fik sin vilje. (A Star is Born – USA 1976).

Michael Blædel

Drama i dybet

Instruktør: PETER YATES

I et allerede berømt afsnit i sin store roman »Humbolt's Gift« fremsætter Saul Bellow den frapperende tese, at kedsomhed, selve *det kedelige,* er en af de mægtigste negative indflydelser på verdens gang, en af alle tiders mest dominerende faktorer i forholdet mellem mennesker. Som filmanmelder gør man unægtelig også sine erfaringer med det kedsommelige, ja man kan undertiden gribe sig i at anskue hele filmhistorien fra kedsomhedens synsvinkel. Der eksisterer måske nok en speciel grandios og ædel kedsommelighed, som Dreyer, Kubrick, Antonioni og Godard undertiden ikke kan siges fri for, men især er vi jo til desperation fortrolige med den helt uforsonlige, uomsvøbte kedsommelighed, der helt uden idealisme eller ambitioner hjemsøger os gennem tidens store såkaldte underholdningsfilm, som med deres bastante pr-budget i ryggen og deres simili-stjerneglans, med foruroligende uafvendelighed kommer brasende med al deres tomhed og *boredom* skamløst stillet til skue, og som med en beslutsomhed, der næsten er imponerende, gennemtvinger en genstridig »succes«, som om publikum, vel vidende at der blot venter to timers glædesløs kommercialisme, alligevel tænderskærende bøjer sig for reklamens magt og modstræbende indfinder sig i tilstrækkelig stor mængde til at en ny blytung dødssejler snart kan søsættes. Reklamen triumferer, kunsten gaber.

I den sidste tid har der været film som »King Kong«, »Marathon Man«, »The Spy Who Loved Me« og nu »The Deep«, der alle er sådanne triste vidnesbyrd om at den moderne filmindustri evner at forcere en dødsens trist, komplet kedsommelig film igennem til en kommerciel succes simpelthen ved reklame og sammenbidt viljestyrke. Som de fleste af disse moderne *kedere* er »The Deep« også komplet meningsløs. For er kedsommeligheden en væsentlig faktor i verden, er de faretruende mængder af nonsens, sludder og vrøvl, der omgiver os til alle sider, næppe mindre dominerende. Det kan heller ikke nægtes, at man ved at skue ud over filmene let kan falde hen i forbløffelse over,

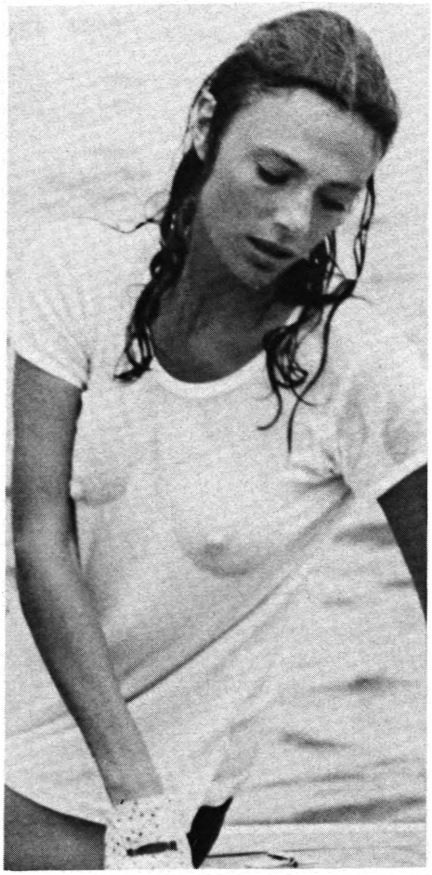

Jacqueline Bisset i »Drama i dybet«.

hvor utrætteligt der – bare inden for dette beskedne menneskelige aktivitetsfelt – produceres nonsens, hvor utroligt meget der er af det og hvor meget der bliver ved med at komme. Hvad angår »The Deep« skal jeg modstå fristelsen til at lave sarkastiske vitser om manglen på den dybde, originaltitlen ellers nævner (herhjemme har man håndfast, men mere ærligt valgt den kontante titel »Drama i dybet«) og heller ikke tale om »bundfald«, om at »skrabe bunden« eller lignende dykkersyge dybsindigheder. Forfatteren Peter Benchley fik for nogle år siden stor succes med sin debutromen »Jaws«. Spielbergs forbedrende filmatisering var ikke blot filmhistoriens største kassesucces til dato, men også en ganske hæderlig film. Benchleys næste roman, »The Deep«, er et umiskendeligt jævnt stykke litterært *crap* og måtte naturnødvendigt blive »a major motion picture«, selv om det ikke var naturnødvendigt at den skulle instrueres af Peter Yates, som netop havde tabt ambulance-farcen »Mother, Jugs & Speed« på gulvet som om det ikke var nok at manuskriptforfatteren allerede havde gjort det.

Filmens handling, der følger bogens i hovedtræk, består af stikord: ungt par, amatør-dykkere ved Bermuda; sunket u-båd fra Krigens tid med heroin ombord; gammel spansk guldskat; stygge farvede; hvide særlinge; hajer og andre rovfisk. Filmen har indtaget det standpunkt, at sådanne sensationelle stikord i sig selv er nok. Mening og sammenhæng er overflødig. Hvad skal vi f.eks. stille op med den dødssyge kidnapningsscene, hvor lastbilen jagter de to knallertkørere? Hvad er meningen med al den skabagtighed, der udfoldes, da heltinden skal smide bh'en for at den grumme og *sorte* skurk kan overbevise sig om at hun ikke har en lille morfin-ampul på sig? Hvorfor kan skurkene ikke selv hente deres morfin på havbunden, når de åbenbart både kan svømme og dykke? Hvorfor tager vore helte ingen modforholdsregler, da det viser sig at der er sprængfarlige håndgranater i skroget? Hvorfor foranstalter skurkene tiltrækning af hajer mens heltene er nede på havbunden, når det også kan skade dem selv hvis heltene ikke kommer op? Hvorfor hænger vagtmanden pludselig død og maltrakteret oppe under loftet, når vi netop så – eller rettere hørte – at han fik gjort kål på sin modstander? Hvad i alverden er ideen med den vrøvlagtige voodoo-voldtægt mod heltinden???

Og så har jeg endda ikke nævnt den mystiske genstand, der rusker i pigens arm i begyndelsen, de interesseløse samtaler om de spanske guldsmykkers *provenance,* den kliché-agtige kamp i elevatorskakten. Hvor tit i filmens løb sender man ikke i tankerne en bøn om at den fæle, glubske ål snart må glide ud af sin mørke hule og spise nogle af disse kedelige, uinteressante og forvrøvlede personer, som ikke nøjes med at vade men direkte går til bunds i et hav af sludder og vrøvl! Vi står med andre ord overfor endnu et forbilledligt makværk inden for denne specielle moderne opfindelse, den »kedelige underholdning«, et *contradictio in adjecto* så stygt at kun det tyvende århundrede kunne have fundet på det. Men midt i al denne pseudo-spænding og disse pseudo-sensationer er det dog en husvalelse at se på Jacqueline Bisset. Hendes fans genser febrilsk Polanskis »Cul-de-sac« for at se hende sidde med store solbriller på terrassen, hvor hun tørt bemærker det ejendommelige i, at Lionel Standers gangster bærer Dior-slips. Siden har hun set dejlig ud i en række sædvanligvis ikke særlig interessante film. Hendes skuespiltalent har det været svært at koncentrere sig om at opdage, men hendes apparitions blide sensualitet har altid været en billedskøn pryd for filmene, som jo – når alt kommer til alt – bare er billeder.(The Deep – USA 1977).

Peter Schepelern

Fremmedlegionens helte & Hvem »pukler« kamelerne for

At den franske Fremmedlegion i tidligere årtier har inspireret til spillefilm, er ikke så mærkværdigt. Siden sin oprettelse i Algier i 1831 har legionen haft ry som stedet, hvor eventyrlystne og mænd med dunkel fortid kunne finde ly i et supermaskulint kammeratskab, en jernhård disciplin og en heroisk kamp mod berbere, tuareger og andre af Nordafrikas svar på det vilde Vestens indianere. Ingen ubehagelige spørgsmål om fortiden blev stillet til rekrutterne, opdigtede navne blev accepteret, og Fremmedlegionen havde klang af mandsmod og medaljer.

I dag må legionærernes rolle som myteskabende mandsideal siges at være udspillet. Fremmedlegionen eksisterer stadig, vist nok med hovedkvarter på Korsika, den omtaltes for nogle år siden i forbindelse med kampene mod oprørerne i det nordlige Chad, og den blev nævnt i forbifarten, da den franske regering i efteråret så småt truede med at sætte tropper ind mod POLISARIO-partisanerne i det tidligere Spansk Sahara. Men dens rolle som romantisk vogter af et imperiums sandblæste grænser er forlængst forbi. Vore dages mest omtalte legionærer er lejesoldater i afrikanske borgerkrige og Grønne Baretter i Vietnam, og den baggrund stemmer vel ikke just til genopstået begejstring for det morderiske mod, som Tricolorens forsvarere formodes at have udvist i Sahara, når rebelske arabere skulle tugtes på hjemmebane.

Samtidig lader klassiske legionær-film som William Wellmans »Tricolorens helte« (»Beau Geste«, 1939) sig nærmest rubricere sammen med sørøverfilm og traditionelle westerns – altså som naivt heroiske og romantiske eventyr for raske drengehjerter uden moralske funderinger over vold og (mands)chauvinisme som tyngende byrde. Man ved, at sådanne films vajende faner og spejderagtige gå-på-mod dårligt lader sig reproducere her i de mere kyniske, mere kritisk analyserende og mindre enfoldigt entusiastiske halvfjerdsere. Hjertets renhed er gået fløjten, og selv om filmvold er så populær som nogensinde, dyrkes i dag den individuelle og hævnende vold (eller den komiske) og ikke den ædelt selvopofrende – en tendens allerede symboliseret i, at Douglas Heyes' 1966-remake af »Tricolorens helte« havde Telly Savalas forrest på rollelisten.

Mærkværdigt er det derfor i 1977 at opleve en film som »Fremmedlegionens helte« (»March Or Die«), der nok har en vis tvetydighed i forholdet til et par af sine hovedpersoner og lader araberne have en god portion ret på deres side, men som

Den effektfuldt iscenesatte slutscene, da araberne angriber »Fremmedlegionens helte«.

dog i bund og grund stiller sig loyalt og indforstået til tidligere Fremmedlegion-films univers og virkemidler. Udmarvende marcher i ørkenen under en sadistisk sergents kommando, nobelt kammeratskab i nødens stund og kamp til sidste patron er blandt de helt traditionelle elementer, og sågar den selskabsklædte herre mellem de nye rekrutter er halet med fra Wellmans film.

Men Dick Richards' film er ingen pastiche og slet ingen parodi. Tværtimod er den en yderst alvorlig historie, hvis svaghed netop er den højtidelighed, der fylder den med meningsfulde nærbilleder uden særlig megen mening. Som spændingsfilm – og solid spænding må man kunne forvente af en legionær-film, når den ikke anskuer sit emne humoristisk eller kritisk – er den ikke meget bevendt, og først til slut eksploderer den i den dramatik, som der så langt og omstændeligt er bygget op til.

Med handlingens psykologiske aspekter forholder det sig ikke meget bedre. Terence Hills adrætte og godhjertede juveltyv à la Trinity, Max von Sydows fortidsbesatte videnskabsmand og Catherine Deneuves sørgmodige skønhed er skabeloner uden mulighed for nuancerede præstationer, og kun hos Gene Hackmans major Foster og Ian Holms El Krim – modstandere, men af samme støbning og dermed begge modpoler til von Sydows foragtede Marneau – er der mere end én streng at spille på, omend ingen plads til virtuositet (hvad Hackman tilsyneladende har indset, hvorefter han helt har givet op). Foster er den hårde og effektive, men desillusionerede veteran fra verdenskrigens skyttegrave, mens El Krim er den ganske vist barbariske, men dog retfærdigt vrede modstander af, at hans lands historiske skatte ranes af franskmændene for at ende i montrer på Louvre.

Således kan man godskrive filmen en kritisk holdning til såvel kontant som kulturel imperialisme, og man kan mene, at den vil skildre krig i almindelighed (optaktens triste og ugloriøse soldater-hjemvenden) og den afsluttende kamp i særdeleshed som meningsløs galskab. men Dick Richards har iscenesat slaget med så flot en flair for det effektfuldt dramatiske, at man her som i filmen overhovedet fornemmer en større trofasthed mod genrens konventioner end mod egne temaer. Fosters og El Krims gensidige respekt kan siges at forene konvention med en vis tematisk substans, men ellers ligger filmens kvalitet primært i den sikre stilfornemmelse, som Dick Richards også – og smukkere end her – demonstrerede i »Støv, sved og skud fra hoften« fra 1972 og »Farvel, min elskede« fra 1975. Sammen med fotografen John Alcott fylder han billederne med udsøgt atmosfære, der sågar gør et legionær-værtshus til en visuel fryd, og hans sans for den udtryksfulde billedkomposition og den medrivende action-sekvens er uomtvistelig. Derfor ville det være trist, om han som en anden Peter Bogdanovich skulle ende som stadig mere stivbenet kunstig genopliver af gamle genrer.

Den skæbne er ingen risiko for Marty Feldman. Også den vindøjede britiske komiker har gravet Fremmedlegionen frem af ørkensandet med sin instruktørdebut »Hvem »pukler« kamelerne for?« (»The Last Remake of Beau Geste«), men hans holdning til stoffet er begribeligvis en noget anden end Dick Richards'. Feldman bruger handlingsskelettet fra »Tricolorens helte«, centreret omkring jagten på den forsvundne Geste-ædelsten og kampen om Fort Zinderneuf, som basis for en rablende farce, der næppe kan kaldes ganske vellykket, men som ikke lover så ilde for eventuelle kommende Feldman-film. Ideerne og energien har han i rigeligt mål, og det, som han har brug for at lære, er begrænsning, disciplinering og frasortering. Foreløbig har han så travlt med ikke at kede sine tilskuere, at han sjældent tør tage sig tid til den rolige gag-opbygning, der er god komiks nødvendige indramning.

Ikke overraskende er Marty Feldmans form for humor i slægt med Mel Brooks' og Gene Wilders, altså respektløs, genre-jonglerende og præget af leg med selve mediet, men uden at være så genialt grovkornet som Brooks eller helt så uskyldigt venlig som Wilders. Dens stadige stilbrud giver tilskueren rig lejlighed til at godte sig over egen indforståethed, hvilket selvfølgelig er en anelse barnligt og dermed ganske i Feldmans ånd, men dens hæsblæsende iver gør nu og da både tilskueren og den selv en smule forpustet.

Fra William Wellmans film har Marty Feldman hentet Beau og Digby Geste, men droppet den tredje bror, John. Med glatpoleret og ganske selvironisk veloplagthed er Michael York den ædle Beau – der naturligvis ikke dør i Fort Zinderneuf, men ender på en badestrand sammen med Ann-Margret, oh lyksalighed – og som en hjertensgod dummepeter flintrer Digby efter ham gennem filmen og beviser, at Marty Feldman endnu har mere selvdisciplin som skuespiller end som instruktør. På sin vej gennem Gerry Fishers fortræffelige billeder møder han bl.a. Gary Cooper i en fræk og fiks krydsklipning med en scene fra »Tricolorens helte« samt et broget og bizart persongalleri, stort set morsomt og uærbødigt spillet af gode kendinge som Peter Ustinov, Trevor Howard (mere oplagt end længe), Roy Kinnear, Spike Milligan og James Earl Jones.

Filmens mange henkastede gimmicks og spillen på andre film og genrer er nok af den art, som let kan kamme over og blive til en småpueril demonstration af instruktørens kvikhed og viden. Men i dette tilfælde er indfaldene mere barnligt velfornøjede end barnagtigt selvglade, og skønt en del tabes på gulvet i skyndingen, er der dog ikke så få gedigne grin at hente sig undervejs. At forvandle grinene til den store befriende latter magter Feldman endnu ikke rigtigt på spillefilmsplan, men han får leget så lystigt med alle legionær-filmenes stereotyper – jovist, også her dukker den selskabsklædte rekrut op, men denne gang kan han identificeres som en vis Jack T. Ripper – at hans film utvivlsomt vil leve op til sin titel og forblive den sidste remake af »Beau Geste«. Efter Feldmans film vil man umuligt længere kunne tage ørkenmarcherne, de attakerende arabere, den tyranniske sergent og den kepi-klædte tapperhed ganske alvorlig, men det kan man ærligt talt heller ikke i Dick Richards' film, selv om den var så heldig at nå vores hjemlige biografer før sin muntrere modpart. Selvfølgelig er det urimeligt at slå Richards oven i hovedet med Feldman, men man må have lov til at mene, at sidstnævntes holdning til legionærlivet er mere tidssvarende, mere original og ganske afgjort mere underholdende. (March or Die – England 1977/The Last Remake of Beau Geste – England 1977).

Ebbe Iversen

Marty Feldman spiller selv en hovedrolle i »Hvem »pukler« kamelerne for?«

Kort sagt

Filmene set af
Peter Schepelern (P.S.)
Per Calum (P.C.)
Ebbe Iversen (E.I.)
Michael Blædel (M.B.)
Ib Lindberg (I.L.)

AIRPORT 77

Instruktør: JERRY JAMESON.
Efter George Seatons »Airport« (1970), om gal bombemand i passagerfly, og Jack Smights »Airport 75« (1974), om følgerne af en kollision mellem et lille privatfly og et stort passagerfly, kommer nu, ikke uventet for det afspejler jo en etableret filmindustriel praksis, »Airport 77«, instrueret af Jerry Jameson. Denne gang prøver nogle griske, uansvarlige mænd at bortføre et passagerfly for at stjæle dets kostbare last af Rembrandt'er og årgangsvine, men opnår kun at »landsætte« flyet på havbunden. En kedelig situation, som dog ikke bør give anledning til egentlig ængstelse når flykaptajn Jack Lemmon og de amerikanske myndigheder tager vare på sagen. Filmen er stopfuld med madding til ideologikritiske skarpseere. Katastrofefilm-genrens formula følges så naivt, at det virker helt mistænkeligt. (Airport '77 - USA 1977). P.S.

ANDERS AND OG HELE BANDEN

Instruktion: JACK KING o.a.
Der er næppe et fuldgyldigt mesterværk blandt de 12 film (kun 7, hvis man nøjes med Metropols Juleshow), der udgør årets julegave fra Disney-koncernen. Til gengæld er der flere film, der nærmer sig, og generelt må det fremhæves, at programmet er det bedst sammensatte i mange år. Gensynet med de nær klassiske »Farmyard Symphony« (Dyrene vågner – Instr.: Jack Cutting) og »Mr. Duck Steps Out« (Anders And på frierfødder – Instr.: Jack King) vidner om hvor suverænt Disney-folkene evnede at samarbejde musik og animation, og selv uden direkte musik som i »Donald's Snow Fight« (Anders And og nevøerne i snekamp) viser instruktøren (der atter er Jack King) hvor rytmisk sikkert han arbejder. I Fedtmulefilmen »Foul Hunting« (Fedtmule på andejagt) er instruktøren undtagelsesvis Jack Hannah, der ellers fortrinsvis specialiserede sig i film med Anders And, men Fedtmules særpræg er festligt bevaret. Andre film i programmet er den meget charmerende »Canine Casanova« (Pluto som Casanova – Instr.: Charles Nichols), og »Hockey Homicide« (Halløj på hockeybanen – Instr.: Jack Kinney), begge danmarkspremierer, men den første langt bedre end den anden. (Donald and his Duckling Gang – USA). P.C.

AUDREY ROSE

Instruktør: ROBERT WISE
Et usikkert balancerende melodrama om reinkarnation, som Robert Wise dog (med en vis succes) gør en anelse troværdigt med en realistisk miljøskildring og en påfaldende uvilje mod at benytte sig af den okkulte films ofte primitive glæde ved special effects. Historien er den, at en far, hvis datter, Audrey Rose, tidligere er blevet dræbt ved en bilulykke, kommer til at tro på, at pigen Ivy (datter af et solidt middelklasseægtepar) er hans reinkarnerede datter. Ægteparret vil selvsagt ikke høre på dette sludder, men Robert Wise har troligt lyttet til manuskriptet og yderligere taget det alvorligt, og filmen synes at mene, at vi andre også bør gøre dette. Jeg vil hellere tage Marsha Mason alvorligt, selv om hendes rolle i denne film ikke er den mest egnede for damens sødmefyldte talent. (Audrey Rose – USA 1977). P.C.

BOBBY DEERFIELD

Instruktør: SYDNEY POLLACK
Ikke så få gode navne er forbundet med »Bobby Deerfield«. Erich Maria Remarques »Livet til låns« er forlæg, Sydney Pollack har instrueret, Al Pacino spiller titelrollen, og selveste Ib Lindberg har oversat. På den baggrund ærgrer det ekstra, at beretningen om den berømte racerkørers møde med kærligheden, personificeret af en smuk, mystisk og til overflod kræftdøende kvinde, aldrig fænger. Det handler vel om traumernes nederlag, når man vover livet og følelserne, men det ender som en melankolsk og tungt fremadskridende love story med småfilosofiske ambitioner uden dækning. Al Pacino og Marthe Keller spiller bedre, end historien fortjener, og Sydney Pollack demonstrer solid professionalisme og sans for dekorative postkort-billeder. Men vedkommende bliver det ikke, endsige gribende eller tankevækkende. (Bobby Deerfield – USA 1977). E.I.

»Farmyard Symphony«.

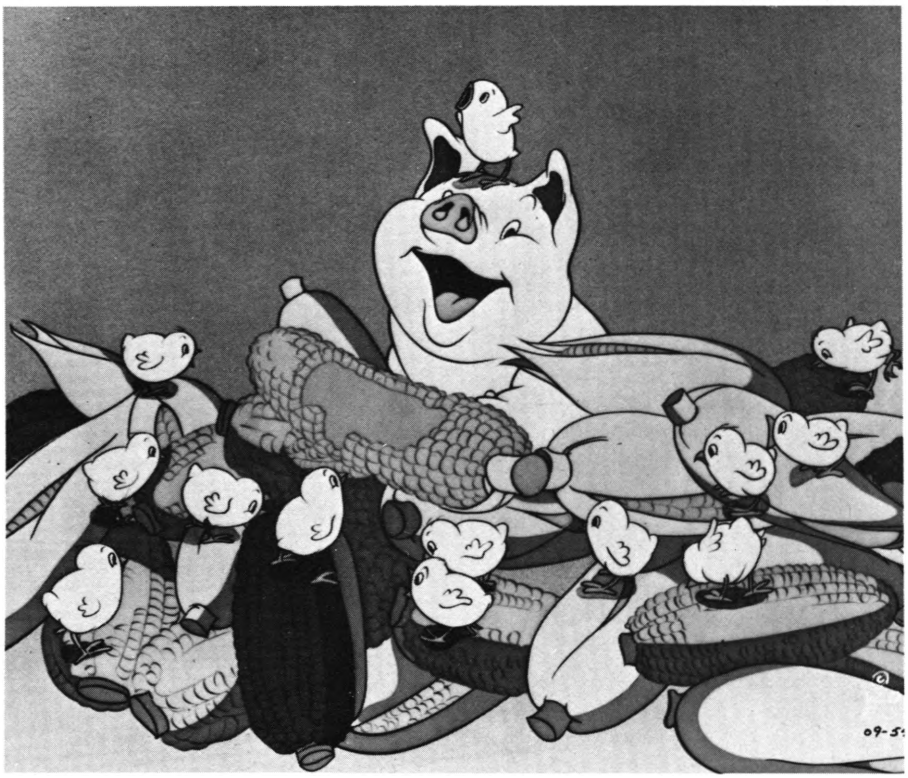

Thomas Hellberg (t.v.) i »Dobbelt forræderi«.

DOBBELT FORRÆDERI

Instruktør: MATS AREHN
I sin anden spillefilm (den første var den pænt omtalte »Maria«) er Mats Arehn ude i svensk films ambitiøse internationale ærinde: en engelsk-sproget film om internationale forhold og med et par internationale skuespillere – men stadig med den specielle svenske evne til at agere hele verdens samvittighed (og det endda efter Jimmy Carters ankomst på verdenspolitikkens arena). Filmen er en beretning om borgerkrig og magtspil i en eller anden

sydamerikansk bananrepublik efter en noget firkantet roman af Per Wahlöö, og både film og roman er lige velmente og lige nemme og lige ligegyldige, men – for en ordens skyld – det drejer sig om en svensk udsending, der skal forsøge at mægle mellem oprørere og regeringsmagt i republikken, og det gør svenskeren uden synderlig forståelse for verden som den ser ud langt borte fra det velfærdssverige, hvorfra mæglerens verden går. Portugal har lagt landskabelige kulisser til, og Christopher Plummer er fint dobbelttydig i sin rolle som en politimand, der spiller sit eget magtspil, mens Thomas Hellberg er ret kedsommelig som mægleren. (Uppdraget – Sverige 1977). P.C.

Harvey Keitel og Raquel Welch i »For fuld udrykning«.

FOR FULD UDRYKNING

Instruktør: PETER YATES

Black humor-stilen i amerikansk litteratur har også smittet af på filmen (jf. Kosmorama 131s Amerika leksikon s. 230). Den seneste efternøler i de efterhånden noget udviskede fodspor fra »M.A.S.H.« er ikke rar. »For fuld udrykning« er en sort farce om Los Angeles-ambulanceføreres barske hverdag og den rasler med al den kynisme og groteske komik, som stilen kræver, men ødelægger det hele ved lejlighedsvis at falde ned i ukontrolleret, flov sentimentalitet og *message movie*-optimisme. Peter Yates har tidligere vist, at han er en fingerfærdig, smart, fundamentalt uinteressant instruktør. Med dette usikre og ubehagelige stil-miskmask, der byder på ganske godt spil af Harvey Keitel og dårligt spil af Raquel Welch (som burde indskrænke sit filmarbejde til udelukkende at omfatte Lux-reklamer), har Yates åbenbart samlet kræfter til sin efterfølgende, penge-sprudlende dukkert, »The Deep« (der anmeldes andetsteds i bladet). (Mother, Jugs & Speed – USA 1976). P.S.

JEG VIL SE BLOD

Instruktør: HENRI VERNEUIL

Efter at Jean-Paul Belmondo i de senere år har tabt lidt terræn til fransk films anden superstjerne, Alain Delon, er også Belmondo begyndt at producere selv for

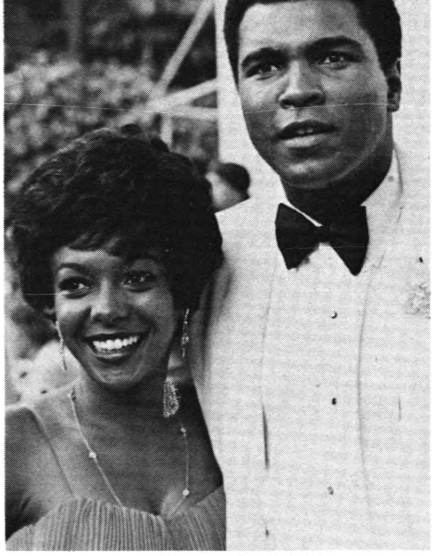

Muhammed Ali i sin egen film.

bedre at kunne bestemme, hvordan han skal gøre sig på lærredet, og »Jeg vil se blod« er blevet en ganske vellykket omend såre traditionel film. Historien er konventionel, mens Verneuils instruktion fungerer effektivt og Belmondo ligeså i fortællingen om en ung mand (Belmondo), der efter syv års fængsel for dobbeltmord vender hjem for at gøre op med de mennesker, der fik ham uskyldigt dømt. (Corps de mon ennemi – Frankrig 1977). P.C.

KINESISK ROULETTE

Instruktør: RAINER WERNER FASSBINDER

Der skal sikkert være dem, der i tidens løb er kommet til det resultat, at Fassbinders film ikke rigtig er *gefundenes Fressen* for »Kosmorama«. Andre steder bliver hans mange film modtaget med alvor, ærbødighed og respekt, og faktisk har det ofte set ud til at lille Danmark er centrum for den mest intensive tilbedelse, der overhovedet bliver den produktive vesttysker til del. Men altså ikke i »Kosmorama«. Og dog må det i denne sammenhæng alligevel påpeges, at bladet har bragt lange og anerkendende anmeldelser af nogle af filmene – se eksempelvis Henrik Lundgren om »Petra von Kants bitre tårer« (i Kos. 120) og »Effi Briest« (Kos. 125). Men det er da sandt nok, at der har været meget negative anmeldelser af Fassbinder i »Kosmorama«. Jeg har forresten selv nogle stykker på samvittigheden (se i Kos. 123/24 og 140). Når jeg nu igen tager ordet angående denne kontroversielle skikkelse i moderne film, vil jeg godt forudskikke den oplysning, at jeg finder, at Fassbinder med »Petra von Kant« og »Frugthanderens fire årstider« leverede umiskendelige beviser på et betydeligt og originalt talent, som han så i øvrigt har misrøgtet slemt. Det er min uforgribelige mening, som jeg naturligvis fremdeles håber at hans næste værk vil korrigere, at hans film bliver mere og mere uudholdelige, skabagtige og interesseløse. I »Kinesisk roulette«, to trælse timers dødfødt Chabrol-pastiche, runger tomheden, og tomhed der reflekteres i nok så mange symbolladede spejle, er og bliver kun tomhed. (Chinesisches Roulette – Vesttyskland/Frankrig 1976). P.S.

MANSON KULTEN & MUHAMMAD ALI – SANDHEDEN OM MIT LIV

Instruktør: TOM GRIES

Da Sam Peckinpah for nogle år siden var på besøg i Danmark fortalte han mig – spøgefuldt, troede jeg – at når »Will Penny« var blevet så god en film, så skyldtes det, at Tom Gries havde lavet den på basis af en TV-film, som Peckinpah havde produceret. De efterfølgende film af Tom Gries synes at give Peckinpah ret – fra »100 rifler« over »Hawaii brænder« og »Mænd i bur« til nu »Manson kulten« og Gries' sidste film »Muhammad Ali – sandheden om mit liv« – har på intet punkt antydet noget selvstændigt kunstnerisk talent. Pænt håndværk, bevares, og redeligt nok. Intet mere. Slet ikke noget, der i intensitet nærmer sig den fine western som »Will Penny« vitterlig var. »Manson kulten« er sobert arbejde uden den nemme spekulation, som emnet nemt kunne have fået andre til at springe ud i, og filmen om den stadig herskende verdensmester i professionel sværvægt, er det også, og begge er ganske underholdende på uforpligtende vis. Der er givetvis for lidt vild vold i den første og for lidt boksning i den anden film til at tilfredsstille et kontant underholdningskrav, og der savnes den kunstneriske nødvendighed, der kan tilfredsstille andre. (Helter Skelter – USA 1976/The Greatest – USA 1977). P.C.

MED DØDEN I HÆLENE

Instruktør: SERGE LEROY

Historien er en konstruktion. En nygift ca. 45-årig arkitekt henter sin kones 11-årige søn af første ægteskab for at lære ham at kende på køreturen fra hans skole i Rom til deres ny hjem i Paris. Undervejs på ruten attakkeres de af en varevogn, hvis chauffør, afsløres det vel tidligt, er konens tidligere elsker. Konstruktionen virker imidlertid ikke påtrængende i Leroys instruktion, der troværdigt og nuanceret udbygger portrættet af far-søn relationerne i den i bogstaveligste forstand pressede situation. Hertil bidrager spillet af Richard Constantini som sønnen og Jean-Louis Trintignant som den kejtede og sky stedfar, en rolle der nærmest er modsat hans sædvanlige. En B-thriller med noget af genrens gamle vitalitet i behold. (Les Passagers – Frankrig-Italien 1976). M.B.

OLSEN-BANDEN DERUDA'

Instruktør: ERIK BALLING

Hvor kvaliteten i de seks første film om Olsen-banden steg støt fra gang til gang, er den faldet siden omend det ikke er i katastrofal målestok. Den niende og nyeste i serien virker først og fremmest mindre idérig end de tidligere (en scene som den med fiskestangen og brillerne ville ikke være sluppet med i de tidligere film), og nogle af de ideer, man har haft, fungerer bedre på papiret end på film (man stjæler Fællesmarkedets smørpukkel og bryder ind i

Olsen-banden på spil – for niende gang.

Verdensbanken). Vore tre hovedpersoner er fortrinlige, og Egon Olsens figur står skarpere end i den foregående film, men bifigurerne virker lidt slappe (fx. Paul Hagen og Ove Verner Hansen). Den rent filmiske originalitet er heller ikke så påfaldende denne gang, og visse scener minder lidt for meget om »Huset på Christianshavn«, hvad der ikke er ment som nogen kompliment i denne sammenhæng. Men vi ser dog med forventning hen til jubilæumsfilmen næste år (det bliver måske den sidste?), hvor Balling og Bahs ligesom er forpligtet til at levere det helt overdådige. (Danmark 1977). I.L.

PASGÆNGEREN

Instruktør: SERGEJ URUSJEVSKIJ

Fotografen Urusjevskij, der døde i 1975, fotograferede i 50'erne kendte sovjetiske tøbrudsfilm som »Den enogfyrretyvende«, »Tranerne flyver forbi« og »Brevet der aldrig blev afsendt« i en flot, effektsøgende billedstil, der satte sig varige og ikke altid lige heldige spor i ortodoks sovjetisk filmstil. I 1968 debuterede han som instruktør med en filmatisering af en novelle af kirgiseren Ajtmatov, der også skrev forlægget til Končalovskijs smukke »Den første lærer«. Filmen fortæller vistnok en meget enkel historie om en mand, hans hest, hans kone og hans elskerinde. Men fordi mesterfotografen både instruerer og fotograferer, bliver filmen en opvisning i vilde, ufunktionelle visuelle excesser, hvorved det lykkes at gøre handlingsgangen overordentlig dunkel. Men måske er det en afledningsmanøvre, der skal camouflere, at historien om den stolte, frihedselskende hest der bliver kastreret fordi den ikke vil lystre, er en allegori over Sovjetsamfundets specielle politiske »psykiatri«. Så meget mere ejendommeligt er det, at filmen var åbningsprogram i den nye, Moskva-kommunistiske biograf Kino Kosmos i København. (Do svindanija, Gulsai! – USSR 1968). P.S.

PRINS BAJAJA

Instruktør: JIRI TRNKA.

»Prins Bajaja« fra 1950 er Trnkas tredie lange dukkefilm, og den fortæller, efter to eventyr af den klassiske tjekkiske forfatterinde Bozena Nemcová, om en bondesøn der på en hvid hest, som i virkeligheden er hans afdøde, fortryllede mor (!), rider ud i verden og succesrigt nedkæmper tre mangehovede drager, der havde tænkt sig at hjemføre tre prinsesser. Efter forskellige komplikationer ender det *ikke* med, at bondesønnen får prinsessen og det halve kongerige. Bondesønnen ønsker nemlig ikke optagelse i de højere samfundslag og i stedet forlader prinsessen slottet og følger med ham til hans fattige hytte. Her, to år efter den kommunistiske magtovertagelse i Tjekkoslovakiet, peger Trnka altså på, at det undertiden meget vel kan være det klogeste at kappe båndene til overklassen og i stedet skaffe sig kontakter med arbejderklassen. Fortællingens forløb er måske noget ukoncentreret, men animationen, dukkerne og udstyret byder på charmerende ikonografisk æstetik. (Bajaja – Tjekkoslovakiet 1950). P.S.

Bruce Dern i »Sidespring«.

SIDESPRING

Instruktør: CLAUDE CHABROL

Hvis man synes, Chabrol er en stor kunstner, kan man måske bortforklare hans nye film som en sarkastisk selvparodi eller en tilgivelig svipser (eller et undskyldeligt sidespring – selv om der har været lidt mange af dem). Hvis man derimod synes, at »Fætrene« er filmhistorie og »Slagteren« var en god film og dermed basta, bliver man ikke særlig forundret over, at Chabrol kan finde på at lave en sjusket, maniereret og helt overflødig film, hvor publikum for 117. gang skal forsøge at samle opmærksomheden om det højere borgerskabs anstrengt depraverede følelses- og seksualliv. Det hjælper ikke meget, at den evindelige Stéphane Audran denne gang assisteres af ingen ringere end Jean-Pierre Cassel, Ann-Margret og Bruce Dern. (Folies bourgeoises – Frankrig 1976). P.S.

S/S ST. LOUIS – SKIBET SOM FIK VERDEN TIL AT SKAMME SIG

Instruktør: STUART ROSENBERG

Over en af de svinske fodnoter til Hitler-tidens Tyskland har Stuart Rosenberg lavet en oppustet »Grand Hotel« møder »Narreskibet«, der højst aftvinger tilskueren lidt omkostningsfri harme, mens det endnu engang slås fast, at overvældende stjernebesætninger udkonkurrerer historien i stedet for at løfte den. En række internationale skuespillere er gået om bord i S/S St. Louis for at give deres karrieres værste præstationer med den arrogant livstrætte Oskar Werner i spidsen for de ædle og Helmut Griem for de prototypiske nazister. På kommandobroen spejder Von Sydow forgæves efter Bergman, og på Cuba breder Orson Welles sig ud over ethvert lærredformat i nok en karrikatur af den korrumperede magt. Det er forudsigeligt og genkendeligt fra første til sidste episode og dertil så langsomt afviklet, at den medfølelse, personerne vitterlig har krav på, forvandles til misantropi i takt med filmens selvopslidende forløb. (Voyage of the Damned – England-USA 1976). M.B.

SWING TIME

Instruktør: GEORGE STEVENS

Måske den bedst dansede af samtlige de ti film, som Fred Astaire og Ginger Rogers indspillede som letfodet par. Selve historien med dens letfærdige holdning til depressionen er egentlig temmelig forfærdelig, men dansenumrene fungerer så elegant og sikkert, at man momentant glemmer hulheden i det øvrige. Fornøjelsen bliver ikke mindre af, at Jerome Kern har komponeret musikken – den vittigt ironiske »The Way You Look Tonight«, den soufflé-lette »Waltz in Swing Time« og den raffinerede »A Fine Romance« – for slet ikke at snakke om Astaires ekvilibristiske solodans i nummeret »Bojangles of Harlem«, der er en flot og smuk hyldest til den berømte negerdanser Bojangles og koreograferet så sikkert, at dansen er blevet sammenlignet med et Balanchine-nummer. (Swing Time – USA 1936). P.C.

Astaire som Bojangles.

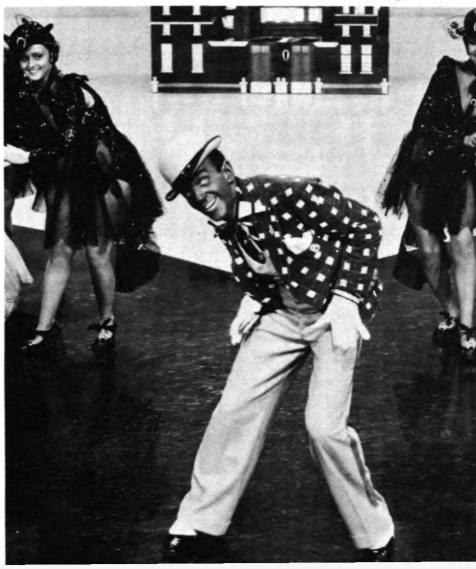

Scene fra »Syv skønheder«.

SYV SKØNHEDER

Instruktør: LINA WERTMÜLLER
Efter den noget akademiske, men ikke uspændende »Strandet« kommer Lina Wertmüllers meget forhåndsomtalte film som en kolossal skuffelse. Ligesom i »Strandet« er det den super-italienske mand, der bliver taget under behandling, og vi følger den brovtende Pasqualino gennem hans totale fornedrelse i fængsler, sindssygehospitaler, krig og koncentrationslejre, hvor han på ludermaner må sælge sig selv for at overleve – og det hele naturligvis forgæves. Filmen er iskold, distanceret, kalkuleret og ufatteligt vulgær, og hverken som tragedie eller sort komedie rører den én det bitterste. Wertmüller excellerer i nedladende kynisme og uvittige platituder, og hvor manuskriptet ikke er vulgært nok i sig selv, skal hun nok klare det med pinagtige nærbilleder og pittoreske arrangementer af koncentrationslejr-lig. Wertmüller præsenterer sig selv som tidens store tøjlesløse visionære skabergeni, en attitude, der under alle omstændigheder virker frastødende, men som tilsyneladende er gået lige i det amerikanske publikum, der har elsket dette orgie i meningsløse svulstigheder. Det kan naturligvis også være mig, der er en sart og ufølende mimose, men filmen efterlod mig i blindt raseri over, at nogen instruktør kan slippe af sted med den form for kunstnerisk humbug. Det er holdningsløs opportunisme af den værste slags. (Pasqualino Settebellezze – Italien 1976) I.L.

Premiererne

1.7.–30.9.77/ved Claus Hesselberg

Anvendte forkortelser:

Adapt:	= Adaption	**Komp:**	= Komponist
Ark:	= Filmarkitekt	**Kost:**	= Kostumer
Arr:	= Musikarrangør	**Medv:**	= Medvirkende skuespillere
As-P:	= Associate Producer	**P:**	= Producere
Ass:	= Assistent	**P-leder:**	= Produktionsleder
Dekor:	= Scenedekorationer	**Prem:**	= Dansk premiere
Dir:	= Dirigent	**P-selskab:**	= Produktionsselskab
Dist:	= Udlejer i oprindelsesland	**P-sup:**	= Produktions-superviser
Ex-P:	= Executive Producer	**P-tegn:**	= Produktionstegner (design)
Foto:	= Cheffotograf	**Rekvis:**	= Rekvisitør
Instr:	= Instruktør	**Sp-E:**	= Specielle effekter
Kamera:	=Kameraoperatør	**Udl:**	= Dansk udlejning

AGENT 69 JENSEN – I SKORPIONENS TEGN
Danmark 1977. **Dist:** Dansk-Svensk. **P-selskab:** Happy Film. **P:** Anders Sandberg. **Instr:** Werner Hedman. **Instr-ass:** Adam Schmedes. **Manus:** Edmondt Jensen, Werner Hedman. **Foto:** Rolf Rønne. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Maj Soya. **Musik:** Bertrand Bech. **Medv:** Ole Søltoft (Agent Jensen), Poul Bundgård (Chefen), Søren Strømberg (Arnold), Judy Gringer (Irma), Anna Bergman (Penny), Karl Stegger (Skorpionen), Gina Jansen (Mata-Hari), Citron-Børge (Bent Warburg), Arthur Jensen (Togmand), Birger Jensen (Kunde i helse-butik), Hans Jørgen Jacobsen (Vred ægtemand), Torben Bille (Ass. for Skorpionen), Adam Schmedes (Karate-mand), Kate Mundt (Togdame), Doug Crutchfield (Karatemand). **Længde:** 89 min. 2550 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Dansk-Svensk. **Prem:** 22.7.77 Saga, Bio Lyngby, Bio Trio, Drive In, Palads (Århus), Fønix, Imperial (Odense), City (Ålborg), Esa, Saga (Esbjerg), Bio (Roskilde), Slots Bio (Randers), Biografteatret (Vejle), Fotorama (Herning), Bio (Silkeborg), Palæ (Horsens), Scala (Slagelse), Bio (Viborg), Scala (Holstebro). Porno-komedie.

ALEX OG VILDKATTEN
Alex and the Gypsy. USA 1976. **Dist:** Fox. **P-selskab:** Richard Shepherd Co. For 20th Century Fox. **P:** Richard Shepherd. **P-leder:** Peter V. Herald. **Instr:** John Korty. **Instr-ass:** Irby Smith, Scott Adam, Edward Markley. **Manus:** Lawrence B. Marcus. **Efter:** Romanen »The Bailbondsmen« af Stanley Elkin. **Foto:** Bill Butler. **Farve:** DeLuxe. **Klip:** Donn Cambern. **Ark:** Bill Malley. **Dekor:** John H. Anderson. **Musik:** Henry Mancini. **Melodier:** »Tears« af Django Reinhardt, Stephane Grapelli. »Naguine« af Django Reinhardt. **Tone:** Edward Rossi, Richard Sperber, Bill Teague, Theodore Soderberg. **Medv:** Jack Lemmon (Alexander Mann), Geneviève Bujold (Maritza), James Woods (Thomas Crainpool), Gino Ardito (The Golfer), Robert James Wood (Dommer Ehrlinger), Tito Vandis (Treska), Bill Cort (Forsvarer), Todd Martin (Roy Blake), Frank Doubleday (Fange), Joseph X. Flaherty (Morgan), Robert Maimo (Ung hyrde), Al Checco (Nat), Ramon Bieri (Hammond), Harold Sylvester (1. ægtemand), Clyde Kusatsu (Tekniker), Alan de Witt (Vagt), Eddra Gale (Telefonistinde), Victor Pinheiro (Mr. Chandler), Red Currie (Lufthavnsmekaniker), Renée Wedel (Sygeplejerske), Chuy Franco (Vagt i Chicago), Emanuel Kokonas (Græsk ranch-ejer), Ed Beagle (Fotograf), Lupe Amaya (Pilot). **Længde:** 99 min. 2645 m. **Censur:** Rød. **Udl:** Columbia-Fox. **Prem:** 29.7.77 Cinema 1-5. Anm. Kos. 135.

AUDREY ROSE
Audrey Rose. USA 1977. **Dist:** United Artists. **P-selskab:** Sterobcar Productions. A Robert Wise Production. **P:** Joe Wizan, Frank de Felitta. **P-samordner:** Rosalyn Catania. **P-leder:** Charles H. Maguire. **Instr:** Robert Wise. **Instr-ass:** Art Levinson, Leslie Moulton. **Manus:** Frank de Felitta. **Efter:** Romanen »Audrey Rose« af Frank de Felitta. **Foto:** Victor J. Kemper. **Farve:** DeLuxe. Klipper: Carl Kress. **P-tegn:** Harry Horner, **Dekor:** Jerry Wunderlich. **Kost:** Dorothy Jeakins, Sheldon Levine, Shirlee Strahm. **Makeup:** Frank Griffin. **Sp-E:** Henry Millar, Jr. **Musik:** Michael Small. **Arr:** Jack Hayes. **Tone:** Tom Overton, William McCaughey, Aaron Rochin, Michael J. Kohut. **Medv:** Marsha Mason (Janice Templeton), Anthony Hopkins (Elliot Hoover), John Beck (Bill Templeton), Susan Swift (Ivy Templeton/Audrey Rose), Norman Lloyd (Dr. Steven Libscomb), John Hillerman (Scott Velie), Robert Walden (Brice Mack), Philip Sterling (Dommer Langley), Ivy Jones (Mary Lou Sides), Stephen Pearlman (Russ Rothman), Aly Wassil (Maharishi Gunta Pradesh), Mary Jackson (Veronica), Richard

Lawson (Politimand), Tony Brande (Detektiv Fallon), Elizabeth Farley (Carol Rothman), Ruth Manning (Kvinde i forretning), Stanley Brock (Kasserer), David Fresco (Dominic), Pat Corley (Webster). **Længde:** 115 min. 3095 m. **Censur:** Hvid. Fb.u.16. **Udl:** United Artists. **Prem:** 26.9.77 Cinema 1.5. Anm. Kos. 136.

BROEN VED ARNHEM
A Bridge Too Far. England 1977. **Dist:** United Artists. **P-selskab:** A Joseph E. Levine Presentation. **P:** Joseph E. Levine, Richard P. Levine. **As-P:** John Palmer. **Co-P:** Michael Stanley-Evans. **P-sup:** Eric Rattray. **P-leder:** Terence A. Clegg, Norton Knatchbull, Richard Bamber. **I-leder:** Grania O'Shannon, Cornelius van Eijk. **Instr:** Richard Attenborough. **Fortekster:** Joe Caroff. **2nd-unit-instr:** Sidney Hayers. **Instr-ass:** David Tomblin, Steve Lanning, Roy Button, Peter Waller, Geoffrey Ryan, Bert Batt. **Rollebesætter:** Miriam Brickman. **Stunt-Instr:** Alf Joint, Vic Armstrong. **Manus:** William Goldman. **Efter:** Bog af Cornelius Ryan. **Kons:** Kathryn Morgan Ryan, Charles Mann (køretøjer). **Foto:** Geoffrey Unsworth. **2nd-unit-foto:** Harry Waxman. **Luftfoto:** Robin Browne, John Cardiff. **Kamera:** Peter MacDonald, Ken Coles, Wally Byatt, Lou Lavelly. **Ass:** John Campbell, Steve Barron, Frank Batt. **Farve:** Technicolor. **Format:** Cinemascope. **Klip:** Anthony Gibbs. **Ass:** Brian Mann. **P-tegn:** Terrence Marsh. **Ark:** Roy Stannard, Stuart Craig, Alan Tomkins. **Dekor:** Peter Howitt, Peter Dukelow. **Rekvis:** Jack Towns. **Kost:** Anthony Mendelson, John Hilling, Margaret Levin. **Makeup:** Tom Smith. **Frisurer:** Ronnie Cogan. **Sp-E:** John Richardson. **Sp-foto-E:** Wally Veevers. **Musik:** John Addison. **Tone:** Simon Kaye, Les Wiggins, Peter Horrocks, Gerry Humphreys, Robin O'Donoghue, David Stephenson. **Medv:** Dirk Bogarde (Generalløjtnant Browning), Sean Connery (Urquhart), Ryan O'Neal (Gavin), Michael Caine (J. O. E. Vandeleur), Anthony Hopkins (Frost), James Caan (Sergent Dohun), Maximilian Schell, (Bittrich), Hardy Krüger (Ludwig), Elliott Gould (Stout), Robert Redford (Major Cook), Gene Hackman (Sosabowski), Edward Fox (Horrocks), Liv Ullmann (Kate Terhorst), Denholm Elliott (Meterolog, RAF), Laurence Olivier (Dr. Spaander), Paul Maxwell (Maxwell Taylor), Walter Kohut (Feltmarskal Model), Peter Faber (Harry Bestebreurtje), Frank Grimes (Major Fuller), Donald Pickering (MacKenzie), Donald Douglas (Lathbury), Peter Settelen (Cole) m. fl. **Længde:** 176 min. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Nordisk. **Prem:** 15.8.77 Palads, Tre Falke, Regina (Århus), Scala (Ålborg), Palads (Odense), Rådhusteatret (Randers). Filmen delvis indspillet i Holland og England. Anm. Kos. 136.

CELINE OG JULIE TA'R SIG EN TUR
Céline et Julie vont en bateau. Frankrig 1974. **Dist:** NEF Diffusion. **P-selskab:** Saca-Simar/Vincent Malle Productions/Renn Productions/Les Films du Lossange/Les Films 7/Les Films Christian Fechner/Action Films. **P:** Barbet Schroeder. **Instr:** Jacques Rivette. **Instr-ass:** Luc Béraud, Pascal Lemaitre. **Manus:** Jacques Rivette, Eduardo di Gregorio, Juliet Berto, Dominique Labourier, Marie-France Pisier, Bulle Ogier. **Foto:** Jacques Renard, Michel Cenet. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Nicole Lubtchansky. **Makeup:** Ronaldo Abreu. **Musik:** Jean-Marie Sénia. **Tone:** Paul Laine, Elvire Lerner. **Medv:** Juliet Berto (Céline), Dominique Labourier (Julie), Bulle Ogier (Camille)T, Marie-France Pisier (Sophie), Barbet Schroeder (Olivier), Philippe Clévenot (Guibou), Jean Douchet (M. Dédé), Nathalie Asnar (Madlyn), Marie-Thérese Saussure (Poupie), Adele Taffetas (Alice), Anne Zamire (Lil), Monique Clément (Myrtille), Jérome Richard (Julien), Michael Graham (Boris), Jean-Marie Sénia (Cyrille), Jean-Claude Biette, Jean Eustache, Jean-Claude Romer, Michel Caen (Tilskuere til cabaret). Jean Eustace, Jacqes Bontemps (Bibliotekarer). **Længde:** 180 min. **Prem:** 16.9.77 Grand (fransk filmuge). Filmen i filmen »Phantom Ladies Over Paris« bygger på to fortællinger af Henry James: »The Other House« og »A Romance of Certain Old Clothes«. Filmen er optaget i 16 mm.

CLARK
Danmark 1977. **Dist:** Constantin. **P-selskab:** Steen Herdel Film. **P:** Steen Herdel. **P-leder:** Ib Tardini. **Instr:** Poul Martinsen. **Instr-ass:** Katinka Haxthausen. **Manus:** Poul Martinsen, Clark Olofsson. **Foto:** Dan Holmberg, Dirk Brüel, Morten Bruus, Michael Christensen, Jan Weincke. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Henrik Carlsen, Niels Arild. **Rekvis:** Erling Jørgensen, Ernst Johansen, Søren Sørensen, Lars Garpenfeldt, Lars Löfdahl. **Kost:** Gunnel Nilsson, Jette Termann. **Makeup:** Birthe Christensen, Lotte Kreutzmann. **Sp-E:** Peter Højmark, Erling Jørgensen. **Musik:** Gunner Møller Pedersen. **Lys:** Per Jørgensen, Eg Norre, Jimmy Leavens, Kim Sejr Larsen. **Tone:** Troels Orland, Per Assentoft, Jan Juhler, Niels Arild. **Medv:** Mats Norryd (Clark Olofsson), Anja Langré (Maria Wallin), Anita Hedell (Clarks mor), Carina Hedell (Clarks søster), Ingemann Lindh (Clarks far), Martin Svendson (Clark som dreng), Michael Danielsson, Ulf Edelbrandt (Bankrøvere). **Længde:** 105 min. 2850 m. **Censur:** Grøn. Fb.u.12. **Udl:** Warner-Constantin. **Prem:** 19.9.77 Nygade. Anm. Kos. 136.

CRASH!
Crash. USA 1976. **P-selskab:** Warner Bros. **P:** Fred Weintraub, Paul Heller. **As-P:** T. C. Wang. **P-leder:** Eva Monley, Gerner Sulit (Fillipinerne). **Instr:** Alan Gibson. **2nd-unit-instr:** Bob Thompson. **Instr-ass:** Vincent Winter, Nick Miranda (Fillipinerne). **Stunt-instr:** Ricardo Legaspi, Ted Duncan. **Drivers:** Hobie Kerns Jr., Peter Armstrong, Clem Parsons, Johnny Dias. **Manus:** Michael Allin. **Foto:** Alan Hume. **Farve:** Technicolor. **Format:** Cinemascope. **Klip:** Allan Holzman. **Ark:** Bill Sandell. **Dekor:** Neddie La Raquel. **Kost:** Sherry Chen. **Sp-E:** Santos Hilario, Totoy Torrente. **Musik:** Art Freeman. **Sang:** »Chequered Flag or Crash« af Norman Sachs, Mel Mandel. **Solist:** Harlan Sanders. **Tone:** Norman Boland, Lester Fresholtz, Marvin Kerner, Larry Singer. **Medv:** Joe Don Baker (Andy Walkaway Madden), Susan Sarandon (C. C. Wainwright), Larry Hagman (Bo Cochran), Alan Vint (Doc Pyle), Parnelliones (Sig selv), Michael Pitton (Christian Parrier), Dana House (Ridder i sort), Logan Clarke (Ringer), Bert Leroy (Fly), Bill Cross (Angel), Ben Leeman (Pits), Cachupoy (Ramon), Eddie Mercado (Reporter), Eazy Black (Wilkinson), Dick Adair (Adams). **Længde:** 78 min. 2370 m. **Censur:** Hvid. Fb.u.16. **Udl:** Nordisk. **Prem:** 29.8.77 Nygade. Filmen er indspillet på Fillipinerne. Dødskørsel.

DE KALDER MIG MARK – STRØMERNES SORTE HÅND
Mark il poliziotto spara per primo. Italien 1975. **Dist:** P.A.C. **P-selskab:** Atlas. **Instr:** Stelvio Massi. **Manus:** Dardano Sacchetti, Teodoro Agrini, Raniero di Giovan-Battista, Stelvio Massi. **Foto:** Federico Zanni. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Mauro Bonanni. **Ark:** Sergio Palmieri. **Dekor:** Carlo Leva. **Musik:** Adriano Fabi. **Arr:** Gianni Mazza. **Sange:** »Mark« af Barbot og Fabi. **Solist:** Sammy Barbot. »So Much In Love« af Barbot og Fabi. **Solist:** Cashin & Doneway. **Medv:** Franco Gasparri (Mart Terzi), Lee J. Cobb (Zinzi), Nino Benvenuti (Ghidini), Ely Galleani (Angela), Spiros Focas (Morini), Andrea Aureli (Lombardo), Massimo Girotti (Spaini), Ida Meda (Franca). **Længde:** 99 min. 2700 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Cinema. **Prem:** 7.7.77 Kinopalæet. Engelsksproget version. Kriminalfilm.

DEN SOMMER JEG FYLDTE 15
Den sommeren jeg fylte 15. Norge 1975. **Dist:** Norena Film. **P-selskab:** Team Film. **P:** Svein Toreg. **P-ass:** Anniken Lindaas Kolstadt, Niels Jørgen Hansen, Arne Sandvik, Dagfinn Kleppan. **P-leder:** Lasse Saether. **Instr:** Knut Andersen. **Manus:** Knut Faldbakken, Knut Andersen. **Efter:** Romanen »Insektsommer« (1972) af Knut Faldbakken. **Foto:** Knut Gløersen. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Bente Kaas. **Kost:** Eva Lendl. **Makeup:** Mette Lange-Nielsen. **Musik:** Eyvind Solås. **Tone:** Leif Erlsboe, Dan Taxbro. **Medv:** Steffen Rothschild (Peter Fagerlund), Anne Lise Tangstad (Tante Linn), Kaare Kroppan (Onkel Kristen), Grethe Ryen (Catherine), Carina Rude (Gerd), Arne Lendl (Jo), Inger Reien (Moderen), Wilfred Breistrand (Karsten Fagerlund), Knut Hultgren (Præst), Helge Linaae (Åge Brenden), Dag Sandvig (Ballademager). **Længde:** 98 min. **Udl:** Obel. **Prem:** 22.8.77 Royal (Århus). Ungdomsproblemfilm.

DRÆB DEN MAND!
Un Millione di dollari per sette assassini. **Eng. titel:** Last Man to Kill. Italien 1966. **P-selskab:** Romana Film/Fortunato Misiano. **P:** Fortunato Misiano. **Instr:** Umberto Lenzi. **Manus:** Augusto Tiezzi. **Foto:** Augusto Tiezzi. **Farve:** Eastmancolor. **Musik:** Francesco Lavagnino. **Medv:** Roger Browne, Jose Greci, Carlo Hintermann, Anthony Gradwell, Dina de Santis, Monica Pardo, Tullio Altamura, Mark Trevor, Red Carter, Dakar, Wilbert Bradley, Valentino Macchi, Erica Blanc. **Længde:** 92 min. 2530 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Palladium. **Prem:** 29.8.77 Colosseum. Kriminalfilm.

DØDEN PÅ HJUL
Viva Knievel! USA 1977. **P-selskab:** Warner Bros. **P:** Stan Hough. **Ex-P:** Sherrill C. Corwin. **P-leder:** Norman Cook. **I-leder:** Sheridan Reid. **Instr:** Gordon Douglas. **2nd-unit-instr:** George E. Swink. **Instr-ass:** Malcolm Harding, Cheryl Downey, Louis Muscate. **Stunt-ass:** Gary Davis. **Rollebesætter:** Jack Baur. **Manus:** Antonio Santillan, Norman Katlov. **Efter:** Fortælling af Antonio Santillan. **Foto:** Fred Jackman. **Kamera:** Frank Hale. **Sp-foto-E:** L. B. Abbott. **Farve:** Technicolor. **Format:** Cinemascope. **Klip:** Harold Kress, Tim O'Meara. **P-tegn:** Ward Preston. **Ass:** Norman Baron. **P-illus:** Tom Cranham, Joseph Musso. **Dekor:** Stuart Reiss. **Rekvis:** Arthur Friedrich. **Kost:** Paul Zastupnevich. **Makeup:** Fred Philips. **Frisurer:** Gloria Algeo. **Musik:** Charles Bernstein. **Musik-klip:** Eugene Marks. **Tone:** Herman Lewis, Art Piantadosi, Art Pullen. **Medv:** Evel Knievel (Sig selv), Gene Kelly (Will Atkins), Lauren Hutton (Kate Morgan), Leslie Nielsen (Stanley Millard), Red Buttons (Ben Andrews), Cameron Mitchell (Barton), Eric Olson (Tommy Atkins), Frenk Gifford (Sig selv), Albert Salmi (Cortland), Marjoe Gortner (Jessie), Sheila Allen (Søster Charity), Dabney Coleman (Ralph Thompson), Ernie Orsatti (Norman Clark), Sidney Clute (Andy), Robert Tafur (Guvernør Garcia). **Længde:** 104 min. 2955 m. **Censur:** Grøn. Fb.u.12. **Udl:** Warner-Constantin. **Prem:** 15.7.77 Imperial. Dødskørsel.

DØENDE SØ, DEN
The Battle of Billy's Pond. England 1976. **Dist:** Children's Film Foundation. **P-selskab:** Mark Forstater Productions/Irit Films. For Children's Film Foundation. **P:** Mark Forstater. **P-ass:** Lucy Marques. **P-leder:** Gerry Harrison. **Instr:** Harley Cokliss. **Script:** Penny Eyles. **Instr-ass:** Bryan Hirst. **Manus:** Howard Thompson. **Efter:** Fortælling af Michael Abrams, Harley Cokliss. **Foto:** Alan Hall. **Farve:** Technicolor. **Klip:** Tom Schwalm. **Ark:** Tom Hutchinson. **Kost:** Ruth Knight. **Sp-E:** Arnold Jackson. **Musik:** Harry Robinson. **Tone:** Tony Jackson, Anthony Anscombe. **Medv:** Talfryn Thomas (Mr. Pugh), Ben Buckton (Billy Bateson), Andrew Ashby (Gobby McFarlane), Ann Beach (Mrs. Bateson), Keith James (Mr. Bateson), Geoff Hinsliff (Tank-chauffør), Derek Ware (Chaufførens makker), Geoffrey Palmer, Andrew Bradford (Politifolk), Miriam Margoyles (Guide), Linda Robson (Sally), Charles Morgan. **Længde:** 56 min. 1550 m. **Censur:** Rød. **Udl:** Canis Film. **Prem:** 23.9.77 Ballerup. Børnefilm.

ELSK MIG SOM DU VIL
Je t'aime, moi non plus. Frankrig/Italien 1975. **Dist:** A.M.L.F. **P-selskab:** President Films/Renn Productions. **P:** Jacques Eric Strauss, Claude Berri. **As-P:** René Fargeas. **P-sup:** Madeleine Feix. **P-leder:** Robert Fugier. **Instr:** Serge Gainsbourg. **Script:** Francoise Bettiol. **Instr-ass:** Thierry Chabert, Yves Sassiaut. **Manus:** Serge Gainsbourg. **Foto:** Willy Kurant, Yann le Masson. **Ass:** Henri Theron. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Kenout Peltier, Elizabeth Servouze, Sylvie Quester. **P-tegn:** Théo Meurisse, Constantin Mejinsky. **Musik:** Serge Gainsbourg, Jean Pierre Sabar. **Dir:** Jean Pierre Sabar. **Solister:** Au bonheur des dames. **Tone:** Antoine Bonfanti, Paul Bertault, J. P. LeLong. **Medv:** Jane Birkin (Johnny), Joe Dallessandro (Krassky), Hugues Quester (Padovan), René Kolldehoff (Boris), Jimmy Loverman Davis (Moise), Gerard Depardieu (Ung mand til hest), Alain David, Michel Blanc, Raoul Delfosse, Doris Thomas, Josiane Leveque, Gillian Gill, Liliane Rovere, Maite Nahyr. **Længde:** 90 min. 2750 m. **Censur:** Hvid. Fb.u.16. **Udl:** Warner-Constantin. **Prem:** 21.9.77 Mercur. Indspilningen påbegyndt 11. september 1975 og afsluttet oktober s.å. Optaget i Gard. Blød porno.

EN AF OS ER MORDEREN
And then there were none. **Alt. titel:** Ten Little Niggers. **Italiensk titel:** ...E poi, non ne rimase nessuno. England/Italien/Monaco/Spanien/Frankrig 1974. **Dist:** EMI. **P-selskab:** Filibuster Films/Coralta/Corona/Talia/Comeci. **P:** Harry Alan Towers. **As-P:** Harry Benn, Tibor Reeves, Juan Esterlich. **Instr:** Peter Collinson. **Manus:** Peter Welbeck. (Harry Alan Towers). **Efter:** Romanen »Ten Little Niggers« (1939) af Agatha Christie. **Foto:** Fernando Arribas. **Farve:** Technicolor. **Klip:** John Trumper. **Musik:** Bruno Nicolai. **Sange:** »Ten Little Indians«, »The Oldfashioned Way«. **Solist:** Charles Aznavour. **Tone:** Mike Le Mare, Ivan Scharrock, Trevor Pyke. **Medv:** Oliver Reed (Hugh Lombard), Richard Attenborough (Dommer Arthur Cannon), Elke Sommer (Vera Clyde), Gert Froebe (Wilhelm Blore), Adolfo Celi (General Soule), Stéphane Audran (Ilona Beergen), Charles Aznavour (Michel Raven), Herbert Lom (Dr. Edward Armstrong), Alberto De Mendoza (Otto Martino), Maria Rohm (Elsa Martino), Nasser Malak Motij (Inspektør Nuri), Orson Welles (Owen – stemme på bånd). **Længde:** 98 min. 2690 m. **Censur:** Hvid. Fb.u.16. **Udl:** Palladium. **Prem:** 29.8.77 Tivoli Bio. Kriminalfilm.

ÉN GANG ER INGEN GANG
Jacqueline Susann's Once Is Not Enough. **Alt.titel:** Once Is Not Enough. USA 1974. **Dist:** Paramount. **P-selskab:** Sijac Productions/Aries Film. For Paramount Pictures. **P:** Howard W. Koch. **Ex-P:** Irving Mansfield. **P-leder:** Howard W. Koch Jr. **Instr:** Guy Green. **Instr-ass:** Howard W. Koch Jr., Lee Rafner. **Manus:** Julius J. Epstein. **Efter:** Romanen »Once Is Not Enough« af Jacqueline Susann. **Foto:** John A. Alonzo. **Farve:** Movielabcolor. **Format:** Cinemascope. **Klip:** Rita Roland. **P-tegn:** John De Cuir. **Ark:** David Marshall. **Dekor:** Ruby Levitt. **Kost:** Moss Mabry. **Musik:** Henry Mancini. **Sang:** »Once Is Not Enough« af H. Mancini, Larry Kusk. **Solister:** The Mancini Singers. **Sang:** »All The Way« af Sammy Cahn, James van Heusen. **Solist:** Frank Sinatra. **Tone:** Robert Cornett, Larry Jost, Don Wilkinson. **Medv:** Kirk Douglas (Mike Wayne), Alexis Smith (Deidre Milford Granger), David Janssen (Mike Colt), George Hamilton (David Milford), Melina Mercouri (Karla), Gary Conway (Hugh Robertson), Brenda Vaccaro (Linda Riggs), Deborah Raffin (January Wayne), Lillian Randolph (Mabel), Renato Vanni (Maria), Mark Roberts (Rheingold), John Roper (Franco), Leonard Sachs (Dr. Peterson), Jim Boles (Scotty), Ann Marie Moelders (Pige i El Morocco), Trudi Marshall (Myrna), Eddie Garrett (Maitre d' i Polpo Lounge), Sid Frolich (Tjener), Kelly Lange (Vejr-dame), Maureen McClusky, Harley Farber, Michael Milius, Tony Ferrera (4 smukke mennesker). **Længde:** 122 min. 3330 m. **Censur:** Grøn. Fb.u.12. **Udl:** C.I.C. **Prem:** 12.9.77 Rialto. Melodrama.

FALDEN ENGEL, EN
Fallen Angel. USA 1945. **Dist:** Fox. **P-selskab:** 20th Century Fox. **P:** Otto Preminger. **Instr:** Otto Preminger. **Manus:** Harry Kleiner. **Efter:** Roman af Marty Holland. **Foto:** Joseph La Shelle. **Klip:** Harry Reynolds. **P-tegn:** Lyle R. Wheeler, Leland Fuller. **Dekor:** Thomas Little, Helen Mansard. **Kost:** Bonnie Cashin. **Sp-E:** Fred Sersen. **Musik:** David Raksin. **Dir:** Emil Newman. **Sang:** »Slowly« af Dave Raksin, Kermit Goell. **Medv:** Dana Andrews (Eric Stanton), Alice Faye (June Mills), Linda Darnell (Stella), Charles Bickford (Mark Judd), John Carradine (Professor Madley), Percy Kilbride (Pop), Olin Howlin (Joe Ellis), Jimmy Conlin (Receptionist), Hal Taliaferro, Mia McKinney, Paul Burns, Chick Collins, Dorothy Adams, Harry Strang, Max Wagner, Guss Glassmire, Leila McIntyre, Garry Owen, Horace Murphy, Martha Wentworth, Paul Palmer, Herb Ashley, Stymie Beard, William Hade, Broderick O'Farrell. **Længde:** 95 min. **Prem:** 5.8.77 TV. Melodrama.

FAMILIENS RØDE RUBIN
Les Bijoux de Famille. **Alt.Titel:** Les Membres de la Famille. Frankrig 1974. **Dist:** Alpha France. **P-selskab:** Les Productions Vincent Malle/FFCM. **P:** Vincent Malle. **P-leder:** Daniel Riché. **Instr:** Jean-Claude Laurex. **Manus:** Jean-Claude Laureux. **Foto:** Jean Orgellet. **Klip:** Emmanuelle Castro. **P-tegn:** Corinne Jory. **Musik:** Maurice Le Caeur. **Tone:** Michel Vionnet. **Medv:** Francoise Brion (Helene), Corinne O'Brian (Juliette), Elizabeth Graine (Marianne), Michel Fortin (Marcel), Jean-Gabriel Nordman (Julien), Alexander Rignault (Bedstefar), Jean-Louis Blum (Antoine), Yves-Marc Gilbert (Goebbles), André Chaumeau (Pastor Lauprey), Jacqueline Staup (Victoire), Frédérique Baralle (Nina), Brigitte de Borghese (Lola), Katy Amaizo (Lila), Jill Lucas, Viviane Lucas. **Længde:** 87 min. 2780 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Dansk-Svensk. **Prem:** 3.8.77 Mercur. Pornofilm.

FORBRYDELSE BETALER SIG
Harry and Walter Go to New York. USA 1976. **Dist:** Columbia. **P-selskab:** Safecracker Productions. **P:** Don Devlin, Harry Gittes. **Ex-P:** Tony Bill. **As-P:** Sheldon Shraper. **P-samordner:** Richard Liebgott. **Instr:** Mark Rydell. **Instr-ass:** Jerry Zismer, Michele Ader, Larry Franco. **Manus:** John Byrum, Robert Kaufman. **Efter:** Fortælling af John Byrum, Don Devlin. **Foto:** Laszlo Kovacs. **Farve:** Metrocolor. **Format:** Cinemascope. **Klip:** Fredric Steinkamp, David Bretherton, Don Guidice. **P-tegn:** Harry Horner. **Ark:** Richard Berger. **Dekor:** Ruby Levitt. **Kost:** Theoni V. Aldredge. **Sp-E:** Charles Gaspar. **Koreo:** Joe Layton. **Musik:** David Shire, Alan & Marilyn Bergman. **Sange:** »I'm Harry, I'm Walter«, »Nobody's Perfect«, »The kingdom of love«, »Suitor Scene«. **Tone:** Arthur Piantadosi, Barry Thomas. **Medv:** James Caan (Harry Dighby), Michael Caine (Adam Worth), Elliott Gould (Walter Hill), Diane Keaton (Lissa Chestnut), Charles Durning (Rufus T. Crisp), Jack Gilford (Mischa), Carol Kane (Florence), Michael Conrad (William Gallagher), Burt Young (Inspektør Durgom), Bert Remsen (Betjent O'Meara), Ted Cassidy (Red Leary), Dennis Dugan (Lewis), Kathryn Brody (Barbara), David Proval (Ben), Lesley Ann Warren (Gloria Fontaine), Val Avery (Chatsworth), Michael Greene (Dan), James De Closs (Barney), Nicky Blair (Charley Bullard), George Greif (Dutch Herman), John Hackett (Ike Marsh). **Længde:** 112 min. 3060 m. **Censur:** Rød. **Udl:** Columbia-Fox. **Prem:** 8.7.77 Cinema 1–5. Indspilningen startet d. 25. august 1975 og afsluttet juni 1976. Optaget i Ohio og Los Angeles. Anm. Kos. 135.

FOR FULD UDRYKNING
Mother, Jugs and Speed. USA 1976. **Dist:** Fox. **P-selskab:** 20th Century Fox. **P:** Peter Yates, Tom Mankiewiecz. **Ex-P:** Joseph R. Barbara, **As-P:** Charles Maguire. **Instr:** Peter Yates. **Manus:** Tom Mankiewiez. **Efter:** Fortælling af Stephen Manes, Tom Mankiewicz. **Foto:** Ralph Woolsey. **Farve:** DeLuxe. **Format:**Cinemascope. **Klip:** Frank P. Keller. **P-tegn:** Walter Scott Herndon. **Dekor:** Cheryl Kearney. **Kost:** Ron Talsky. **Musik:** Joel Sill. **Sange:** »California Girls« af Brian Wilson. »No Love Today« af Gene Page. **Solist:** Michelle Phillips. »Dance« af Paul Jabara. »My soul is witness« af Bill Preston, Joel Greene. »Get the Funk out of Ma Face«. **Medv:** Raquel Welch (Jennifer »Jugs« Jurgens), Bill Cosby (Tucker »Mother« Orin), Harvey Kejtel (Tony »Speed« Malatesta), Allen Garfield (Harry Fishbine), L. Q. Jones (Davey), Bruce Davison (Leroy Watkins), Dick Butkus (Rodeo), Larry Hagman (John Murdock), Milt Kamen (Barney), Barra Grant (Miss Crocker), Allan Warnick (Peter Bliss), Valerie Curtin (Naomi Fishbine), Ric Carrott (Harvey), Severn Darden (Moran), Bill Henderson (Charles Taylor),Mike McManus (Walker), Toni Basil (Narkoman), Edwin Mills (Narkomanens læge), Erica Hagen (Marsha), Arnold Williams (Albert).**Længde:** 98 min. 2680 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Columbia-Fox. **Prem:**19.8.77 Studio 1-2. Indspilningen startet 13. oktober 1975 og afsluttet maj 1976. Anm. Kos. 136.

FORÆLDRELØS
Fern, The Red Deer. England 1976. **Dist:** Children's Film Foundation. **P-selskab:** De Lane Lea. For Children's Film Foundation. **P:** Adrian D. Worker. **P-leder:** John Davids. **Instr:** Jan Darnley-Smith. **Manus:** Jan Darnley-Smith. **Dyre-træner:** Trevor Ball. **Foto:** Tommy Fletcher. **Farve:** Fujicolor. **Klip:** Barry Peters. **Musik:**Harry Robinson. **Tone:** Doug Turner. **Medv:** Candida Prior (Belinda), Craig McFarlane (Tom Pollard), Mark Eden (Mr. Pollard), Diana Eden (Mrs. Pollard), John Leyton (Mr. Gordon), Madeleine Smith (Mrs Gordon), Neil McCarthy (Poacher). **Længde:** 58 min. 1600 m. **Censur:** Rød. **Udl:** Canis Film. **Prem:** 26.9.77 Regina (Århus). Indspillet i Exmoor. Børnefilm.

FÆTTER OG KUSINE
Cousin, cousine. Frankrig 1975. **Dist:** Gaumont. **P-selskab:** Les Films Pomereu/Gaumont. **P:** Bertrand Javal. **As-P:** Roger Morand. **P-leder:** Dominique Lallier. **Instr:** Jean-Charles Tacchella. **Instr-ass:** Jacques Fraenkel, Daniel Wuhrmann, Ginette Tacchella. **Manus:** Jean-Charles Tacchella, Daniele Thompson. **Foto:** Georges Lendi, Eric Faucherre, Michel Thiriet. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Agnes Guillemot, Marie-Aimée Debril, Juliette Welfing. **Rekvis:** Jean Vergne. **Kost:** Jeanne Vergne. **Frisurer:** Michel Trigon. **Musik:** Gérard Anfonso. **Lys:** Jacques Cherel. **Tone:** Pierre Lenoir, Michel Kharat, Claude Villand, André Naudin. **Medv:** Marie-Christine Barrault (Marthe), Victor Lanoux (Lodovic), Marie-France Pisier (Karine), Guy Marchand (Pascal), Ginette Garcin (Biju), Sybil Maas (Diane), Jean Herbert (Sacy), Pierre Plessis (Gobert), Catherine Verlor (Nelsa), Hubert Gignoux (Thomas), Anna Gaylor, Marguerite Grimprel, Marie-Paule Jourdan, Sébastien LeBaut, Etoile Gomez, Paul Handford, Catherine Laborde, Gérard Lemaire, Annick Le Moal, Suzy Marquis, Ginette Mathieu, Rosine Rochette, Catherine Day, Maité Delamare, Alain Doutey, Véronique Dancier, Carine Delamare, Emmanuel Dessablet, Pierre Forget. **Længde:** 95 min. **Udl:** Nordisk. **Prem:** 15.9.77 Grand (Fr. Filmuge). Indspilningen påbegyndt d. 28. juli 1975 i Paris. Afsluttet d. 24. september 1975. Anm. Kos. 136.

GODT SKUDT, DU GAMLE!
The Late Show. USA 1976. **Dist:** Warner Bros. **P-selskab:** Lion's Gate Productions. **P:** Robert Altman. **As-P:** Scott Bushnell, Robert Eggerweiler. **Instr:** Robert Benton. **Instr-ass:** Tommy Thompson, Tony Bishop. **Stunt-instr:** Paul Baxley. **Manus:** Robert Benton. **Foto:** Chuck Rosher. **Visuel-samordner:** J. Allen Highfill. **Farve:** Metrocolor. **Klip:** Lou Lombardo, Peter Appleton. **Dekor:** Bob Gould. **Rekvisit:** Dennis J. Parrish. **Kost:** Jules Melillo. **Makeup:** Monty Westmore. **Musik:** Ken Wannberg. **Tone:** Jim Webb, Chris McLaughlin, Richard Portman, Sam Gemete, David Horton. **Medv:** Art Carney (Ira Wells), Lily Tomlin (Margo Sperling), Eugene Roche (Ron Birdwell), Joanna Cassidy (Laura Birdwell), John Considine (Jeff Lamar), Ruth Nelson (Mrs. Smith), John Davey (Sgt. Dayton), Howard Duff (Harry Regan). **Længde:** 94 min. 2538 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Warner-Constantin. **Prem:** 4.7.77 Dagmar. Anm. Kos. 135.

HALLO BABY
Hallo Baby Sverige 1974/75. **P-selskab:** Svenska Filminstituttet/Sandrews. **P:** Bengt Forslund. **I-leder:** Jutta Ekman, Göran Setterberg **Instr:** Johan Bergenstråhle. **Instr-ass:** Walter Hirsch. **Manus:** Marie-Louise de Geer-Bergenstråhle, Johan Bergenstråhle. **Foto:** Staffan Lamm, Roland Sterner. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Lasse Hagström. **P-tegn:** Carl-Johan de Geer, Birgitta Jönsson, Stig Limér. **Dekor:** Leif Bergström. **Rekvis:** Palle Sonesson. **Kost:** Ingela Håkansson, Anette Fahlsten, Elizabeth Olling. **Makeup:** Kjell Gustavsson, Leif Quiström, Kerstein Elg. **Musik:** Pianoimprovisationer af Julius Jacobsen. »Jeg blir så glad når solen skinner« af Kaj Normann-Andersen. »Chelsea Street Parade« af »Blå Tåget«. »En sådan dag« af Tore Bergner. »Tristan og Isolde« af Richard Wagner. »U'Zocer«. Bengt Ernryd. »Kaleidoscope« af Cesar Cui. **Lys:** Ulf Björk, Göran Härjemo, Gunnar Andersson. **Tone:** Håkan Lindberg, Thomas Samuelsson Klas Engstrøm, Sven Fahlén. **Medv:** Marie-Louise de Geer-Bergenstråhle (Pigen som voksen), Toivo Pawlo (Faderen), Siv Eriks (Moderen), Keve Hjelm (Instruktør), Anders Ek (Sig selv), Håkan Serner (Første mand), Malin Gjörup (Pigen som lille), Jan Molander (Instruktør), Sigvard Olsson (Instruktørassistent), Kerstin Hedeby (Skuespillerinde), Carina Stridh (Søsteren som lille), Leo Rosenbluth (Forsanger/onkel), Manne Grunberger (Rabbi), Bodil Malmsten (Søsteren som voksen), Hans Sundberg (Tjener), Mette Sandberg, Anders Cahling (Verner), Gerd Hagman (Journalist), Per Kätterström (Fotograf). **Længde:** 106 min. 2900 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Bente Andersen Dist. **Prem:** 19.9.77 Metropol.

HARDER THEY COME, THE
The Harder They Come. Jamaica 1972. **P-selskab:** International Films. **P:** Perry Henzell. **Instr:** Perry Henzell. **Manus:** Perry Henzell, Trevor Rhone. **Foto:** Frank St. Juste, David MacDonald, Peter Jessop. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** John Victor Smith, Reicland Anderson, Richard White. **Ark:** Sally Henzell. **Musik:** Jimmy Clift, Derek Harriot, Desmond Dekker, The Mayals. **Tone:** Bob Povey, Winston Rodney. **Medv:** Jimmy Clift (Ivan), Carl Bradshaw (José), Basil Keane (Præst), Janet Bartley (Elsa), Winston Stona (Detektiv), Bobby Charlton (Pladeproducent), Ras Daniel Hartman (Pedro), Adrian Robinson (Bladdirektør), Beverly Manley (Medhjælper), Mani Hartman (Rupert). **Længde:** 110 min. **Udl:** Jesper Film. **Prem:** 5.8.77 Biografen i Huset. Musikfilm.

HER MED DE SMÅ ENGLÆNDERINDER
A Nous les petites Anglaises! Frankrig 1975. **Dist:** CCFC. **P-selskab:** Les Films Galaxie.**P:** Irene Silberman. **As-P:** Jean Lara. **Instr:** Michael Lang. **Instr-ass:** Christopher Andrei. **Manus:** Michel Lang. **Foto:** Daniel Gaudry. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Thierry Derocles. **Musik:** Mort Shuman. **Dir:** Christian Gaubert. **Sange:** »Botany Bay«, »You and Me«, »Bye, Bye Cry Baby«, »Ramsgate Rock«, »Why«, »My Life«, »Gone are the days«, »Sorrow«. **Solist:** Mort Shuman. **Sange:** »Only You« af Buck Ram, Ande Rand. »Lolly Pop« af Ross Dixon. »When« af Paul Evans, Reardon. »Twilight Time« af Buck Ram, Mevins, Dunn. »The Great Pretender« og »Magic Touch« af Buck Ram. **Tone:** Philippe Lemenuel, Jean-Pierre Triou, Alex Pront. **Medv:** Rémi Laurent (Alain), Sophie Barjac (Véronique), Stéphane Hillel (Jean-Pierre), Véronique Delbourg (Claudie), Birgitte Bellac (Mireille), Michel Melki (Pierrot), Julie Neubert (Carol), Raynagh O'Grady (Doreen), Erich Deacon (Mike), David Morris (Dave), Aina Walle (Britt), Dominique le Roy, Fenella Maguire, Martine Sacey, Francoise Engel, Beatrice Lord, Catherine Bosne, Ana-Maria Guanse, Gisele Gimenez. **Længde:** 90 min. **Censur:** Rød. **Prem:** 15.9.77 Grand (fransk filmuge). Ungdomsfilm.

HOTEL PACIFIC
Zaklete rewiry. **Tjekkisk titel:** Dvojí svet Hotelu Pacifik. Polen/Tjekkoslovakiet 1975. **Dist:** Film Polski. **P-selskab:** Tor/Kalina/Barrandow/PRF Zespoly Filmowe. **P:**Jan Suster, Tadeusz Drenno. **Instr:** Janus Majewski. **Instr-ass:** Jaromir Dvorácek, Halina Garus. **Manus:** Pavel Hajný **Adapt:** Vaclav Nývlt, Witold Zalewski. **Efter:** Romanen »Zaklete rewiry« (1936) af Henryk Worcell. **Foto:** Miroslav Ondrícek. **Kamera:** Eduard Kaderábek. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Elizabeth Kurkowska, Katarzyna Maciejko. **P-tegn:** Tadeusz Wybult. **Ark:** Milan Nejedlý. **Kost:** Theodor Pistek. **Musik:** Jerzy Matuszkiewicz. **Tone:** Stanislaw Piotrowski. **Medv:** Marek Kondrat (Roman Boryczko), Roman Wilhelmi (Fornalski), Roman Skamene (Fricek), Cestmír Randa (Pancer), Micjael Pawlicki (Albin), Stanislava Celinska (Hela), Martin Hron (Henak), Radoslav Dubansky (Adam), Jaroslava Schallerová (Zoska), Václav Lohniský (Sinajsky), Joanna Kasperska (Pavlina), Wlodzimierz Borunski (Redaktør), Czeslaw Wollejko (Baronen), Stanislav Zaczyk (Kaptajnen), Tadeusz Drozda, Jiri Lír, Karel Augasta, Lubomir Kostelka, Jan Faltýnek (Tjenere), Oldrich Velen (Kok), Míla Myslíková (Kokkepige), Oskar Hák (Elevatordreng), Karel Peyr, Vlastimil Bedrna (Gæster). **Længde;** 103 min. **Prem:** 23.8.77 TV. Vist i polsk version. Anm. Kos. 135.

I SKOVBRANDENS HELVEDE
Fire. USA 1977. **P-selskab:** Warner Bros. **As-P:** Al Gail. **P-ass:** Art Volpert. **P-leder:** Donald C. Klune. **Rollebesætter:** Jack Baur. **Instr:** Earl Bellamy. **Instr-ass:** Dan McCauley. **Strunt-Instr:** Max Kleven. **Manus:** Morman Katskov, Arthur Weiss. **Efter:** Fortælling af Norman Katskov. **Foto:** Dennis Dalzell. **Sp-foto-E:** L. B. Abbott. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Bill Preston. **Dekor:** Ned Parsons. **Kost:** Paul Zastupnevich. **Makeup:** Ed Ternes. **Frisurer:** Peggy Shannon. **Sp-E:** Cliff Wenger. **Musik:** Richard LaSalle. **Musik-klip:** Eugene Marks. **Tone:** Art Pullen, Herman Lewis. **Medv:** Ernest Borgnine (Sam Brisbane), Vera Miles (Martha Wagner), Patty Duke Astin (Peggy Wilson), Alex Cord (Alex Wilson), Donna Mills (Harriett Malone), Lloyd Nolan (Doc Bennett), Neville Brand (Larry Durant), Ty Hardin (Flemming), Gene Evans (Dan Harter), Erik Estrada (Frank), Michele Stacy (Judy), Patrick Culliton (Ted), James W. Gavin (Bill Clay), Max Kleven (Harry). **Længde:** 94 min. 2552 m. **Censur:** Hvid. Fb.u.16. **Udl:** Warner-Constantin. **Prem:** 16.9.77 Colosseum. Katastrofefilm.

JACK
Jack. Sverige 1976. **P-selskab:** Europa Film/Stockholm Film. **P:** Bo Jonsson. **P-ass:** José Pieters. **P-leder:** Rune Hjelm. **I-leder:** Anita Tesler. **Instr:** Jan Halldoff. **Manus:** Ulf Lundell, Jan Halldoff. **Efter:** Romanen »Jack« af Ulf Lundell. **Foto:** Hans Welin, Roland Sterner. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Wic Kjellin. **P-tegn:** Anders Barreus. **Makeup:** Helena Olofsson. **Musik:** Ulf Lundell, »Nature«. **Tone:** Jan-Erik Ludberg, Tommy Persson, Renée Zuber, Göran Karmback, Lars Klettner, Lars Lundberg, Sven Fahlén. **Medv:** Göran Stangertz (Jack), Kjell Bergqvist (Harald), Orjan Ramberg (Bart), Gunnel Fred (Sonja), Tove Linde (Harriet), Ingalill Rydberg (Linnea), Robert Sjöblom (Jonny), Bibbi Unge (Gerd), Åke Lindtröm (Sonjas far), Niels Eklund (Jacks far), Kerstin Bagge (Jacks mor), Gunilla Nyroos (Kicki), Ola Sandborg (Byrokrat), Christer Skeppstedt (Leo), Stig Törnblom (Lasse Knullare). **Længde:** 120 min. 3245 m. **Censur:** Hvid. Fb.u.16. **Udl:** Palladium. **Prem:** 19.8.77 Alexandra. Indspillet i Stockholm, Visby, Kårsta. Problemfilm.

JEG VIL SE BLOD
Le Corps de Mon Ennemi. Frankrig 1976. **Dist:** AMLF. **P-selskab:** Cerito Films/Columbia. **P:** Jacques Juranville. **Ex-P:** Jean-Paul Belmondo, Henri Verneuil. **P-leder:** Dominique Rigeaux. **Instr:** Henri Verneuil. **Instr-ass:** Claude Clément. **Manus:** Félicien Marceau, Henri Verneuil, Michel Audiard. **Efter:** Roman af Felicien Marceau. **Foto:** Jean Penzer. **Kamera:** Charles-Henri Montel. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Pierre Gillette. **Ark:** Francois de Lamothe. **Musik:** Francis Lai. **Tone:** Jacques Maumont. **Medv:** Jean-Paul Belmondo (Francois Leclerc), Marie-France Pisier (Gilberte), Bernard Blier (Liégard), Nicole Garcia (Helene), Claude Brosset (Oscar), Daniel Ivernel (Borgmester), Nadia Verine (Charlotte), Jean Turlier (Laroche-Bernard), Elisabeth Margoni (Karine), Francois Perrot (Di Massa), Yvonne Gaudeau (Fru Liégard), Michel Béaune (Emile), André Raybaz (Overdommer), Jacques David (Statsadvokat), Suzy Prim (Bedstemor), Rene Lefevre (Pierre Leclerc), Charles Gérard (Taxachauffør), Jean Dasté (Livvagt), Pierre Forget (Hotel-ejer), Charles Charras (Portier). **Længde:** 121 min. 3325 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Columbia-Fox. **Prem:** 22.8.77 Rialto I. Filmen indspillet i Paris & Lille. Optagelserne påbegyndt d. 24. april 1976. Anm. Kos. 136.

KAPLØB MED DØDEN
The Big Shot. USA 1942. **Dist:** Warner Bros. **P-selskab:** Warner Bros/First National. **P:** Walter MacEwen. **Instr:** Lewis Seiler. **Instr-ass:** Art Lueker. **Dialog-instr:** Harold Winston. **Manus:** Bertram Millhauser, Abem Finkel, Daniel Puchs. **Foto:** Sid Hickox. **Klip:** Jack Killifer. **Ark:** John Hughes. **Kost:** Milo Anderson. **Makeup:** Percy Westmore. **Musik:** Adolph Deutsch. **Arr:** Jerome Moross. **Tone:** Stanley Jones. **Medv:** Humphrey Bogart (Duke Berne), Irene Manning (Lorna Fleming), Richard Travis (George Anderson), Susan Peters (Ruth Carter), Stanley Ridges (Martin Fleming), Minor Watson (Warden Booth), Chick Chandler (Dancer), Joseph Downing (Frenchy), Howard Da Silva (Sandor), Murray Alper (Quinto), Roland Drew (Faye), John Ridgely (Tim), Joseph King (Toohey), John Hamilton (Dommer), Virginia Brissac (Mrs. Booth), William Edmunds (Sarto), Ken Christy (Kat), Wallace Scott (Rusty). **Længde:** 82 min. **Udl:** Alliance. **Prem:** 12.8.77 Grand. Kriminalfilm.

KARATE TIGEREN
Tiger Fighting. Hong Kong. **P-selskab:** Svinacord Productions. **Instr:** Vichien Sa-Nguanthai. **Farve:** Eastmancolor (?). **Medv:** Sombat Metanee. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** ASA/Panorama. **Prem:** 2.9.77 Saga. Karatefilm.

KARATE-KOMMANDO
7 Man Army. Hong Kong. **P-selskab:** Shaw Brothers. **Instr:** Chang Cheh. **Farve:** Eastmancolor (?). **Medv:** David Chiang, Ti Lung, Chen Kuan Tai. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** ASA/Panorama. **Prem:** 29.7.77 Colosseum. Karate-film.

KEOMA – EN MAND SOM EN TORNADO
Keoma. Italien 1976. **P-selskab:** Uranus Cinematografica. **P:** Manolo Bolognini. **P-samordner:** Nicolo Forte. **P-leder:** Stefano Pegoraro. **Instr:** Enzo G. Castellari (= Enzo Girolami). **Instr-ass:** Rocco Lerro. **Stunt-instr:** Rocco Lerro. **Manus:** Luigi Montefiori, Mino Roli, Nico Ducci, Enzo G. Castellari. **Efter:** Fortælling af Luigi Montefiori. **Foto:** Aiage Parolin. **Farve:** Eastmancolor. **Format:** Cinemascope. **Klip:** Gianfranco Amicucci. **Ark:** Carlo Simi. **Dekor:** Carlo Gentili. **Makeup:** Alfonso Gola. **Sp-E:** Giovanni Corridori. **Musik:** Guido & Mauruzio de Angelis. **Tone:** Bernardino Fronzetti, Romano Pampaloni, Tonino Caciuottolo. **Medv:** Franco Nero (Keoma Shannon), Woody Strode (George), Olga Karlatos (Gravid kvinde), William Berger, Victoria Zinny, Orso Maria Guerrini, Gabriella Giacobbe, Antonia Marsina, John Loffredo, Donald O'Brien, Leon Lenoir, Wolfango Soldati, Alfio Caltabiano. **Længde:** 85 min. 2700 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Cinema Film. **Prem:** 29.7.77 Kinopalæet, Kosmorama (Århus). Vist i engelsk version. Spaghetti-western.

KINESISK ROULETTE
Chinesisches Roulett. **Fransk titel:** Roulette Chinoise. Vesttyskland/Frankrig 1976. **Dist:** Filmverlag der Autoren/Les Films Moliere. **P-selskab:** Albatros/Films du Losange/Multiciné. **P-leder:** Christian Hohoff, Michael Fengler. **Instr:** Rainer Werner Fassbinder. **Instr-ass:** Ila von Hasperg. **Manus:** Rainer Werner Fassbinder. **Foto:** Michael Ballhaus. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Ila von Hasperg. **P-tegn:** Kurt Raab. **Dekor:** Curd Melber. **Musik:** Peer Raben. **Tone:** Roland Henschke. **Medv:** Anna Karina (Irene), Margit Carstensen (Ariane), Alexander Allerson (Gerhard Christ), Ulli Lommel (Kolbe), Andrea Schrober (Angela), Macha Meril (Traunitz), Brigitte Mira (Kast), Volker Spengler (Gabriel), Armin Meier (tankpasser), Roland Henschke (Tigger). **Længde:** 86 min. 2341 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Dagmar. **Prem:** 14.9.77 Delta. Anm. Kos. 136.

KNALDHÅRDE KOMMANDOTROPPER
Instr: Richard B. Montero. **Farve:** Eastmancolor. **Format:** Cinemascope. **Medv:** Dale Cummings, Frank Ressel, Rick Boyd. **Udl:** Borg. **Prem:** 9.7.77 Imperial (Odense). Krigsfilm.

KVINDEFÆNGSLET PÅ DJÆVLEØEN
Terminal Island. USA 1973. **P-selskab:** Dimension Pictures. **Instr:** Stephanie Rothman. **Farve:** Metrocolor. **Medv:** Don Marshall, Phyllis Davies, Ena Hartman, Marta Kristen, Sean David Kenney, Barbara Leight. **Længde:** 76 min. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Palladium. **Prem:** 23.9.77 Colosseum. Pornofilm.

LIDERLIG COCTAIL
Coctail Porno. Frankrig 1976. **Dist:** CFF. **P-selskab:** CFFP. **Instr:** Alain Payet. **Farve:** Eastmancolor. **Medv:** Sylvain Marcel, Corinne Martine, Dominique Aveline. **Længde:** 81 min. 2200 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Borg. **Prem:** 30.9.77 Carlton. Pornofilm.

LIDERLIGE BRUD, DEN
In Sara's Eyes. USA. **P:** Carter Stevens. **Instr:** Carter Stevens. **Farve:** Eastmancolor. **Medv:** Lorraine Alraune, Lynn Harris, Starbright, Crystal Fontaine, Leo Lovelace, Marc Stevens. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** ASA/Panorama. **Prem:** 20.6.77 Biografteatret (Vejle). Pornofilm.

LIDERLIGE RØDSTRØMPER, DE
Female Chauvinists. USA. **P:** Jay Jackson. **Instr:** Jay Jackson. **Manus:** Jack Holtzman. **Foto:** Fred Goodrich. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Jay Jackson. **Medv:** Roxanne Brewer, Rick Dillon, Uschi Digart, Fillip Holiday, Debra McGuire, Nora Field, Sue Kaftal, Helen O'Connel, Larry Justin, Mary Summers, Linda MacLaine, Vendel Hudibrug, Ronnie Summers, Jim Habif, Wayne Chapman, Janine Collae, Claudia Cornwell, Terry Hayden, Sunny Boyd, Yvonne Gaudry, Pat Ward, Gina Martin, Cheryl Cato, Marge Anderson, Jeru Gertz. **Længde:** 89 min. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Obel. **Prem:** 13.6.77 Saga (Nakskov). Pornofilm.

MANDEN DER ELSKEDE KVINDER
L'Homme qui amait les femmes. Frankrig 1977. **Dist:** Artistes Associés-Gaumont. **P-selskab:** Les Films Du Carosse/Artistes Associés/Andréa Films. **P:** Michel Berbert, Roland Thénot. **P-leder:** Philippe Lievre, Lydie Mahias. **I-leder:** Michel Grimaud. **Instr:** Francois Truffaut. **Instr-ass:** Suzanne Schiffmann, Alain Maline. **Manus:** Francois Truffaut, Suzanne Schiffmann, Michel Fermaud. **Foto:** Nestor Almendros. **Kamera:** Arne Trigaux, Florent Bazin. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Martine Barraque-Curie, Michele Neny, Jocelyne Cartier-Sterin. **P-tegn:** Jean-Pierre Kohut-Svelko. **Ass:** Pierre Gompertz. **Kost:** Monique Dury. **Makeup:** Thi Loan N'Guyen. **Musik:** Maurice Jaubert. **Dir:** Patrice Mestral. **Tone:** Michel Laurent, Jean Fontaine. **Medv:** Charles Denner (Bertrand Morane), Brigitte Fossey (Geneviève Bigey), Nelly Borgeaud (Delphine Grezel), Genevieve Fontanel (Helene), Nathalie Baye (Martine Desdoits), Sabine Glaser (Bernadette), Valerie Bonnier (Fabienne), Martine Chassaing (Denis), Jocelyne Puyo (Nicole), Anna Perrier (Uta), Monique Dury (Madame Duteil), Nella Barbier (Liane), Fréderique Jamet (Juliette), M.-J. Montfajon (Christine Morane), Leslie Caron (Vera), Jean Dasté (Lægen), Roger Leenhardt (Bétany), Henri Agel, Henry-Jean Servat (Lektører), Michel Marti (Lille Bertrand). **Længde:** 115 min. **Prem:** 16.9.77 Grand (fransk filmuge). Indspilningen påbegyndt d. 19. oktober 1976 i Lille & Montpellier. Afsluttet januar 1977. Anm. Kos. 136.

MANSON KULTEN
Helter Skelter USA 1976. **P-selskab:** Lorimar Productions. **P:** Tom Gries. **Ex-P:** Lee Rich, Philip Caprice. **P-samordner:** Judi Rosner. **P-leder:** Bob Birnbaum. **Instr:** Tom Gries. **Instr-ass:** Peter Gries, Ken Swor, Ray Taylor. **Manus:** J. P. Miller. **Efter:** Bogen »Helter Skelter – The Story of the Manson Murders« af Vincent Bugliosi, Curt Gentry (1974). **Foto:** Jules Brenner. **Farve:** Movie-labcolor. **Klip:** Gene Fowler, Bud S. Isaacs, Byron »Buzz« Brandt. **P-tegn:** Phil Barber. **Dekor:** Jim Cane. **Kost:** Patricia Norris, Tom Costich, Nancy Martinelli. **Makeup:** Ken Chase. **Frisurer:** Sugar Blymer. **Musik:** Billy Goldenberg. **Sangsolister:** Silverspoon. **Medv:** George D. Cenzo (Vincent Bugliosi), Steve Railsback (Charles Manson), Nancy Wolfe (Susan Atkins), Marilyn Burns (Linda Kasabian), Christina Hart (Patricia Krenwinkel), Cathy Paine (Leslie van Houten), Alan Oppenheimer (Aaron Stowitz), Rudy Ramos (Danny DeCarlo), Sondra Blake (Ronnie Howard), George Garro (Rosner), Vic Weber (Brenner), Howard Caine (Everett Scoville), Jason Ronard (Paul Watkins), Skip Homeier (Dommer Older), Marc Alaimo (Phil Cohen), Bill Durkin (Tex Watson), Jon Gries (William Garretson), Ray Middleton (Mr. Spahn). **Længde:** 92 min. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** ASA/Panorama. **Prem:** 7.9.77 Cinema 1–5. Anm. Kos. 136.

MED DØDEN I HÆLENE
Les Passengers. Frankrig/Italien 1976. **Dist:** War-Col. **P-selskab:** Viaduc Productions/Trianon Productions (Paris)/PIC (Rom). **P:** Léo L. Fuchs. **As-P:** Pierre Darcy, Umberto Sambuco. **P-leder:** Jacques Pignier, Roland Jacob, René Brun, Genevieve Lefevre, Giuliano Principato, Fabrizzio Sylvestro. **Instr:** Serge Leroy. **Instr-ass:** Jean-Pierre Vergne, Yves Krier, Josette Santini. **Stunt-ass:** Alain Guérillot. **Manus:** Christopher Frank, Serge Leroy. **Efter:** Romanen »Shattered« af K. R. Dwyer. **Foto:** Walter Wottitz, Jacques Assuérus. **Kamera:** Michel Gaffier. **Ass:** Daniel Barrau. **Farve:** Technicolor. **Klip:** Francois Ceppi, Catherine Bernard, Marie-Victoire Auge-Darcay. **P-tegn:** Yves Krier. **Rekvis:** Jean-Francois Corneille. **Kost:** Dominique Paulve, Lilian Kirsten Morin. **Makeup:** Joel Lavau, Paulette Avare. **Sp-E:** André Trielli. **Musik:** Claude Bolling. **Tone:** Pauline Fraisse-Leroy, Alain Lachassagne, Claude Villand, Daniel Couteau. **Medv:** Jean-Louis Trintignant (Alex), Mireille Darc (Nicole Letessier), Bernard Fresson (Fabio), Adolfo Celi (Inspektør Boetani), Richard Constantini (Marc), Marco Perrin (Politimand), Georges Audoubert (Fransk betjent), Yves Barsacq (Inspektør), Philippe Chaceau (Politiker), Francesca Benedetti, Angela Goodwin, Ennio Groggia, Rosine Cardoret, Gianfilipo Carcano, Alberto Cracco, Duccio Dugoni, Riziero Emidi, Olivier Lebeaut, Emilio Leoni, Giancarlo Palermo, André Romanio, Lucio Rosato, Waldenaro Sanna, Magda Schiro, Raffaele Sparanero, Claude Tessier, Wanda Tucci. **Længde:** 103 min. 2830 m. **Censur:** Hvid. Fb.u.16. **Udl:** Warner-Constantin. **Prem:** 26.9.77 Metropol. Anm. Kos. 136.

MIG OG ANNIE
Annie Hall. USA 1977. **Dist:** United Artists. **P-selskab:** United Artists/A Jack Rollins-Charles H. Joffe Production. **P:** Charles H. Joffe. **Ex-P:** Robert Greenhut. **As-P:** Fred T. Gallo. **P-samordner:** Lois Kramer. **P-leder:** Robert Greenhut. **I-leder:** Martin Danzig, Daisy Gerber. **P-ass:** Chris Cronyn, Beth Rudin, Stuart Smiley. **Instr:** Woody Allen. **Instr-ass:** Fred T. Gallo, Fred Blankfein. **Manus:** Woody Allen, Marshall Brickman. **Animation:** Chris Ishii. **Foto:** Gordon Willis. **Farve:** DeLuxe. **Klip:** Ralph Rosenblum, Wendy Greene Brichmont. **P-tegn:** Mel Bourne. **Ark:** Cosmo Sorice. **Dekor:** Robert Drumheller, Justin Scopa Jr., Barbara Krieger. **Kost:** Ruth Morley. **Makeup:** Fern Buchner, John Inzerella. **Musik:** »Seems Like Old Times« af Carmen Lombardo, John Jacob Loeb. »It Had To Be You« af Isham Jones, Gus Kahn. **Solist:** Diane Keaton. »A Hard Way To Go« Tim Weisburg. »Christmas Medley« med The Do-Re-Mi Children's Chorus. »Sleepy Lagoon« af Jack Lawrence, Eric Coates med Tommy Dorsey. **Akk:** Artie Butler. **Tone:** Dan Sable, James Sabat, James Pilcher, Jack Higgins. **Medv:** Woody Allen (Alvy Singer), Diane Keaton (Annie Hall), Tony Roberts (Rob), Carol Kane (Allison), Paul Simon (Tony Lacey), Shelley Duvall (Pam), Janet Margolin (Robin), Colleen Dewhurst (Mom Hall), Christopher Walken (Duane Hall), Donald Symington (Dad Hall), Helen Ludlam (Grammy Hall), Mordecai Lawner (Alvys far), Joan Newman (Alvys mor), Jonathan Munk (Alvy, 9 år), Ruth Volner (Alvys tante), Martin Rosenblatt (Alvys onkel), Hy Ansel (Joey Nichols), Rashel Novikoff (Tante Tessie), Russell Horton (Mand i kø), Marshall McLuhan (Sig selv), Christine Jones (Dorrie), Mary Boylan (Miss Reed), Wendy Girard (Janet), John Doumanian (Coke-modstander), Bob Maroff, Rick Petrucelli (Mænd foran teater), Lee Gallahan (Billetsælger), Chris Gampel (Læge), Mark Lenard (Flådeofficer), Dan Ruskin (Komiker), John Glover (Skuespiller-ven), Bernie Styles (Komikerens agent), Johnny Haymer (2. komiker), Ved Bandhu (Maharishi), John Dennis Johnston (L. A. Betjent), Laurie Bird (Tony Laceys veninde), Jim McKrell, Jeff Goldblum, William Callaway, Roger Newman, Alan Landers, Jean Sarah Frost, (Laceys gæster), Vince O'Brien (Hotel-læge), Humphrey Davis (Alvys psykiater), Veronica Radburn (Annies psykiater), Robin Mary Paris (Skuespillerinde), Charles Levin (Skuespiller), Wayne Carson (Scenemester), Michael Karm (Instruktør), Petronia Johnston, Shaun Casey (Tonys veninder på natklubben), Ricardo Bertoni, Michael Aronin (Natklub-tjenere), Lou Picetti, Loretta Tupper, James Burge, Shelley Hack, Albert Ottenheimer, Paula Trueman (Folk på gaden), Beverly D'Angelo (Skuespillerinde i Robs TV-show), Tracy Walter (Skuespiller i Robs TV-show), David Wier, Keith Dentice, Susan Mellinger, Hamit Perezic, James Balter, Eric Gould, Amy Levitan (Alvys klassekammerater), Gary Allen, Frank Vohs, Sybil Bowan, Margareta Warwick (Skolelærere), Lucy Lee Flippen (Ekspeditrice i helse-forretning), Gary Muledeer (Mand i helse-forretning), Sigourney Weaver (Alvys veninde), Walter Bernstein (Annies ven). **Længde:** 93 min. **Censur:** Rød. **Udl:** United Artists. **Prem:** 29.7.77 Dagmar. Anm. Kos. 135.

MIG OG MONETERNE
Take The Money And Run. USA 1969. **Dist:** Cinerama Releasing Organization. **P-selskab:** Palomar Pictures. For American Broadcasting Company. **P:** Charles G. Joffe. **Ex-P:** Sidney Glazier. **As-P:** Jack Grossberg. **P-leder:** Jack Grossberg. **Instr:** Woody Allen. **Instr-ass:** Louis A. Stroller. **Manus:** Woody Allen, Mickey Rose. **Foto:** Lester Shorr. **Farve:** Technicolor. **Klip:** Paul Jordan, Ron Kalish, James T. Heckert, Ralph Rosenbloom. **P-tegn:** Fred Harpman. **Dekor:** Marvin March. **Kost:** Erick M. Hjemvik. **Makeup:** Stanley R. Dufford. **Sp-E:** A. D. Flowers. **Musik:** Marvin Hamlisch. **Dir:** Kermit Levensky. **Musik-sup:** Felix Giglio. **Tone:** Bud Alper, Richard Vorisek. **Medv:** Woody Allen (Virgil Starkwell), Janet Margolin (Louise), Marcel Hillaire (Fritz), Jacqueline Hyde (Miss Blair), Lonny Chapman (Jake), Jan Merlin (Al), James Anderson (Fangevogter), Howard Storm (Fred), Mark Gordon (Vince), Micil Murphy (Frank), Minnow Moskowitz (Joe Agneta), Nate Jacobson (Dommer), Grace Bauer (Bondekone), Ethel Sokolow (Mor Strakwell), Henry Leff (Far Starkwell), Don Frazier (Psykiater), Mike O'Dowd (Michael Sullivan), Jackson Beck (Fortæller). **Længde:** 85 min. **Censur:** Rød. **Udl:** Jesper. **Prem:** 12.8.77 Grand. Indspillet i San Francisco. Anm. Kos. 135.

MINUTS MØRKE GØR OS IKKE BLINDE, ET
Eine Minute dunkel macht uns nicht blind. Østtyskland 1975. **Instr:** Walter Heynowski, Gerhard Scheumann, Peter Hellmich. **Tekster:** Robert Michel, Wolfgang Von Polentz. **Grafik:** Walter Martsch. **Klip:** Traute Wischnewski, Ilse Radtke. **Musik:** Sergio Ortega. **Tone:** Manfred Berger. **Længde:** 66 min. **Udl:** Dan-Ina. **Prem:** 12.9.77 Vester Vov Vov. Dokumentarfilm.

MISSEN GÅR I KRIG
Mash'd. USA. **P:** Emton Smith. **Instr:** Emton Smith. **Manus:** Emton Smith. **Foto:** Herman Huxley. **Farve:** Eastmancolor (?). **Medv:** Annie Sprinkle (Søster Gail), Mike Jefferson (Dr. George), Andrea True (Søster Hot Puss), J. J. Jones (Dr. Bo), Herschel Richard (Brilleaben), George Arthur (General Patterson). **Længde:** 75 min. 2000 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Dansk-Svensk. **Prem:** 29.7.77 Studio 1–2. Pornofilm.

MISTER BROWN
Mister Brown. Frankrig 1972–73. **P:** Roger Andrieux. **P-ass:** Maitou Leviant. **Instr:** Roger Andrieux. **Instr-ass:** Nancy Goddard, Johanne Grossman. **Manus:** Roger Andrieux. **Foto:** Roger Andrieux. **Ass:** Mark Grossman. **Farve:** Eastmancolor (?). **Format:** 16 mm. **Klip:** Roger Andrieeux. **Musik:** John Lee Hooker. **Tone:** Michel Leviant, Phil Bedel, Joël Rochlin. **Medv:** Al Stevenson (George Brown), Judith Elliotte (Clarissa Brown), Tyrone Fulton (Mike Brown), Ted Harris (Bob Williams), Peggy Toy (Cathy Williams), Pauline Show Morgan (Mrs. Hampton), Jeannine Altobelli, Chuckie Bradley (Klienter), Billy Green Bush (Agent Immobilier), Bert Kramer (Bankmand), Charles Mott, Christopher Cannon, Charles Douglas, Cheryl Carter, Charles Jackson, Johnny Jingles, Christopher Mock, Michaël Elliotte, Wednesday Lea Packer. **Længde:** 81 min. **Prem:** 22.9.77 TV. Flere kilder angiver USA som produktionsland. Filmen er optaget i USA.

MUHAMMAD ALI – SANDHEDEN OM MIT LIV
The Greatest. USA/England 1977. **Dist:** Columbia/Col-Warner. **P-selskab:** Columbia/EMI. **P:** John Marshall. **P-samordner:** Anne Shaw. **P-ass:** Anne Shaw. **P-leder:** Tom Shaw. **Instr:** Tom Gries. **Instr-ass:** Tom Shaw, Richard Wells. **Manus:** Ring Lardner Jr. **Efter:** Bogen »The Greatest: My Own Story« af Muhammad Ali, Herbert Muhammad og Richard Durham. **Foto:** Harry Stradling Jr. **Farve:** Metrocolor. **Klip:** Byron »Buzz« Brandt. **P-tegn:** Bob Smith. **Dekor:** Solomon Brewer. **Kost:** Sandra Stewart, Eric Seelig. **Makeup:** Tom Tuttle, William Tuttle. **Sp-E:** Candy Flanagin. **Musik:** Michael Masser. **Dir:** Lee Holdridge. **Add.musik:** Gene Page, Mandrill. **Sange:** »The Greatest Love of All« af M. Masser, Linda Greed. »I Always Knew I Had It In Me« af M. Masser, Garry Coffin. **Solist:** George Benson. **Tone:** Pat Somerset, Bob Biggart, Bill Randall. **Medv:** Muhammad Ali (Sig selv), Ernest Borgnine (Angelo Dundee), John Marley (Dr. Ferdie Pacheco), Lloyd Haynes (Herbert Muhammad), Robert Duvall (Bill McDonald), Ben Johnson (Hollis), David Huddleston (Cruikshank), James Earl Jones (Malcolm X), Paul Winfield (Sagfører), Annazette Chase (Belinda Ali), Philip »Chip« McAllister (Cassius som 18-årig), Drew »Bundini« Brown (Sig selv), Arthur Adams (Cassius Clay Sr.), Dorothy Meyer (Odessa Clay), Roger E. Mosley (Sonny Liston), Malachi Throne (Payton Jory), Dina Merrill (Velvet Green). **Længde:** 102 min. 2795 m. **Censur:** Grøn. Fb.u.12. **Udl:** Columbia-Fox. **Prem:** 26.9.77 ABCinema, Scala (Ålborg). Umiddelbart efter afslutningen af denne film døde Tom Gries. Anm. Kos. 136.

OLSEN-BANDEN DERUDA'
Danmark 1977. **Dist:** Nordisk. **P-selskab:** Nordisk Films Kompagni. **P-leder:** Bo Christensen. **I-leder:** Jan Lehman. **Instr:** Erik Balling. **Stunt-instr:** Erik Højer. **Manus:** Erik Balling, Henning Bahs. **Div.ass:** Finn Karlsson, Jock Stockwell, Jan Balling, Helle Brusch, Jan Visser. **Foto:** Claus Loof. **Kamera:** Jeppe Jeppesen. **Ass:** Jesper Find. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Ole Steen Hansen. **Dekor:** Henning Bahs. **Rekvis:** Magnus Magnusson, Jacob Puggaard-Müller. **Kost:** Lotte Dandanell. **Makeup:** Pia Wickmann. **Sp-E:** Henning Bahs. **Koreo:** Niels Bjørn Larsen. **Musik:** Bent Fabricius-Bjerre. **Lys:** Jørgen Kunz, Søren Sørensen, Michael Sørensen. **Tone:** Hans W. Sørensen, John Nielsen. **Ass:** Michael Dela, Stig Sparre-Ulrich. **Medv:** Ove Sprogøe (Egon Olsen), Morten Grunwald (Benny), Poul Bundgaard (Kjeld), Kirsten Walther (Yvonne), Claus Ryskjær (Georg), Paul Hagen (Mester Hansen), Ove Verner Hansen (Bøffen), Axel Strøbye (Kriminalass. Jensen), Dick Kaysø (Betjent Holm), Holger Juul Hansen (Kørelærer Larsen), Karl Stegger (Vagtmand), Arthur Jensen (P-vagt), Alf Andersen (Dir. Hallandsen), Bjørn Watt Boolsen (Holm-Hansen), Pouel Kern (Ældre vagt), Birger Jensen (Ung vagt), Ejner Federspiel (K.T.A.S.-mand), Holger Perfort (Forvalter), Kirsten Hansen-Møller, Solveig Sundborg, Sisse Reingaard, Bjarne Adrian, Niels Alsing, Jørgen Beck, Edward Fleming, Ernst Meyer, Poul Thomsen, Holger Vistisen. **Længde:** 105 min. 2900 m. **Censur:** Rød. **Udl:** Nordisk. **Prem:** 30.9.77 Palads, Scala (Ålborg), Regina (Århus), Kosmorama, Saga (Esbjerg), Bio (Fredericia), Bio (Herning), Scala (Holstebro), Kino (Horsens), Kosmorama (Kolding), Bio (Næstved), Palads (Odense), Rådhusteatret (Randers), Scala (Roskilde), Kino (Slagelse), Lido (Vejle), Kinopalæet (Viborg). Folkekomedie.

OPGØRET
The Shooting. USA 1966. **P-selskab:** Favorite Films/Santa Clara. A Jack H. Harris Release. **P:** Jack Nicholson, Monte Hellman. **Ex-P:** Jack H. Harris. **P-leder:** Paul Lewis. **Instr:** Monte Hellman. **Manus:** Adrien Joyce. **Foto:** Gregory Sandor. **Farve:** DeLuxe. **Klip:** Monte Hellman. **Ark:** Wally Moon. **Musik:** Richard Markowitz. **Tone:** Frank Murphy. **Medv:** Jack Nicholson (Billy Spear), Millie Perkins (Kvinden), Warren Oates (Willet Gashade), Will Hutchins (Coley), B. J. Merholtz (Leland Drum), Cuy El Tsosie (Indianer), Charles Eastman (Mand med skæg), James Campbell, Wally Moon, Brandor Carroll. **Længde:** 80 min. **Prem:** 2.9.77 TV. Art. i Kos. 111.

OPGØRET I ROBOTCENTRET
Futureworld. USA 1076. **Dist:** A.I.P. **P-selskab:** Aubrey Company/Paul N. Lazarus III/An American International Picture. **P:** Paul N. Lazarus III, James T. Aubrey. **Ex-P:** Samuel Z. Arkoff. **P-samordner:** Irene Berkman. **P-leder:** Marty Hornstein. **Instr:** Richard T. Heffron. **Instr-ass:** Robert Koster, Jan Lloyd. **Stunt-instr:** Paul Nuckles, Gary Davis, Bud Davis, Jack Verbois, Gary Epper. **Manus:** Mayo Simon, George Schenck. **Efter:** Fortællingen »Westworld« af Michael Crichton. (Filmatiseret 1973 som »Vestens vilde robotter«). **Foto:** Howard Schwartz, Gene Polito. **2nd-unit-foto:** Robert Jessup. **Kamera:** Lloyd Ahearn Jr. **Stills:** Bill Avery, Steve Weaver. **Farve:** Metrocolor. **Klip:** James Mitchell. **P-tegn:** Trevor Williams. **Ark:** Eric Orborn. **Dekor:** Dennis Peeples, Marvin March. **Kost:** Ann McCarthy, James George. **Makeup:** Marvin G. Westmore, Robert Norin. **Sp-E:** Gene Grigg. **Sp-foto-E-samordner:** Brent Sellstrom. **Musik:** Fred Karlin. **Musik-sup:** Bodie Chandler. **Tone:** Charlie Knight, Ross Taylor. **Medv:** Peter Fonda (Chuck Browning), Blythe Danner (Tracy Ballard), Arthur Hill (Duffy), Yul Brynner (Gunfighter), John Ryan (Dr. Schneider), Stuart Margolin (Harry), Jim Anthonio (Ron), Robert Cornthwaite (Mr. Reed), Darrell Larson (Eric), Angela Greene (Mrs. Reed), Nancy Bell (Erica), John Fujioka (Mr. Takaguchi), Dana Lee (Mr. Takaguchis assistent), Burt Conroy (General Karnovski), Dorothy Konrad (Fru Karnovski), Alex Rodine (KGB-mand), Judson Pratt (Bartender), Andrew Masser (Mandlig robot), James Connor (Robert Clark), Mike Scott (Steven), Joanna Hall (Smuk pige), Ed Geldard (Frenchy) m.fl. **Længde:** 104 min. **Udl:** ASA/Panorama. **Prem:** 7.9.77 Saga. Filmen indspillet i Los Angeles & Houston og blev færdig juli 1976. Science fiction.

ORGIE I VELLYST
Portrait of Seduction. USA. **Instr:** Anthony Spinelli. **Farve:** Eastmancolir. **Medv:** Vicky Lyon, Monique Cardin, Rita Stone, Robert Cole, Jeffrey Stern. **Længde:** 85 min. 2210 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Dansk-Svensk. **Prem:** 26.8.77 Studio 1-2. Pornofilm.

PAS PÅ! POLITIET KOMMER
I due superpiedi quasi piatti. **Eng.titel:** Crime Busters. Italien 1977. **P-selskab:** Tritone Cinematografica/T.O.T.A. **P-leder:** Vittorio Galiano. **Instr:** E. B. Clucher (= Enzo Barboni). **Stunt-ass:** Giorgio Ubaldi. **Foto:** Claudio Cirillo. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Eugenia Alabiso. **Musik:** Guido & Maurizio de Angelis. **Medv:**Bud Spencer (= Carlo Pedersoli) (Wilbur Walsh), Terence Hill (= Mario Girotti) (Matt Kirby), David Huddleston (Inspektør McBride), Laura Gemser (Susy Lee), Luciano Catenacci (Fred Cline), Riccardo Fizzuti, Giancarlo Bastianoni, Claudio Ruffini (Banden),Luciano Rossi (Geronimo), April Cloud (Angie), Jill Planter (Galina Kochilova), Abbey Wine (Sam Samuelson), Fred Yuen (Kineser), Nu Yen (Gammel kineser), Bob Aiello Ken Geoffries (Motorcykelbetjente).**Længde:** 115 min. 3150 m. **Censur:** Rød. **Udl:** Columbia-Fox. **Prem:** 2.9.77 Imperial, Rialto II, Bio 5 (Ålborg), Palads (Århus), Folketeatret (Odense). Vist i engelsksproget version. Krimi-komedie.

PAS PÅ RYGGEN, PROFESSOR!
Danmark 1977. **Dist:** Panorama. **P:** Just Betzer. **P-leder:** Peter Bach, Erik Nissen. **P-ass:** Gorm Lindbjerg. **Instr:** Jens Okking. **Script:** Karen Bentzon. **Instr-ass:** Mogens Nielsen. **Manus:** Jens Okking. **Efter:** Romanen »Ryggen, Professor« (1971) af Orla Johansen. **Foto:** Mikael Salomon. **Ass:** Michael Christensen. **Farve:** Eastmancolor. **Ark:** Palle Arrestrup. **Rekvis:** Søren Skjær. **Ass:** Niels Tarding. **Kost:** Marcella Kjeltoft. **Makeup:** Else Hennings. **Musik:** Steen Holkenov.**Lys:** Svend Bregenborg. **Ass:** Jimmy Leavens. **Tone:** Jan Juhler. **Medv:** Ulf Pilgaard (Oscar Latour/Gert Latour), Lisbeth Lundquist (Kerstin), Poul Reichhardt (O. C. Nielsen), Lilly Broberg (Fru Fabel), Kirsten Walther (Fru Nielsen), Karl Stegger (Kriminalassistent), Helle Virkner (Fru Andersen), Ghita Nørby (Natasha), Ove Verner Hansen (Hr. Andersen), Birgitte Kolerus (Cecilie Fabel), Jørgen Buckhøj (Anders Gløk-Jensen), Henning Palner (Kriminalbetjent), Michael Lindvad (Den gule mand), Bjørn Puggaard-Müller (Hr. Fabel), Karen Lykkehus (Fr. Krusenstjerne), Gerda Gilboe (Fr. Liljensvans), Ulla Jessen (Agnete), Otto Brandenburg (Sanger), Birgitte Federspiel (Fru Lohengrin), Holger Juul Hansen (Hr. Lohengrin), Jørgen Kiil (Kollega til Latour), Puk Schaufuss (Ruth), Ove Rud (Rektor), Kirsten Peuliche (Rektors sekretær), Beatrice Palner (Nonne i bil), Kirsten Rolffes (Sekretær i Slavisk Institut), Svan-Ole Thorsen (Gorilla), Holger Vistisen (Ambassadør), Lise Schrøder (Ambassadørfrue), Volmer-Sørensen (Redaktør), Ove Sprogøe (Redaktør), Hanne Lyngfeldt, Lizzie Corfixen, Marianne Winther, Antonia Lauritzen, Ditte Maria Johansen, Anne Fletting (Fotomodeller), Fritz Brun, Gotha Andersen (Kosakker), Tanaka Kumio (Japaner), Pia Jondal (Smuk studine), Lene Brøndum (Buttet studine), Merete Arnstrøm, Jannie Fauerschou (Studiner), Ebba With, Asta Esper Andersen (Damer med hunde), Vera Gebuhr (Trunte), Jørgen Reenberg (Taxachauffør), Jens Okking (Tankpasser), Ulla Asbjørn Andersen (Sygeplejerske), Valsø Holm (Frugtvognsejer), Torben Bille (Mandsling), Vivian Lee Dann, Denise Lee Dann (Agenter), Poul Petersen (Vagt), Josephine Larsen (Studine), Pernille Grumme (O. C.s sekretær), Gertie Jung, Nellie Crump, Birgit Stenbak (Massagepiger), Jesper Christensen (Journalist), Mogens Berger (Pressefotograf), Henrik Larsen (Betjent). **Længde:** 94 min. 2560 m. **Censur:** Rød. **Udl.** ASA/Panorama. **Prem:** 19.8.77 Saga, Bio Trio, Lyngby Bio, Drive In, Bio (Roskilde), Bio (Slagelse), Scala (Næstved), City (Ålborg), Scala (Holstebro), Skanse-Bio (Randers), Royal (Århus), Saga (Århus), Fotorama (Viborg), ABC (Horsens), Biografteatret (Vejle), Kosmorama (Kolding), Strand (Esbjerg), Fønix (Odense). Folkekomedie.

PASGÆNGEREN
Do Svidanija, Gulsai! USSR. 1968. **P-selskab:** Mosfilm. **Instr:** Sergei Urusevsky. **Efter:** Novelle af Djengis Ajtmatov. **Foto:** Sergei Urusevsky. **Farve:** Sovcolor (?). **Musik:** Moisei Vainsberg. **Længde:** 82 min. 2223 m. **Udl:** Dan-Ina. **Prem:** 12.9.77 Kino Kosmos. Anm. Kos. 136.

PIGEN FOR ENDEN AF VEJEN
The Little Girl Who Lives Down The Lane. Canada/Frankrig/USA 1976.**P-selskab:** ICL Industries (Montreal)/filmedis-Filmel/Ypsilon Film (Paris)/sev Braun Productions (Los Angeles). **P:** Zev Braun. **Ex-P:** Harold Greenberg, Alfred Pariser. **Co-P:**Denis Héroux, Leland Nolan, Eugene Lepicier. **P-leder:** Claude Leger. **Instr:** Nicholas Gessner. **Instr-ass:** Justine Héroux, Charles Braive. **Manus:** Laird Koenig. **Efter:** Roman af Laird Koenig. **Foto:** René Verzier. **Farve:** Eastmancolor(?). **Klip:** Yves Langlois. **Ark:** Robert Prévost. **Dekor:** Ronald Fauteaux. **Kost:** Denis Sperdouklis. **Makeup:** Mireille Recton. **Sp-E:** Christoph Harbonville. **Musik:** Christian Gaubert. **Musik-sup:** Mort Shuman. »Pianokoncert nr. 1 i E-mol« af Frederic Chopin, spillet af London Philharmonic Orchestra. **Dir:** Eliahu Inbal. **Solist:** Claudio Arrau. **Tone:** Marcel Pointhier, Patrick Rousseau, Frank Griffiths. **Medv:** Jodie Foster (Rynn Jacobs), Martin Sheen (Frank Hallet), Alexis Smith (Mrs. Hallet), Mort Shuman (Miglioriti), Scott Jacoby (Mario Podesta), Dorothy Davis (Rådhusvagt), Clesson Goodhue (Bankbestyrer), Hubert Noel, Jacques Famery (Bankmand), Mary Morter, Judie Wildman (Kasserere). **Længde:** 100 min. 2750 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Dansk-Svensk. **Prem:** 15.7.77 Dagmar. Anm. Kos. 135.

PIGER TIL SØS
Danmark 1977. **Dist:** Dansk-Svensk. **P-selskab:** Merry Film. **Instr:** Finn Henriksen. **Manus:** Finn Henriksen. **Foto:** Erik Wittrup Willumsen. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Finn Henriksen. **Musik:** Ole Høyer. **Medv:** Dirch Passer (Oversergent Vasby), Marianne Tønsberg (Irmgard), Ulla Jessen (Magda), Helle Merete Sørensen (Vibsen), Karl Stegger (Chefen), Henning Jensen (Næstkommanderende), Finn Nielsen (Matros), Ole Søltoft (Pamper), Søren Strømberg (Otto), Lille Palle (Palle), Torben Jensen (Panama), Lars Høy (Fritz), Torben Jetsmark (Vaskebjørn), Pierre Miehe Renard (Messegast), Cæsar (Gnisten), Claus Nissen (Bjarne-Madsen). **Længde:** 106 min. 2900 m. **Censur:** Rød. **Udl:** Dansk-Svansk. **Prem:** 16.9.77 Saga, Bio Trio, Drive In + Provinsen. Folkekomedie.

PORNO EKSPRESSEN
Sex Express. England 1975. **Dist:** Variety. **P-selskab:** Blackwater Films. **P:** Valerie M. Ford. **P-sup:** Alan Selwyn. **Instr:** Derek Ford.**Manus:** Derek Ford. **Foto:** Geoffrey Glover. **Farve:** Eastmancolor (?). **Klip:** Patrick Foster. **Ark:** Edmond Konkel. **Musik:** De Wolfe. **Tone:** Trevor Charless. **Medv:** Heather Deeley (Imogene), Derek Martin (Escort), Jacky Rigby (Kvinde), Jeffrey Morgan (Student), Terry Walsh (Forfølger), Timothy Blackstone (1. offer), James Lister (Vampyr), Tim Burr (Opråber), Tony Kenyon (Victoriansk fotograf), Gilly Sykes (Pige). **Længde:** 5- min. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** ASA/Panorama. **Prem:** 18.8.77 Carlton. Pornofilm.

PROVIDENCE
Providence. Frankrig / Schweiz / England 1976.**P-selskab:** Action Films/Citel Films/Societe Francaise de Production/Fr 3. **P:** Philippe Dussart, Michel Choquet. **As-P:** Lise Fayolle, Jorgen Hellwig. **P-leder:** Antoine Gannagé. **Instr:** Alain Resnais. **Instr-ass:** Florence Malraux, Reynald Lampert. **Manus:** David Mercer. **Foto:** Richard Aronovich. **Kamera:** Philippe Brun. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Albert Jurgenson. **Ark:** Jacques Saulnier. **Musik:** Miklos Rosta. **Tone:** René Magnol, Jacques Maumont. **Medv:** Dirk Bogarde (Claude), Ellen Burstyn (Sonia), John Gielgud (Clive), David Warner (Devin), Elaine Stritch (Helen/Molly), Peter Arne, Anna Wing (Tjenestefolk), Saimson Fainsilber (Gammel mand), Densi Lanson (Fodboldspiller), Kathryn Leigh Scott (Miss Boon), Tanya Lopert (Miss Lister), Cyril Luckham (Dr. Edington), Milo Sperber (Skrædder). **Længde:** 110 min. **Udl:** Jesper. **Prem:** 15.9.77 Grand (fransk filmuge). Indspilningen påbegyndt d. 13. april 1976 og afsluttet 1. juli s.å.

Optaget i Limoges, USA og Belgien. Anm. Kos. 136.

RASK IGEN
Jelbesréd. Ungarn 1974. **P-selskab:** Studio Hunnia. **Instr:** Mara Luttor. **Manus:** Judit Máriássy. **Foto:** János Kende. **Farve:** Eastmancolor. **Musik:** Zlotán Jeney. **Medv:** András Nyiri (Casaba), Jana Brejchová (Lægen), Ildikó Jani (Agi). **Længde:** 90 min. 2484 m. **Prem:** 13.9.77 TV. Drama.

ROBIN HOOD – HELTEN FRA SHERWOOD
Robin Hood, Freccia, fagioli e karate. Italien/Spanien 1976. **P-selskab:** Scala Films/Panorama Arco Film. **Instr:** Tonino Ricci. **Manus:** Tonino Ricci, S. Clani, V. A. Catena, J. Comaf. **Foto:** Paolo Villamar. **Farve:** Telecolor. **Format:** Cinemascope. **Musik:** Bixio, Frizzi, Tempera. **Medv:** Alan Steel (Robin Hood), Victorio Abril, Pino Ferrera, Ria de Simone, Chris Huerta, Sergio Smacchi, Francesca Romana Coluzzi, Eduardo Fajardo, Iwa Yoshoka. **Længde:** 93 min. 2540 m. **Censur:** Rød. **Udl:** Palladium. **Prem:** 8.8.77 Amager, Colosseum. Spændingsfilm.

ROBIN HOOD JUNIOR
Robin Hood Junior. England 1975. **Dist:** Children's Film Foundation. **P-selskab:** Brocket Produktions. For Children's Films Foundation. **P:** Matt McCarthy, John Black. **Instr-ass:** Gordon Gilbert. **Manus:** William Smethurst. **Efter:** Fortælling af Matt McCarthy. **Teknisk kons:** John Waller. **Foto:** Tony Imi. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Ala Brett. **P-tegn:** Maurice Fowler. **Musik:** De Wolfe. **Tone:** Tony Dane, Tony Anscombe. **Medv:** Keit Chegwin (Robin), Mandy Tullock (Marion), Keith Jayne (Will), Nicholas Dunn (John), Dean Lawrence (Edmund), Rachel Bennock (Edith), Maurice Kaufmann (Baron de Malherbe), Anthony Bailey (Tybald), Sean Barrett (Sergent), Andrew Sachs (Broder Tuck), Tony Aitkan (Jugge), Sydney Bromley (Afric), Leonard Fenton (Budbrunger), Alexander John (Lord Gilbert). **Længde:** 80 min. **Censur:** Rød. **Udl:** Canis Film. **Prem:** 23.9.77 Broadway. Børnefilm.

SCHIZO – VANVID
Schizo. England 1976. **Dist:** Col.-Warner. **P-selskab:** Heritage Ltd. **P:** Pete Walker. **P-sup:** Clifford Parkes. **P-leder:** Edward Dorian. **Fortekster:** Bill Palmer. **Instr:** Pete Walker. **Instr-ass:** Brian Lawrence, Glynn Purcell, Iain Cassie. **Stunt-instr:** Steve Emerson. **Manus:** David McGillivray. **Foto:** Peter Jessop. **Farve:** Technicolor. **Klip:** Alan Brett. **Ark:** Chris Burke. **Musik:** Stanley Meyers. **Tone:** Peter O'Connor, Tony Anscombe. **Medv:** Lynne Frederick (Samantha), Victoria Allum (Samantha som barn), John Leyton (Alan Falconer), Stephanie Beacham (Beth), John Fraser (Leonard Hawthorne), Jack Watson (William Haskin), Queenie Watts (Mrs. Wallace), Paul Alexander (Peter McAllister), Thrista Mortimer (Joy), John McEnery (Stephens), Diana King (Mrs. Falconer), Lindsay Campbell (Mr. Falconer), Victor Winding (Betjent), Primi Townsend (Alans sekretær), Wendy Gilmore (Samanthas mor), Colin Jeavons (Commisionaire), Raymond Bowers (Fabriksleder), Terry Duggan (Billedredaktør). **Længde:** 109 min. 2982 m. **Censur:** Hvid. Fb.u.16. **Udl:** Warner-Constantin. **Prem:** 22.7.77 Kinopalæet. Gyser.

SIDESPRING
Folies Bourgeoises. **Eng. titel:** The Twist. Frankrig/Italien/Vesttyskland 1976. **Dist:** FFCM. **P-selskab:** Barnabé Productions (Paris)/Gloria Film (Rom)/CCC Filmkunst (München). **P:** Alexander Salkind, Ilya Salkind, Pierre Spengler. **P-leder:** Philippe Modaue, Pierre Gauchet. **Instr:** Claude Chabrol. **Instr-ass:** Michel Dupuy, Alain Wermus, Ennio de Concini, Maria Pia Fusco. **Manus:** Claude Chabrol, Norman Enfield. **Efter:** Romanen »Le malheur fou« af Lucie Faure. **Foto:** Jean Rabier. **Kamera:** Yves Agostini. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Monique Rossignol. **Ark:** Maurice Sergent. **Rekvis:** Jean-Roch Rognoni, Patrick Delaneux. **Musik:** Manuel De Sica. »Adagio« af W. A. Mozart. **Arr:** Roger Bourdin. »Scrianines 10. sonate«. **Solist:** Igor Joukov. »Let's Go to the Horse«. **Tone:** Roy Chairman. **Medv:** Stéphane Audran (Claire), Bruce Dern (William Brandeis), Ann Margret (Charlie Minerva), Jean-Pierre Cassel (Jacques LaLouet), Sydne Rome (Nathalie), Maria Schell (Gretel), Charles Aznavour (Dr. Lartique), Francis Perrin (Robert Sartre), Sybil Danning (Sekretær), Yvonne Gaudeau (Claires mor), Curd Jürgens (Juveler), Tomas Milian (Detektiv), J. M. Bernicat (Boghandler), D. Zardi (Motorcyklist), I. Mercanton (Kvindelig betjent), H. Attal (Kunde), M. Kornbluh (Charlies datter), J. M. Arnoux (Grønthandler), L. Arnold (Phedre). **Længde:** 105 min. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Nordisk. **Prem:** 26.8.77 Alexandra. Vist i engelsksproget version. Anm. Kos. 136.

SKOLEPIGERS VILDE ORGIER
(School Girls). Vesttyskland el. USA (?). **Instr:** Kenneth Howard. **Farve:** Eastmancolor (?). **Medv:** Karen Ross, Sybill Meyer, J. P. Michael, Pamela Skins. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** ASA/Panorama. **Prem:** 9.9.77 Carlton. Pornofilm.

SKOLEPIGE-SEX UDEN TRUSSER
Schulmädchen-Report 11. Teil. Vesttyskland 1977. **Dist:** Constantin. **P-selskab:** Rapid Film. **P:** Wolf C. Hartwig. **Instr:** Ernst Hofbauer. **Manus:** Günther Hunold. **Foto:** Klaus Werner. **Farve:** Eastmancolor. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Obel. **Prem:** 15.8.77 Mercur. Pornofilm.

SNIGENDE GIFT, DEN
The Seven-per-cent Solution. USA 1976. **Dist:** Universal. **P-selskab:** Universal. **P:** Herbert Ross. **Ex-P:** Arlene Sellers, Alex Winitsky. **As-P:** Stanley O'Toole. **P-ass:** Pat Pennelegion. **P-samordner:** Howard Jeffrey. **P-leder:** Michael Guest, Ray Freebron, Howard Jeffrey. **Rollebesætter:** Rose Tobias Shaw. **Fortekster:** Wayne Fitsgerald. **Instr:** Herbert Ross. **Script:** Ann Skinner. **Instr-ass:** Scott Wodehouse. **Sp-ass:** Nora Kaye. **Manus:** Nicholas Meyer. **Efter:** Romanen »The Seven-per-cent Solution« (1974) af Nicholas Meyer. **Foto:** Oswald Morris. **2nd-unit-foto:** Alex Thomsen. **Kamera:** Jimmy Turrell, Mike Fox. **Ass:** Maurice Arnold, Cedric James. **Stills:** David James. **Farve:** Technicolor. **Klip:** Chris Barnes, William Reynolds. **Ass:** Larry Richardson. **P-tegn:** Ken Adam. **Ark:** Peter Lamont. **Ass:** Charles Bishop, Ernest Archer. **Dekor:** Peter James. **Sketch-artist:** Ivor Beddoes. **Kost:** Alan Barrett, Richard Pointing, Gillian Dods. **Makeup:** Bill Lodge, John Webber. **Frisurer:** Colin Jamison, Janet Jamison. **Musik:** John Addison. **Sang:** »The Madame's Song« af Stephen Sondheim. **Solist:** Regine. **Musik-klip:** Steve Hope. **Tone:** Cyril Swern, Terry Poulton, Gordon K. McCallum. **Medv:** Alan Arkin (Sigmund Freud), Vanessa Redgrave (Lola Deveraux), Robert Duvall (Dr. John D. Watson), Nicol Williamson (Sherlock Holmes), Laurence Olivier (Professor Moriarty), Joel Grey (Lowenstein), Samantha Eggar (Mary Watson), Jeremy Kemp (Baron Von Leinsdorf), Charles Gray (Mycroft Holmes), Georgia Brown (Mrs. Freud), Regine (Madame), Anna Quayle (Freda), Jill Townsend (Mrs. Holmes), John Bird (Berger), Alison Leggatt (Mrs. Hudson), Frederick Jaeger (Marker), Erik Chitty (Butler), Jack May (Dr. Schultz), Gertan Klauber (Pasha), Leon Greene (Squire Holmes), Michael Blagdon (Unge Holmes), Ashley House (Unge Freud), Sheila Shand (Nonne), Erich Padalewsky (Stationsforstander), John Hill (Togfører). **Længde:** 113 min. 3120 m. **Censur:** Grøn. Fb.u.12. **Udl:** C.I.C. **Prem:** 8.8.77 Cinema 1–5. Indspillet i Wien, Severn Valley, London i perioden d. 29. september 1975 til januar 1976. Nogle kilder anfører England som filmens produktionsland. Anm. Kos. 135.

SOMMERGÆSTER
Sommergäste. Vesttyskland 1975. **Dist:** Bischof. **P-selskab:** Regina Zigler Film/»Am Halleschen Ufer«. **Instr:** Peter Stein. **Manus:** Botho Strauss, Peter Stein. **Efter:** Skuespil af Maxim Gorki. **Foto:** Michael Ballhaus. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Siegrund Jäger. **Dekor:** Karl-Ernst Herrmann. **Kost:** Susanne Raschig. **Musik:** Peter Fischer. **Tone:** Günther Kortwich, Hans-Dieter Schwarz. **Medv:** Wolf Redl, Edith Clever, Bruno Ganz, Ilse Ritter, Michael König, Jutta Lampe, Otto Sander, Elke Petri, Werner Rehm, Sabine Andreas, Rudiger Hacker, Günther Lampe, Gerd Wameling, Otto Machtlinger, Eberhard Feik. **Længde:** 112 min. **Prem:** 15.9.77 TV.

SPIONEN DER ELSKEDE MIG
The Spy Who Loved Me. England 1977. **Dist:** United Artists. **P-selskab:** EON pictures. For United Artists. **P:** Albert R. Broccoli. **As-P:** William P. Cartlidge. **P-samordner:** Rene Dupont. **P-leder:** David Middlemas. **Instr:** Lewis Gilbert. **2nd-unit-instr:** Ernest Day, John Glen. **Instr-ass:** Ariel Levy, Terry Churcher, Michael Stevenson, Chris Kenny. **Stunt-instr:** Bob Simmons. **Ski-scener:** Rick Sylvester, Willy Bogner. **Manus:** Christopher Wood, Richard Maibaum. **Efter:** Romanfigur af Ian Fleming. **Foto:** Claude Renoir. **2nd-unit-foto:** Ernie Day. **Undervandsfoto:** Lamar Boren. **Sp-foto-E:** Alan Maley. **Kamera:** Alec Mills. **Farve:** Eastmancolor. **Format:** Cinemascope. **Klip:** John Glen. **P-tegn:** Ken Adam. **Ark:** Pater Lamont, Ernie Archer, John Fenner, Michael Lamont. **Dekor:** Hugh Scaife. **Kost:** Rosemary Burrows. **Makeup:** Paul Engelen. **Frisurer:** Barbara Ritchie. **Sp-E:** Derek Meddings, John Evans. **Ass:** Peter Biggs. **Musik:** Marvin Hamlish, Monty Norman (tema). **Sang:** »Nobody Does It Better« af Marvin Hamlish, Carole Bayer. **Solist:** Carly Simon. **Tone:** Gordon Everett, Allan Sones, Gordon K. McCallum. **Medv:** Roger Moore (Commander James Bond), Barbara Rich (Major Anya Amasona), Curt Jürgens (Karl Stromberg), Richard Kiel (Jaws), Caroline Munro (Naomi), Bernard Lee (M), Walter Gotell (General Gogol, KGB), Geoffrey Keen (Forsvarsminister), George Baker (Kaptajn Benson), Michael Billington (Sergei), Olga Bisera (Felicia), Desmond Llewelyn (Q), Edward de Souza (Sheik Hosein), Vernon Dobtcheff (Max Kalban), Valerie Leon (Receptionist), Lois Maxwell (Miss Moneypenny), Sydney Tafler (Liparus-kaptajn), Nadim Sawalha (Aziz Fekkesh), Sue Vanner (Pige i hytte), Eva Reuber-Staier (Rubelvitch), Robert Brown (Admiral Hargreaves), Milton Reid (Sandor). **Længde:** 125 min. 3450 m. **Censur:** Grøn. Fb.u.12. **Udl:** United Artists. **Prem:** 12.8.77 Imperial, Kinopalæet, Nørreport, Scala (Århus), Palads (Odense), Astoria (Ålborg), Esa (Esbjerg), Bio (Herning), Lido (Vejle), Kinopalæet (Randers). Filmen indspillet på Sardinien, i Ægypten, Canada, Scotland og på Bahama-øerne. Agentfilm.

S/S ST. LOUIS – SKIBET SOM FIK VERDEN TIL AT SKAMME SIG
Voyage of the Damned. England/(USA ?) 1976. **Dist:** ITC. **P-selskab:** Associated General Films Production. A Sir Lew Grade Production/Avco Embassy. **P:** Robert Fryer. **As-P:** Bill Hill. **P-ass:** Iris Rose. **P-leder:** Malcolm Christopher. **I-leder:** Frank Ernst (Spanien), Richard Green (England). **Instr:** Stuart Rosenberg. **Instr-ass:** David Tringham. **Rollebesætter:** Miriam Brickman. **Manus:** Steve Shagan, David Butler. **Efter:** Bog af Gordon Thomas, Max Morgan-Witts. **Foto:** Billy Williams. **Kamera:** David Harcourt. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Tom Priestly. **P-tegn:** Wilfred Shingleton. **Ark:** Jack Stephens. **Dekor:** Terry Apsey. **Kost:** Phyllis Dalton, Betty Adamson, John Hilling. **Makeup:** Eric Allwright. **Frisurer:** Ramon Gow, Suzanne Germaine. **Musik:** Lalo Schifrin. **Tone:** Derek Ball. **Medv:** Faye Dunaway (Denise Kreisler), Max von Sydow (Kaptajn Gustav Schroeder), Oscar Werner (Dr. Egon Kreisler), Malcolm McDowell (Max Gunter), Orson Welles (Estedes), James Mason (Statsminister Remos), Lee Grant (Lilian Rosen), Ben Gazzara (Morris Troper), Katharine Ross (Mira Hauser), Michel Constantine (Clasing), Jose Ferrer (Miguel Benitez), Julie Harris (Alice Feinchild), Wendy Hiller (Rebecca Weiler), Luther Adler (Professor Weiler), Denholm Elliott (Admiral Canaris), Lynne Frederick (Anna Rosen), Helmut Griem (Otto Schiendick), Paul Koslo (Aaron Pozner), Fernando Rey (Præsident Bru), Sam Wanamaker (Carl Rosen). **Længde:** 158 min. **Censur:** Hvid. Fb.u.16. **Udl:** Warner-Constantin. **Prem:** 12.9.77 Alexandra. Anm. Kos. 136.

STÆRKE FERDINAND, DEN
Der starke Ferdinand. Vesttyskland 1975. **Dist:** Filmverlag der Autoren. **P-selskab:** Kairos/Reitz/Constantin. **P:** Alexander Kluge, Harald Kügler, Dagmar Rehmer, Daniel Zuta. **P-leder:** Gerhard Czepe. **Instr:** Alexander Kluge. **Manus:** Alexander Kluge. **Foto:** Thomas Mauch. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Heidi Genée. **Ark:** Winfried Henning. **Musik:** Emil Waldreufel. **Lys:** Honorat Stangl. **Tone:** Heiko Hinderks. **Medv:** Heinz Schubert (Ferdinand Rieche), Verena Rudolph (Gertie Kahlmann), Joachim Hackethal (Kniebling), Heinz Schimmelpfenning (Ganter), Gert Günther Hoffman (Wilutzki), Erick Kleiber (Rosotsche), Daphne Wagner (Haferkamp),

Siegfried Wischnewski (Kobras), Hans Faber (Minister), Klaus Altmann (Reporter), Rodolf Bockelmann (Peilert), Wolfgang Scherer (Wertheim), Uwe Möntmann (Jeschke), Hermann Klingelhöller (Berthold), Johanna Elze (Vaskekone), Dr. Gernot Wiegang (Professor Mudermann), Barbara Assmann (Arbejderske), Klaus Dersch (Dir. Grün), Marga Wiedner (Fru Ganter), Ernst Hausdorf (Sig selv), Christoph Gerartas, Theo Möhrenschlager, Marianne Steinhardt. **Længde:** 97 min. **Censur:** Grøn. Fb.u.12. **Udl:** Dan-Ina. **Prem:** 15.8.77 Delta. Anm. Kos. 135.

SUPERLIDERLIGE FOTOMODELLER
Vesttyskland. **Farve:** Eastmancolor. **Længde:** 81 min. 2200 m. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Borg. **Prem:** 1.8.77 Carlton. Pornofilm.

TA' CHANCEN – HOP PÅ
The Pom Pom Girls. USA 1976. **Dist:** Crown. **P-selskab:** Crown International Pictures/Marimary Productions. **P:** Joseph Ruben. **Ex-P:** Marilyn J. Tenser. **As-P:** Cal Naylor. **Instr:** Joseph Ruben. **Manus:** Joseph Ruben. **Efter:** Idé af Joseph Ruben, Robert Rosenthal. **Foto:** Stephen M. Katz. **Farve:** DeLuxe. **Klip:** George Bowers. **Musik:** Michael Lloyd. **Tone:** Alex Van De Kar. **Medv:** Robert Carradine (Johnnie), Jennifer Ashley (Laurie), Michael Mullins (Jesse), Lisa Reeves (Salley), Bill Adler (Duane), James Gammon (Træner Hartman), Susan Player (Sue Ann), Rainbeaux Smith (Roxanne), Diane Lee Hart (Judy), Lou Pant (Rektor), John Lawrence (Sheriff), Sandra Lowell (Miss Pritchitt), Faith Christopher (Lauries mor), John Sebastian (Lauries far), Jim Kester, Cooper Huckabee (Hårde gutter). **Længde:** 89 min. **Censur:** Rød. **Udl:** Dansk-Svensk. **Prem:** 30.9.77 Cinema 1–5. Indspilningen påbegyndt d. 26. september 1975 og afsluttet marts 1976. Ungdomsfilm.

TABT USKYLD I VENEDIG, EN
Infanzia, vocazione e prime esperienze de Giacomo Casanova, Veneziano. Italien 1968. **P-selskab:** Mega Film/VGO Santalucia. **P:** Franco Cittadini, Stenio Fiorentini. **P-leder:** Armando Govoni. **Instr:** Luigi Comencini. **Manus:** Suso Cecchi D'Amico, Luigi Comencini. **Efter:** Casanovas erindringer. **Foto:** Aiace Parolin. **Farve:** Technicolor. **Klip:** Nino Baragli. **Ark:** Piero Gherardi. **Kost:** Piero Gherardi. **Musik:** Fiorenzo Carpi. **Tone:** Fiorenzo Magli. **Medv:** Leonard Whiting (Casanova), Claudio De Kunert (Casanova som barn), Maria Grazia Buccella (Zanetta), Raul Grassilli (Don Gozzi), Mario Scaccia (Dr. Zambelli), Senta Barger (Giulietta Cavamacchia), Cristina Comencini (Angela), Lionel Stander (Don Tosello), Tina Aumont (Marcella), Cristina Cristian Comencini (Angela), Mario Peron (Casanovas far), Raoul Grassilli (Don Gozzi), Wilfrid Brambell (Malipiero), Silvia Dionisio (Mariolina), Sara Franchetti (Lucia), Isabella Savona (Teresa). **Længde:** 102 min. 3370 m. **Censur:** Grøn. Fb.u.12. **Udl:** Dagmar. **Prem:** 5.9.77 Alexandra. Anm. Kos. 135.

TRE LOVLØSE
Ride In The Whirlwind. USA 1965. **P-selskab:** Favorite Films. A Jack H. Harris Release. **P:** Jack Nicholson, Monte Hellman. **Ex-P:** Jack H. Harris. **Instr:** Monte Hellman. **Manus:** Jack Nicholson. **Foto:** Gregory Sandor. **Farve:** DeLuxe. **Klip:** Monte Hellman. **Musik:** Robert Drasnin. **Medv:** Cameron Mitchell (Vern), Jack Nicholson (Wes), Tom Filler (Otis), Millie Perkins (Abby), Katherine Squire (Catherine), George Mitchell (Evan), Brandon Carroll (Sheriff), Rupert Crosse (Indianer Joe), Dean Stanton (Blind Dick), Peter Cannon (Hagerman), John Hackett (Sheriffens medhjælper), B. J. Herholz (Bandit). **Prem:** 2.9.77 TV. Art. i Kos. 111.

TREDIE, DEN
Der Dritte. Østtyskland 1972. **P-selskab:** DEFA. **Instr:** Egon Günther. **Manus:** Egon Panitz, Günther Rücker, Egon Günther. **Efter:** Roman af Eberhard Panitz. **Foto:** Eric Gusko. **Farve:** Orwocolor. **Ark:** Harald Horn. **Musik:** Karl-Ernst Sasse. **Medv:** Jutta Hoffmann (Margit Fliesser), Barbara Dittus (Lucie), Rolf Ludwig (Hrdlischka), Armin Müller-Stahl (Den blinde), Peter Köhncke (Beachmann), Christine Schorn, Kalus Manchen, Jaecki Schwartz, Walter Lendrich. **Længde:** 111 min. **Prem:** 10.7.77 TV.

VILDE ENGLES BLODIGE TERROR, DE
Wild Riders. USA 1971. **Dist:** Crown International. **P-selskab:** Tudor Productions. **P:** John Burrows, Edward Paramore III. **As-P:** Murray Perlstein. **P-leder:** Jax Carroll. **Instr:** Richard Kanter. **Stunt-instr:** Frank Charolla. **Manus:** Richard Kanter. **Efter:** Fortælling af Sal Comstock. **Foto:** Paul Hipp. Bob Maxwell, Scott Lloyd Davies. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Marco Meyer. **Ark:** Lee Fisher. **Makeup:** Ron Kenney. **Musik:** Alan Alper. **Sang:** »He's My Family« af Arell Blanton. **Solist:** Arell Blanton. **Medv:** Alex Rocco (Stick), Elizabeth Knowles (Rona), Sherry Bain (Laure), Arell Blanton (Pete), Ted Hayden (Ronas mand), Jax Carroll (Stud), Steve Vincent (Nabo), Bill Collins (Kelly), Gail Liddle (Hippy-pige i bar), Ray Galvin (Tom), Linda Johanesen (Korsfæstet pige), Diana Jones (Toms datter), Frank Charolla (Motorcyklist), Dirty Denney (Anfører). **Længde:** 91 min. **Censur:** Fb.u.16. **Udl:** Scala. **Prem:** 19.8.77 Colosseum. Motorcykel-vold.

VENINDERNE
Lumière. Frankrig 1975. **Dist:** Gaumont. **P-selskab:** Orphée Arts/Fr 3. **P:** Claire Duval. **P-leder:** Eric Geiger. **Instr:** Jeanne Moreau. **Manus:** Jeanne Moreau. **Foto:** Ricardo Aronovich. **Kamera:** Enrico Umtelli. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Albert Jurgenson. **Ark:** Raoul Albert. **Rekvis:** Alain Pancrazi, Huguette Gras. **Kost:** Christian Gasc. **Musik:** Astor Maury. **Medv:** Jeanne Moreau (Sarah), Francine Racette (Julienne), Lucia Bose (Laura), Caroline Cartier (Caroline), Jacques Spiesser (St. Loup), Francois Simon (Grégoire), Marie Henriau, Monique Tarbes, Keith Carradine, Bruno Ganz, Francis Huster, Nils Arestrup, Georges Wod, Patrice Alexandre, Rene Feret, Anders Holmquist. **Længde:** 90 min. **Udl:** HTM. **Prem:** 19.9.77 Grand (fransk filmuge). Anm. Kos. 136.

ØEN OG HAVET
Islands in the Stream. USA 1976. **Dist:** Paramount. **P-selskab:** Zeuwse Maatschappij N.V./Connaught Productions. For Paramount. **P:** Peter Bart, Max Palevsky. **As-P:** Ken Wales. **P-leder:** Francisco Day. **Instr:** Franklin J. Schaffner. **Instr-ass:** Kurt Neumann, Lorin B. Salob. **Rollebesætter:** Mike Fenton, Jane Feinberg. **Manus:** Denne Bart Petitclerc. **Efter:** Romanen »Islands in the Stream« (1970) af Ernest Hemingway. **Foto:** Fred J. Koenekamp. **2nd-unit-foto:** Ed Morey. **Kamera:** Tom Laughridge. **Ass:** Gene Stout, John Murray. **Farve:** Metrocolor. **Format:** Cinemascope. **Klip:** Robert Swink. **P-tegn:** William J. Creber. **Dekor:** Raphael Bretton, Don Nobles. **Rekvis:** Ernie Sawyer Sr. **Kost:** Tony Scarano. **Makeup:** Del Acevedo, Rich Sharp. **Frisurer:** Lola Skip McNalley. **Sp-E:** Alex Weldon. **Musik:** Jerry Goldschmith. **Arr:** Arthur Morton. **Musikbånd:** June Edgerton. **Tone:** Darin Knight, John K. Wilkinson, Howard Beals. **Medv:** George C. Scott (Thomas Hudson), David Hemmings (Eddy), Gilbert Roland (Kaptajn Ralph), Susan Tyrrell (Lil), Claire Bloom (Audrey), Julius Harris (Joseph), Richard Evans (Willy), Hart Bochner (Tom Hudson), Brad Savage (Andrew Hudson), Michael-James Wixted (David Hudson), Hildy Brooks (Helga Ziegner), Jessica Rains (Andrea), Walter Friedel (Herr Ziegner), Charles Lampkin (Politimand). **Længde:** 105 min. 2880 m. **Censur:** Rød. **Udl:** C.I.C. **Prem:** 2.8.77 Alexandra, Kino (Odense). Indspilningen startet d. 22. september 1975. Anm. Kos. 135.

ÅNDEN I BISTADEN
El Espiritu de la Colmena. Spanien 1973. **P-selskab:** Elias Querejeta Film. **P:** Elias Querejeta. **P-leder:** Primitivo Alvaro. **Instr:** Victor Erice. **Instr-ass:** José Luis Ruiz Marcos. **Manus:** Victor Erice, Francisco J. Querejeta, Angel Fernandéz Santos. **Foto:** Luis Cuadrado. **Farve:** Eastmancolor. **Klip:** Pablo G. Del Amo. **P-tegn:** Jaime Chavarri. **Ark:** Adolfo Coffino. **Dekor:** Ramon de Diego. **Musik:** Luis de Pablo. **Tone:** Luis Rodriques, Luis Castro, Sire Castro. **Medv:** Fernando Fernan Gomes (Fernando), Téresa Gimpera (Teresa), Ana Torrent (Ana), Isabel Telleria (Isabel), Laly Soldevilla (Dona Lucia), Miguel Picazo (Læge), José Villasante (Frankenstein), Juan Margallo (Bandit). **Længde:** 90 min. **Udl:** Partner & Kompagnon. **Prem:** 2.9.77 Posthusteatret. Anm. Kos. 136.

Kosmorama filmguide

AIRPORT 77 –
Tredie nummer i Airport-serien følger slavisk katastrofefilmgenrens skabelon. (Kos. 136).

★★ **ALEKSANDER NEVSKIJ –**
Eisensteins klassiker er en fascinerende/uudholdelig blanding af stalinistisk national-heroisme og udspekuleret filmformalisme. (Kos. 136).

AUDREY ROSE –
Reinkarnation i Robert Wise-instrueret realisme. (Kos. 136).

BOBBY DEERFIELD –
Floromvundet Love Story om tungsindig racerkørers forhold til kapriciøs, døende pige. Af Sydney Pollack. Med Al Pacino og Marthe Keller. (Kos. 136).

★ **BROEN VED ARNHEM –**
Stor og flot og dyr 2. verdenskrig-film instrueret af Richard Attenborough med en mængde superstjerner. (Kos. 136).

★★ ★ **CHAPLINS LATTERREVY –**
Består af den helt fremragende farce »Gevær på skulder« og den ikke helt så morsomme »Pilgrimmen«. Høj komik.

★ **CLARK –**
Poul Martinsen debuterer med en indsigtsfuld – men noget repeterende – analyse af bankrøveren Clark Olofsson som fortrinsvis samfunds- og medieskabt fænomen. (Kos. 136).

DJÆVLENS SÆD –
eller Når robotter elsker. Kuriøs og mislykket science fiction-historie om kærlighedshungrende computer.

DOBBELT FORRÆDERI –
Mats Arehns filmatisering af Per Wahlöös roman er redelig og småkedelig i skildringen af magtspillet i en sydamerikansk republik. (Kos. 136).

DRAMA I DYBET –
Tåbelig, meningsforladt spændingsfilm. Med Jacqueline Bisset (i badedragt). (Kos. 136).

21 TIMER I MÜNCHEN –
Perspektivløs rekonstruktion af gidseldramaet under olympiaden i München.

★★ **FREMMEDLEGIONENS HELTE –**
Flot og meget professionelt instrueret af Dick Richards, der af og til gør legionærernes ørkenvandring til meningsfyldt underholdning. (Kos. 136).

★ **FÆTTER OG KUSINE –**
Varm og blidt ironisk skildring af fætter og kusines af omgivelserne nærmest påtvungne kærlighed. (Kos. 136).

★★ **GODT SKUDT, DU GAMLE –**
Robert Bentons anden film om en ældre privatdetektiv er intelligent og genrebevidst film-film. (Kos. 135).

★★ **HÆRVÆRK –**
Stort spil i ambitiøs dansk film efter Tom Kristensens roman. (Kos. 136).

★★ **JERRY SOM DEN SKØRE PROFESSOR –**
★★ Jerry Lewis' mest geniale farce er også i dag ustyrligt morsom og klog.

KINESISK ROULETTE –
Håbløst hul og ligegyldig Fassbinder-film. (Kos. 136).

★ **MED DØDEN I HÆLENE –**
Ganske vellavet fransk krimi med stort spil af Trintignant. (Kos. 136).

★ **MR. KLEIN –**
Loseys film om en kunsthandler (Alain Delon) der i Krigens Paris forveksles med en jøde fungerer hverken tilfredsstillende som moralsk fabel eller som mystificerende spændingsfilm.

★★ **MANDEN, DER ELSKEDE KVINDER –**
★ Truffauts Don Juan-historie er et mangetydigt kunstværk om en desperat forfører, hvis forkludrede tilværelse kun kan få mening i kunsten. (Kos. 136).

★★ **MIG OG ANNIE –**
★ Woody Allens seneste film er hans smukkeste og mest smertefulde og mest sikre komedie om kærlighed og død (Kos. 135).

★★ **MIG OG MONETERNE –**
Langt om længe, Woody Allens debutfilm. Skæg og løssluppen og løs i helheden. (Kos. 135).

★★ **MIN ONKEL –**
★★ Tatis mesterlige satire over den teknologiske verdens latterligheder kontra den gamle verdens menneskelighed og charme er ikke forældet.

★★ **NEW YORK, NEW YORK –**
★ Martin Scorseses nye film om musik og kærlighed i fyrrerne er mesterligt instrueret og suverænt spillet af Robert De Niro. (Kos. 136).

★ **OLSEN-BANDEN DERUDA' –**
Som de foregående i serien. (Kos. 136).

★★ **POLITIETS BLINDE ØJE –**
★★ Spændende gensyn med Orson Welles virtuose kriminalfilm om magtens korruption. (Kos. 134).

★★ **PROVIDENCE –**
★ Alain Resnais hidtil mest imødekommende film om en ældre forfatter og hans natlige familie-mareridts-digte. Stort spil af John Gielgud, Dirk Bogarde og Ellen Burstyn. (Kos. 136).

★★ **RAKETBASE 3 –**
Perspektivrig fremtidsvision af Robert Aldrich. Med Burt Lancaster og Richard Widmark. (Kos. 135).

★ **SLAP SHOT –**
George Roy Hills film om vold på ishockey-banen er kraftfuld og i sin holdning suspekt underholdning. Med Paul Newman. (Kos. 136).

★★ **SNIGENDE GIFT, DEN –**
Køn og vittig og ikke for respektfuld Sherlock Holmes-pastiche. (Kos. 135).

SORT SØNDAG –
Frankenheimers terrorist-drama er flot instrueret, men svagt i plottet og filosofien. (Kos. 135).

★★ **DEN SPANSKE RAVN –**
Sauras film er en smuk og intens film om Francostyret som nationaltraume, illustreret gennem indlevet barndomsskildring.

EN STJERNE FØDES –
Den tredie version er langt den værste. Barbra Streisands fjender godter sig. (Kos. 136).

★★ **STJERNEKRIGEN –**
★ George Lucas' leg med science fiction-genren er inspireret, vittig, flot og meget, meget underholdende. (Kos. 135).

TERROR-HÆVNEREN –
Edward Dmytryks film om en terroristgruppe i Italien og en ensom hævners udslettelse af gruppen er rutinespænding. George Kennedy er godt spillende.

★★ **3 KVINDER –**
Interessant, men ikke ganske vellykket Altman-film om kvindeskæbner og rolleskift. (Kos. 136).

★★ **VALENTINO –**
Ken Russells fantasi over Rudolph Valentinos liv og død – med filmdebutanten Nurejev som midtpunkt – er underholdende og flot, bl.a. fordi instruktøren nogenlunde holder sig fri af visuelle vidtløftigheder. (Kos. 136).

VENINDERNE –
Jeanne Moreaus skildring af skuespillerinder er ret anæmisk. (Kos. 136).

VERONICAS SVEDEDUG –
Jytta Rex' film falder uden for alle normer. Nogle finder den poetisk, andre vil mene at den er utilladeligt privat og dertil grim at se på.

WHITE BUFFALO –
Tung og kedsommelig Bronson-film om en bøffeljægers evige jagt på den store hvide bøffel.

★★ **ÅNDEN I BISTADEN –**
Smuk og følelsstærk og indlevet spansk film om børns oplevelser. (Kos. 136).

Bagsiden

Oprindelig hed historien i sin romanform »La Femme et le Pantin«. Siden blev den som film (i 1935) til »Djævelen er en kvinde«, og to dusin år senere brugtes den samme historie som basis for »Den skinbarlige Eva«. Nu kaldes den »Begærets dunkle mål«, og det skal der nok være god mening i, thi mester for denne tredie version af Pierre Louys roman er den forbløffende ungdommelige, nu snart 78-årige Luis Bunuel.

De to tidligere filmversioner blev lavet af henholdsvis Josef von Sternberg og Julien Duvivier – Marlene Dietrich spillede hovedrollen i den første og Brigitte Bardot hovedrollen i den anden version – men egentlig var det meningen, at Bunuel skulle have instrueret historien allerede i 1959. Når det ikke blev en realitet dengang forklares det med, at Bunuel dels havde svært ved at forestille sig Brigitte Bardot som mål for det dunkle begær, dels ikke kunne overtale Vittorio de Sica til at spille den mandlige hovedrolle, i hvem begæret raser.

I Bunuels version af historien har nu Fernando Rey fået den rolle, som tidligere var tiltænkt de Sica, mens begærets mål nu personificeres af hele to skuespillerinder (indspilningen begyndte oprindelig med Marie Schneider alene i rollen som den eftertragtede): Carole Bouquet og Angelo Molina (billedet her herunder og – sammen med Fernando Rey – på bagsiden). Mere om filmen i næste nummer af Kosmorama.